

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

28'inci Toplantı
7 Nisan 2021 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Orhan Yegin'e "Hoş geldiniz." dediğine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'e bugüne kadar Komisyona yaptığı katkılardan dolayı şükranlarını sunduğuna ve Komisyon gündemine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu ile Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Orhan Yegin'in, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın kendisinin Komisyon üyeliğine seçilmesi nedeniyle yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması

2.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu'nun, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi'nin torba kanun olarak getirilmesine, Komisyonu bilgilendirmesi gereken kurumlarla ilgili toplantıların yapılmadığına ve kanun tekliflerinin birleştirilmesine ilişkin açıklaması

3.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, toplantıda görsel basının bulunmadığına, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi'nin torba kanun olarak getirilmesine ve Covid-19 salgını şartlarına göre çalışması gerektiğine ilişkin açıklaması

4.- Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, Merkez Bankası Başkanına sorduğu soruların cevaplarını alamadığına ilişkin açıklaması

5.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki konuşmasında borçla ilgili söylediği rakamın tutanaklarda düzeltilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması

6.- Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'in, yeni görevi nedeniyle Komisyon üyeliğine devam edemeyeceğine, herkesle helalleşmek istediğine ve teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 39 milletvekilinin, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3519)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

28'nci Toplantı

7 Nisan 2021 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 14.34'te açılarak üç oturum yaptı.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz,

Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Orhan Yegin'e "Hoş geldiniz." dediğine,

Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'e bugüne kadar Komisyona yaptığı katkılardan dolayı şükranlarını sunduğuna ve Komisyon gündemine,

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu ile Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Ankara Milletvekili Orhan Yegin, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın kendisinin Komisyon üyeliğine seçilmesi nedeniyle yaptığı konuşmaya,

Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi'nin torba kanun olarak getirilmesine, Komisyonu bilgilendirmesi gereken kurumlarla ilgili toplantıların yapılmadığına ve kanun tekliflerinin birleştirilmesine,

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, toplantıda görsel basının bulunmadığına, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi'nin torba kanun olarak getirilmesine ve Covid-19 salgını şartlarına göre çalışması gerektiğine,

Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz, Merkez Bankası Başkanına sorduğu soruların cevaplarını alamadığına,

İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki konuşmasında borçla ilgili söylediği rakamın tutanaklarda düzeltilmesini talep ettiğine,

Düzce Milletvekili Ayşe Keşir, yeni görevi nedeniyle Komisyon üyeliğine devam edemeyeceğine, herkesle helalleşmek istediğine ve teşekkür ettiğine,

İlişkin açıklama yaptı.

Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 39 milletvekilinin, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3519), görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 03.53'te toplantıya son verildi.

7 Nisan 2021 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.34

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, teklif sahibi çok değerli Sayın Milletvekilimiz, kıymetli Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 28’inci Birleşimini açıyorum. (*)

II-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Komisyon üyeliğine seçilen Ankara Milletvekili Orhan Yegin’e “Hoş geldiniz.” dediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gündeme geçmeden önce, üyelerimizde bir değişiklik sözü konusu, partimizdeki yeni görevinden dolayı Ayşe Keşir Hanımefendi Komisyonumuzdan ayrıldı, yerine Orhan Yegin Milletvekilimiz geldi.

Müsaade ederseniz kendisine çok kısa bir söz vermek istiyorum ben. Komisyonumuz adına “Hoş geldiniz.” diyorum, başarılı çalışmalar ve hizmetler diliyorum.

Buyurun Sayın Yegin.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Orhan Yegin’in, Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın kendisinin Komisyon üyeliğine seçilmesi nedeniyle yaptığı konuşmaya ilişkin açıklaması

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, çok teşekkür ederim.

Bu yüce Meclis çatısı altında şüphesiz her görevin, her vazifenin bize yüklediği çok büyük sorumluluklar var, onur var. Grubumuzdan tecrübeli bir isim farklı bir görev için ayrıldı. Grubumuzla istişareler neticesinde onun yerine buraya görevlendirildik.

Biz de bu Komisyonda dünden bugüne verilen çok kıymetli çalışmalardan hem bir şeyler öğrenmeye hem de kendi mütevazı birikimlerimiz çerçevesinde bir şeyler katmaya gayret edeceğiz.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben teşekkür ediyorum.

II-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Düzce Milletvekili Ayşe Keşir’e bugüne kadar Komisyona yaptığı katkılardan dolayı şükranlarını sunduğuna ve Komisyon gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Keşir Hanımefendi’ye de bugüne kadar Komisyonumuza yaptığı katkılardan dolayı şükranlarımı sunuyorum, teşekkürlerimi sunuyorum. O da katılmak istiyordu ama başka bir görevinden dolayı gelemedi, başka bir vesileyle gelip Komisyonumuzla da vedalaşacak.

* Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, veda etmeye gelmedi Ayşe Hanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 1 kadın üyeniz vardı, o da gitti yani.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Nilgün Hanımı saymıyorsunuz herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İleride sayısı artar inşallah.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım, Ayşe Başkan toplantıdan sonra gelecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, gelmeye çalışacak bakalım. Bugün bizim il başkanları toplantısı var, orada kendisi.

Değerli arkadaşlar, gündemimizde (2/3519) esas numaralı, Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 39 milletvekilinin Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi bulunmaktadır.

Şimdi, müsaadelerinizle, sunuşlarını yapmak üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın Nilgün Ök’e söz veriyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, usul üzerine bir söz talebimiz var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon, usul üzerinde söz talebi var.

Bülent Bey’den başlayalım.

Buyurun Sayın Kuşoğlu.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu’nun, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi’nin torba kanun olarak getirilmesine, Komisyonu bilgilendirmesi gereken kurumlarla ilgili toplantıların yapılmadığına ve kanun tekliflerinin birleştirilmesine ilişkin açıklaması

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tüm arkadaşlara teşekkür ederiz. Epeyden beri beraber olmadık, özlemişiz.

Orhan Bey’e de “Hoş geldin.” diyorum, hayırlı olsun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Teşekkür ederim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, bu sözü usulle ilgili olarak istedim biliyorsunuz ama hakikaten utanarak istiyorum çünkü her toplantıda usulle ilgili aynı şeyleri söylüyoruz, gerçekten ben artık utaniyorum. Bu torba kanunla ilgili olarak yine bir araya geldik. Torba kanun gelmeyecekti. 16-17 maddede torba kanunun hiç olmaması lazım. Aciliyeti olan kanunlar da değildi, bunlar ayrı ayrı gelebilirdi, daha düzgün bir şekilde ele alabilirdik. Bu usulden vazgeçilmesi lazım hakikaten.

Yine Plan ve Bütçe Komisyonu ile ilgili olmayıp başka komisyonlarla ilgili olanlar var. Onlardan da görüş alınmamış yani ilgili komisyona gönderilmemiş. Yine öyle bir eksikliğimiz var.

Onun haricinde, demin söylediniz, sözcülerin bir araya gelmesi... Öyle bir usul var, gayet güzel, teşekkür ederiz ama son anda haberim oldu, katılamadım ondan dolayı, çok yoğundu gerçekten, katılmam mümkün değildi. Daha önceden planlanırsa memnun olurum çünkü muhakkak katılmak isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir kopukluk yaşanmış sekreteryalar arasında, yoksa cumadan haberdar edilmişti arkadaşlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Değerli arkadaşlar, geçen ay faktoring’le ilgili, finansal konularla ilgili bir kanun çıktı. Daha önce hep buradan geçmiş, burada görüştüğümüz konulardı. Mesela o, Plan ve Bütçeden geçmedi. Devletin devamlılığı, Meclisin yani yasama organının da devamlılığı açısından buradan geçmesi gerekirdi ama bir başka komisyondan geçti. Onlar da değerli arkadaşlarımız ama dediğim gibi, devamlılığı açısından buradan geçmesi daha doğru olurdu.

Onun haricinde, Sayın Başkanım, SGK’yle ilgili toplantıyı hiç yapmadık. Yine Nisan ayına geldik, 2021’in Nisanındayız, ilk dört ayını geçirdik, hâlen yapmadık. Altı ayda bir Merkez Bankası toplantılarının, brifinglerinin yapılması gerekiyor. Yine 4’üncü aya geldik, bu dönem Merkez Bankası toplantısı henüz yapılmadı. Sayıştayla yapmamız lazım, bir de TÜİK’le bir toplantı yapmamız lazım.

Onun haricinde, ben bir de -bugün de kanun görüşmelerinde gireceğiz ama- TMSF’yle de benzeri bir toplantının yapılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Aslında, TMSF, Meclise faaliyet raporunu gönderiyor, burada Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine gelmesi lazım o raporun, burada değerlendirilmesi lazım normal olarak.

Onun dışında da bazı arkadaşlarımızın burada torba kanundaki birçok konuyla ilgili olarak verdiği önergeler var, kanun teklifleri var Değerli Başkanım, onlarla da birleştirilmesi lazım. Bunları da dikkate alırsanız memnun olurum. Mesela, İlhami Özcan Aygun’un tarımla ilgili, çiftçilerimizle ilgili olarak daha önceden verdiği bir kanun teklifi var, bununla birleştirilmesinin uygun görülmesini rica ediyoruz.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Garo Bey’e de usulle ilgili söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

3.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın, toplantıda görsel basın bulunmadığına, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi’nin torba kanun olarak getirilmesine ve Covid-19 salgını şartlarına göre çalışması gerektiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri; herkese iyi bir gün diliyorum.

Ben de Orhan Bey’e başarılar diliyorum, hoş geldi Komisyonumuza.

Sayın Başkan, öncelikle şunu soracağım: “Basının değerli emekçileri” dediniz ama bizim Komisyonumuzda yasalar görüşülürken burada görsel basın olurdu. Neden görsel basın gelmedi yani talimat mı verdiniz, niye sokmadınız içeriye? Bunu merak ediyorum, bu bir.

İkincisi, Sayın Başkan, özellikle torba yasayla ilgili, biliyorsunuz, salgında 3’üncü dalgayı yaşıyoruz Sayın Başkan. Salgında 3’üncü dalgayı yaşıyoruz ve ilk 2 dalgada kamu olarak gerekli tedbirleri almadığımız için vatandaşımız büyük sıkıntılar yaşadılar. Şu anda esnafımız, çiftçimiz, işçimiz, topyekün vatandaşlarımız derin sıkıntılar yaşıyorlar ve 3’üncü dalgayla birlikte bu sıkıntılar artacak, bunu biliyoruz. Biz de bu şartlarda çalışıyoruz yani Covid’in bu kadar yaygın olduğu şartlarda çalışıyoruz. Değerli arkadaşlarım, bence yapmamız gereken, bu dertlere derman olacak bir çalışma yürütmemiz. Eğer içinde herhangi bir arkadaş “Bu torba bu dertlere derman olabilir.” derse ben şu anda sözümü keseceğim ama arkadaşlar, bu torbada vatandaşın dertlerine derman olacak yeterli maddeler yok Sayın Başkan.

Size şunu sormak istiyorum hassaten: Şimdi, Nilgün Hanım, Nilgün Vekilimiz ve çok sayıda AK PARTİ’li vekil üç gün önce Meclise bir yasa önerisi veriyor ve siz üç gün sonra gündeme alıyorsunuz. Biz HDP olarak, bir yıldır, bu pandemi şartlarında vatandaşlarımızı ekonomik güvenceye alacak yasa teklifleri verdik ve sizin Başkanlığınızda bunlar bekliyor. Yani işçiyi, çiftçiyi, esnafı doğrudan gelir destekleriyle buluşturacak, onların borçlarına derman olacak; elektriğini, suyunu, doğal gazını, internetini belki bu olağanüstü dönemde kamu tarafından ücretsiz olarak sağlayabilecek -ihtiyaç sınırına kadar- yasa teklifleri verdik ama bu on on bir aydır Başkanlığınızda bekliyor, buna bakmıyorsunuz.

Sayın Başkan, siz, bu Komisyonun Başkanıınız. Yani belki AK PARTİ Grubundan geliyorsunuz ama o koltuğu oturduğunuz anda tarafsızlık ilkesi esastır ve neden bu yasa tekliflerini bu boyutla incelemiyorsunuz? Şimdi, biz, yalnızca yürütmeden gelen torba yasaları görüşen bir Komisyon olacaksak ve vatandaşın dertlerine derman olamayacaksak, yasamanın gücü nereden gelir Sayın Başkan? Ben size hassaten şunu soruyorum: Muhalefetin verdiği yasa tekliflerini Başkanlıkta niye bekletiyorsunuz? Bunları inceliyor musunuz? Aynı konularla ilgili olan, mesela çiftçi borçlarıyla ilgili olan konularla ilgili; işçiyle, esnafla ilgili konularla ilgili, neden bunları da gündeme taşıyorsunuz ve beraber görüştürmüyorsunuz diye size soruyorum Sayın Başkan.

Diğer bir konu Sayın Başkan, bakın, burada kurumlar vergisiyle ilgili bir düzenleme var, örnek olarak söylüyorum. Ben altı yıldır Plan ve Bütçe Komisyonu üyesiyim, herhâlde 5’inci kez kurumlar vergisi oranını değiştiriyoruz ve altı yıldır diyorum ki: Ya, gelin, gelir vergisi reformu, kurumlar vergisi reformu yapalım. Sizse her yıl bir düşürüyorsunuz bir yükseltiyorsunuz, bir düşürüyorsunuz bir yükseltiyorsunuz. Ya, Allah’ınızı severseniz, böyle bir alana kim yatırım yapar ya? Her yıl kurumlar vergisi oranının değiştiği “Hadi bu yıl yükseltelim, hadi bu yıl düşürelim.” dediği bir ülkeye kim yatırım yapar? Yapmamız gereken reformken hep palyatif adımlar atılıyor. Bu açıdan, benim bütün arkadaşlarımıza önerim ve Sayın Başkan, size önerim: Ya, yalnızca yasamanın gönderdiği palyatif adımları değil, reform irademizi ortaya koyalım. Kurumlar vergisi reformu yapalım, gelir vergisi reformu... Geçen dönem Cemal Bey biliyor işte, alt komisyona attık, üç yıldır çıkmadı alt komisyondan. Toplantıya bile çağırılmadık. Bu açıdan yapmamız gereken, reform iradesini ortaya koymak ve halkın yararına bu reformları yapabilmektir. Lütfi Elvan da önceki Bakanımız gibi bir reform programı açıkladı ama bütün reform programları, biliyorsunuz, “Maşallah.” diyoruz kırk gün yaşamıyor. Bu açıdan yapmamız gereken Meclisin bu anlamda irade koyması, yürütmeye birlikte de belki istişare hâlinde bu reformları yapmasıdır.

Sayın Başkan, şu çok önemli bir de.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Usulle ilgili söz aldı ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yok, usulle ilgili söz alıyorum, tamamen usulle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Usulle ilgili...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yok, usulle ilgili Sayın Başkan. Bitiriyorum zaten.

Sayın Başkan, şunu da söyleyeceğim: Şimdi, burada, bu torbada, cezaevlerinde tutuklu ve hükümlülerin yakınlarıyla nasıl görüşeceğiyle ilgili bir düzenleme var. Ya, Allah’ınızı severseniz arkadaşlar, bu Komisyonla bunun ne ilgisi var ya? Ya, Cemal Ağabey, sen: “Bu Komisyonun konusudur bu, bizim uzmanlık alanımızdır.” de, ben susacağım. Ya, bununla ilgili Meclisimizin bir komisyonu var arkadaşlar. Meclisimizin ilgili ihtisas komisyonu var, Adalet Komisyonu var. Neden bu, o Komisyona gitmez de bizim Komisyona gelir, bir.

İkincisi, Sayın Başkan, diyelim ki yana yakıla “Bunu çıkarın.” dediler. Siz niye “Önce ihtisas komisyonuna gitsin, bir tali komisyon olarak orası görüşsün, oranın görüşünü alalım, ondan sonra Komisyonumuz görüşsün.” demediniz Sayın Başkan? Bu konuyu da merak ediyorum.

SALİH CORA (Trabzon) – Tali komisyona gönderildi zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, ne cevap verdi? “Efendim, yoğunluktan dolayı toplanamadık.”

SALİH CORA (Trabzon) – Reform hazırlığı olduğu için yoğunlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Maktu bilgi, Başkan görmüyor bile onları. İmzalı kâğıtlar hazır arkadaşlar o komisyonlarda, o komisyonlar da “Bizim işimiz çok.” diyor. Komisyonun işi çok değil, toplanmıyor.

Sayın Başkan, son olarak da şunu söyleyeceğim: Covid şartlarındayız, bununla ilgili de çalışma programımızı, nasıl bir yöntemle çalışmamız gerektiğini... Mesela, ben bürokratlar alanında bir yoğunlaşma görüyorum, hani Sağlık Bakanımız bu tarafı görse herhâlde çok sevinmez ama AK PARTİ kongrelerine göre daha geniş, lebalep değiliz belki ama yine de arkadaşlar, bu şartlarda...

SALİH CORA (Trabzon) – Nevruz kutlamaları nasıldı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açık hava o.

SALİH CORA (Trabzon) – Bizimkiler de açık havaydı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nerede açık hava?

CAVİT ARI (Antalya) – Hangi kongreniz açık alandaydı?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Açık hava, hepsi açık hava.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açık hava, açık hava.

CAVİT ARI (Antalya) – Hangi kongreniz açık havadaydı, hangisi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Polis dibine girmezse orada bir şey yok, polis dibine girdiği zaman oluyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Garo Bey de maskesini taksın.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Boşu boşuna konuşuyorsun Salih Cora.

SALİH CORA (Trabzon) – Siz ancak başkasını uyarırsınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – AK PARTİ kongresiyle usulün ne ilgisi var Sayın Paylan?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neyse Sayın Başkan, bununla ilgili alınacak tedbirleri de konuşalım, çalışma planını... Mesela, camların açık olmasıyla ilgili talimatları verin. Belki bütünüyle ilgili görüşmeleri yaptıktan sonra bürokratların yalnızca ilgili maddede, hani ilgili bürokratin ilgili maddede burada olması gibi tedbirler alabiliriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genelini herkes...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Genelini herkes dinlemeli belki ama maddelerde, ilgili bürokratin ilgili maddede burada olması gibi tedbirler alabiliriz. Yani bunun gibi tedbirleri de açıklarsanız sevinirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum değerli arkadaşlar.

II-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu ile Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öncelikle bu usule ilişkin birkaç şeyi müsaadenizle ifade etmek istiyorum. “Torba kanun” diyoruz popüler dilde ama esasında çeşitli kanunlarda değişiklik yapılmasına ilişkin kanunlar, bunlar epey bir süredir Meclisimizde yapılan uygulamalar. Bunun bir örneğini de bugün görüyoruz. Tabii ki burayla ilgili farklı değerlendirmeler, görüşler olabilir. Keşke yeni dönemde yeni bir İç Tüzük çalışması bütün partilerin katkısıyla yapılsa ve buralarda farklı birtakım yaklaşımlar geliştirilse. Bu, biraz bütün partilerin yeni bir İç Tüzük, yeni bir çerçeve oluşturmasıyla ilgili diye düşünüyorum.

Diğer komisyona ilişkin olarak ifade ettiğiniz hususlara gelecek olursak: 2 Komisyonumuza yazı yazdık, Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Adalet Komisyonuna ve buralardan gerekli cevaplar geldi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne geldi cevap Sayın Başkan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani şu an itibarıyla görüşme ihtiyacı görmüyor komisyonlarımız. Dolayısıyla, bu uygulama yapılmış durumda. O komisyonların takdirleridir, ona ben bir yorum yapamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu kabul edilebilir bir açıklama mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğer taraftan, bu denetim işleriyle ilgili, bilgilendirmeye ilgili hususlar var. Biliyorsunuz, bu geçmiş üç dört aylık süreçte öncelikle Merkez Bankamız geldi ve burada sunum gerçekleştirdi ve bir çalışma yapıldı. Ardından, Varlık Fonu yine denetim raporunu sundu. Ayrıca, Sayıştayın bilgilendirmeleri oldu rapor şeklinde. 2 defa geçen yıl oldu, bu yıl da ilk raporunu verdi Sayıştay, 2'nci raporunu da temmuzda verecek, o konuyu da takip ediyoruz.

Diğer taraftan, yine Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan bilgilendirme raporu alındı. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bilgilendirme raporu alındı ve üyelerimize dağıtıldı. Ayrıca, Sermaye Piyasası Kurulu bilgilendirme raporunu da aldık, üyelerimize dağıtıldı. Yani bunlar sunum şeklinde olmasa da rapor olarak bu raporlar ilgili tüm arkadaşlarımıza dağıtıldı. Ha, sunum olsun mu olmasın mı, bunu kendi içimizde önümüzdeki süreçlerde yine tartışabiliriz ama kurumlar faaliyetleriyle ilgili bütün üyelerimizi bilgilendirici raporlar hazırladılar, biz de hassasiyetle takip ettik, o raporları da gelir gelmez bütün üyelerimizle paylaştık; bundan sonraki süreçte de yine bu konuları hassasiyetle takip etmeye devam edeceğiz.

Diğer taraftan, Merkez Bankasının henüz süresi gelmedi, Varlık Fonunun, zaten altı aylık biliyorsunuz; süresi geldiğinde bu kurumlarımızı da elbette Komisyonumuza davet edeceğiz ve burada sunum yapmalarını, vekillerimizle birlikte konuların değerlendirilmesini tabii ki talep edeceğiz.

Bu birleştirme, teklifleri birleştirme konusu var, bir milletvekilimizin basına yansıyan bazı beyanatlarda da var, siz de dile getirdiğiniz, bu konuda müsaadenizle kısa bir açıklama yapmak istiyorum, Komisyonumuzda birleştirilecek tekliflere ilişkin bir açıklama. Sayın milletvekillerimiz, ben de burada şunu özellikle belirtmek istiyorum: Tartıştığımız hususla ilgili İç Tüzük hükmünü öncelikle hatırlatmak isterim. İç Tüzük'ün 35'inci maddesi “Komisyonlar, birbirleriyle ilgili gördükleri teklifleri birleştirerek görüşebilir.” demektedir. Bu hüküm uyarınca, İç Tüzük, tekliflerin birleştirilmesi noktasında komisyonları zorlayıcı bir düzenleme içermemektedir, öncelikle bu hususa açıklık getirmek gerekiyor yani yapabilir komisyon, yapmaya da bilir; bu, komisyona bırakılmış bir husus İç Tüzük gereği.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi yürürlük, yürütme hariç toplam 16 maddedir ve ilgili maddeler birbirinden farklı konuları düzenlemektedir. Milletvekillerimizin kendi imzasını taşıyan kanun tekliflerinde düzenlenen konuda da dâhil olmak üzere farklı hususlar bu teklifte düzenlenmektedir. Bu çerçevede, 6 Nisan 2020 tarihi itibarıyla Plan ve Bütçe Komisyonunun portföyünde bulunan kanun teklifi sayısı toplam 1.681’dir. Bu tekliflerinin büyük çoğunluğu vergi, sosyal güvenlik mevzuatı ve çeşitli borç yapılandırmalarına ilişkin düzenlemelerden oluşmaktadır ve bu itibarla da görüştüğümüz kanun teklifiyle elbette ilgilidir. Burada hangi teklifin birleşeceği hangi teklifin birleşmeyeceğinin tespitinin zorluğundan dolayı İç Tüzük, komisyonlara bir zorunluluk değil, ihtiyari bir yetki vermiştir. Bu, yoğun ve içerik bakımından çok farklı alt düzenlemeler içeren tekliflerden hangilerinin gündemdeki teklifle ilişkili görülerek birleştirileceği hususu geçmiş dönem uygulamalarında da tartışma konusu olmuştur. Bu çerçevede, Komisyonumuzda 24’üncü Yasama Döneminde kanun tekliflerini birleştirme uygulamasına sıklıkla başvurulduğunu görüyoruz. O dönemlerde, uygulamada, 1 kanun teklifiyle 100’ün üzerinde kanun teklifinin ilgili görülerek birleştirildiği örnekler de yaşanmıştır. Bu nedenlerle, teklif birleştirme uygulamasından 25, 26 ve 27’nci Dönemlerde vazgeçildiğini görüyoruz. Hâlihazırda 27’nci Yasama Döneminde de Komisyonumuzda İç Tüzük’ün 35’inci maddesi uyarınca birbiriyle ilgili görülen tekliflerinin birleştirilmesi yoluna gidilmemiş olup Başkanlık Divanı olarak uygulamaya yine bu şekilde devam edeceğimizi belirtmek istiyorum.

Garı Bey’in de gündeme getirdiğı hususlarla ilgili kısaca değerdendirme yapmak isterim. Birincisi; “Görsel basın neden yok?” denildi. Burada, Meclis Başkanlığımızın bu Covid şartlarından dolayı aldığı bir karar söz konusu, ajans çekim yapıp bunu paylaşmış oluyor şeylerle; diğerd komisyonlarda da bütün komisyonlarda aynı uygulama yapıılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle bir karar mı alındı Sayın Başkan? Bu karar ne zaman alındı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Onu arkadaşlarımız iletinler size, soralım yani şeyini.

Ajans bir görüntü alıp bunu diğerdleriyle paylaşıyor, bu şekilde bir uygulama yapıılıyor.

“Tekliflerle ilgili neden belli maddelere bakılıyor, diğerdlerine bakılmıyor?” Yani burada tabii ki Meclisimizin, milletimizin iradesiyle oluşmuş bir aritmetiğı var. Yeni sistemde artık “iktidar partisi” kavramı yerine aslında “en çok oy almış” veya “birinci parti” diyelim “diğerd partiler”. Dolayısıyla, çoğunlukla Meclisimizin iradesi şekilleniyor. Bir taraftan da Meclis Başkanlığımızın da tabii ki takdir yetkisi var, onlar da Komisyonlara bu havaleleri yapmış oluyorlar ama esas itibarıyla Meclisimizde oluşmuş çoğunluklar var ve bu çoğunluklar yine millettten aldıkları otoriteyle, güçle, yetkiyle belli tercihlerde takdir haklarını kullanıyorlar. Bunu tartışabilirsiniz, beğenirsiniz, beğenmezsiniz ama işleyiş öteden beri bu şekilde devam ediyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir ortak akılla gidemeyeceğiz yani o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Yani bu tartışmaları yapıyoruz bu Komisyon olarak da biz; biliyorsunuz zaman zaman bir araya gelip tartışmalar yapıyoruz. Gönül isterdi ki -tabii “muhalefet, iktidar” artık eski kavramlarla konuşacak olursak- belli konularda keşke daha fazla uzlaşma olsa, bunu da elbette arzu ederiz.

Kurumlar vergisi, reform konularına değindiniz. Tabii, geneliyle ilgili değerdendirmede belki usulden ziyade -onunla ilgili belki ama- ben de doğrusu bu temenninize katılıyorum yani önümüzdeki süreçlerde de bekliyoruz. Bir reform programı ilan edildi biliyorsunuz, bir yol haritası konu ortaya. Tabii ki Meclisimize ilişkin hususlarda Hükümetin ortaya koyduğu yol haritası yol gösterici niteliktedir, sonuçta irade Meclisimizdedir, ne zaman o hususları gündemine alacağı ve kanunlaştıracağı Meclisimizin

iradesiyle ilgilidir. Hükûmet bir anlamda ihtiyacını ortaya koymuş durumda, biz de bu konuları öncelikli gündem maddeleri olarak görüyoruz elbette, Meclis olarak, grubumuz olarak da konuşabiliriz burada. Bu konularla ilgili önümüzdeki süreçlerde inşallah farklı düzenlemeler Komisyonumuzun gündemine de gelecektir. Ülkemizin gerçekten bu reformlara yoğunlaşma ihtiyacı vardır. Hükûmet olarak, Meclis olarak, ilgili tüm taraflar olarak bu reform gündemine bundan sonra da daha fazla yoğunlaşacağız diye düşünüyorum.

“Bu Adalet Bakanlığıyla ilgili düzenleme neden burada?” İşte, bu çeşitli kanunlarda düzenleme yapan aşağı yukarı bütün paketlerde böyle hususları görüyoruz, yeni bir şey değil bu, öteden beri uygulama. Az önce söylediğim gibi, bir İç Tüzük’te, belki gelecekte bir İç Tüzük çalışılırsa bu konular yeniden ele alınabilir diye düşünüyorum.

“Covid çalışma programı...” Burada haklısınız, mutlaka hepimiz hassas olmak durumundayız. İşte konuşanlar dışında maske kuralına uyulduğunu görüyorum burada. Mesafeye olabildiğince uyma gayreti var elbette fakat bir taraftan da camların açık olması gibi hususlar önemli. Yine, sizin bir teklifiniz oldu, bence de makul yani geneli üzerinde konuşmaları bütün kurumlarımızın dinlemesinde fayda var çünkü hangi konuya değineceğiniz belli olmaz, herhangi bir kurumu ilgilendiren bir husus gündeme gelebilir ama maddelere geçildiğinde o maddeyle ilgili bürokrat arkadaşlarımız burada olursa, diğer arkadaşlarımız kendi maddelerini takip edip gelirlerse bence de Covid açısından daha tedbirli hareket etmiş oluruz. Bürokratlarımıza söyleyelim, aradan da izleme imkânları var buradaki tartışmaları, o imkânı da kullanabilirler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bir talebimi iletebilir miyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Madem o ceza maddeleri burada olacak, o açıdan şimdi onunla ilgili sivil toplum kuruluşları çağrılmamış, ben listeye şimdi baktım, mesela DİSK ve diğerleri var ama şimdi bu cezaevleriyle ilgili sivil toplum kuruluşları var biliyorsunuz, İnsan Hakları Derneği, İnsan Hakları Ortak Platformu, Türkiye İnsan Hakları Vakfı, Ceza İnfaz Sisteminde Sivil Toplum Derneği gibi sivil toplum kuruluşları var. Bunu sizin bilmemeniz çok doğal yani çünkü Adalet Komisyonu ile ilgili ama en azından ilgili maddede bu derneklerin ve sivil toplum örgütlerinin çağrılmasını ve bizi bilgilendirmelerini, bunun ne tip sakıncaları olabileceğine dair Komisyonumuza bir bilgilendirme yapmaları iyi olur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - O maddemiz ileriki bir safhada. Arkadaşlarımızla bir değerlendirelim bu konuyu, daha sonra kararımızı belirtiriz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de bürokratlarımızı tanırsak sevinirim Sayın Başkanım

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ussule ilgili bir söz istiyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bülent Bey’in de bir söz talebi var.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Türkiye Varlık Fonuyla ilgili toplantıyı yaptık, onu geçen sene yaptık, bu seneninkini de yapacağız, yılda bir kere yapılıyor ama de şey Merkez Bankasıyla ilgili altı ayda bir yapılması gerekiyor -yılda 2 kere- Bu senenin geçen yıl yaptık, ilk dört ayı geçti onu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, zamanı geldiğinde elbette.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Yani bugünlerde yapmamız lazım. Zamanı geldi yani normalde ocak ayında baştan yapılıp her altı ayın başında yapılması gerekiyor, daha makul oluyordu. İlgili yılla ilgili özellikle içinde bulunulan dönemle ilgili bilgilendirme yapılıyordu, onun için şimdi yapabilirsek iyi olurdu. Bu döneme kadar da bir sıkıntımız yoktu, rahatız da.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Son toplantımızdan bu yana kaç ay geçti? Ocakta yaptık en son toplantıyı, yine vakti geldiğinde hatırlatacağız, hassasiyetle takip edeceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Bir de BDDK ve TMSF'yle ilgili raporlar gelmedi, almadık onları.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sekretaryalarda bir sıkıntı var anlaşılan. Yeniden gönderelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bilmiyorum... BDDK ve TMSF raporlarını alan var mı? Almadık yani Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar gönderdiklerini söylüyorlar. Sekretaryalarla bir iletişim problemi yaşıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, hiç birimiz almadık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tarihleri de var burada, hangi tarihte teslim edildiği de var, imza karşılığı da yapmışlar. Bir kontrol edelim yani bir aksaklık olabilir. Tekrar gönderebiliriz. Yani raporlar gönderildi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani hiç alan var mı peki? Komisyonumuzda BDDK ve TMSF raporlarını alan var mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Bülent Bey, arkadaşlarımız, bürokratlarımız burada, teslim ettiklerini söylüyorlar. Tarihler de burada ama sekretaryalarda herhâlde bir sıkıntı yaşandı, anlamadım ben de.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onlar yalan söylüyor demiyorum ama alan yok yani sonuçta almadık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bana da gelmedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar gönderelim, olur, memnuniyetle.

ERHAN USTA (Samsun) – Başkanım, bizim odalarımız sekretarya dâhil toplam 10 metrekare yok yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte, ben de anlamadım doğrusu, eyvallah. Tekrar gönderelim, memnuniyetle.

Bu sefer sizleri de nasıl bilgilendiririz bilmiyorum da belki de doğrudan arayalım vekillerimizi, ilettik diye söyleyelim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sayın Başkan, e-mail adresleri var herkesin, bir kere de gönderilir, çok zor bir şey değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O da olabilir belki, evet, e-mail adreslerine de bakabiliriz.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

Durmuş Bey'in galiba usulle ilgili söz talebi var.

Buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hayır, usulle ilgili değil de Merkez Bankası sunumu ve dolayısıyla onunla ilgili konular da gündeme geleceği için eğer izin verirsiniz ben de o konuda bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- *Ankara Milletvekili Durmuş Yılmaz'ın, Merkez Bankası Başkanı sorduğu soruların cevaplarını alamadığına ilişkin açıklaması*

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, Sayın Merkez Bankası Başkanı sunumunu yaptıktan sonra bizler söz aldık ve görüşlerimizi bildirdik. O görüşlerimizi bildirirken birtakım sorular da geçti fakat ben spesifik olarak 7 tane soru sordum, bize gönderdiğiniz cevapların içerisinde bu 7 sorunun hiçbirisinin yanıtı yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Merkez Bankasından geleni biz size iletiyoruz tabii.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – O zaman sizin de “Bu Vekil şu soruları sordu. Bu soruların cevabını niye vermediniz?” diye sormanız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar yazalım yani sizin sorularınızı tekrar hatırlatalım.

Peki, teşekkür ediyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- *Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 39 milletvekilinin, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3519) (**)*

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Bürokratları tanıtacaktık, bakan yardımcılarımızdan başlayalım.

Buyurun lütfen.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, sunumlarını yapmak üzere teklifin ilk imza sahibi Sayın Nilgün Ök’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Ök.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Çok Değerli Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcileri, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığımıza sunduğumuz 18 maddelik bu kanun teklifini AK PARTİ Grubu ve şahsım başta olmak üzere tasarıda imzası bulunan 39 milletvekili arkadaşım ile birlikte kamu kurum ve kuruluşlarımızdan gelen, milletvekillerimizden gelen, çiftçilerimizden ve son dönemde vatandaşlarımızdan gelen taleplerin karşılanması doğrultusunda 9 farklı kanunda milletimize daha iyi hizmet edebilme amacına yönelik olarak hazırlamış bulunmaktayız. Bugüne kadar ülkemizin gelişmesine, insanımızın refahına yönelik birçok önemli kanunu karara bağlayan Komisyonumuzda bu kanun teklifinde de aynı desteği vereceğinize inanıyor, sunacağınız katkı ve desteklerden dolayı şimdiden çok teşekkür ediyorum.

** (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yeniden şekillenen dünya düzeninde işlerimizin çoğunu artık elektronik ortamlarda halledebiliyoruz. Bu gerçekle yola çıkarak kanun teklifimizde yer alan ilk maddedeki düzenlemeyle menkul malların fiziki mekânda da satılmasının yanında artık elektronik ortamda da satılmasının önünü açıyoruz. Böylece teknolojinin getirdiği imkânlardan faydalanarak uygun rekabet ortamını da sağlamış olacağız ve malın gerçek değerinde satılabilmesi olanağını da artırmış olacağız. Ayrıca aynı maddede mevcut durumda bozulacak, çürüyecek ve beklediğinde değer kaybeden taşınabilir menkul mallar pazarlık usulüyle satılabilmekte, mevcuttaki bir durum fakat burada muhafazası tehlikeli ve masraflı olan akaryakıt, dinamit, patlayıcı ürünler gibi menkul malların pazarlık usulüyle satışına imkân sağlıyoruz. Kamu alacaklarına yönelik hacizli menkul malların açık artırmayla satımına katılacaklardan malın değerinde yüzde 5 oranında da teminat alınmasını getiriyoruz, önceki düzenlemede böyle menkul malların satışında teminat uygulaması yoktu.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yüzde 20 var, olur mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen sunumun bütünlüğünü bozmayalım değerli arkadaşlar, rica ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Menkul mallarda yoktu. Ben maddelerde açıklarım. Önce ben sunumu bitireyim, açıklayacağım.

2’nci maddemizle artırma sonucunda menkul malı satın almaktan vazgeçenlerden ödemeleri gereken ve tahsil edilecek bedeller üzerinden hesaplanan yüzde 5 oranında faiz yerine ekonomik verileri takip eden tecil faizi uygulamasına yönelik bir düzenleme getiriyoruz. Bugünkü şartlarda bu faiz oranı yüzde 15. Ayrıca menkul malın 1’inci ihalede satılmaması durumunda 2’nci ihaleye katılan kişinin malı almaktan vazgeçmesi sonucundaki sorumluluklarına da bir netleştirme getiriyoruz.

Teklifimizin 3’üncü maddesinde ise gayrimenkullerin de fiziki ortam yanında elektronik ortamda satılabilmesine ilişkin teknik bir düzenleme getiriyoruz. Aynı maddenin devamında gayrimenkul malların değer tespitinin ve satışının daha hızlı ve etkin olması için satış komisyonunu alacaklı amme idaresi belirleyecek, komisyonun çalışma usul ve esaslarını belirlemeye de Hazine ve Maliye Bakanlığını yetkili kılıyoruz.

Yine, 3’üncü maddenin devamı niteliğinde olan 4’üncü maddemizde ise ihale sonucu gayrimenkulü alan kişinin bedel ödememesi nedeniyle ihalenin feshedilmesi durumundaki sorumluluğu olacağı tutarları netleştiriyoruz. İhale edilen malı almaktan vazgeçenlere ödemeleri gereken yüzde 5 faiz yerine tecil faizi uygulanmasını sağlıyoruz. İhale bedelinin tamamını ödemediği için ihalenin feshine sebep olan kimse teklif ettiği bedelle bir sonraki ihale bedeli arasındaki farktan, diğer zararlardan ve fark üzerinden hesaplanacak tecil faizi oranında bu faizden sorumlu olacak. Bu zarar teminattan fazla ise teminattan mahsup edildikten sonra geri kalan bakiyesi tahsil dairelerince hukuki sürece teslim edilecek ama zarar teminattan az ise teminattan düşülerek teminatı irat olarak kaydedilecek.

5’inci maddede ise kamu alacaklarına konu hacizli menkul ve gayrimenkul malların elektronik ortamda açık artırma satışıyla ilgili usul ve esasları belirliyoruz. Elektronik satış usulüyle satış işleminden daha çok kişinin haberdar olmasını, açık artırmaya katılımın en üst düzeye çıkarılmasını, alıcıların satış mahalline gelmeden elektronik ortam üzerinden de teklif vermesini, malın gerçek değerinden satılmasını ve satış işleminin kısa sürede sonuçlanmasını bu kanun teklifiyle hedeflemekteyiz. Elektronik ortamda yapılacak satışlara ilişkin getirmek istediğimiz bu usul ve esasların belirlenmesi için de Hazine ve Maliye Bakanlığımızı yetkili kılıyoruz.

Teklifimizde yer alan 6'ncı maddemizle yiyecek ve içecek sektöründe faaliyet gösteren iş yerlerinde 31 Mart 2021'den önce çalışanlar da nakdî ücret desteğinden yararlanabilecekler. Biliyorsunuz, önceden hazırladığımız nakdî ücret desteğinde 17 Nisan 2021 tarihinden önce işletmelerde olanlar yararlanabiliyordu. Burada yiyecek ve içecek sektörüne ayrıcalık getiriyoruz, böylece nisan ve mayıs aylarında aylıksız izne ayrılanlara günlük 50 liradan olmak üzere aylık 1.500 lira ödeme yapabileceğiz. Ayrıca, hâlihazırda sektör ayrımı da yapmaksızın nakdî ücret desteğini aylık olarak 1.500 TL'ye çıkarıyoruz. Yapılan ödemeler de İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanacak.

7'nci maddemizde ise yine yiyecek ve içecek hizmeti sektöründe faaliyet gösteren iş yerlerinde 2021 yılı Mart ayında hizmet akdi bulunan ve 2021 yılı Nisan ve Mayıs aylarında fiilen çalıştırılanların istihdamının desteklenmesi yönünde bir düzenleme getiriyoruz. Bu kapsamda, 2021 yılı Nisan ve Mayıs ayları için asgari ücret üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamını işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup ederek İşsizlik Fonu'ndan karşılayacağız. Prim desteğinin belirlenmesinde fiilen çalışılan gün sayıları esas alınacak. Bu da asgari ücret üzerinden günlük 44,72 liraya tekabül ediyor, aylık yaptığımızda 1.341,56 TL gibi işverenlere prim desteği vermiş oluyoruz.

Kanun teklifinde yer alan 8'inci maddede de Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda 3 no.lu listede yer alan mallarda -işte, bunlar neler; tütün, alkollü içecekler ve şekerli meyve suları gibi mallarda- malın imalatçı tarafından konsinyeciye ya da işte, bayiye teslim edildiği tarihte vergilendirilmesinin önünü açıyoruz. Böylece -denetim esnasında takip edilmesinin zor olduğu süreçlerle karşı karşıya kalıyorduk- denetime gittiğimizde malın konsinyede olduğunu belirten imalatçılardan kaynaklanan kayıpların, suistimallerin ve vergi ötelemelerinin de önüne geçip aynı zamanda kayıt dışılığı da önlemiş olacağız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; diğer bir maddemiz ise son dönemde bünyesinde önemli atılımlar ve iyileştirmeler yapan Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğümüzle ilgili. Kanun teklifimizle beraber hükümlünün, gerekli teknik altyapının bulunduğu kurumlarda elektronik yöntemlerle de mektup alıp gönderebilmesine olanak sağlıyoruz. Böylece hükümlüler, aileleri tarafından ceza infaz kurumuna önceden bildirilmiş ve gerekli güvenlik kontrolleri yapılmış tanımlı e-posta adreslerine mektup okuma komisyonu aracılığıyla mail gönderebilecekler. Ayrıca, hükümlü tarafından resmî makamlara ve avukatlara elektronik ortamda da -içeriği bu sefer denetlenmiyor- mektup ulaştırabilme imkânlarını da sağlamış olacağız. Hâlihazırda pilot bölgelerde uygulanmakta olan çok güzel bir proje var, Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu (E-Görüş) Projesi kapsamında ses izolasyonlu bir kabin içerisinde -oda ve koşullara yerleştiriliyor bu kabinler- multimedya cihazlar vasıtasıyla hükümlünün sesli ve görüntülü görüşmesi, buradan sayım yapılması, dilekçe, kantin siparişi vermesi, on-line kitap siparişi vermesi gibi birçok imkânı sağlayacak, hizmetlere daha kolay erişimi sağlayan bir uygulama var, proje bu. Aslında, bununla ilgili de çok güzel dönüşler var. Bu getirdiğimiz kanunla da bunun altyapısını sağlamış oluyoruz.

Ayrıca, kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum, kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla hükümlüye gelen ve hükümlü tarafından gönderilen mektup, faks, telgraf gibi iletişim araçlarının dijital olarak kaydedilmesinin ve fiziki olarak saklanabilmesinin sınırlarını getiriyoruz. Bunlar, amacı dışında kullanılamayacak, kanunda açıkça belirtilen hâller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılamayacak, herhangi bir soruşturma veya kovuşturmayla konu edilmemiş ise de en geç bir yıl içerisinde silinecek yani mevcuttaki uygulamaya hükümlüler lehine sınır getirmiş oluyoruz.

Yine, teklifimizde ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin ziyaretçilerle yaptığı kapalı görüşlere ilişkin de düzenleme yapıyoruz. Önceden bilgilendirmek suretiyle kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin ziyaretçileriyle yapacakları görüşmeler kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla kurum yönetimi tarafından dinlenebilecek ve elektronik cihazlar da dâhil olmak üzere kaydedilebilecek. Bu kayıtlar, amacı dışında kullanılmayacak ve kanunda açıkça belirtilen hâller dışında hiçbir kişi veya kurumla da paylaşılmayacak. Bu kayıtlar herhangi bir soruşturma veya kovuşturmayla konu edilmez ise de -bunda da sınırlama getiriyoruz- bir yıl içerisinde yok edilecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz gibi, sigortalılar, iş kazası geçirmesi, meslek hastalığına tutulması, hastalanmaları veya analık hâlleri nedeniyle geçici olarak çalışmadığı için gelir kaybı yaşamakta ve bu gelir kaybının telafisi için Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenen geçici iş göremezlik ödeneğiyle sağlanmaktaydı ancak uygulamaya bakıldığında bazı suistimallerin, ciddi suistimallerin olduğunu gördük. Özellikle, analık sigortasının istirahat başlanacak tarih, gün önceden tahmin edilebildiği için esas alınan son üç aydaki ödeme dönemini on iki aya çıkarıyoruz. Bununla birlikte kanun teklifimizde hastalık ve analık sigortasında ödenecek olan geçici iş göremezlik ödeneği hesaplanırken üç aylık dönem yerine on iki ay, ayrıca yüz seksen günden daha az çalışması bulunan sigortalılara ödenecek olan ödenek tutarının üst limiti belirtilerek -iki yıl bu da- sisteme yaptıkları prim katkısına göre yapılan yardımlarda denge kurulmasını amaçlıyoruz. Bununla ilgili maddede detaylı suistimleri veriyoruz ama sadece maaş alsın diye sadece üç aylığına, dört aylığına, beş aylığına işe sokulanlar, bununla ilgili böyle devleti dolandırmaya yönelik kurulan şirketler var, tespit edilmiş durumda. Ama bu kanunda özellikle belirtmek istediğim bir şey var, söz konusu düzenleme suistimalin yaşandığı hastalık ve analık nedeniyle ödenen ödeneklere yönelik olup iş kazası geçiren veya meslek hastalığına tutulan sigortalılar bu kapsamda değil.

Teklifimizin 13'üncü maddesinde getirdiğimiz düzenlemeyle sigorta prim indirimi, teşvik ve destek indirimlerinden yararlanılabileceği hâlde yararlanmayan şirketlerin dönemler için geriye yönelik prim teşviki ve destek indirimlerinden geriye dönük yararlanmasını kaldırıyoruz. Mevcut durumda altı ay geriye yönelik işlem yapılabiliyordu, yararlanılmış olan prim teşviki, destek ve indirimler başka bir prim teşviki ve destekle de değiştirilebiliyordu, artık değiştirilemeyecek. Böylece işverenlerin artık ilgili cari dönemlerde başvuru yapmalarını, zamanında takip etmelerini, teşviklerin de gerçek amacına uygun olarak gerçekten istihdamı artırıcı amaçla etkin olmasını sağlamayı hedefliyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm dünyayla birlikte ülkemizi de etkisini altına alan Covid-19 pandemisi hem sosyal hayatımızda hem ekonomik hem kültürel hayatımızda olmak üzere pek çok alanda bizleri gerçekten tüm dünyayı da derinden etkiledi ve buna yönelik biz de bazı düzenlemeler getirdik. Kanun teklifimizde yer alan düzenlemeyle yüzde 20 olan kurumlar vergisi oranını 2021 yılı kurum kazançları için yüzde 25, 2022 yılı kurum kazançları için yüzde 23 oranında düzenlemeyi öngörüyoruz. Buna da global anlamda baktığımızda, kurumlar vergisi oranını düşürmeyi düşünen birçok ülke dâhil olmak üzere bugün ülkeler bununla ilgili, kurumlar vergisiyle ilgili artıracakları yönünde düzenlemeye gitmektedirler.

Kanun teklifimizin 15'inci maddesiyle mevcut uygulamada yatırımcı, tazmin merkezlerine devredilen sermaye piyasası araçları normalde tanzim merkezine yani YTM'ye gelir kaydediliyordu ama bunlar şimdi neler? Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinden kaynaklanan her türlü emanet ve alacaklar, hesap sahibinin yaptığı en son talep, işlem ve herhangi bir şekilde verdiği yazılı talimat tarihinden başlayarak on yıl içinde talep ve tahsil etmemesi hâlinde Yatırımcı Tazmin Merkezine

gelir olarak devrediliyordu ama artık, şimdi, bu on yıl devredildikten sonra yatırımcı itiraz edip “Ben bununla almak istedim.” dediğinde normalde iade edilmiyordu, biz artık iade edilmesinin, yatırımcı onunla ilişkisini açıkladığı takdirde iade edilmesinin önünü açıyoruz.

Son maddemizde de tarladan sofraya uzanan değer zincirinin her halkasında yer alan kıymetli çiftçilerimizin Tarım Kredi Kooperatiflerinden kullandıkları 31/12/2020 tarihi itibarıyla vadesi geçmiş olan borçlarını yapılandırıyoruz. Yapılandırılacak tutar hesaplandıktan sonra çiftçimize 2 tane alternatif sunuyoruz. Birincisi, temerrüt faizi kullanılarak takip edilen kredilerin biriken faizleri siliniyor, güncel faiz oranı -o da yüzde 18, yüzde 6’sını da devlet karşılıyor, yüzde 12’ye tekabül ediyor- yüzde 12’yle bugüne getiriyoruz, bunu isterse peşin ödüyor ya da yüzde 30’u peşin üç yıl eşit taksitle ödeme imkânını sağlıyoruz. İlk peşinat Ekim 2021 tarihinde yapılabilecek. Taksitlendirmede ödeyecekleri yüzde 18’lik faizin yüzde 6’sı hazine tarafından karşılanmakta. Bu düzenleme sonunda yaklaşık 21 bin üreticinin 931 milyon TL tutarındaki kredi bakiyesini yapılandırması mümkün olabilecek.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlere hazırlamış olduğumuz teklifle ilgili özet bilgiler verdim. Maddeler üzerinde de tek tek görüşmeye geçtiğimizde gerekçe açıklamalarımızı ve bilgilendirmeyi yapacağım.

Bu kanun teklifinin hazırlanmasında emeği geçen milletvekili arkadaşlarımıza, kamunun değerli bürokratlarına ve sunacağınız katkılardan dolayı siz değerli Komisyon üyelerimize şimdiden çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederiz, sağ olun Nilgün Hanım.

Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere başlıyoruz.

Söz talebi olanlardan Bülent Bey’i görüyorum.

Bülent Bey, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; herkese saygılar sunuyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi, hatırlıyorsunuz, bizim millî gelirimiz 950 milyar dolarlardan 2020’de 700 küsur milyar dolara düştü. Öbür taraftan, kişi başına millî gelir galiba 2013’te 12.480 dolardı, geçen yıl itibarıyla 8.500 dolara düştü. Yani sürekli olarak inişte olan bir ekonomimiz var, sıkıntılarımız çok, çok fazla. Buna bir de geçen yıl pandemi eklendi, pandemiyle gelen bir darbe de ilave oldu.

Amerika’nın yeni Başkanı Joe Biden mart ayında bir teşvik programı açıkladı; 1,9 trilyon dolar. Yeni bir tane daha altyapı programı hazırlamış; o da 2,2 trilyon dolar. Bunlar çok büyük paralar, tabii, Amerika için de çok çok büyük paralar. Bizim bütçeden ne kadar para verdiğimizizi düşünüyorsunuz, biliyorsunuz esnafa? Şimdiye kadar esnafımıza yardım olarak verilen para ne kadardır, biliyor musunuz? 10 milyar lirayı geçmiyor. Bunu da ihtiyatlı söylüyorum yani 8 milyar liranın da altında ve toplamı da bütçe dışından yani İşsizlik Fonu’ndan yapılan desteklerle beraber 70 milyar lirayı geçmiyor, 70 milyar lirayı yani 70 milyar lira 1 milyar dolar bile değil. Böyle bir durum, şimdi, bu şartlar altında, böyle bir ekonomide, ilave olarak bir de pandemiden darbe yemiş bir ekonomide bizim Meclis olarak konuşmamız gereken konular bunlar mıdır Allah aşkına? Yani Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmesi gereken, getirilmesi gereken, burada konuşulması gereken konuların çok daha farklı olması lazım; bu çok açık. Yani bu konuda sizlerin de çoğunluk partisine mensup olan arkadaşlarımızın da hiçbir itirazı yoktur zannediyorum.

Sayın Başkanım, siz Bakanlık da yaptınız, bunun böyle olmaması lazım, bir yanlışlık var burada. Biz yıllardan beri de bunu söylüyoruz. Benim aşağı yukarı Komisyondaki ya da Genel Kuruldaki bütün konuşmalarında bu tür tenkitlerim var, hep böyle. Bir türlü yapısal reformlara, bu ülkenin,

bu ekonominin yeniden dizayn edilmesine, yeni bir mimariye, yapıya kavuşturulmasına, üretimin artmasına yönelik tedbirler alınması yönünde, bu yönde neden bir türlü bir adım atılmıyor, anlamak mümkün değildir. Şimdi, bunları konuşacağız. Bunu boşuna konuşuyorum çünkü sizlerin de seçilmiş milletvekilleri olarak aynı sıkıntıyı hissettiğinizi, sorumluluğu hissettiğimizi biliyorum. Sayın Nilgün Ök'ün de aynı şekilde düşündüğünden eminim ama burada bu konuyu bu ülkeyi yönetenlere aktarmayla ilgili bizim bir mekanizmamız olması lazım. Yani şurada oturan Hükümet üyelerine, özellikle seçilmiş Hükümet üyelerine, seçilmişlere anlatabilmemiz lazım, siyasi sorumluluğu olanlara anlatabilmemiz lazım bunu. Ben şimdi seçilmemiş, bürokrasiden gelen arkadaşlara ne söyleyeyim? Yani niye bunu yapıyorsunuz niye diyeyim? Neden böyle bir durumda olalım? Maalesef bu da yöntem olarak da ayrı bir sıkıntı. Yani hem esasıyla ilgili hem de usulüyle ilgili çok önemli yanlışlıklar var, sıkıntılar var.

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun, çok önemli bir kanun. Muhakkak ki bazı değişiklikler, teknolojinin getirdiği, yenilenmenin getirdiği konularla ilgili değişikliklerin olması lazım ama bunların biraz daha geniş bir ortamda da tartışılmış olması lazım, tartışılmadığını da biliyorum yani bunun en azından... TÜRMOB'un bile son anda, bu teklif verildikten sonra, cumartesi günü öğrendiğini biliyorum.

Tarımla ilgili olarak yapılması gereken çok şey var bu ülkede. Tarımla ilgili demin söylemeyi ihmal ettim Sayın Başkanım. Kamil Okyay Sındır Hocamın -profesördür kendisi- bu konuyla ilgili, çiftçi borçlarıyla ilgili bir kanun teklifi var birleştirilmesini istediği. Mesela, bunların daha geniş olarak ele alınması, tartışılması mümkün olabilirdi.

Şimdi, biz burada ceza ve tevkifleriyle ilgili konuyu da görüşeceğiz, çiftçi borçlarını da görüşeceğiz, amme alacaklarını ya da Kurumlar Vergisi Kanunu'nun oranının artmasının yol açacağı sorunları, sıkıntıları da görüşeceğiz. Bu çok sağlıklı olmayacaktır yani siz de biliyorsunuz ama neden bundan vazgeçemiyoruz, onu bir türlü anlayamıyorum. Hakikaten bundan artık vazgeçmemiz lazım. Yani bunu siz de çoğunluk partisi olarak 2017 referandumunda söylediniz "Bundan sonra bir daha Anayasa değişiklikleriyle beraber torba kanun gelmeyecek." dediniz. Niye geliyor artık? Bunun bir çaresi yok mu? Yani sık sık da oturuyoruz, tembellik de yapmıyoruz. Yani burayla ilgili kanunlar buraya gelir, biz de tembellik yapmayız, her gün geliriz, görüşürüz, aktarıyoruz, daha da iyi bir görüşme zemini olur, zamanı olur, diğer ilgili komisyonlar da kendileriyle ilgili olanları görüşürler, bir aksama olacağını da düşünmüyorum ama neden böyle oluyor, onu hakikaten anlamış değilim.

Şimdi, son yıllarda özellikle yatırımların çoğu, özel sektör yatırımlarının çoğu yurt dışına yapılıyor. Bakıyorum ben özel sektöre, adam diyor ki: "Romanya'ya yatırım yaptım." Bugün birileriyle görüşmüştüm; Romanya'da yatırımları var, Bulgaristan'da var, sürekli olarak da yapılıyor. Türkiye'nin Mısır dâhil, Portekiz, Romanya, Bulgaristan, Hollanda, İngiltere o kadar çok ülkede yatırımı var ki hayret ediyorum ve Türkler Türkiye'den daha fazla oralara yatırım yapıyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Avrupa Birliği olduğu için.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - Şimdi, neresi olursa olsun, Türkiye'nin bu kadar, 10 milyon üzerinde işsiz varken, bu kadar istihdam sorunu varken bu yatırımların buraya yapılmaması, bizim bunlarla ilgili çözüm üretmememiz bir garabettir.

Şimdi, kurumlar vergisi oranını artırıyoruz "E, Amerika da artırıyor." Değil, Amerika artırır, Amerika'da vergi kaçakçılığı falan büyük bir sorun, kimse vergi kaçırıyor. Bizde yatırım yapılmıyor, biraz önce söylediğim gibi, insanlar dışarı yatırım yapıyor, bütün yatırımcılar dışarı yatırım yapıyor; böyle bir ortamda biz kurumlar vergisini artırıyoruz. Bu senenin kazançları için, 2021 kazançları için 25; gelecek senenin kazançları için de 23 teklif ediliyor. Şimdi, bu sene başlamış, 4'üncü ayına gelmişiz, herkes vergi planlamasını yapmış, kârını zararını bu planlamaya göre tespit etmiş. Bunun

doğru olduğunu düşünmek... Kurumlar vergisinde 850 binin üzerinde, 900 bine yakın mükellef oldu. Zaten bunların ilk bini ağırlıklı olarak ödüyor, bu ilk bini de yüzde 60'ını ödüyor. Biz bunları da kaçırırsak, ilk bin mükellefi de kaçırırsak, bunlar da başka taraflara yatırım yaparsa ne yaparız ondan sonra? Sadece dolaysız vergilere kalacak, sadece harcamalar üzerinden yapılan, tüketim üzerinden vergi alan bir ülke hâline geleceğiz, gittikçe de öyle oluyoruz. Bununla da tabii ki eşitlik sağlayabilmek, yatırım yapabilmek, makul bir ekonomiye sahip olabilmek mümkün olmayacak.

Burada getirilen teklifte bizim çok karşı çıkacağımız bir madde yok; genişletilmesini, daha iyi hâle getirilmesini, ıslah edilmesini, çiftçi borçlarıyla ilgili olduğu gibi, yaygınlaştırılmasını isteyeceğimiz maddeler var ama kaldırılmasını isteyeceğimiz, karşı olacağımız bir madde yok. Ancak bunları konuşacak bir zemin de yok. Keşke burada tarımdan sorumlu bir bakanımız olsaydı, bize bir tarımı anlatsaydı, tarımın düştüğü duruma, sıkıntılarına, sorunlarına onunla birlikte bir çözüm üretseydik.

Şimdi, ben soracağım, Bekir Bey veya Ayşe Hanım cevap vermekte zorluk çekecekler. Niye? Şu anda benim bildiğim kadarıyla Maliye Bakanlığının alacağı 600 milyar liraya çıkmış vaziyette. 600 milyar lira yani geçen sene yeniden yapılandırma yaparken -hatırlıyor musunuz- yarısı kadardı; yapılandırma yaptık, güya af çıktı, 2 misli oldu, bir de prim alacakları var -Sayın Bakan Yardımcısı da burada- bir de onlar var yani gittikçe devletin alacağı artıyor, sıkıntılar artıyor, bunlarla ilgili bir çözüm üretmiyoruz ama maalesef aspirin tedbirleri görüşüyoruz.

Şimdi, mesela Nilgün Hanım ben soracağım, arkadaşlar hazır mı “Ne kadar nakdi ücret desteği şimdiye kadar ödendi?” gibi buna benzer istatistiki rakamları da sormak istiyoruz. Onları da verebilirseniz, en baştan, tek tek verebilirseniz hiç olmazsa sormamış oluruz, benden sonra geneli üzerinde konuşacak birçok arkadaşımız aynı şeyleri soracaktır diye düşünüyorum; bu tür rakamları verebilirseniz memnun oluruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, not ederseniz geneli üzerinde konuşmalar bitince size söz vereceğim orada cevaplarsanız seviniriz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yine, yapılandırmayla ilgili şimdiye kadar durum nedir, ne kadar müracaat oldu, totali nedir? Yine, SGK'yle ilgili olarak da benzeri rakamları isteyeceğiz. Tarım Kredi Kooperatifleriyle ilgili, Ziraat Bankasıyla ilgili olarak çiftçi borçlarının toplamalarını, durumlarını, takipte olup ne kadarının takipte olduğunu, bu tür detayları maddelere geçtiğimizde öğrenmek isteyeceğiz muhakkak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Onları verebilirseniz tekrardan kurtulmuş oluruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aslında her maddede, maddeleri açıklarken detaylı detaylı bu bilgileri veriyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Sayın Başkanım, aklıma gelenler bunlar bir çırpıda.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar, değerli bürokratlar, basının değerli emekçileri, sivil toplum kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; uzun bir ara verdik bütçe görüşmelerinden sonra ve biz buna alışkın değiliz aslında onu söyleyeyim. Uzun süredir çalışmıyoruz ama mutsuzluğumuz şu yönde: Çalışırken de hep palyatif tedbirler yönünde çalışıyoruz Sayın Başkan. İnanın altı yıldır bu Meclis, bu Komisyon tek bir reforma imza atmadı Sayın Başkan ve siz 3'üncü Başkansınız. Biliyorsunuz, Merkez Bankası Başkanları gelip gidiyor, TÜİK Başkanları gelip gidiyor, diğer kurumların başkanları gelip gidiyor, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanları da değişiyor ama hamam değişmiyor, tas değişmiyor. Bu anlamda sizden istihdamımız, bakın, bu Komisyonun reform yapma iradesi ve bu birikimi vardır Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu birikim burada var, bütün arkadaşlarımız için söylüyorum, hep beraber artık reform yapalım ve yürütmeye de bunu telkin etmenizi öneriyoruz size. Yani bu palyatif tedbirleri yapa yapa bakın ne hâle geldik. Her duruma göre bir refleks veriyoruz palyatif olarak "Hadi borçları erteleyelim, hadi şunu yapalım, hadi vergiyi yükseltelim, hadi vergiyi düşürelim." diyoruz. Bakın ne hâle geldik: Dolar 8'i geçti, kredi faizleri yüzde 30'a vurdu, enflasyon resmî rakamlara göre -TÜİK'in- yüzde 16 TÜFE, yüzde 31 ÜFE. Bu ne demektir, yüzde 31 ÜFE? Önümüzdeki aylarda TÜFE'nin yani tüketici enflasyonunun daha da yükseleceği anlamına gelir, vatandaşlarımız yoksullaşıyor. Bakın, eğer ki şu ana kadar yaptıklarımız doğru olsaydı, gayrisafi hasılamız şu anda bu durumda olmazdı, işsizliğimiz bu durumda olmazdı, yoksulluğumuz bu durumda olmazdı. Hani ünlü bir laf vardır "Aynı şeyleri yapıp farklı sonuç beklemek ancak -sözüm Meclisten dışarı- ahmakların işidir." der. O yüzden farklı şeyler yapalım Sayın Başkan, ihtiyacımız olan, ülkemizin reformlar yapması, halkın yararına reformlar yapmasıdır deyip sözüme başlayayım.

Sayın Başkan, ülkemiz, dümeni kırılmış bir gemi gibi, gerçekten nereye gittiği belli değil ve dışarıdan bakıldığında şu anda bırakın parlayan yıldız olmayı şu anda sönen bir yıldız olarak gözüküyor. Bakın, bütün bürokratlara, Nilgün Hanım'a, bütün arkadaşlara söylüyorum, sıkıntımız şu arkadaşlar: Dünyada trilyonlarca dolar bol para var, 30 trilyon dolar, sıfır faiz veya eksi faiz dururken, Merkez Bankaları deli gibi para basıp piyasaya sürerken yani su bolken biz bu kuraklığı çekiyoruz. Bakın, arkadaşlar, 2013 yılına kadar Merkez Bankası parayı genişletti. 2013 yılında Bernanke dedi ki: "Artık para genişlemesini durduruyorum." En çok kimler etkilendi? Bizim gibi ülkeler 2013 yılında etkilendi; üç, dört yıl büyük sıkıntı çektik. Değerli arkadaşlar, o dönemde rezervimiz vardı, stokumuz vardı, bankacılık sistemimizin belli bir gücü vardı ve o rüzgâra karşı bunları kullandık. Bankacılık sisteminin birikmiş gücünü kullandık, Merkez Bankası rezervlerini kullandık.

Şimdi, bakın, su çekildiğinde yani yağmur bittiğinde Amerikan Merkez Bankası Başkanı üç ay, beş ay sonra veya altı ay, sekiz ay sonra "Artık para basmıyorum arkadaş." dediğinde, Amerika'da faizler yükselmeye başladığında, Avrupa'da faizler yükselmeye başladığında bizim gibi ülkeler inanın büyük sıkıntı çekecekler. Yani biz bolluk döneminde böyle yokluk çekiyorsak döviz bazında, para çekemiyorsak, bırakın, para kaçırırsa, yokluk döneminde ülkemiz maalesef iflasa doğru sürüklenme riskiyle karşı karşıya; şapkayı önümüze koyup düşünelim. Bizim belki üç ay, beş ay, belki altı ayımız var bakın, tekrar reform gündemine dönmemiz için yani ülkemizi tekrar parlayan bir yıldız hâline getirebilmemiz için üç, beş, altı ayımız var. Aksi takdirde bu ülke daha büyük bir ekonomik yıkıma giderse arkadaşlar, ondan sonra bir sarmala girmiş oluruz. Bakın, o sarmaldan Arjantin yirmi yıldır çıkmadı Sayın Başkan, Arjantin yirmi yıldır o sarmaldan çıkmadı, bazı Latin Amerika ülkeleri öyle. Biz de bu sarmala girdiğimizde uzun dönem bu sarmaldan çıkamayız, faiz-enflasyon-kur sarmalından, yabancı yatırımcıyı çekememe sarmalından çıkamayız. O açıdan hepimize önerim: Mademki yürütme bu sorumluluğu almıyor, biz halkın, milletin vekilleri olarak, Meclis olarak, bu sorumluluğu alalım diyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bakın, gümrük birliği genişlemesiyle ilgili dün Avrupa Birliği Komisyon Başkanı 2 Başkan geldiler buraya değil mi? Tayyip Bey’le sarayda görüştüler. Orada, bakın, bir umut verildi. Az önce söylediler, niye Romanya’ya, Bulgaristan’a yatırım yapılıyor? “Çünkü AB ülkesi” dediler. Biz gümrük birliği genişleme anlaşmasını yaparsak dahi AB ülkeleriyle eşit şartlarda ticaret yapma imkânına kavuşacağız. Yalnız oradaki sıkıntı nedir? Bakın, belki müzakereler yıllara sâri olacak; sıkıntı, demokrasi krizidir arkadaşlar, demokrasi krizini çözemediğimiz sürece... Dün AB Başkanı, Komisyon Başkanı, 2 Başkan da şunu söyledi: “Türkiye insan hakları konusunda adım atmalıdır ki biz bu gümrük birliği genişlemesi anlaşmasını yapabilelim.” Ama olay neye indirgenmeye çalışılıyor? “Aman sen mültecileri tut, Doğu Akdeniz’de de arıza çıkarma, ben sana 3-5 kuruş para vereyim.”e indirgeniyor. Biz hem kendimiz için öncelikle tabii ki demokrasi konusunda adımlar atarak o 3-5 kuruşun yüzlerce mislini kazanabiliriz hem de gümrük birliği genişleme anlaşmasıyla o 3-5 milyar doların, euronun onlarca mislini ticaretle kazanabiliriz ve yatırımcılarımız buraya yatırım yaparlar, insanlarımız istihdam kazanırlar Sayın Başkan. Bu açıdan yapılması gereken, demokrasi krizini çözmektir arkadaşlar. Demokrasi krizini çözersek ekonomik krizi çözebiliriz; aksi takdirde işimiz çok zor değerli arkadaşlar.

Şimdi, dünya Covid konusunda adımlar attı biliyorsunuz, az önce Bülent Bey de söyledi, yurttaşlarına trilyonlarca dolar yardım yaptılar, destek verdiler, doğrudan gelir destekleri verdiler. Değerli arkadaşlar, Bülent Bey söylediği için tekrarlamayayım, bizim bütçeden toplam olarak vatandaşımıza doğrudan gelir desteği verdiğimiz rakam 1 milyar dolar arkadaşlar; 8 milyar TL, 1 milyar dolar. Amerika trilyonlarca dolar verdi yani bu rakamın binlerce katını verdi, Avrupa bunun binlerce katını verdi. Bakın, bir yıldır vatandaşlarımız zaten derin bir ekonomik kriz yaşıyordu, bu krizin üzeri katmerlendi değerli arkadaşlar ve hâlâ, Covid’de 3’üncü dalgadayız, vaka sayısı 50 binin üzerine geçmiş resmî rakamlarla, 3’üncü dalganın içindeyiz, biz bu şartlarda çalışıyoruz ama vatandaşımıza merhem olacak bir torba yasayı burada görüşmüyoruz, bir yasayı görüşmüyoruz. Bu torbadaki rakamlardan bahsetmedi Nilgün Hanım arkadaşlar, birazdan rakamlardan bahsedecek; kaç kuruş destek veriyorsunuz esnafa? Kaç kuruş? Milyarla değil milyonla konuşuyor Nilgün Hanım, biliyor musunuz? Verilecek destek milyonla konuşuluyor, milyar bile değil, 1 milyar bile değil verilecek destekler; biliyor musunuz bunu? Ya, 2 milyon esnafımız var, 2 milyon esnafa biner lira bile destek çıkmıyor buradan, biliyor musunuz siz bunu? Bunu mu konuşacağız arkadaşlar? Ya, bir yanda trilyonlarca dolar verebilen sonuç olarak bir demokratik ülkeler sınıfı var, bir yanda esnafına 3 kuruşla sahip çıkamayan Türkiye gerçekliği var; bundan utanmıyor muyuz? Niye bu durumdayız?

Bakın, biz pandemi çıkar çıkmaz yasa teklifi verdik “Kaynaklar saraylara, savaşımlara ve yandaşlara gidiyor. Gelin, bu bütçe tercihlerinden vazgeçin. Bunun sonucunda faize paralar gidiyor, bu yılın bütçesinden 240-250 milyar lira faize ödeyeceğiz. Hani ‘Faize karşıyız.’ diyorsunuz ya. Gelin bu iklimi değiştirelim, kaynakları yandaşlara, saraylara akıtmayalım, faize gitmesin kaynaklar, doğrudan vatandaşlarımıza gelir desteği verelim.” dedik, ilgilenmediniz bununla.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Net konuş, hangi yandaşa gidiyor bu paralar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İlgilenmediniz arkadaşlar. Gelin, yasa teklifini değerlendirin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangi yandaşa, hangi saraya para gidiyor söyle de bir öğrenelim yani. Canlı yayın yapıyorsun, söyle de bilelim yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, yazlık saray yapılıyor Marmaris’e git, bak; git, bak. Canlı yayın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama öğrenelim diye söylüyorum Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Marmaris’te yazlık saray inşaatı devam ediyor, durdu mu zannediyorsun sen?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerçekmiş gibi anlatınca...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Marmaris’teki yazlık saray inşaatı devam ediyor; git, bak. Buyur, 300 odalı yazlık saray inşaatı devam ediyor; durdurdu mu Sayın Cumhurbaşkanı? Durdurmadı arkadaşlar.

Van Ahlat’ta saray devam ediyor. Ya, bari bu dönemde durdursun saray inşaatlarını. Yandaşlara on milyarlarca lira para gidiyor arkadaşlar, durdurdu mu bunları? Durdurmadı arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Plan ve Bütçedesin, Van’daki saraydan bahsediyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, size sıra geldiğinde görüşlerinizi ifade ediniz.

Teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, yapılması gereken, burada 3 kuruşluk düzenlemeler değil. Bütün vatandaşlarımızı güvence altına alabilecek düzenlemeyi yapalım, bari 3’üncü dalgada yapalım. Bakın, bu 3’üncü dalga en az üç ay çok yakıcı bir şekilde sürecek, hem ölümlere yol açacak hem ekonomik bir yıkıma yol açacak.

Bakın, görürsünüz, pazartesi günü Bakanlar Kurulu toplantısından kapanma kararları çıkacak kuvvetle muhtemel, yeniden esnafı kapatacaklar kuvvetle muhtemel. Peki, Nilgün Hanım’ın getirdiği teklifteki 3 kuruş esnafa, yaraya merhem olacak mı arkadaşlar ya? Onu, esnafı geçtik, işçiye günlük 50 lira öneriyor biliyor musunuz Nilgün Hanım, 50 lira? Ben Nilgün Hanım’ı vicdanlı bir insan bilirdim ya. Bir ailede 50 lira günde 1 kişiye, 4 kişi saysanız, 12,5 lira yapar arkadaşlar, 12,5 lira. 1 kişiye günde 12,5 lira, 1 öğünde 4 lira yapar; 1 öğünde 1 çay, 1 simidi reva görmüyor Nilgün Hanım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Aynı evde 3 kişi çalışıyorsa, hepsi çalışıyorsa evdekilerin; ona göre hesapla.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz de altına imza atmışsınız AK PARTİ’li 50-60 vekil olarak. 1 öğünde 1 çay, 1 simidi reva görmemişsiniz yine ya; bu mudur vicdan arkadaşlar? Bir yıl geçmiş, hadi ilk iki ayı anladık. Ya, bir insan 1 çay, 1 simitle bir ay hayatta kaldı, bir yıl nasıl hayatta kalsın ya? Hiç mi vicdanınız sızlamıyor ya? Hiç mi vicdanınız sızlamıyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayın lütfen Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Üstelik de bu, işçilerin fonu ya, işçilerin fonu; niye saklıyorsunuz? Zaten desteklerin yüzde 80’ini patronlara verdiniz, bari şu 3’üncü dalgada işçileri rahatlatacak bir rakam verelim arkadaşlar, işçilere bir nefes aldıralım ya. Günlük 50 lira değil, 100 lira, 150 lira verelim; ne olacak ya? İşçinin parası bu arkadaşlar. Vallahi, saray halktan kopmuş arkadaşlar ama siz halkın içindesiniz, halkın içindesiniz ve halkın sıkıntılarını biliyorsunuz. Her yerde büyük bir öfke birikimi var, bu sizi götürecektir, bunu bilin. Hani, bu yalnızca sizi götürse benim derdim olmayacak ama vatandaş intihara sürükleniyor, esnafı iflasa sürükleniyor. Gelin, bu yoldan vazgeçin.

Bakın, çiftçilerle ilgili bir düzenleme var. Ya, Cemal Bey’e soruyorum, size soruyorum arkadaşlar: Altı yıldır Komisyon üyesiyiz, 6’ncı kez mi, 7’nci kez mi, 8’inci kez mi Kredi Kooperatiflerine borçları erteliyoruz; yaraya derman oluyor mu erteleme? Derman oluyorsa “Derman oluyor.” deyin ya 8 kere ertelenir mi, 7 kere, 6 kere ertelenir mi?

Ya, arkadaşlar, çiftçiye biz borçluyuz, bakın, kamu olarak borçluyuz. Gayrisafi yurt içi hasılanın her yıl yüzde 1'ini çiftçiye destek olarak vermek zorundayız. Çiftçi borç sarmalı içinde. Yapılması gereken, bakın, bir rakam belirleyin, küçük çiftçiye doğrudan bunu gelir desteği olarak vermemizdir; borcundan mahsup edip silmemizdir borçlarını. 20 bin lira mı belirleriz, 50 bin lira mı belirleriz, bunu belirleyip bir sefer silmemiz gerekiyor. Ya, 3 tane yandaş müteahhidin ödemesini mücbir sebep sayıp durdurursak, 2 milyon çiftçinin borcuna derman oluruz. O açıdan, arkadaşlar, bu borç sarmalından çiftçiyi kurtarmamız lazım.

Sürem bittiği için burada bitiriyorum, maddede konuşacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, kurumlar vergisiyle ilgili de -kayda geçsin diye söylüyorum- 900 bin mükellef var Sayın Başkan, bin mükellef sonuç olarak yüksek vergiler ödüyor biliyoruz. Bakın, dünyada şöyle bir gidişat var arkadaşlar: Şimdi, siz ne yapıyorsunuz? Gelir İdaresi Başkanımıza da söylüyorum. 900 bin mükellefin büyük çoğunluğu zaten zarar bildiriyor -çünkü vergi ahlakı da bu anlamda- kazanan da kazanmayan da zarar bildiriyor zaten bunu biliyoruz; çok büyük bölümü çok küçük rakamlar bildiriyor, vergi denetimleri sınırlı, üç yılda bir matrah artırımını nasıl olacak belli değil, düşük bildiriyor. Bir vergi ahlakı yok arkadaşlar. Ya, bir torba yasada 5'inci kez vergi oranlarını düşürüp çıkarmak yaraya merhem olmaz. Yapılması gereken, kurumlar vergisi reformunu yapmamız ve gerçekten bir vergi sistemini yani korkulan ve sonuç olarak hesap verebilir vergi sistemini kurmamızdır Sayın Başkan.

Bir de benim önerim şu; bakın, Amerika şuna geçiyor, Biden yönetimi -bizim de yıllardır önerdiğimiz- şunu öneriyor: Nasıl ki gelir vergisinde bir kademeli sistem varsa arkadaşlar, kurumlar vergisinde de olmalı. Küçük işletmeler, biliyorsunuz, tabii ki doğruyu bildirsinler ama verebilecekleri güç belli yani onu düşük oranlı vergilendirmekte bir sıkıntı yok. KOBİ'leri, küçük işletmeleri yüzde 20'de tutabiliriz mesela ama büyük şirketlerde bütün dereceler BİM'e akıyor, A101'e akıyor, Migros'a akıyor, bakkallar kapanıyor; onlar kâr edebiliyorlar veya bir avuç banka kâr edebiliyor, Telekom şirketleri kâr edebiliyor. Büyük şirketleri de yüzde 30 vergilendirebiliriz mesela kademeli bir sisteme geçebiliriz. Arkadaşlar, bu anlamda bir kademeli sistemi tartışmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Cezaevi meselesi... Sayın Başkan, gerçekten memleketi zaten bir istibdat ülkesine çevirdiniz. Cezaevlerinde de bir insanın ailesiyle, çocuklarıyla görüşürken kaydedilmesi mahreme aykırıdır arkadaşlar, aile mahremine. Ya, bu anlamda düşünmüyor musunuz hiç? Düşünün, bu devran döndü, yarın Allah korusun sizi cezaevine attılar, eşinizle, çocuğunuzla görüşmeye kalkıyorsunuz ve kaydediliyor bu arkadaşlar; bu nasıl bir vicdana sığar ya? Böyle bir şeyi... Bakın, gün döner hesap döner, gün gelir keser döner, hesap döner. “Keser döner, sap döner; gün gelir hesap döner.” diye bir laf var, bunu hiç unutmayın bakın.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Tehdit, işin gücün tehdit.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tehdit değil asla bakın çünkü öfke birikimi var ortada. Hep devran dönmüştür arkadaşlar yani buna “etme bulma dünyası” mı dersiniz, ne dersiniz deyin; bu yasaları getiriyorsunuz, yarın öbür gün cezaevine girdiğinizde, çoluk çocuğunuzla, eşinizle görüştüğünüzde başınıza bir kamera konulup izlendiği zaman “Ah, ben ne yapmışım!” demeyin değerli arkadaşlar. Bu açıdan, ben, bu yola girmeyin diye tekrar uyarıyorum arkadaşlar.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Şimdi Erhan Usta Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, basınımızın güzide mensupları; ben de hepinizi öncelikle saygıyla selamlarım.

Şimdi, hepimiz biliyoruz ki ekonominin temeli güven ve istikrardır. Bir yandan güven ve istikrarı bozucu kararlar alıp bir yandan da bunları telafi etmeye yönelik olarak böyle “mikro” bile diyemeyeceğimiz, işte, kıyısından, köşesinden tedbirlerle bu sorun çözülemez. Öncelikle, bir defa, benim Hükûmete tavsiyem, güven ve istikrarı bozucu kararlardan yani “Güven ve istikrarı oluşturun.” demiyorum, onu oluşturamayacağınızı biliyorum da ama hiç olmazsa var olan güven ve istikrarı bozucu söz ve fiillerden uzak durulması gerekir. Hepimiz biliyoruz, işte, bundan birkaç hafta önce Merkez Bankası Başkanının ani değişikliği, bir kısım gece yarısı kararları, efendim, Merkez Bankasının bağımsızlığına müdahale, belirsizlikler yaratılması güven ve istikrarı bozdu.

Şimdi, burada kurumlar vergisiyle ilgili -birazdan onun detaylarını konuşacağız, orada elbette farklı düşüncelerimiz var- bir oran artışı geliyor. Buradan ne kadar hasılat bekleniyor? Muhtemelen 25-30 milyar civarında, geçen yıldan bakarsak 28 milyar TL falan olur herhâlde. Son Merkez Bankası Başkanı değişikliğinden sonra kurun 1 lira artmasının ekonomiye maliyeti yaklaşık 550 milyar TL oldu Sayın Başkan, 550 milyar TL yani kurumlar vergisi oran artışından kurumlar vergisinin yükünü yüzde 25 artırılıyorsunuz ama bir tane yanlış kararla gelecek paranın 20 katı maliyete katlanıyor bu ekonomi. Bunun yaklaşık yarısı, bizim hesaplarımıza göre 275 milyar lirası kamunun üzerine geliyor, 250 milyar lira civarında da özel sektörün üzerine yük geliyor. Şimdi ne yapmaya çalışıyoruz yani bu işin içerisinde nasıl çıkacağız?

Şimdi, bakıyorsun, ekonomi yangın yeri, birazdan makro göstergelere bakacağız yani her yönüyle Türkiye faiz ile kur arasında sıkışmış, bütün bu makro dengeleri bozulmuş bir ekonomiye sahibiz. Dünya enflasyonsuzluk sıkıntısı çekerken biz enflasyonda birinci ligdeyiz. ÜFE enflasyonu yüzde 31’e gelmiş, devraldığınız 2002 Aralık ayında ÜFE enflasyonu yüzde 30’du yani bugün devraldığınız enflasyonu geçen bir ÜFE var. Yarın bir miktar TÜFE’ye yansıyacağı için TÜFE de yaklaşacak.

Şimdi, o yüzden güveni oluşturmamız lazım, istikrarı oluşturmamız lazım çünkü buna bizim herkesten fazla ihtiyacımız var. Hani biz çok kaynak fazlası olan bir ekonomi oluruz, dış kaynağa ihtiyacımız olmaz, ondan sonra dersin ki: “Kardeşim, ben ne yaparsam yaparım içeride, istediğim gibi davranırım, zaten benim param var yani benim çarklarımı döndürecek yağım var.” Hani onu yaparsın, o zaman anlarız ama yıllık yaklaşık 200 milyar dolar çevirmesi gereken bir ekonomide, bırakın dış yatırımcıyı, kendi yatırımcınızı rahatsız edecek, güvensizlik oluşturacak, belirsizlik oluşturacak kararlar alırsak, işlemler yaparsak, sözler sarf edersek her grup toplantısında veya önümüze uzatılan her mikrofonda, bu ülkeyi biz nasıl yöneteceğiz?

Şimdi, bakıyorsun, 1980 yılında -80’li yıllar hepimizin kötü olarak hatırladığı yıllardır- Türkiye’nin dünya hasılasından aldığı pay 0,87. Türkiye, 2013’te, AK PARTİ hükûmetleri döneminde bunu 1,24’e çıkarmayı başaramış ama 2020 yılına geldiğimizde 1980 yılının altına, 0,86’ya düşmüşüz. Aradan kırk yıl geçmiş, bir arpa boyu yol almak değil, geriye gitmişiz. Şimdi böyle bir Türkiye manzarası var. Burada zaten hiçbir makro perspektif yok. Allah aşkına, şu getirdiğiniz kanun teklifinin birisi bir perspektifini söylesin ya. Bunun neyi var, nasıl bir bütünlük içerisinde gelmiş bir şey?

Arkadaşlar, 22 Ekim tarihinde, bu Komisyonunda kurumlar vergisi oranını düşüren kanun geçti. Bas bas bağırarak, 5 tane konuşmam var, isteyen varsa tutanakları vereyim. “Nasıl yaparsınız bunu? Bu, Türkiye’nin önceliği mi, niye kurumlar vergisini düşürüyorsunuz? Nereden çıktı bu ihtiyaç?” dedik. Şimdi de 5 puan artıran teklifle geliyorsunuz. Bu bir savrulmadır, bunun bir mantığı yok.

Para Politikası Kurulunu eleştiriyoruz biz, faiz düşürme kararını da alıyor aynı Kurul, diğerini de alıyor ama çok özür dilerim, aynı şimdi Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri olarak -AK PARTİ Grubu için söylüyorum- sizler yapmak durumunda kalacaksınız bunu. Bakın, o gün söylediğimiz ne kadar haklıydı. En sonunda, Genel Kurulda hem birinci bölümde söyledim hem ikinci bölümde konuştum aynı şeyi, defaatle söyledik. En sonunda, son anlarda o madde -40’ıncı maddeydi- çıkarıldı, doğru da yapıldı ama lütfen, yapıcı bir şeyler söylediğimizi dikkate alarak burada karar alalım yani buraya yeminli gelmeyelim, buraya “İlla onaylayacağız.” veya “İlla karşı çıkacağız.” diye gelmeyelim. Bakın, mesela, şimdi ilk 5 maddede söz dahi almayacağım ben, kendi adıma söyleyeyim, İYİ Parti Grubu olarak. Gayet güzel, usulsüzlükleri önlemeye yönelik falan birtakım bir şeyler yapılıyor. Olumlu oy kullanacağız ama yani lütfen ikazlarımızı da bir miktar dikkate alın. Bunları, kararları burada belki çıkaramıyor olabilirsiniz, mutlaka danışacak yerler vardır ancak oralara götürmek lazım.

Şimdi, Türkiye ucuz, sağlam, uzun vadeli kaynağı bulamadığı sürece bu ekonomiyi büyütmeye imkânımız yok. Şu anda kaynak geliyor mu yani Naci Ağbal’ın aldığı kararlarla... Ha, şunu söyleyeyim, bakın, Naci Ağbal meselesi... Yani kur ile faiz arasında sıkışınca mecburen yapılması gereken konvansiyonel refleksi verdi, yaptı. Belli ölçüde de kısa vadeli de olsa bir güven oluşturdu ama o ateş düşürücüydü. Hükümetin kararlarının onu takip etmemesi durumunda beş ay sonra “Ya, bu Naci Ağbal da bu işi hiç beceremedi.” diye hepimiz konuşacaktık ama şimdi kahraman olarak gitti Cumhurbaşkanlığı sayesinde, görevden alındığı için. Şunu söylemeye çalışıyorum yani ekonomiyi faiz artırmak zorunda bırakan sizin kararlarınız ama faiz artırmak... Bu işi uzun vadeli çözmeye imkân yok. Bu kadar yüksek faizle, yüzde 19 politika faizi, yüzde 25’lere gelmiş kredi faizleri... Dünyada yüzde 2-3 faiz varken yani CDS oranları 100’ün altındayken bizim sınıfımızdaki ekonomilerde... Bizim 500’e gelmiş CDS’lerimiz ama buna rağmen kaynak gelmiyor. Naci Ağbal ne getirebilir? Sıcak para getirebilir. Uzun vadeli kaynak filan getirmemişti. Ona bile razıyız, şimdi o da gelmiyor, ekonomi küçülmeye başlayacak. Dolayısıyla, bunlardan vazgeçelim yani güvenli istikrar gibi bir perspektifimiz olsun.

Kimse kusura bakmasın ama Sayın Lütfi Elvan’ın açıkladığı eylem planının da bir perspektifi yok, onu da söyleyeyim. Esas olması gereken mesele -muhtemelen kabul ettirilemedi- orada yok. Orada doğru şeyler yok mu? Var elbette ama reform mahiyetinde işler değil mi bunların birçoğu? Ama Türkiye’nin ciddi bir şekilde artık reforma ihtiyacı var, on yıl önce de vardı. Ben Parlamente’ye gireli altı yıl oldu. Bürokratken konuştuğumuzu kimsenin bilmesi mümkün değil tabii, toplantılarda konuştuk, Sayın Bakan bilecektir, onun memuru olarak çalıştım ama altı yıldır Parlamente’de “reform” demekten dilimizde tüy bitti. Şimdi köşeye sıkışınca reformun lafı ediliyor ama arkasından gelen bir şey yok ama bu gemide hepimiz birlikteyiz yani yazık oluyor, fakirleşiyoruz işte. Yedi yıldır üst üste bu ekonomi kişi başına gelir açısından küçülüyor. Bakın, İkinci Dünya Savaşı’nda 4 defa küçülmüş, 2001 krizi çok derin bir krizdi, 1 defa küçüldü, hemen toparlanma yaptı yani Türkiye yedi yıldır istikrarlı bir şekilde kişi başı geliri düşen bir ekonomi hâline geldi. Bunların artık böyle faizle, şununla bununla veya ne bileyim ben Sayın Cumhurbaşkanının söylediği sözlerle aşılması mümkün değil; bir zihin değişikliğine, bir davranış değişikliğine ihtiyacı var bu ekonominin.

Dolayısıyla, alınan kararların yeni bir belirsizlik yaratan karar olmaması gerekir, güven oluşturacak karar olması gerekir, bir makro perspektifi olması lazım. Biz, burada, özellikle Sayın Hazine Bakanı eylem planını açıkladıktan sonra o eylem planının daha güçlü olmasını bekledik. Hadi o olmadı, hiç olmazsa o eylem planında olan meselelerin buraya getirilmesini bekledik. Bilmiyorum, yanılıyor olabilirim, satır satır okuduğumu hatırlıyorum ama şu anda çok net de hatırlayamadım, kurumlar vergisi oran artışı eylem planında var mıydı? Yoktu. Komikliği görüyor musunuz?

Bir komiklik daha size: Dört ay önce düşürdünüz, şimdi “Artıralım.” diyorsunuz. Ya, eylem planı açıklıyoruz, eylem planında olmayan bir şeyi şimdi buraya getiriyorsunuz. Bu bir komedi arkadaşlar, gözünüzü seveyim ya, kusura bakmayın ama hakikaten içimiz kan ağlıyor, böyle şey olur mu? Eylem planına hiç olmazsa koysaydınız. Hiç olmazsa eylem planına koyduğunuz 8-10 tane maddeyi buraya getirseydiniz. Ne zaman yapacağız bunu? Adamakıllı madde anlamında söylüyorum, 1-2 tane SPK’yle ilgili maddelerin olduğunu falan biliyorum da yani ama işte bunlar olmuyor. Bu ne oluyor? Şimdi, sağ olsun, Sayın Cumhurbaşkanı bitirdi eylem planını, çıktığı gün bitirdi zaten, konuşurken bitirdi, sunarken eylem planını bitirdi. Arkadaşlar, Sayın Erdoğan’ın davranışları -bu kadar net söylüyorum- bu şekilde olduğu sürece Türkiye’nin başına Nobel İktisat Ödülü almış Merkez Bankası Başkanını getirin, Hazine Bakanını getirin; bu ülkede başarılı olma imkânı yok. Güvensizliği oluşturan da yaratan da tetikleyen de yapan da her şeyi yapan Sayın Erdoğan’ın davranışlarıdır, beyanlarıdır, fiilleridir. O yüzden, bunlardan vazgeçmemiz lazım. Vatandaş mağdur, vatandaş şimdi...

Sayın Bakanım, bakın, benim ne kadar sıkı maliye politikacı olduğumu bilirsiniz yani devletin parasını harcama konusunda muhalefet milletvekili olduğum hâlde bunu yapıyorum. İşte, o yüzden karşı çıktım ben kurumlar vergisinin düşürülmesine. Hangi muhalefet milletvekili kurumlar vergisinin düşürülmesine karşı çıkar? 950 bin kurumlar vergisi mükellefi var yani oradan bir tanesinin oyu gelse kâr kârdır diye bakılır meseleye ama biz öyle bakmıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Biz nasıl bakıyoruz meseleye? Ülkenin faydasına olan bir şey yapmamız lazım, maliye politikasında sıkı olmamız lazım ama hep yanlış yerlerde yanlış işlerle uğraşıyoruz.

Bakın, şimdi, hani ben “saray” kelimesi üzerinden şey yapmak istemiyorum, hakikaten o harcamalar fazla ama kamunun toplam harcamaları çok fazla. Bakın, siz planlamacasınız yani geriye doğru seriye bir bakın, kamu tüketimi nereden nereye gelmiş Türkiye’de yani son yirmi yılda kamu tüketimi 7 puan arttı millî gelire oran olarak. Bunu hiçbir ekonominin kaldırması mümkün değil, mümkün değil böyle bir şey. E, bunları düzeltmemiz lazım, bunları aşağı çekmemiz lazım. Buraları kısmak yerine, gidiyoruz şimdi, zaten bir şeyi kısıtığımız yok... Ha, 30 milyar fazla gelmiş ne olacak, eksik gelmiş ne olacak? Dolar kurunun artması 500 milyarı götürdü bu ekonomiden. Yani kurumlar vergisinin getireceği bir şey yok. Ha, ne oluyor maliyeti? Ama vatandaşa bir şey veremiyoruz Sayın Başkanım, vatandaşa bir şey veremiyoruz.

Bakın, 2 milyonluk esnaf... Sakın bunu, hani böyle esnaf üzerinden siyaset yapıyor filan değil, elbette siyaset yapma hakkımız var ama mesele o değil. Bu zincirin, ekonomi zincirinin önemli bir halkasıdır. Bu halka koparsa bir daha bunu toparlamak mümkün değil. Bakın, geçenlerde OECD’nin bir yayını çıktı, esnaflar konusunda şey yapıyor. Bunların tekrar bir daha vergi mükellefi olması, iş yeri açması mümkün değil. Bu halka kopuyor, bu destekleri artırmamız lazım.

Yani şimdi ben memnuniyetle karşılıyorum. Geçen sefer buraya gelen 2 Maliye Bakanı Yardımcısı arkadaşımız vardı, tabii ki yani Türkiye’nin gerçeklerinden kopuk 2 arkadaş, onlar görevden alınmış, isabetli bir şey yapılmış. “Efendim, bütün dünyada bütçe açıkları artıyor.” Ya arkadaşlar, veriyi doğru okuyalım. Dünyadaki artan bütçe açıkları yapısal açık değil, onların 2019 açığı, OECD 2019 açığı

yüzde 1'in altında, OECD ortalaması. Ama şimdi ne yapıyor? Tabii ki açığını artırıyor. Çünkü diyor ki: "Bu bir defalık harcamadır, bu kalıcı bir harcama değildir. Ben esnafıma, işte işini kaybedenime, bilmem kime, emeklime, geçinmekte sıkıntı çekene para veririm." Bizim de bunu yapmamız lazım. Bunu yaparken tabii tamamını belki açıkla finanse edemeyiz, o yüzden başka harcamaları kısmamız lazım. Kamu-özel iş birliğinden gelen yükümlülüklerimizde mutlaka frenleme yapmamız lazım. Yani bina... Ya, şu Ahlatlıbel'in karşısındaki Çevre ve Şehircilik Bakanlığı binasını gören var mı? Yani zannedersiniz ki oraya yeni bir şehir kuruluyor ya, bir tane kamu binası; kaç, ne kadar para harcandı, ben bilmiyorum. Yani şimdi hâlâ harıl harıl inşaatı devam ediyor, zaten hiç başlamaması gerekirdi ama hiç olmazsa yani bu tür şeyleri biraz yavaşlatmak lazım; hâlâ şatafat, saltanat olabildiğince devam ediyor. Yani bakın, semboliktir ama önemlidir, bir şeyi gösterir.

Şimdi, bizim zamanımızda, biz de devlette yönetim kurulu üyelikleri yaptık, ben on beş yıl üst düzey yöneticilik yaptım ekonomide ama biz bin lira, 1.500 lira yönetim kurulu üyesi maaşı alırdık. Yani şimdi bakıyorsun, 33 bin lira, işte geçen çıktı, bilmem nerede ki kurumda, isim vermeyeyim, 33 bin lira 2'nci maaşı alıyor arkadaşlar. 2'den fazlasını alıyor mu almıyor mu, onu bilmiyorum, üç beş yerde görülüyor ama alınmadığı ifade ediliyor, onu da bilmiyoruz, hiçbir şey şeffaf değil çünkü, 5 yerde var.

Sayın Başkan, şimdi, böyle bir sistemde güven olur mu? Şimdi, bir tarafta, isim vermeyeceğim ama isimleri siz biliyorsunuz, yönetim kurulu üyesi, öbür tarafta yönetim kurulu başkanı veya vekili; burada talep eden pozisyonda oluyor bu kurumdan; öbür tarafa geliyor, masanın bu tarafına geçiyor, onaylayan statüsünde oluyor. Aynı kişi, 5 yerde görüyorsun aynı kişiyi. Bir "circle" yapılmış, onun içerisinde bütün kararlar alınıyor, bütün usulsüzlükler, yolsuzluklar orada dönüyor; Sayıştay ortada yok, iç denetim yok, teftiş kurulları çalışmıyor. Bu belirsizliği azaltmadığımız zaman bu ekonomi nasıl... Yani Türkiye'de yolsuzluk azalsın falan Amerikalının falan derdi değil, yabancı sermayenin, o para kazanmaya bakar, o ayrı bir şey de ama onun baktığı şey ne? Ya, şimdi ben bugün bir sözleşme yaparım, yarın benim sözleşmemi feshederse ben zarara uğrarım veya yarın vergimi artırırsa zarara uğrarım diye, o yüzden hani şeffaflığa onlar önem veriyor. Ama biz bu ülkeyi sevenler olarak, elbette kamu malının, milletin hakkının çarçur edilmemesinden yanayız, o yüzden feryadımız, hem de ekonomimiz büyüsün. Dolayısıyla, maddelere geldiğinde, kimi maddelerde, hepsinde konuşacak değilim elbette, bunların detaylarını soracağız. Bu kurumlar vergisi meselesi önemlidir, bunlara bakmamız lazım. Çiftçilerle ilgili, çiftçi borçlarıyla ilgili orada...

Yani şimdi, bakın, potansiyeli 1 milyar lira olmayan bir şeye... Ya, 1 milyar lira çekirdek parası şimdi artık. Yani kamu harcamaları açısından baktığımda, benim için 1 lira da önemli de ama yani bu devletin lüzumsuz harcamaları çerçevesinde baktığımızda, bütün çiftçiler için getire getire –potansiyeli, ne kadar faydalanacak onu da bilmiyoruz- 900 küsur milyon liralık bir şeyi getiriyoruz. Burada, şimdi, Ziraat Bankasının da olması lazım, bunun kapsamını genişletmemiz lazım, faiz oranlarına biraz daha bakmamız lazım. İşsiz kalanlara...

Şimdi, kısa çalışma ödeneği kaldırıldı, 1 milyon 300 bin kişi faydalıyor. Ya, pandemi bitti mi? Niye kısa çalışma ödeneğini kaldırıyoruz? Tam tersine, artırmamız lazım çünkü insanlar iyi kötü bu vakte kadar belki bir kısım birikimleriyle işte evine ekmek aldı, aş aldı, bilmem ne yaptı. Hani biliyoruz, anketler var, çalışmalar yaptılar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilirsek sevinirim.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam toparlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir kısmını da maddelerde zaten...

ERHAN USTA (Samsun) – Olur, istismar etmeyeceğim, hemen bitiriyorum.

Hani çalışmalar var, bakıyoruz çalışmalara, ne diyor: Toplumun şu kadarı en fazla bir ay tasarrufuyla geçinebilir, iki ay... Yani insanlar en fazla iki üç ay ama şimdi daha fazla paraya ihtiyacı var. Emin olun, bakın, şehirleri geziyoruz, köylüleri geziyoruz, insanlar gırtlığına kadar borçlu, bu insanları rahatlatmamız lazım. Bu harcamalar yapısal olarak bizim bütçemizi bozmayacak, bunlar pandemi süresince olacak harcamalardır, bu harcamalardan korkmayalım. Korkacağımız harcama türlerinin, bir defa yaptığımız zaman, işte elli yıl boyunca, yüz yıl boyunca gelecek harcama türleri olması gerekir diyorum.

Teşekkür ediyorum. Hayırlı olur inşallah.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Usta.

Şimdi, Sayın Mustafa Kalaycı'ya söz vereceğim.

Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar, kıymetli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Önce, aldığımız üzücü bir haberi dillendirmek istiyorum. Türk Hava Kuvvetlerinin Türk Yıldızlarına ait bir uçağı Konya'da eğitim esnasında düştü. Maalesef, pilotumuz şehit oldu. Pilotumuza Allah'tan rahmet, yakınlarına, Türk Silahlı Kuvvetlerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Evet, genel anlamda reformlar konusunda Milliyetçi Hareket Partisi de bugüne kadar görüşlerini sürekli gündeme getirmiştir. Biz de yapısal reformların yapılması konusunda gerekli çalışmalarımızı yaptık ve konuyu da peyderpey kamuoyuyla da paylaşıyoruz.

Sayın Cumhurbaşkanımız 2021 yılını reform yılı olarak ilan etti ve peşi sıra İnsan Hakları Eylem Planı ve ekonomik reformlar açıklandı. Ben biliyorum ki bu konularda çok yoğun çalışmalar var. İnanıyorum ki önümüzdeki günlerde de hepimizin beklediği yapısal anlamda düzenlemeler gündemimize gelecek.

Kanun teklifiyle ilgili de öncelikle Nilgün Hanım'a teşekkür ediyorum. Gerçekten kapsamlı bir şekilde maddeyle ilgili gerekli bilgileri verdi. Ben maddelerin içeriğinden ziyade, bazı maddelerle ilgili görüşlerimizi paylaşmak istiyorum.

İlk 5 madde 6183'le ilgili, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da bazı değişiklikler yapılıyor. Yerinde değişiklikler, olması gereken değişiklikler. Ama aslında 6183'ün tümüyle bir gözden geçirilmesi gerekir. Yani özellikle işte teminat müessesesi, ödeme emri, haciz, e-haciz gibi konularda zaman zaman kamuoyuna da yansıyan bazı sorunlar olabilmekte. Özellikle e-haciz uygulamalarıyla ilgili birçoğu bankalardan kaynaklı, bazıları da mükellefle iyi bir iletişim kurulmamasından kaynaklı sorunlar yaşanıyor. Bu da mükellefin parasını bankada tutmama gibi bir yola yani kayıt dışına çıkmasına yol açabilmekte. Yani bu e-haciz uygulamasının çok titizlikle, hassasiyetle uygulanması gerekir. Yani mükellefi bu anlamda ürkütmeden elbette vergi alacağı tahsil edilecek, kamu alacağı tahsil edilecek ama bunu dediğim gibi, titizlikle yapmalı.

Bir diğer konu, kurumlar vergisinin oranının artırılması konusu. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak yani prensipte sık sık vergi oranında değişiklik yapılmasının doğru olmadığını düşünüyoruz. Yatırımcı açısından baktığımız zaman, yatırımcı yani vergi yükünü de dikkate alarak bir fizibilite çalışması yapıyor. Dolayısıyla sık sık vergi oranlarında oynama yapmak yatırımcı açısından da olumsuz bir durum ortaya koyuyor.

Tabii, olağanüstü şartlardan geçtiğimiz bir dönemdeyiz. Pandeminin gerek sağlık açısından gerek ekonomi açısından etkilerini hepimiz biliyoruz. Bütçe açısından da kaynak ihtiyacı olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu anlamda yapılan bir düzenleme olarak bunu görüyoruz. Burada önerimiz, kamuoyunda da en çok eleştirildiği yönü, özellikle bugüne kadar yani 2021 yılının bugüne kadar olan dönemi için yüksek vergi getirmenin, vergi oranını artırmanın Anayasa Mahkemesinin de daha önce aldığı kararlara bakarsak iptale doğru gidebileceği bir riski taşımakta, o açıdan, ilk geçici vergi döneminde yani üç aylık dönemde mevcut vergi oranının uygulanmasının sanki daha doğru olacağı gibi düşünüyoruz. Çünkü 1 Nisandan itibaren mükellefler beyannamelerini vermeye başladı yani bildiğim kadarıyla 17 Mayıs'a kadar beyannamelerini verecekler. O açıdan, onları etkilemeyecek bir düzenleme yapmanın daha doğru olacağını düşünüyoruz. Yıllık yine yüzde 25 olsun yani 2'nci, 3'üncü, 4'üncü dönemler için yine yüzde 25 olsun ama ilk dönem için...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyle olacak, onaylandı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ha, öyle olacaksa tamam yani bizim görüşümüz de o yönde.

Bir diğer konu, Nilgün Hanım, çiftçilerin Tarım Kredi Kooperatiflerine olan bu borçlarıyla ilgili düzenlemenin gerekçesi gerçekten mükemmel yani dört dörtlük bir gerekçe yazılmış. Ben de diyorum ki aynı gerekçeyle Ziraat Bankası kredileri de kapsama alınmalı çünkü o gerekçeye baktığınız zaman, sadece Tarım Kredi ayağını koymak yeterli değil, yani mutlaka Ziraat Bankası kredi borçlarını da kapsama almalıyız. Yani Ziraat Bankası yapılandırma yapıyor yapmasına ama faiz yüksek. Yani benim bildiğim -bilmiyorum Ziraat Bankasından arkadaşımız var mı- yapılandırmada yüzde 20 faiz uygulandığı söyleniyor bize çiftçilerimiz tarafından. Yani tabii, yüzde 20'nin altından çiftçinin kalkması mümkün değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde 20'yle mevduat topluyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani doğru, işin o boyutu da var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kamu sübvansı etmeli bunu.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Zaten ediyor, Tarım Kredide edecek. Yani bu konudaki görüşümüz de bu yönde.

Pandemi konusunda 2 maddelik destek maddeleri var. Biri, bu nakdî ücret desteğini günlük 50 liraya çıkarıyoruz, bir de bu yiyecek içecek sektöründe mart ayında ücretsiz izne ayrılıp destekten yararlanamayanlara yönelik nisan ve mayıs ayları için yararlanma imkânı getiriyoruz. Bir diğer maddeyle de yine aynı durumda olup nisan, mayıs ayında çalışanların işçi ve işveren hissesi primlerinin karşılanmasını öngörüyoruz. Yani biz de bunu destekliyoruz. Burada dün ön görüşmede konuştuğumuz bir mevzu vardı yani madde gelince mutlaka müzakere ederiz, yiyecek içecek sektöründe olmasına rağmen işi bırakın düşmeyi katlanarak artan yerler de var. Acaba yani bir baz alınarak -yani ciro baz alınabilir, ciro kaybı- orada bir sınırlama getirsek daha uygun olur gibi düşünüyorum, onu o madde de olmazsa tartışırız, ilgili arkadaşlarımız da bu konudaki görüşlerini ifade eder ama maddeyi biz destekliyoruz, her 2 düzenlemeyi de destekliyoruz.

Burada şunu söyleyeceğim: Yani “Esnafa destek yapılmıyor.” deniliyor. Hakikaten yadırgıyorum. Yani biraz insaflı olmak lazım. Yani ben şimdi şurada otururken kabaca aklıma gelenleri yazdım, bugüne kadar neler yapıldı, kira desteği, gelir desteği, ciro desteği, normalleşme desteği, kredi kullanımı, kredi ertelemeleri, vergi prim ertelemeleri, basit usuldekilerin muafiyet kazanmaları, borç yapılandırması, TESKOMB'a olan borçların yapılandırılması. Yani bunları da ifade etmenin ne mahzuru var? Yani yapılanlar da var. Yani Erhan Bey size demiyorum yani genel anlamda söylüyorum. Yani hep “felaket” “kriz” “kaos” demekle elimize ne geçiyor? Yani biraz da gerçekleri görmek lazım.

CAVİT ARI (Antalya) – “Hayat güllük gülistanlık.” mı diyelim? Biz de olanı söylüyoruz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – “Güllük gülistanlık” diyen de yok “tozpembe” diyen de yok Cavit Bey ama yaşadığımız şartları gözardı etmemek lazım yani yaşadığımız pandemi şartlarını...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Öyle ama, öyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Mustafa Bey’e müdahale etmeyelim lütfen, sıranız geldiğinde görüşlerinizi ifade edersiniz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şimdi, yapılan açıklamalara bakıyorum -resmî açıklamalar, yani siyasi partilerimizin resmî açıklamaları- sanki bütün esnaf batmış, bütün esnaf. Öyle değil yani TESK’in verileri elimde, Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonunun verileri elimde, hemen söylemeyeyim: 2020 yılında 365 bin -küsüratını söylemeyeyim- tescil var. Yani burada 2008’e kadar dökümü var, rekor, rekor. Terkine bakıyorum... Şimdi sadece bu yılın terkinini alıp “Bu kadar esnaf kapattı.” demek de desteksiz, farklı amaçlı bir açıklama oluyor. Yani sicilden terkin 2020 yılda 80 bin, doğru, meslekten terkin 19 bin. Ama kardeşim, geçmişe doğru bir bakın yani, geçmiş yıllara göre çok düşmüş yani pandemiye rağmen düşmüş.

CAVİT ARI (Antalya) – Zaten kapalı ya, kapatmaya ihtiyaç duymuyor, resmiyete koymuyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Yani bunları ortaya koyarak analiz yapması lazım, öyle desteksiz “Esnaf batıyor.” demek doğru değil.

Evet, şimdi istihdam verilerine mutlaka bakan arkadaşımız olmuştur. Yani istihdamdaki daralmanın hangi sektörler itibarıyla olduğuna baktığımız zaman görüyoruz yani, hemen söyleyeyim, iktisadi faaliyet konuları açısından istihdamdaki daralmanın en yoğun olduğu yer konaklama ve yiyecek hizmetleri sektörü ve tarım; bunun alt dökümleri de var şimdi uzun uzun anlatmayayım yani ücretli çalışanların ve ücretsiz çalışanların da tek tek bütün dökümleri de var. Bu sektöre yönelik de devletimiz, Hükümetimiz gerçekten çok önemli tedbirleri uygulamaya koydu. Bugünkü madde de doğrudan bu yiyecek sektörüyle ilgili bir madde. O açıdan yani elbette eleştirelim, eksikler varsa söyleyelim ama yani biraz daha tutarlı olalım diyorum yani insafı olalım diyorum.

Son olarak bu 11’inci madde, bilmiyorum, çıkacak mı? Dün üzerinde de tartıştık.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – TMSF çıktı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Çıktı mı? Yani çıkmadı da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Planlama var.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkanım, Cevdet Bey, onunla ilgili hem size söyleyeyim hem Nilgün Hanım’a: Bu madde niye geldi, niye çıkıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha detaylı incelenmesi gerektiği için.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Bunun Sayın Cumhurbaşkanımıza kadar götürülmesini arzuluyoruz biz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Mustafa Bey’e.

Şimdi geneli üzerinde Cemal Öztürk Bey’e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Öztürk.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekili arkadaşlarım, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli mensupları, basın mensuplarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uzun bir süreden sonra yeniden bir aradayız Plan ve Bütçe Komisyonu olarak. Bugün Komisyonumuzun bir değerli üyesi Nilgün Ök arkadaşımız tarafından hazırlanan ve yanılmıyorsam 39 milletvekilinin imzasını taşıyan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni görüşüyoruz.

Öncelikle, ben başta Mustafa Bey olmak üzere, şu ana kadar konuşma yapan değerli temsilcilere teşekkür ediyorum. Hakikaten Plan ve Bütçe Komisyonumuzun ruhuna yakışır bir müzakere oluyor. Elbette muhalefet olacak ve bunlardan da istifade ediyoruz zaman zaman çizginin dışına çıkılsa da. Teknik anlamda yapılan katkılar her zaman iyi olur. Ama bu arada teklif sahibi arkadaşımızı da kutluyorum, gerçekten burada 9 farklı kanunda değişiklik öngörülüyor, belki önergelerle sayı artacak ya da azalacak, değişebilir. Genel gerekçede de ifade edildiği gibi, tabii, bu genel ekonomiyi ilgilendiren kamu kurum ve kuruluşlarının talepleri, halktan gelen ihtiyaçlar, vatandaşlarımızın ihtiyaçları için kanuni düzenlemeleri yapmak Meclisimizin görevi. Baştan beri -ben de altı yıldır Komisyon üyesiyim- hep tartışıyoruz, Plan Bütçe Komisyonuna gelmesi gereken bazı kanun maddeleri de bize geliyor. Elbette biz hem buna seviniyoruz ama Meclisimiz adına da bunların kendi asli komisyonlarına gitmesi doğrudur, ben de katılıyorum. Fakat yeni bir usul bulana kadar mevcut bu, adına “torba kanun” dediğimiz, çok çeşitli, fazla sayıda kanunları Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşmeye devam edeceğiz. Bunu her zaman biz de dile getiriyoruz siz de dile getiriyorsunuz. Bu, grupların Mecliste oturup kararlaştırmaları gereken, İç Tüzük’le de çözmemiz gereken bir sorun. Şu ana kadar maalesef netleştiremedik ama bir taraftan hayat devam ediyor ve idarenin, yürütmenin ihtiyaç duyduğu kanunları Meclisimizin yasalaştırması lazım. Elbette, geçen dönemlerde biz istatistiğini çıkarmıştık, sanıyorum 26’ncı Dönemde, Süreyya Bey’in zamanında; Mecliste çıkan kanunların toplam yüzde 48’iydi hatırladığım kadarıyla, Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmişti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Maddeye vursan yüzde 85 olur.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani kanun ismiyle, sayısıyla.

Bu, Plan ve Bütçe Komisyonunun etkinliği açısından, bizim açımızdan güzel bir sonuç fakat genele baktığımızda tabii ki grupların üzerinde düşünmesi gereken bir konu, dileriz güncel şartlara çok daha uygun bir İç Tüzük geliştirebiliriz ve Meclisimizde kabul ederiz.

Değerli arkadaşlar, maddelerde de tabii bunları görüşeceğiz ama benim gördüğüm, gruplarımızın da bu kanun teklifinin hemen hemen tamamına yakınına destek olduğu konusunda bir itiba edindim. Hepsine olmasa da bir kısmına destek olacağımıza dair bir kanaat edindim, elbette tartışılacak.

Tabii ki olağanüstü şartlarda yaşıyoruz arkadaşlar yani 2020 yılı hiçbirimizin istediği bir yıl olmadı, bütün dünyada da öyle oldu. Elbette bütçe disiplini her şeyin başında. Bütçe kanununu burada tartıştık, görüştük. Fakat bütçenin ana gelir kaynağı nedir? Vergilerdir. Devlet vergileri alır ve kamu harcamalarını, vatandaşların ihtiyaçlarını, elde ettiği vergileri oralara sarf ederek karşılar. Zaman zaman da ihtiyaçtan doğan bu kanunları, özellikle vergiyle ilgili kanunları düzenlemek gerekir, Meclisin görevi.

Şimdi, Türkiye ekonomisi için hep söylüyoruz, tabii, diğer arkadaşlarımız bazen bize diyorlar ki: “Bunu böyle iki de bir önümüze getiriyorsunuz.” ama 2020 yılını bütün dünya negatif büyümeyle bitirirken biliyorsunuz yüzde 1,8 gibi pozitif bir büyümeyle 2020 yılını biz Türkiye olarak bitirdik. Mesela, Amerika Birleşik Devletleri’nin ekonomisi 2020 yılında yüzde 3,5 küçüldü, Almanya yüzde 4,9; İngiltere 9,9 eksi büyümeyle 2020 yılını bitirdi, Fransa 8,2; İtalya yüzde 8,8; İspanya yüzde 11 küçülmüş, Hollanda yüzde 3,8; Japonya yüzde 4,8; Hindistan yüzde 8; sadece Çin yüzde 2,3 büyümüş, bir de Türkiye. Şimdi, Mustafa Bey güzel söyledi, rakamlarla konuşmak lazım. Elbette hamaset yapmak siyasetin doğasında var ama rakamlar sizi tekdüz ediyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Tek rakam o mu, başka rakam var mı?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Şimdi, büyüme rakamları bunlar ki 2021 yılının daha iyi olacağını hepimiz görüyoruz. Dünya ekonomisi coronavirüsten dolayı küçülürken Türkiye büyümüş ve tabii, 2020 yılının üçüncü çeyreğinde küçülme olmasaydı yani coronavirüs olmasaydı Türkiye muhtemelen yüzde 5,5 gibi bir büyümeyle 2020 yılını bitirecekti. Bu, sevindirici bir gelişme. Ayrıntılara girmek istemiyorum ama tabii, ekonomide biliyorsunuz büyüme bir taraftan, enflasyonu düşürmek bir taraftan, bir taraftan da işsizliği düşürmek gibi hedefler olur fakat bunlar zaman zaman birbirleriyle çelişir. Mesela, ekonomiyi hem yüksek hızla büyüteceksiniz hem de enflasyonu düşüreceksiniz ya da işsizliği düşüreceksiniz. Ekonomistler bilir, bu aynı anda mümkün olmaz. Ha, bunu biz yaptık. Ne zaman? 2003’le 2013 arasında yaptık, doğru. Bakın, Türkiye’de hem enflasyonu düşürdük hem işsizliği düşürdük hem büyümeyi artırdık. Yani hakikaten oluyor ama burada psikolojik faktörler de söz konusu. Zira, büyümeyi artırmaya yöneldiğinizde bir taraftan enflasyon yükselmek zorunda çünkü ekonomide bu dengeler, teraziler birbirlerini maalesef böyle karşılıyor.

Şimdi, biraz önce bir arkadaşımız dedi ki: “Amerika’da, Avrupa’da çok büyük destekler veriliyor.” Con Ahmet’in makinesi gibi Amerika basıyor doları, gönderiyor çünkü rezerv para, bütün dünyaya bunu veriyor. Bizim böyle bir imkânımız yok. Bir taraftan dış ticaret açığını karşılamak zorundasınız. Ödemeler dengesindeki açığımızda en büyük etki neydi? Turizm gelirleriydi. Değerli arkadaşlar, hepiniz biliyorsunuz, 2020 yılında turizm gelirlerimizde biz 30 milyar dolar gibi büyük bir açık verdik. Yine, dış ticarete, ihracatta bütün dünyada ekonomiler küçülünce 12 milyar dolar civarında da oradan bir kaybımız var. Yani bütün bunları ortaya koyduğunuzda biz 2020 yılını hakikaten yüzde 1,8 gibi bir büyümeyle kapatıyorsak bu bizim için de sevinilmesi gereken, arızı bir durumda sevinilmesi gereken bir olaydır. Ama yeter mi? Yetmez. Elbette ki Türkiye’nin amacı güçlü, büyüyen bir Türkiye hedefine doğru gitmek için her şeyden önce hem ekonomimizi, dış ticaret açığımızı düzeltmemiz, özellikle de cari açığımızı asgariye indirmemiz, hatta pozitif geçirmemiz lazım ki cumhuriyet tarihinde ilk defa biliyorsunuz 2019’da cari açık pozitif netice verdi. 2020 yılında biz müthiş bir şey beklerken pandemi bütün dünyada hepimizin başına sıkıntı oldu.

Tabii, sürem bitiyor. Ben tekrar bu teklifi hazırlayan Nilgün Ök Hanımefendi arkadaşımız olmak üzere hepsini kutluyorum. Hayırlı olmasını diliyorum. Maddelerde de yine görüşlerimi sizlerle paylaşacağım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

Şimdi, diğer arkadaşlarımızın söz talepleri var. Üye arkadaşların anlayışına sığınarak, Sayın Tanal “Genel Kurulda da konuşmam var.” diyor, müsaadenizle ilk sözü kendisine vermek istiyorum.

Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Çok teşekkür ederim Değerli Başkan.

Komisyon üyelerinden özür diliyorum ben.

Değerli milletvekili arkadaşlar, basın mensupları, bürokratlar; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Emeği geçen arkadaşlara teşekkür ediyorum, eksik de olsa, fazla da olsa bir emek sarf edilmiştir; emek kutsaldır, en yüce değerdir.

Ancak, Değerli Başkanım, 10'uncu madde, özellikle bu mevcut olan düzenleme Anayasa'mızdaki ölçülülük, orantılılık ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Ben bir avukatım, benim müvekkilim cezaevinde tutukluyken benim orada müvekkilimle olan görüşmelerimin kayıt altına alınması –kayıt altına alınıyor burada- savunma hakkına gölge düşürür, savunma hakkını ihlal eder.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Araya girebilir miyim?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Buyurunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Avukatların görüşmeleri kayda alınmıyor, yazışmaların...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – O 9'uncu maddede üstat. Gerekçenizi okuyunuz. Bakın, o dediğiniz avukatlara gönderilen telgraf, gönderilen mektuplar, yazışmalar için “yapılamaz” deniliyor ancak sizin 10'uncu maddedeki ne kanunda var ne gerekçede var, 10'uncu maddeyi özellikle söylüyorum. Onun için, 10'uncu madde bu hâliyle gerçekten mevcut olan Anayasa'nın 2, 26 ve 22'nci maddesine aykırılık teşkil etmekte. Bunu tekrar gözden geçirmenizde yarar var.

Israrla “Evet.” diyorsunuz. Eğer Başkan süreyi uzatacaksa ben sizi dinliyorum. Buyurun, 10'uncu maddenin hem gerekçesini okuyun hem maddeyi okuyun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama orada Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşmayalım, madde geldiğinde bu konular tartışılır.

Sayın Tanal, “Kısa konuşacağım.” demiştiniz.

Buyurun lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitireceğim.

Şimdi, bu, öncelikle Anayasa'ya aykırı yani bu, özel hayatın da gizliliğine aykırılık teşkil etmekte. Burada şunu yapabilirsiniz: Suçlar arasında bir tasnif yapabilirsiniz ancak siz suçlar arasında tasnif yapmıyorsunuz. Bu, doğru bir uygulama değil. Buradaki düzenleme hükümlülerle ilgili. Sizden istirham ediyorum: Burada hükümlülerle onu ayırın; tutuklular ayrı, hükümlüler ayrı. İnfaz Yasası'nda deniliyor ki: “Efendim, eğer bir ayırım yoksa, açıkça, net belirtilmemişse bu İnfaz Kanunu tutuklulara da uygulanır.” Benim beraat etmeyeceğim ne malum? Benim eşimle, ailemle olan görüşmeleri siz ne diye bir sene boyunca Demokles'in kılıcı gibi benim boynumun üstünde tutup orada kayıt edeceksiniz, bu doğru değil.

Gelelim İcra İflas Kanunu'yla ilgili, kamu alacaklarının tahsiliyle ilgili... Bir, kamu alacaklarıyla ilgili faizler normal icra yani vatandaşın icra takibindeki faizlerden çok yüksektir; bu, Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir.

İki, burada şu anlaşılıyor: Pazarlık usulünün getirilmesi, devlet, ekonomik anlamda zorda ve sıkıntıda olduğundan tahsilatına bir an önce kavuşmanın gayesini gütmektedir. Efendim “Ekonomik açıdan muhafazası güç olan...” Bu ibare çok muğlaktır, kanun koyucu bu muğlaklığı gidermelidir, açık ve net bir şekilde bunu yazmak lazım.

Üçüncüsü, şimdi, efendim, burada teminat parayla deniliyor, yüzde 5 nakdî teminat. Arkadaş, İcra İflas Kanunu'nun diğer hükümlerinde gayet açık, net “para veya para yerine geçen banka teminat mektubu” geçiyor. Şimdi, lütfen, sizden istirham ediyorum, bu banka teminat mektubunu... İcra İflas Kanunu'nun ihaleyle ilgili hükümlerine yani satışa katılmanın şartlarına bakın, nakdî para veya hut da ona mukabil olan banka teminat mektubu. Efendim, peşin parayla yapılır, “okey”. Peki, İcra İflas Kanunu diyor ki: “Alacaklı isterse on günlük bir ödeme süresi de verilir.” Sizden istirham ediyorum, “isterse” ibaresini, burada on günlük bir süre daha vermeyi koymak lazım.

Dördüncüsü, efendim, Sayın Başkanım, “Üç ay içerisinde satış yapılır.” deniliyor. Ancak, peki, satış yapılmazsa, istenmezse kamu ne olur? Malın üzerindeki haczin menkul mallarda düşmesi lazım, o menkul malların komple borçluya iade edilmesi gerekiyor. Aslında, mevcut olan bu kanunda yani İcra İflas Kanunu’nun “Özel şahısların malları haczedildiğinde altı ay içerisinde satış istenmediği zaman haciz düşer, mal borçluya iade edilir.” hükmü kamu alacaklarında yok, kamu alacaklarında olmadığı için gerçekten bunun herhangi bir yaptırımı da yok.

Bir başka sorun, Ceza Kanunu’yla, 5275 sayılı Kanun’la ilgili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bitiriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, bu kayıtlar alınıp başka bir yerde kullanılırsa bunun müeyyidesi ne olacak? Siz, sadece ve sadece Türk Ceza Kanunu’nun 134’üncü maddesindeki “özel hayatın gizliliği” ibaresi... Bir yıllık cezası var arkadaş yani bu bir yıl da zaten tecil ediliyor, erteleniyor. Bu yine orantısızdır.

Sayın Başkanım, bana söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan bu itirazlarımı değerlendirmeye alarak düzenlemelerin yapılmasını istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Okan Gaytancıoğlu’na söz vereceğim.

Kısa tutmanızı rica ediyorum.

Buyurun lütfen.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim, çok sağ olun.

Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; ben Tarım Komisyonu üyesiyim altı yıldan beri, bu tip yasalar Tarım Komisyonuna gelmiyor. Ama maddeleri okuduğumda çok güzel tarım politikasını özetlemişsiniz. Tarım politikası bu ama tarım politikasının şöyle de bir amacı vardır: Tarım ürünlerinin ucuz olması lazım, bol olması lazım, güvenilir olması lazım, onu üreten çiftçinin de borçsuz olması lazım; sadece üretimi düşünmesi lazım, başka bir şey düşünmemesi lazım.

Şimdi, bizim çiftçimiz geceleri uyuyamıyor. Neden? Borcum var, haciz var, icra var diye. Siz yapılandıra yapılandıra 1 milyarlık bile olmayan bir kısmı yapılandırıyorsunuz. Çiftçinin borcu 180 milyar; sadece Tarım Kredi Kooperatiflerine yok, bunun yanında Ziraat Bankası var çok yüksek bir miktarda, özel bankalar var, bir de Tarım Kredi Kooperatifleri var. Tarım Kredide de sadece vadesi geçmişleri yapılandırıyorsunuz. Bir de üç aydan beri çiftçiye süre verildi, hacizler, icralar durduruldu. Daha on gün içerisinde bir sürü de haciz ve icra yapıldı, bunları biliyoruz. Bunlar ne olacak?

Yani bütün dünya tarımın önemini anladı. Pandemiden bahsediyoruz, dünyada gıda fiyatları artıyor. Bakın, dünya piyasalarında 150 dolardı buğday fiyatları, şimdi 304 dolara çıktı. Gübre fiyatları aldı başını gidiyor, yüzde 100 zam geldi. Siz çiftçiye aynı destekleme miktarını veriyorsunuz ve borçlu olduğunu bile bile de “Bunu öde.” diyorsunuz. Yani hiç mi hesap kitap yapmıyorsunuz? Burası Plan Bütçe Komisyonu. Siz bunları hazırlarken güzel bir giriş yapıyorsunuz ama bize niye sormuyorsunuz, Tarım Komisyonuna bu niye gelmiyor, burada niye tartışılmıyor, diğer borçlar niye devreye alınmıyor?

Bir de esas borç -piyasada biraz dolaşırsanız öğrenirsiniz- aracı ve tefecilerde. Yani Tarım Kredi Kooperatiflerinde yapılandığımız faiz de zaten tefeci faizi; yüzde 18 faiz, tefeci faizi, yüksek faiz, enflasyonun üzerinde, hadi 6 puanını sübvansedeceksiniz. Ama yani siz sürekli ithalatla çözüyorsunuz zaten işi, gümrük vergilerini sıfırlıyorsunuz ama bize ürün satanlar hep fiyatlara zam yapıyor. Bunu söyledik, bunun birçok da ispatı var, işte yağ fiyatları. Yani bir Hükûmet nasıl bile bile göremez? Yani siz göremiyorsunuz arkadaşlar. Neyi göremiyorsunuz? Rusya'yı göremiyorsunuz örneğin, Rusya'da da kuraklık var, Ukrayna'da da kuraklık var, bunlardan satın alıyoruz, bunlar da kuraklık olduğu için fiyatlara zam yapıyorlar; siz gümrük vergilerini düşürüyorsunuz.

Bakın, bir örnek vereceğim sadece, 360 dolardı 1 ton ayçiçeği bundan altı ay önce, şu an 760 dolar. Siz gümrük vergisini sıfırladığınız anda tedarikçi mala zam yapıyor, ham yağdaki gümrük vergisini sıfırladığınız anda tedarikçi mala zam yapıyor; buğdaydaki, mısırdağı gümrük vergisini indirdiğiniz, sıfırladığınız oranda zam yapıyorlar. Sizin tarıma destek yapmanız lazım. Geçen sene 22 milyar lira bütün destek vardı, şimdi yine 22 milyar lira, 1 milyar lira sulama yatırımları arttı. Yani gıdanın önemini herkes anladı, gıda sıkıntısı olabilir, limanlarınız da yakında kapanabilir, dışarıdan ürün de satın alamayabilirsiniz. Yani bunları görerek en azından üreten çiftçinizi, şu an mevcut çiftçinizi bir rahatlatmanız lazım. Yani 180 milyar lira borcun 1 milyar lirasını, vadesi geçmiş, artık bitmiş, buradan da ne alıp alamayacağınız da belli değil. Bu bir rahatlatma değil, bu bir çözüm de değil. Bu çiftçi bir daha, tekrar ekime girecek, tekrar gübre alacak, ilaç alacak, yeniden borçlanacak, demez mi yani beni hiç sevmiyor iktidar, hiçbir şekilde destek vermiyor zaten, alacağım var bu iktidardan? Yıllardır zaten yeterince yasalara de uymadınız, “Gayrisafi milli hasılanın yüzde 1’i destek olarak verilir.” diyor, amir hüküm, bunu da vermediniz. Üstüne üstlük, çiftçi, başka bir işi olmadığı için üretmeye devam etti, ürettikçe battı, ürettikçe borçlandı. Siz ise onu ayağa kaldırmak yerine ithalat politikalarıyla işi çözmeye çalıştınız yani çok yanlış yapıyorsunuz.

Bir kere, dünyadaki gıda fiyatlarının bu önemini görmeniz lazım. Eskiden ucuzdu dünyada fiyatlar, ithalat yapılabiliyordu ama artık istesenez de, paranız olsa da, para bulabilmeniz de ithalat yapamayabilirsiniz, satmayabilirler, “Önce bana lazım, önce benim halkımın ihtiyacı var.” derler. Sürekli dışa bağımlı olmakla bir şey yapamazsınız. Bir de şanslı bir coğrafyadayız, fabrikalar bizde yani üretebileceğimiz büyük bir potansiyel var ama çiftçimiz borçlu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayalım lütfen.

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Maddede de konuşurum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, Sayın Cavit Arı Bey’in söz talebi var.

Buyurun Cavit Bey.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; öncelikle, ben de hepinizi saygıyla selamliyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, burada torba yasa yöntemiyle yine bazı düzenlemeler getirilmeye çalışılmakta. Tabii, bu torba yasa içerisinde ekonomiyle alakalı olandan tutun cezaevlerine giriş ve cezaevlerindeki haberleşmelere kadar çok sayıda ilgili ilgisiz maddeler olduğu çok açık.

Ancak ben bunlara geçmeden önce genel bir değerlendirme yapmak zorunda olduğumuzu görüyorum. Şimdi, kendi ilimizde ve ziyarete gittiğimiz birçok illerde yaptığımız görüşmelerde şunu gördük... Değerli arkadaşlar, özellikle iktidar partisi milletvekili arkadaşlarıma ve ortağı olan arkadaşlarıma seslenmek istiyorum. Şimdi, bazı eleştirileri kabul etmek istemeseniz de şu an yaşanan bir gerçek var, şu an yaşanan gerçek, esnafımız perişan. Siz ne kadar bunu kâğıt üstünde farklı şekilde anlatmaya çalışsanız da şu an esnafa ve yine, çalışana, işsize yani hemen hemen birçok alanda sizlerden destek bekleyen sektörler yeterli destek olamadınız. Şimdi, aynı sokakta bulunan esnafları sırayla ziyaret ediyoruz, birine soruyoruz, diyor ki: “Ya, ben ancak 3 kere 1.000 liralık destek alabildim.” E, peki, 750 liralık bu gelir kaybından yararlandın mı? “Yok, ben alamadım.” Diğeri: “Ben ancak 750 lira alabildim.” E, 1.000 lirayı aldın mı? “Yok, ben alamadım.” Yani zaten “Verdik.” dediğiniz destek, kira yardımıysa “3x1.000=3.000 lira” ya da gelir kaybıyla ilgili 750 lira boyutundaki destekleriniz. Şimdi, sizin gerçekten doğru desteklemelerle...

Başta Sayın Başkanımız Bülent Kuşoğlu’nun ifade ettiği gibi, Türkiye’deki bu corona sürecinde iktidarınız sınıfta kaldı; bunu kabul edin. Yani, şimdi, siz her şeyi böyle güllük gülistanlıkmış gibi gösterseniz de ekonomik anlamda gerçekten halkımız büyük sıkıntı yaşıyor. Buna dair çözüm önerilerinizi maalesef ki geliştiremediniz, bu sıkıntılar devam etmekte. Bunu bir kere ortaya koyalım.

Buradan yola çıkarak, şimdi, getirilen düzenlemeler var yani özellikle çiftçiyle ilgili olan bölümünü de söylemek istiyorum. Bakın, Tarım ve Kredi Kooperatiflerine olan borcun bu kadar yüksek bir faiz oranıyla ve peşinse yine 2021’in Ekiminde, değil taksitleyse yine 2021’in Ekiminde yüzde 30’unu alacak şekilde taksitle başlayan bir yapılandırmadan bahsediyorsunuz. Zaten vatandaşın yani çiftçimizin parası olsaydı bu kadar, hemen yüzde 30’unu veya tamamını verecek kadar, şimdiye kadar bunu öderdi. Yani burada yüksek faiz yüzde 18’lerden yani ilk yapılandırma tarihine kadar devam eden, sonraki yüzde 12, yüzde 6’lık destek veriyorsunuz. E, yüzde 18’lik faiz hesabı ne olacak yani bunu çiftçi nasıl karşılasın? Yani bunun gibi sizin yaptığınız ekonomik desteklemelerin bugün bu ülkede çare olmadığını açıkça söylemek gerekiyor.

Şimdi, corona sürecinde ortam normalleşmeye doğru giderken, siz ne dersiniz deyin, ne kadar itiraz ederseniz de edin, bunu bir kez daha söylemek zorundayım yani kontrolsüz yapmış olduğunuz, başta mitingler olmak üzere, kontrolsüz uygulamalarınızla... Bakın, bugün kendi dükkânında bir umutla tadilatını, tamiratını yapmak üzere olan, örneğin, kendi ilim olan Antalya’da binlerce esnaf şu an umutsuzluk içerisinde. Daha geçtiğimiz hafta Kemer’in Tekirova Mahallesi’ndeyiz, turizmden en çok etkilenen bölgelerimizden, esnafımız hazırlık yapıyor, diyor ki: “Boya yapıyorum, dükkânımı sezona hazırlıyorum.” Peki, nedir durum, beklentin ne? “Vallahi umutsuzum, dükkânı açıp açmayacağım belli değil.” Yani siz bu turizm sezonu içerisinde insanların doğru düzgün iş yapabileceği koşulları sağlamaktan uzak bir süreç geliştirdiniz. Bugün baroların 300 kişiyle başlayacak olan genel kurullarını öneleyip genel kurullar yapamadığı bir dönemi yaşarken sizler maşallah güzel kongreler gerçekleştirdiniz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, tek tek maddelerle ilgili ayrıca değerlendirmeler yapacağız tabii ki, burada üzerinde konuşacağımız maddeler var. Özellikle bu amme alacaklarının satışıyla ilgili, menkul ve gayrimenkul mallarının satışıyla ilgili uygulamalara getirmeye çalıştığınız düzenlemeleri şöyle bir değerlendirmeye çalıştığımda, özellikle teminat olarak yüzde 5’i getirdiğinizi ifade ettiniz, bunu bir yenilikmiş gibi gündeme taşıdınız. Ancak, bakın, gayrimenkulde yüzde 7,5; burada yüzde 5 gibi oran var. Ancak bu oranın yüzde 5 olması veya 7,5 olması, özellikle menkul yönüyle söylüyorum... Ancak her menkulü de böyle satılamaz ürünmüş gibi değerlendirmeyin, içerisinde araçtan tutun, belki başka

değerli şeyler vardır. Dolayısıyla, yüzde 5 teminatın ne kadar yeterli olup olmayacağını bence bir gözden geçirmenizde fayda olabileceğini düşünüyorum. Gayrimenkulle aynı oranın olmayışı uygulamada ne getirir ne götürür, ona bakmak lazım.

Mahmut Bey'in biraz önce söylemeye çalıştığı aslında İcra ve İflas Kanunu'ndaki hükümler. Orada, tabii, teminat oranları farklı; yüzde 20'yle başlayan bir teminat oranıdır. Ancak burada gördüğüm ikinci bir eksikliği söyleyeyim belki uzmanları daha iyi bilir ama ben sadece bir hatırlatma olarak söylemek istiyorum burada: İlk ihalenin yüzde 75'le açıldığı ancak 2'nci ihalenin en düşüğünün olmadığını görüyoruz. En düşüğü yok, bunun da yani 2'nci ihaleye çıktığında en düşük şu orandan satılabileceğine dair bir açık hüküm yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlarsak sevinirim.

CAVİT ARI (Antalya) - Ancak oran belirtmeden ihale devam ederken rakamların en yükseğini verenle ihale yapılabileceği ifade edilmiş. Burada ihalelere fesat karıştırılabilme ihtimali olacağını hatırlatmak istiyorum.

Yine, şu cümleyle bitireyim, diğer değerlendirmeleri maddeler üzerinde yapmak istiyorum: Cezaevlerindeki haberleşme konusunu özellikle avukatlar yönüyle ilgili söylüyorum. Bakın, burada, maddede var, siz ne kadar “Yok.” deseniz de bu haberleşme, görüşme konularının savunmanın bağımsızlığına gölge düşürecek bir konu olduğunu söylemek istiyorum. Bu konu savunma hakkının zedelenmesi, orada mahkûm olarak da bulunsa kişinin savunma hakkının ihlali sonuçlarını doğuracaktır.

Bakın, örneğin, Antalya'da ve daha çok İstanbul'da bugün uygulanan şu yöntemi de burada kayıtlara geçsin diye söylüyorum, Adalet Bakanlığı yetkililerinin de buradan duymasını istiyorum: Bakın, Antalya Adliyesinde hâkim, savcı, personel ve geçici personel adliye girişinde x-ray cihazlarından elini kolunu sallayarak cihaza girmeden geçiyor ama avukatın o cihazdan geçmesi, çantasını, evrakları o cihaza sokması zorunlu. Bu uygulamaları yaşadığımız günlerdeyiz. Yine, aynı şekilde, bana gelen bilgi, muhtemelen ki doğrudur, yine ilgili, yetkili arkadaşlarımızın verdiği: Başta saydığım yine hâkim, savcı, personel HES kodunu dahi göstermeden geçtiği hâlde, avukatlardan HES kodu istenmekte. Yani siz avukatları, daha doğrusu savunmayı böyle ayrıcalıklı ve değersiz hâle sokmaya taşıyan bir anlayışı şu an fiiliyata, uygulamaya devam ederken bu haberleşmenin avukatlar yönüyle ilgili olan kısmının ihlal edileceğini ve savunmanın zedeleneceğini buradan bir kez daha ifade ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Bunlar maddeler üzerinde de görüşülecek Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Diğer maddeler geldiğinde de görüşlerimizi ifade edeceğim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi Sayın Kamil Okyay Sındır'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Sındır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri ve Komisyonumuzu teşrif eden çok kıymetli bürokratlarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; milletvekilinin asli görevi yasamadır dolayısıyla yasama ama yasamanın da kaliteli ve nitelikli olması esastır. Parti ayrımı gözetmeksizin ifade etmek istiyorum: Meclis Başkanlığımıza biz, bütün milletvekilli arkadaşlarımız, kanun teklifi sunarız. Biliyorsunuz, artık “kanun tasarısı” diye bir uygulama da yok, bütçe kanunu dışında, dolayısıyla Hükûmetten gelen bir kanun yok ama teklifler, milletvekillerinden gelen kanun teklifleri. Bugüne kadar Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili arkadaşlarımızdan verilen teklifler dışında herhangi bir kanun teklifinin gündeme alındığına, herhangi bir komisyonda veya Meclis Genel Kurulunda birleştirildiğine de şahit olmadım. Sayın Başkan, siz de zaten 24’üncü Dönemden beri bir usul hâline geldiğini ifade ettiniz. Doğru bir usul değil, en azından birleştirilebilecek veya niteliği, içeriği farklı da olsa aynı konuyu içeren, aynı kanunun, aynı maddesiyle ilgili farklı tekliflerin de bir arada değerlendirilmesi yasama niteliğinin, kalitesinin ve toplumun gerçek gereksinimlerinin, muhalefet ve iktidar tarafından farklı farklı bütün partilerden milleti temsil eden bütün milletvekillerinden gelen tekliflerin dikkate alınmasıyla ancak karşılanabileceğini, milletin iradesinin Meclise yansıyabileceğini düşünüyorum. Yoksa biz, sadece iktidar partisinden milletvekillerinden gelen teklifleri görüşerek... Onlar da zaten çoğunluğa sahip olmanın da getirdiği rahatlıkla komisyonlardan, Genel Kuruldan teklifleri sürekli geçirirlerse, demokrasinin en temel ilkesi olan çoğulculuk ilkesini uygulamamış, onun yerine “çoğunluk diktatörlüğü” olarak tanımlanan, çoğunluğun her türlü isteğini yerine getiren bir kurum hâline geliriz ki bu doğru bir durum değildir; bunu özellikle kayda geçmesi için not düşmek istedim.

Bugün üzerinde durduğumuz bir torba kanun, 9 farklı kanunda değişiklik öngörüyor. Komisyonumuzu ilgilendirmeyen konular da var ama bir şekilde bu torbanın içerisine konmuş. Bu konudaki eleştirimi de bir cümleyle bu şekilde ifade etmiş olayım.

Yine, etki analizi göremedik, yapılan, getirilen bu düzenlemelerin bütçeye olan yükü nedir? Biz Plan ve Bütçe Komisyonuyusak o yük üzerinden... Yani harcamalarda artış veya gelirlerde bir azalış sağlıyor mu, sağlamıyor mu ya da tersine bir durumu nasıl, ne ölçüde yaratıyor, bunu göremiyoruz.

Sadece, bir rakam söylediniz Sayın Ök teklifi sunarken tarımla ilgili, çiftçilerin yapılandırmasıyla ilgili. Ben atlardım, 1 milyar rakamdan bahsettiniz, size de nezaketen bölmek adına sormadım. Onu bile duymadım yani bilmiyorum şu anda. Onu belirtmek isterim, bu konuda bir açıklama da beklerim sizlerden.

Tabii, değerli arkadaşlar, bu kanun teklifinde bir iki konu da var. Mesela, kanun teklifinin hazırlanmasında bana bazı tuhaf gelen yöntemler var. Mesela, tarım yapılandırmasıyla ilgili, çiftçinin borçlarının yapılandırılmasıyla ilgili madde, 16’ncı madde, geçici bir madde ekliyoruz 6824’e, bu geçici maddenin içinde 6824’ün 1’inci maddesini değiştiriyoruz ama 2’nci maddesinin (3)’üncü fıkrasında da “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kanunun 1’inci maddesi...” diyerek bir önceki maddede değiştirdiğimiz madde aslında 1’inci madde. Yani kendi içinde çelişkili, hazırlama tekniği açısından bir sıkıntı olduğunu düşünüyorum. O maddenin yeniden veya düzenlemenin farklı bir şekilde yapılması... Yani bir madde konup “Kanunun şu maddesi, şu şekilde değiştirilmiştir.” bitti, ondan sonra geçici madde koyduğunuzda o değiştirilen madde zaten o şekliyle yürürlüğe girmiş olacaktır diye düşünüyorum. Şimdi, değerli arkadaşlar, onu, o madde gelince belki Sayın Ök’le ve teklifi sunan milletvekili arkadaşlarımızla değerlendiririz.

Tabii, bakın, ülkede açlık sınırı 3.397 lirayı bulmuş, yoksulluk sınırı 11.575 liraya ulaşmış, asgari ücretin durumu ortada. Bir de pandemi nedeniyle işten çıkarılmalar hele hele bu kod 29’la işten çıkarılanlar var biliyorsunuz. Bu konuda da bir teklif sunmuştum, bu 4857 sayılı İş Kanunu’nun 25/ II maddesi uyarınca “Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri” başlıklı maddesi kapsamında binlerce kişinin, 170 bine yakın kişinin, işçinin işten çıkarıldığı ifade ediliyor. Böylesi bir

ortamda tabii ki çalışanlara bu kısmi çalışma ödeneği ve ücretsiz izne ayrılanlara ödenecek ücretler verilecektir ama bakıyoruz, yapılan bütün ödemeler İşsizlik Sigortası Fonu'ndan. Şimdi, İşsizlik Sigortası Fonu'nun varlığına baktım, 2019 yılında 130 milyar 542 milyon liraymış, 2020'de 103 milyar 213 milyona düşmüş, 2021 Şubat ayı itibarıyla 98 milyar 167 milyona düşmüş. Gittikçe eritiyoruz, gittikçe bu fonu eritiyoruz. Bir hedef var mıdır? Bu Fon bitinceye kadar buradan mı yararlanılacak? İşsizlik Fonu, işçinin fonu olan İşsizlik Sigortası Fonu daha nereye kadar bu anlamda değerlendirilecek, bunu da merak ediyorum.

Borçlanmayı artık alışkanlık hâline getirmişiz, dolayısıyla bu alışkanlık nedeniyle borçlanmadan kaynaklanan esnafın içine düştüğü çıkmaz, çiftçinin borç yükü altında, artık esnafın da çiftçinin de iflasa kadar varan içinde bulundukları durum, sıradanlaşmış bir hâle gelmiş çünkü biz borçlanmayı devlet olarak bir alışkanlık hâline getirmişiz. Devletin 2018'de toplam 1 trilyon 66 milyar borcu var iken, 2021 Şubat ayında 1 trilyon 860 milyar liraya ulaşan bir borcu var. Borç stokunun millî gelire oranı yüzde 28,6'dan yüzde 120'lere kadar ulaşmış. (***) Enflasyona bakıyorsunuz, yüzde 20'lere dayanmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sürem çabuk bitti ama.

Vatandaşın bankalara borcu yaklaşık 2021 Martında 856 milyar liraya ulaşmış. KOBİ'ler yine aynı şekilde, iki yıl önce 2019'da 615 milyardan şimdi 870 milyarlaraya ulaşmış. Borç yükü, borç yükü, borç yükü, bankalara borçlu KOBİ sayısı neredeyse 4 milyonu bulmak üzere. Takipteki borçları ise 57 milyar 47 milyona ulaşmış.

Şimdi, bakıyoruz, çiftçi de borçlu ama borcunu ödeyemiyor, esnaf borçlu borcunu ödeyemiyor. Çiftçi sıkıntılı, toprağını terk ediyor, hayvanını terk ediyor, toprağıyla, hayvanıyla artık barışık olmaktan uzaklaşıyor. Sermayesi yok, sermaye yoksa üretim yapmak istiyorsa mecburen kredi kullanıyor, işin doğasında da bu var. Destekleme ne için var? Sayın Ök gerekçesinde tarım politikalarının amacını, desteklemenin amacını gayet güzel açıklamış. Üretim planlaması var mı? Yok. Ürünlerde arz talep dalgalanmalarıyla ilgili piyasa regülasyonları yapılıyor mu? Arz talep dalgalanmaları var iken, üreticinin ürünü depolarda çürür iken, piyasa düzenlemeleri yapılmıyor iken bunun suçlusu yine çiftçi, ona mı ceza kesiliyor?

Bu yapılandırma aslında bir nevi iyi bir şey, kötü bir kanun teklifi ama bunu düşünmek bile, yapılandırmayı düşünmek bile iyi bir şey çünkü bu bir itirafın ta kendisidir. Geç kalınmış bir pansuman olarak belki değerlendirmek gerekebilir ama asla yeterli değil ve tefeci faizinin üzerinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sındır, toparlayabilirsek, epey aştınız süreyi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Son cümlelerim, bitiriyorum.

Şimdi, üretici üretime başladığında girdi fiyatları sezon içinde yüzde 100'e varan oranda artış gösteriyor, ürün fiyatları ise her yıl hemen hemen aynı kalmış. Gıda enflasyonu var mı? Var. Peki, ne oluyor da tüketici fiyatları bu anlamda ortaya yüksek çıkıyor? Bunların hepsinin konuşulması lazım.

Bakın, 2019 yılı tarım sektörünün kredi borcu yaklaşık kamu, özel bankalara 109 milyar liraymış, 2021 Şubat ayında 134,8 milyar. Sadece kamu ve özel bankalara ama Tarım Krediye, soruyoruz, yanıt yok. Ne kadar borcu var üreticinin Tarım Krediye? Buna yanıt verilmiyor. 50 milyara yakın olduğu söyleniyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu toplantı tutanağının ...'nci sayfasında yer almaktadır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Son cümlem, bitiriyorum Sayın Başkan.

Tabii, takibe alınmış kredi borçları 5 milyarı bulmuş, Tarım Krediyeye olanlar hariç kamu ve özel bankalara olan borçları. Şimdi “Yüzde 18 eksi yüzde 6 yüzde 12 faiz uygulanacak.” diyorsunuz yani “Yüzde 18 faiz aslında, devlet indirim yapıyor.” diyorsunuz. Bugün Sayın Cumhurbaşkanı, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı grup konuşmasında “Enflasyonu tek haneli rakamlara indireceğiz önümüzdeki dönem.” derken, siz “Yüzde 20'lere varan faiz uygulayacağız.” diyorsunuz bu aynı dönemde. Bu, tefecilik değil mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Sındır, süreyi çok aştınız gerçekten, toparlarsanız... Daha maddeler üzerinde yine fırsat olacak.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bitirme cümlem: Çiftçinin borcu yapılandırılıyor mu yoksa çiftçinin sırtından yeniden bu tefeci faize, zenginleşme derdine mi düğüldü? Kamu ve özel sektör bankalarına olan, özel bankalara olan borçlarını yapılandırmayı düşünmüyor musunuz? Bunlar sizce önemli değil mi?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi Sayın Filiz Kerestecioğlu, buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli üyeler, bugün karşı karşıya olduğumuz ve bundan önceki nice torba kanun teklifiyle bir yandan yasama usulünü ve etiğini, öte yandan da yurttaşların en temel haklarını maalesef aşındırıyorsunuz.

Teklifle 9 farklı yasada değişiklik yapılması planlanmış fakat özellikle 2 maddenin bu teklifte yer alması gerçekten izaha muhtaç. Mahpusların iletişim hakkına ilişkin düzenlemeler getiren maddelerin bu teklifte yer almaması, açıkça Adalet Komisyonunun uzmanlık alanındaki bu konuların Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmemesi gerekir. Bu nedenle 9'uncu ve 10'uncu maddelerin tekliften çıkarılması gerekiyor. “Adalet Komisyonuna sunduk.” dediniz, onların verdiği cevap da gerçekten aslında tüyler ürpertici yani bunca mahpus varken Türkiye cezaevlerinde bu konunun incelemeye değer görülmemesi.

Teklif, mahpuslara e-postayla iletişim hakkı getiriyor. Öngörülen düzenleme içindeki yegâne iyileştirme diyebiliriz aslında özellikle de Türkiyeli olmayan mahpuslar açısından değerlendirdiğimizde. Ancak mevcut uygulamalara baktığımızda, e-posta hakkının getirilmesiyle, ana dili Türkçe olmayan mahpusların iletişim hakkı önündeki engellerin kalkmayacağını da tahmin ediyoruz çünkü Türkçe dışındaki dillerdeki haberleşmelerin “Tercüman bulunamadı.”, “Tercüme bütçesi yok.” gibi gerekçelerle engellendiği konusunda mahpuslardan çok sayıda şikâyet geliyor. Bu durumun sadece mektuplaşma için değil, bilgiye, kitaplara erişimde de geçerli olduğunu vurgulamalıyım. Fakat görüyoruz ki tercüme için bütçe bulamayanlar, tüm mektupları dijital ortamda depolayabilecek, tüm görüşmeleri kayıt altına alıp saklayabilecek altyapı için pekâlâ bütçe bulabiliyorlar. Yine aynı problemle karşı karşıyayız; denetim, gözetleme, baskı, hakların kısıtlanması, hatta tümünden kaldırılması için kaynak var ama kişilerin haklarından faydalanmasına, haklara erişime gelince kaynak birdenbire yok oluyor.

Sizin belki de teknik bir denetim meselesi olarak görüp bu teklife eklediğiniz maddelerdeki mahpusların mektup, e-posta ve yakınlarıyla görüşmelerinin kayıt altına alınmasına yönelik düzenlemeler, temel insan haklarına, Anayasa'ya ve uluslararası sözleşmelere tamamen aykırı. Bakın, 9'uncu maddeyle, 5275 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinde değişiklik öngörülüyor. Yürürlükteki düzenlemeye göre mahpusların mektuplaşmaları zaten hâlihazırda sıkı bir şekilde denetleniyor. Yine bu maddenin (3)'üncü fıkrasında yer alan düzenlemeden feyzalan idarecilerin keyfi uygulamaları da

birçok hak ihlaline neden olmakta. Şimdi, bir de kayıt altına alınarak saklanacak mektupların, sisteme erişimi olan kişilerce istenildiği zaman okunabilecek olması, mahpusun mahremiyet hakkının tamamen ortadan kalkması demek. Oysa temel hak ve hürriyetler tamamen ortadan kaldırılamaz; Anayasa'nın 13'üncü maddesine uygun olarak, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasa'nın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir.

Şimdi, mahpusların özel hayatının gizliliğini ihlal edeceği gibi hapishane idaresine geriye dönük keyfi denetlemelerle bir tehdit mekanizması da sunuyor aslında bu. Mahpusları keyfiyetten korumaya yönelik hiçbir girişim olmadığı gibi, sürekli soruşturma ve ceza içinde ceza tehdidiyle -çünkü o insanlar zaten cezalarını çekiyorlar orada- karşı karşıya bırakacak bu düzenleme gerçekten geri çekilmeli. Ne diyor Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 8'inci madde? "Özel ve aile hayatına saygı hakkı: Herkes, özel ve aile hayatına, konutuna ve haberleşmesine saygı gösterilmesi hakkına sahiptir." Şimdi, yazışmaların tamamının denetlenmesinin acil bir toplumsal ihtiyaca karşılık gelmediği çok açık. Burada nasıl bir kamu yararı var gerçekten, bunu açıklamakta güçlük çekiyorum.

10'uncu maddede ise -9'un dışında- 5275 sayılı Kanun'un 83'üncü maddesinde benzer bir değişiklikle -bu daha da tehlikeli- görüşlerin, daha doğrusu mektup, yazışma dışında yapılan görüşlerin kayıt altına alınıp bu kayıtların saklanması öngörülüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, tamamlayın Sayın Demir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Ankara) – Kapalı görüşler görevlilerce zaten dinlenmekte, mahpusun özel hayatının gizliliği hakkı zaten sınırlandırılmakta. Siz istiyorsunuz ki mahpusların mahremiyet hakkı da tümünden ortadan kalksın, özel hayatın gizliliği kalsın. Artık sınırlandırma falan kesmiyor, bu, basbayağı hakların tamamen ortadan kaldırılmasına teşebbüs.

Şimdi, burada da yine kayıt düzenlenmesi kararı hapishane idaresinin takdirine bırakılmış. İdarenin tamamen keyfi şekilde davranarak istediği mahpusların temel haklarından biri olan özel hayatın gizliliği ve aile hayatını koruma hakkını ortadan kaldırmasının yolu kanuni olarak açılmış. Şimdi, sizler zannediyorsunuz ki hapishaneler sadece belli insanlara mahsus. Hayır, Türkiye gibi gerçekten demokrasinin yeterince içselleşmediği ülkelerde hapishanelerde insanlar yer değiştirir. Belki solcular ve Kürtler yer değiştirmez, o bizlerde sabitleniyor ama onun dışında, gerçekten farklı farklı kesimler cezaevlerine girebilir. Girdiğinizde bir bakıyorsunuz, birinden miras kalmış, siz miras konuşacaksınız, boşanacaksınız belki ya da evleneceksiniz ya da biri hakkında konuşuyorsunuz yani birinin, ne bileyim işte, onunla ilgili bir şeyler söylüyorsunuz; sonrasında bu kayıtlar sizinle ilgili hiç de iyi niyetler beslemeyen kişiler tarafından kullanılabilir, basına servis edilebilir, kamuya açık hâle getirilebilir ya da size şantaj malzemesi hâline getirilebilir. Yani bunun sadece bizlere yapılacağını düşünmeyin. Bir düzenleme getirdiğiniz zaman, demokratik kurallar içinde, uluslararası sözleşmeler ve Anayasa içerisinde düşünmeye biraz gayret gösterin derim.

O yüzden, bu düzenlemeler, bu 2 düzenleme gerçekten hukuka, Anayasa'ya, uluslararası sözleşmelere aykırıdır. Zaten var olan kısıtlılıkların daha fazla kısıtlanmasına ancak otoriter rejimlerde ve baskı rejimlerinde ihtiyaç duyulur. E, bunun adını da illa böyle tescillemek istiyorsanız o zaman siz bilirsiniz diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum. Sağ olun.

Şimdi Sayın Bekir Erim Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Bekir Bey.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Paylan ve Sayın Sındır “Borcunuz çok.” diyor. Dünyada bizim ölçüğümüzde borcu olmayan kaç ülke var? Borcun millî gelire oranı ne? Ayrıca, bizden önce Türkiye’nin borcu...

(Mikrofon arıza nedeniyle kapandı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Pardon...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Söyledim, yüzde 120. (x)****

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Erim.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Mikrofon açılmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, teknik bir sorun var.

Sistemde bir arıza var, on dakika ara verelim, bu arada teknik arkadaşlar baksınlar.

Kapanma Saati: 17.11

**** Bu ifadeye ilişkin düzeltme bu toplantı tutanağının ...'nci sayfasında yer almaktadır

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.32****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 28’inci Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Bekir Bey’de kalmıştık, kendisine söz veriyorum.

Buyurun.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Aslında ben çok konuşmayacaktım ama bu “Borcunuz çok.” deyince Sayın Paylan ve Sayın Sındır...

Kendimden bir anı anlatayım: Şimdi, 2004 yılında Belediye Başkanı oldum bir beldeye Aydın’da. Hiç alınmamış, verilmemiş, arıtma tesisi yok, hiçbir şey yok, yol yok, köy. Neyse biz işe giriştik, arıtma tesisine başladık. Arıtma tesisine başladık ama bu sefer de para lazım. Yol kenarında belediyenin arsası vardı, akaryakıt istasyonu yapacağız ama para yok. Giderken gelirken bir firmayla anlaştık, yapılacak akaryakıt istasyonu, cepten para çıkmayacak ama dediler ki: “Kefil lazım, sen kefil olursan yaparız.” Razi oldum. Diyorlar ki: “Biz belediyeye iş yapmayız, senin hatırın için yapalım belediyeye ama sen de bize kefil ol, garanti ver.” Tamam dedik. İller Bankasına gittik. Tabii, İller Bankasından nüfusa göre para veriliyordu ve nüfusumuz da o zaman 2.728’di ve ben altyapı için para aldığım için “Olmaz, veremeyiz.” denildi. Tamam dedik, biz kefil olduk. Neyse akaryakıt istasyonunu yaptık. Meclis üyeleri de eşitti benim ilk dönemimde. Tabii, arıtma yapılıyor, başka işler yapılıyor, hepsini şimdi sayamam, bayağı iş yapıyoruz, yollar açılıyor, su tesisatları yenileniyor, havuzlar yenileniyor. Neyse bizim kendi Meclis üyelerimiz dediler ki: “Bu kadar işin altından nasıl kalkacağız?” Ya, siz durun, kalkarız, kalkacağız, sıkıntı yok, karşılığı var diyorum. Diyorlar ki: “Toprağa niye para gömüyorsun? Madem para harcanacak, kanalizasyon yollara akıyor...” Üniversite binası var, neyse şimdi hakkını iade edelim, Sayın Abdüllatif Şener o zaman Bakanımızdı, dedim... “Yolu yok, izi yok.” dedi uzmanlar Hazine’den. Ben de fotoğrafları attım önünüze, hatırlıyor musunuz Bakanım? Siz de “Yarım işleri tamamlıyoruz önce.” dediniz. Üniversitede sizden destek aldık, orada sıkıntı yoktu.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Biz her zaman destekleriz.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Şimdi hakkını teslim edelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, Bekir Bey, kanun teklifinin geneli üzerinde konuşursak...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Geneli üzerinde, geneli üzerinde... Sayın Başkanım, ben bir örnek vereceğim yani “Devletin borcu çok.” diyorlar ya, oraya geleceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olabildiğince kısaltarak...

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ben her zaman konuşmuyorum da şimdi yeri geldi.

Şimdi, altyapıya “Yapma.” dedi kendi arkadaşlarımız, hatta sonra ben de dedim ki: Bunu yapmamız lazım. Neyse biz borca girdik, kendim de risk alarak borca girdim ve sonuçta biz istasyonu da yaptık. Daha sonra, suyumuz var, kaynak suyu, bunu da değerlendirmek lazım dedik, onu da yaptık. Bütün icraatları da yaptık. Ne oldu? Yani hesaplı yaptıktan sonra sıkıntı yok.

Şimdi kalanı metinden okuyacağım, başka türlü olmayacak çünkü Başkanım gözümün içine bakıyor bitirsin diye.

Dünyada bizim ölçeğimizde borcu olmayan kaç ülke var? Borcun millî gelire oranı ne? Ayrıca, bizden önce Türkiye'nin borç oranı ne kadardı? Gelirimizin ne kadar faize gidiyordu? Hepsini çok iyi biliyorsunuz. Kayıtlara geçsin, ben yine söyleyeyim: Her 100 liranın 87 lirası faize gidiyordu. Borçla ne yapıyoruz? Karşılığı var; ulaştırmaya, enerjiye, eğitime, telekomünikasyona, iletişime, sağlığa, turizme, tarıma, teknolojiye, savunma sanayisine -hem ihracat yapıyoruz savunma sanayisinde hem de güvenliğimizi sağlıyoruz- yatırım yapıyoruz. Bu nedenledir ki pandemide bütün ileri ülkelerin gelişimi azaldığı hâlde bizim gelişmemiz, ihracatımız hızla arttı. Yirmi yıl boyunca yapılan yatırımların meyvelerini -her türlü engellemelere rağmen, muhalefete rağmen- alıyoruz, alacağız da. Gençlerimize her alanda müreffeh ve zengin bir Türkiye bırakacağız, altyapımız hazır. Onun için biz çabuk atlatıyoruz şok olsun, şey olsun.

Onu diyeceğim, ben İsabeyli adlı beldeyi güzelleştirdikçe, altyapısını ve üstyapısını yaptıkça zenginleşti, taşınmalar arttı, gelirleri arttı, hem vatandaşın hem belediyenin gelirleri arttı. Yani karşılığı olduktan sonra borç... Hatta bizim orada, halk arasında bir laf vardır, hani borç almaya karşı çıkanlara denir ki: "Karşılığı var, meyhanede mi yiyoruz?" Bizde öyle derler. Onun için, burada da karşılığı var, bunu biliyoruz. Onun için... Neyse ben size muhalefet öğretmek istemiyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz, sağ olun Bekir Bey.

Kamil Bey bir düzeltme yapacak, kendisine kısa bir söz veriyorum.

Buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki konuşmasında borçla ilgili söylediği rakamın tutanaklarda düzeltilmesini talep ettiğine ilişkin açıklaması (****)

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Ben konuşmamda borçla ilgili rakamları verirken 2018'de 1 trilyon 66 milyar 786 bin TL iken 2021 Şubat ayında 1 trilyon 859 milyar 644 milyon TL'ye ulaştığını ve bunun da oransal olarak, millî gelire oranının 2018'de yüzde 28,6 iken -biraz yüksek bir rakam söylemişim, bendeki rakam öyleydi, Bekir Bey konuşmadan önce onun düzeltmesini de yaptım- yüzde 36'ya ulaştığını belirtmek istedim.

Bu düzeltmenin tutanaklarda da yapılmasını talep ettim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tutanaklara geçti zaten Sayın Sındır.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 39 milletvekilinin, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3519)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Sayın Emine Gülizar Emecan Vekilimize söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

***** Bu düzeltmeye ilişkin ifadeler bu toplantı tutanağının ...'nci ve ...'nci sayfalarında yer almaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, teklif sahibi değerli arkadaşlarımız, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri ve değerli basınımız; öncelikle hepinize hayırlı günler diliyorum.

Evet, değerli arkadaşlar, bugün yine bir torba kanun üzerinde konuşuyoruz: Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi. Komisyon üyemiz Nilgün Ök arkadaşımızın ve 39 milletvekilinin imzasıyla Komisyonumuza gelen bu kanun teklifinde 7 kanunda değişiklik yapıyor, toplam 18 madde.

Artık, tabii, torba kanun şeklinde gelmesiyle ilgili eleştirilerimizi biliyorsunuz. Siz bunun hep uygun olduğunu söylüyorsunuz, biz de olmaması gerektiğini söylüyoruz ama üzerinde konuşacağız tabii ki.

Ben bu kanun teklifinin içeriğiyle ilgili değerlendirmelerin çoğunu maddeler üzerine bırakacağım ama yine de değerlendirmesine geçmeden önce, genel durum hakkında şöyle bir değerlendirme yapmak istiyorum. Çünkü bu kanun teklifi hangi ortamda geldi, şu anda nasıl bir ortamda, nasıl bir ekonomik görünüm içerisindeyiz, nasıl bir sosyal görünüm içerisindeyiz, bunları da bilerek üzerinde konuşmamız gerektiğini düşünüyorum açıkçası.

Değerli arkadaşlar, değerli bürokratlarımız; çünkü baktığımız zaman, demokrasi karnemizin gittikçe zayıfladığı bir ortamdayız öncelikle. Yani hiçbir gelişmiş ülkede olmadığı kadar ülkemizde gergin bir politik ortamda siyaset yapıyoruz ve bu konuları görüşüyoruz.

Şimdi, ülkede bir taraftan Covid salgını var biliyorsunuz ve salgındaki tablo da her geçen gün artıyor. Yani bunun farkında olarak mı bu politika izleniyor, bu kanun teklifleri geliyor, çok emin değilim açıkçası, çok farkında olunmadığını düşünüyorum. Son zamanlarda çok fazla da konuşulmadığını da görüyorum. Çünkü baktığımız zaman iktidar olarak ekonomik ve siyasal öncelikleriniz hem ekonomide hem de salgınla mücadelede yeterli tedbirlerin alınmasının maalesef önüne geçiyor. Şimdi, ekonomik tablomuzun da her gün daha kötüye gittiğini görüyoruz. Sokağa çıkma yasağı mesela. İşte, pazar günleriydi, cumartesi günleri de tekrar geldi ama adı var, kendisi yok; hiçbir denetim yok, hiçbir müdahale yok; yani adı var, kendisi yok, uygulanmıyor. Bir kere, insanlarımızın sağlığı denetlenmiyor. 65 yaş üstü hâlâ evlerinde tutsak; belli kesimler, sektörler âdeta cezalandırılmış durumda. Örneğin restoranlar, kafeler, bunların yanında düğün salonları, bunları da ekleyeceğim ben ve daha başka sektörler de var. Aslında, özellikle bu sektörler günah keçisi yapılmış durumda, hiç seslerini duyuramıyorlar. Şimdi, işte restoranlarla, kafelerle ilgili bir küçük düzenleme gelmiş ama onu sonra değerlendireceğim. Ekonomik destekler maalesef yetersiz, telaffuz edildi bunlarla ilgili rakamlar, verilen ekonomik desteklerle ilgili Sayın Kuşoğlu, Komisyon Başkanımız da telaffuz etti, diğer arkadaşlarımız da. Aşılama da yetersiz, yol alamıyoruz. Yani aslında ortam nasıl diye baktığımızda, millette ne para ne huzur kalmış durumda.

Şimdi, Türkiye bir taraftan da ağır borç yükü altında. Siz ne kadar savunsanız da “İşte, diğer ülkeler de borçlu, Türkiye’nin görünümü öyle değil, böyle değil.” Ama baktığımız zaman, ülkemizin brüt dış borç stoku şu anda 450 milyar dolar düzeyine ulaştı. Millî gelire oranına bakmamız gerekiyor bu rakamın. Zaten kişi başına millî gelir oranımız çok ciddi oranda düştü ve millî gelire oranı yüzde 62,8’e yükseldi. Bu dış borç oranı en son 2017’de çok yüksek bir rakama gelmiş, şimdi ona yaklaşmış durumdayız ama o zaman millî gelire oranı da bu kadar yüksek değilmiş. Merkez Bankasının net rezervi de yine eksi 47 milyar dolarda. Sadece ülkenin büyüme rakamlarıyla “İşte, başka ülkelerde de küçülme oldu Covid’den dolayı.” Bununla açıklayamayız ülkedeki tabloyu. Ama bir yandan da bakıyoruz, hâlâ 100 milyar dolar bütçeli Kanal İstanbul Projesi’nden vazgeçilmiyor bir türlü. Yani baktığımız zaman, bu projeye ilgili adımların da atılmaya devam ettiğini görüyoruz. Cumhurbaşkanının bu konuda daha yeni açıklaması var, hatta meydan okumuş “İsteseniz de istemeseniz de biz Kanal İstanbul’a başlıyoruz,

yapacağız.” Değerli arkadaşlar, bir ülke böyle yönetilmez, böyle iddialaşmalarla bilmem neyle... Ülkenin gerçekleri, rakamları var, biz burada bunları konuşuyoruz. Ama bilmiyorum, sizin yönetim şekliniz nedense bu, “tek adam” dediğimiz yönetim tarzı çünkü bu.

Şimdi, Türkiye’nin dış borçları, geri ödemeleri yapıp yapamayacağı konusunda da bizim kaygılarımızın dışında, dışarıda da bu kaygıların arttığını görüyoruz. Bakın, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı’nın raporu açıklandı. Rapor, aralarında Türkiye’nin de yer aldığı 72 düşük ve orta gelirli ülkenin borçlarını ödeyemeyebileceğini ve küresel borç krizi yaşanabileceğine dikkat çekiyor. Yani güvenin kaybolduğu böyle bir ortamda aslında çok daha dikkatli adımlar atılması gerekirken ve bu kaybolan güvenin yeniden inşa edilmesi gerekirken tam tersi işlerin yapıldığını görüyoruz. Tabii, bunları da böyle dış güçler falan diye geçiştiremezsiniz.

Mesela, baktığımızda bu güvenin kaybolmasına neden olan neler oluyor. Örneğin, Merkez Bankasında yirmi ayda 4’üncü kez Başkan değişikliği oldu. Martta 7,18’e gerilemiş olan dolar, bir anda 8,40 TL’yi gördü ve bu karardan önceki cuma günü ise -Sayın Genel Başkanımızın da çok dile getirdiği bir konu- bazı kişilere 450 milyon dolar satış yapılmış olduğunu gördük. Şimdi, “Kime satıldı?” sorusuna hâlâ cevap alamadık, Merkez Bankasının uçup giden 128 milyar dolarının hesabını vermediğiniz gibi. Bu arada yabancılar da kaçtı, yabancı yatırımcılar da kaçtı. Yabancıların Türkiye piyasasından çıkarttığı para, bir haftada 1 milyar 919 milyon dolar oldu. Şimdi, kurduğunuz, maalesef, bu düzen; yüksek kur, yüksek faiz ve yüksek enflasyon sarmalı hâlinde karşımızda duruyor. Şimdi, hiç kusura bakmayın, yani ülkemizde şu anda şeffaflıktan uzak, devlet eliyle devlet kaynaklarının hortumlanmasına ortam hazırlanan bir ülkede biz vatandaşın hiçbir derdine درمان olamayız. Yani bu ortamda bu düzenlemelerin de şu kanun teklifinin de neyini konuşacağız bilemiyorum ama bir devam edelim tabii konuşmaya.

Kanun teklifinin şimdi hazırlanma amacıyla ilgili Sayın Ök açıklama yaptı konuşmasında. Şimdi, içerikle karşılaştığımızda, zaten beklentinin altında bir teklif olduğunu görüyoruz. Cumhurbaşkanının 12 Martta açıkladığı ekonomik reformlar paketi de hayal kırıklığı yaratmıştı, onunla da bir uyumu yok bu paketin. Aynı zamanda, kamu kurum ve kuruluşlarından gelen talepler daha ağırlıkta bu teklifte ama vatandaşın gelen taleplerin karşılanma oranının da daha düşük olduğunu görüyoruz.

Maddelere geçmeden, üzerinde durmamız gereken bazı durumlar var. Mesela, 31 Martta kısa çalışma ödeneği sonlandırıldı; bu, çok önemli ve etkili bir karardı. Çünkü iş yerlerinde sigortalı olarak çalışan ve kapanma nedeniyle gelirinden yoksun kalan milyonlarca çalışanın güvencesiydi bu kısa çalışma ödeneği. 6’ncı maddedeki düzenleme, kayıt dışı istihdamın en yaygın olduğu sektörlerin başında gelen yeme içme sektöründe 47 TL’den ücretsiz izne çıkarılmaları karşısında çalışanların yapılacak günlük ödemenin 50 TL’ye çıkarılmasını getiriyor ama burada da iş akdi olanlar yani SGK’li olarak çalıştıranlar için bu söz konusu. Neden sadece yeme içme sektöründe getirildi bu? Neden sadece burada? Mesela, biraz önce söyledim, ben kendim de o alanda araştırma yaptığım için biliyorum, düğün davet sektöründe hizmet veren sektörler kan ağlıyorlar. Hiçbir şekilde destek gelmiyor onlara devletten, hâlâ kapalılar onlar. Mesela, restoranlar şurada birkaç ay bir açıldı, biraz soluk aldı ama onlar hiç soluk alamıyorlar, perişan durumdalar, onlarla ilgili yok. Turizm sektörü yani onlar da aynı şekilde 31 Marttan önce seslerini duyurmak için ellerinden geleni yaptılar. Şu anda Komisyonla turizmle ilgili bir torba kanun da görüşülüyor, orada da bu konuda görüşlerimizi belirttik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, mesela, şunu sormak istiyorum: Ne iyiye gitti de bu ödemeler sonlandırıldı, kısa çalışma ödeneği? Yani sınırlar mı açıldı, turizm açısından baktığımızda seyahat kısıtlamaları mı kaldırıldı? Hasta sayımız azalmadı, aksine pik yapmış durumda, şu anda Avrupa’da 1’inciyiz yani, dünya ölçeğinde de sanırım Hindistan’dan sonra 2’nci ülkeyiz henüz değişmediyse.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şunu söylemek istiyorum: Her seçim bir vazgeçiş gerektirir. Şimdi, sizin politikalarınıza baktığımız zaman bu yardım ve destekleri artırmak için sizin yani hiçbir yanlış uygulamadan, hiçbir yanlış projeden, hiçbir şeyden vazgeçmediğinizi görüyoruz. Siz bunlardan vazgeçemezseniz bu insanlara destek vermek için nereden, hangi kaynağı ayıracaksınız? Bir şeyleri değiştirmeniz gerekiyor bu kaynakların artırılması için, onu yapmadığınız için bu gelen kanun teklifleri işte böyle yüzeysel, sığ ve yetersiz oluyor. Mesela, kod 29. Şimdi, nedir kod 29? İşveren tarafından işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeniyle fesih dediğimiz bir olay. Bu süreçte pandemiyle beraber bu kod 29 işverenler tarafından kötü niyetli olarak çok kullanıldı ve DİSK-AR’ın SGK’dan elde ettiği verilere göre de ne kadar olduğunu hepimiz öğrendik. 2020 yılında kod 29’la 176.662 işçi işten çıkarılmış ve bunlar maalesef işsizlik ödeneği alamıyorlar, varsa geçmişte elde etmiş oldukları hakları da kaybediyorlar, kıdem tazminatı ve ihbar tazminatı haklarından da faydalanamıyorlar. Şimdi, bu, gerçekten çok ciddi bir durum. Bu, kötü niyetli kullanımın önüne acilen geçilmesi gerekiyor. İşte, kısa çalışma ödeneği önemliydi burada. Şimdi, ikisi bir arada, çok daha tehlikeli bir durumla karşı karşıyayız diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayabilerseniz sevinirim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, maddelerde geçeriz ama çok kısa birkaç cümle de o zaman 9’uncu ve 10’uncu maddeler Adalet Komisyonunda görüşülmesi gereken maddelerdi ve içerik olarak da maalesef özel hayatın gizliliğiyle ilgili sakıncalar içeriyor, detayını maddelerde görüşürüz.

Madde 11’le ilgili bir soru sormak istiyorum, maddelerde cevabını verirsiniz Nilgün Hanım. Hak sahipleri on yıl aramadığı için bankaların TMSF’ye devrettiği paralarını TMSF’den alabilecek. Başka ülkelerde bu şekilde... Yani şu anda, bizdeki mevcut hâliyle uygulanıyor. Neden böyle bir uygulamaya gerek duyuldu? Bunu daha net açıklarsanız maddelerde üzerinde daha rahat tartışırız diye düşünüyorum.

Son olarak da madde 16’da çiftçilerin Tarım Kredi Kooperatiflerine olan takipteki borçları yeniden yapılandırılıyor. Bu yapılandırılan borçlara temerrüt dönemi için yüzde 18, taksitlendirme dönemi için de yüzde 12 faiz uygulanacak. Şimdi, Mart ayı sonuna kadar haciz işlemleri durdurulmuştu takipteki çiftçilerin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Efendim, bunları maddeler bazında konuşmamızda fayda var. Çok aştınız süreyi, lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam, cümlemleri tamamlayayım o zaman.

Bu yapılandırma ve bu faiz oranlarıyla bu borçların ödenmesi çok zor. Madde üzerinde bunların detayının tekrar konuşulması gerekiyor.

Hayırlı olsun şimdiden.

Teşekkür ediyorum.

Tekrar selamlıyorum Komisyonu.

BAŞKAN CEVDAT YILMAZ – Teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın Necdet İpekyüz, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Aslında, tabii, tekrar -başta da söyledik- torba yasayla karşı karşıyayız. Ben, Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olduğumdan beri gelen torba yasalarda ilk giriş paragrafı hiç değişmiyor “Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları ve vatandaşlarımızdan gelen talepler dikkate alınmış...” Yani gerçekten biz vatandaşların arasındayız, geziyoruz ve son dönemde parti olarak “iş, aş buluşmaları” adı altında Türkiye’nin farklı yerlerine gidiyoruz. Gezdiğimizde vatandaşlardan gelen talepleri keşke dinleseniz ama hiç yok. Daha çok vatandaştan değil, belli bir kesimden gelen talepler dikkate alındığı zaman böyle karman çorman bir torba yasa gündeme gelmekte. Bari hiç olmazsa üstüne girişte şunu yazalım: “Belli bir kurumdan istenen doğrultuda biz bu öneriyi getirdik Komisyona ve ihtiyaç var.” Böyle söylense daha iyi.

Şimdi, gerçekten eminim, burada oturan bürokratlara bile çiftçi de, köylü de, işçi de, emekli de birçok sorunu dile getiriyordur. Çok acil problemler var ve pandemi sürecinde bunların bir an önce çözülmesi lazım. Bunlarla ilgili hiçbir düzenleme yok ama bir kurnazlık şeklinde buraya getirilmekte ve boşluğa işlenmekte.

Şimdi, arkadaşlarımız dile getirdi, mesela cezaevleriyle ilgili konu gerçekten ne için burada izahı yok Nilgün Hanım. Yani Adalet Bakanlığından yetkililer varsa... Ne için burada izahı yok. Vatandaşlar bu pandemi sürecinde cezaevlerindeki problemi çok mu yansıtıyor? Evet, çok yansıtıyorlar. Bakın, bu pandemi sürecinde biri içeri girdiğinde on gün izolasyonda kalıyor, bir mahkemeye gidip gelemiyor; servisle gidip geliyor, on gün orada kalıyor, Sayın Bakan Yardımcısı çok iyi bilir. İnsanlar diyor ki “Ben gitmek istemiyorum.” Bunu fırsata dönüştürüyorlar pandemi gevşediğinde bile. Ama Sevgili Eş Başkan Selahattin Demirtaş’ın evi Diyarbakır’da, Edirne’de yatıyor. Selçuk Mızraklı, daha önce Meclisteydi, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi Eş Başkanı, Kayseri Bünyan’da yatıyor. Gelin kolaylaştıralım. Tam tersine, iletişim yok, bu panedemi sürecinde görüşme yok, şimdi de bütün bunlarla beraber bu mahremiyet... Yani bir şey getiriyorsunuz, ne Avrupa Birliği uyum yasalarıyla ne Anayasa’ya daha önce denenmiş hiçbirisiyle ilişkisi yok. Bu ihtiyaç niye doğdu? Tümüyle bir izolasyonu, herkesi bir yeri hapsedmeyi düşünüyorsunuz. Yani cezaevlerindeki insanların bile artık konuşmasını, onların ailesiyle, eşleriyle konuşmasını engellemeye çalışıyorsunuz. Bu şekilde yaparken “yurttaşların isteğiyle, vatandaşların isteğiyle” diye söylemeyin bari. “Bizim isteklerimiz ne? Biz istemiyoruz kimsenin bir mahremiyetinin olmasını, her şey bizim bilgimiz dâhilinde olsun.” diyorsunuz. Nitekim, Bakan ne diyor? “Biz kimin ne yaptığını çok iyi biliyoruz, kimin nasıl konuştuğunu iyi biliyoruz.” Bir Bakan bunu söylüyorsa, bu hâle gelmişsek, dışarıdaki böyle değilse, cezaevindeki için niye böyle? Artı, şu andaki uygulamada zaten denetleyen var, dinleyen var, takip eden bile var, zaten bir ihtiyaç duyulursa kesilir.” diyor, telefon görüşmesi kesilebiliyor, eğer aykırıysa kovuşturma yapılabilir. Şimdi getiriliyor ve bir yıl bekletme, tehdit amacıyla... Cezaevi idarelerinin nasıl olduğunu biliyoruz. Az önce ben buradaydım, çıktım, Ömer Faruk Gergerlioğlu’yla konuştum, yoğun bakımda yattığı gece kelepçeyle karyolaya bağlamışlar, yoğun bakımda yattığı gece. Bizim bunları konuşmamız lazım, bunları düzenlememiz lazım. Hâlâ on günlük odada duruyor, daha geçecek şeye, ondan sonra her görüşmesi kayıt altına alınacak, gerektiğinde bu kötü bir uygulamaya dönüşecek. Ama siz gerçekten bunu düşünüyorsanız, insanların daha adil yargılanması için, ailesiyle, çevresiyle daha iyi görüşmesi için Edirne ile Diyarbakır’ı birleştirin, Giresun ile Diyarbakır’ı birleştirin, Batman’ı birleştirin. Bu olmadığı sürece vatandaştan gelen talepler alınmaz.

Diğeri, 3 TL’lik bir artış ya gerçekten, 47 liradan 50 liraya çıkıyor; 3 TL. Yani bunu çıkıp bir yerde insan anlatırsa “3 liralık artış yaptık.” derse... İnsan utanır ya, 3 lira ya. Yani bir yere gittiğinde... İnsan utanır birisi “Al sana 3 lira yardım edeyim.” derse ya. Yani bunun izahı yok. Yapacaksa hep beraber çok anlamlı bir şey yapın. 47 liradan 50 liraya çıkıyor hesapladığında.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – 39’dan 50’ye.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ya çok iyi biliyorsunuz diye soruyorsunuz veya okumamışsınız. 47’den 50 liraya çıkıyor. Şimdi, 50 liraya çıkarmak... Şimdi mesela Türkiye’deki açlık...

ERHAN USTA (Samsun) – Hükümetin imkânları o ya.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – İmkân yoksa söyleyelim “İmkan yok.” diye, gelin beraber bunu konuşalım Sayın Usta’nın söylediği gibi, tercihlerimizi farklı yönde kullanalım. Merkez Bankası Başkanının bir akşamda istifa ettirilmesi sonucu dolardaki 1 liralık kayıp hepimizi borçlandırıyor, torunlarımızı bile borçlandırıyor. Gelin, bunlarla ilgili düzenleme yapalım. Esnaf şimdi ramazanda ne yapacağını bilmiyor, işçi ne yapacağını bilmiyor, memur ne yapacağını bilmiyor, işsizler artıyor, bütün bunlarla ilgili hiçbir düzenleme yok ve neredeyse müjde diye veriliyor, 3 liralık artış “müjde” diye veriliyor.

Tarım Kredi Kooperatifleriyle ilgili... “Kooperatif” kelimesinin artık içini boşalttınız. “Kooperatif” kelimesinin anlamı şudur: Zor durumda dayanışma; tefeciye, faizciye, bankaya muhtaç olmama, dayanışma, yardımlaşma. Yani eskiden beri bir yerde kooperatif kurun, yan yana gelin, şey yapın... Şimdi, ismi kooperatif, tefecilik gibi. “Yapılandırma” diyoruz, faizle para verecek. Yapılandırmaysa gelin çiftçinin borcunu... Çiftçi diyor ki: “Erteleyin, öteleyin.” ama “Yüzde 12’yle, yüzde 18’le biz yapılandıracağız.” deniyor. Bunun ismi yapılandırma değil ki. Gübre fiyatları artmış, yakıt fiyatları artmış. Zaten sulamada kullanılan elektrikle ilgili elektrik şirketlerinin yaptıkları bir fecaate dönmüş, bankalar haciz işletmeye başlamış. Çiftçi, artık bankadan, kooperatiftan alamadığı için sokaktaki tefecinin peşinden koşuşturuyor. Burada “yapılandırma” diyeceğiz, yapılandırmayı nasıl yapacağız? “Yüzde 12, 18’le size para verelim.” Ya, bunun ismini “kooperatif” koymayalım o zaman ve bunun ismine “yapılandırma” demeyelim yani borcunuzu faiziyle biraz daha uzatıyoruz. Bu, böyle olduğu zaman sıkıntısı artar daha da artar.

Bir diğeri, bu konularda kaynak nereden bulunuyor? İsmine ne güzel İşsizlik Sigorta Fonu denilmiş. Daha önce söyledik, Cemal Bey dedi ki: “Hep yanlış yorumlanıyor.” Gerçekten, işsizlikle ilgili sigorta fonu çıktığında herkes dedi ki “İşte bir sosyal devlet anlayışı.” İşsizlere dönük de olsun, işçilere de dönük olsun ama giderek bütün primler, bütün destekler hep işverenin lehine. Şimdi, kısa çalışma ödeneği duruldu. Gelin, uzatın, kaynaksa uzatın. Gelin, işsizlikle ilgili başka istihdamlar geliştirelim, esnafla ilgili istihdam geliştirelim, çiftçilerle ilgili bir program geliştirelim. Bunlarla ilgili yok ve genelde kaynak yine de toplumun büyük çoğunluğundan sağlanmakta.

En önemli konulardan birisi ise vergi konusu. Bu ülkede gerçekten en çok çalışanlar vergi veriyor, en çok kazananlar vergi vermiyor yani bu çok kazananlardan adil bir vergi almış olsanız birçok probleme çözüm getirebiliriz. Yani dünya artık “servet vergisi” denilen bir şeyi tartışıyor, biz bunu tartışmıyoruz. Asgari ücretliler geldiler, Mecliste bütün herkesi gezdiler, sendikaları gezdiler, “Bizi vergiden muaf tutun.” dediler ama biz biliyoruz ki büyük şirketler bir iş aldığında bir kalemde vergileri alınmayabiliyor veya “uzlaşma” adı altında birçok kalemde vergileri affedilebiliyor ve ismine “vergi barışı” deniyor ama çiftçiye, işçiye, memura gelince “yapılandırma” deniyor. “Yapılandırma” dediğinizde de resmen tefeci gibi davranılıyor. Siz vergi reformu yapmadığınız, vergide tercihlerinizi kullanmadığınız zaman bu iş gitmez ve geldiğimiz aşamada bu torba yasalarla, yaptığınız uygulamalarla giderek artık Meclisin itibarı da yok oluyor çünkü hiçbir kurumdan görüş alınmıyor. Hiçbir kurumdan görüş alınmadığı zaman, zaten muhalefetten görüş alınmıyor, kurumlardan da görüş alınmadığı zaman toplumsal karşılığı yok. “Her şeyi ben iyi bilirim, ben belirlerim.” dediğinizde gerçekten yurttaş perişan, vatandaş perişan. Yani kime ne söylerseniz söyleyin, “Biz çok iyi götürüyoruz.” deyin ama vatandaş bin ah ediyor, çok büyük sıkıntılarla karşı karşıya. Bu çerçevede konuşayım, maddelerde tekrar değinmiş olayım.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, tam zamanında tamamladığınız için konuşmayı da ayrıca teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Şener Bey’e şimdi söz veriyorum.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kamu kurumlarının değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Her şeyden önce Nilgün Hanım’a teşekkür ediyoruz; emek sarf etmişler, buraya bir kanun teklifi getirmişler. Bir Komisyon üyemiz olarak görüştüğümüz kanunların bir üyemiz tarafından getirilmesi elbette hepimizi memnun eder çünkü yanlış bulduklarımızı daha samimi söyleriz, doğru gördüklerimizi daha samimi olarak ifade ederiz. Bu fırsatı da bize vermiş oldukları için teşekkürlerimi ifade ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Biz bize konuşuyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, biz her şeye yeteriz, biz bize yeteriz yani.

Şimdi, bu maddelerin ağırlıklı olarak ekonomiyle, sosyal politikalarla ilgili olduğunu görüyoruz. Dolayısıyla ister istemez ekonominin içinde bulunduğu durum da bu maddelerin oluşumuna etki yapmıştır diye düşünüyoruz. Onun için genel çerçeveye bakmak lazım. Baktığımızda ne görürüz? Bir kere, iktidar cenahında veya Hükûmet partisi mensubu arkadaşlarımız, özellikle Cemal Bey kardeşimiz her ne kadar biraz övgülerde bulunmuşsa da şunu kabul edelim: Ekonomi berbat durumda, mahvolmuş durumda.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – O kadar değil.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O kadar ya, o kadar.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Çok iyi değil ama iyi. Daha kötüler var, Amerika bizden çok kötü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatibi dinleyelim lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani öyle ki bir taraftan faiz patlamış, bir taraftan döviz patlamış. Ya, ben dövizle faizin ikisini birden yükselten bir Hükûmet hiç görmedim otuz senedir yani bu konuda şampiyonsunuz. Faizin yüksek seyretmesinin de ekonomik maliyetleri vardır, dövizin yüksek seyretmesinin de ekonomik maliyetleri vardır; bu, iki maliyeti de taşıyor. Bir taraftan işsizlik patlıyor, diğer taraftan enflasyon patlıyor. Hâlbuki Cemal Bey kardeşim dedi ki: “İşte, bunların biri yükselirse biri alçalır, tercih yapar hükûmetler.” Siz niye ikisini birden patlatıyorsunuz? Yani bu ancak ve ancak böylesi bir Hükûmetin başarabileceği bir iştir. Yaptığı faydalı şeyler yok mu? Var. Nedir onlar? Baş edemiyor ekonominin kötü gidişiyle, ekonomik göstergeleri düzeltemiyor, düzeltebilmek için sürekli rakamlarla oynuyor. Rakamlarla oynuyor, rakamlar biraz fiyakalı hâle geliyor. O kâğıt kalemle fiyakalı hâle getirilen rakamlar nedeniyle de sayın milletvekillerimize övünme, savunma hakkı tanıyor. Nasıl mesela? Şu büyüme rakamı deminden beri söylediğiniz. Bakın, 2016’da büyüme oranlarının hesabıyla ilgili değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik nedeniyle ben, acaba büyüme oranları ne kadar etkilendi diye, ne kadar yükseltildi diye merak ettim, tek tek bütün yılları çıkardım. 2016 yılına kadar hem eski serilerle hem de yeni serilerle yani yeni hesap yöntemine göre veriler daha önce resmî yayınlarda gösterilmiş olduğu için tek tek karşılaştırdım. Gördüğüm tablo şu: Bir: 2016 revizyonu değişikliği 1998 yılına kadar geriye işletilmiştir, daha önceki yıllara sirayet ettirilmemiştir. Bunu bütçe görüşmeleri sırasında ilgili Bakana sorduğumda o da aynı şeyi söylemişti, “1998’e kadar geriye doğru işletilmiştir.” demişti. Bunun anlamı şudur: Bu Hükûmet dönemindeki verileri 1998 öncesi yıllar için karşılaştırmak imkânsızdır yani karşılaştırılmaz artık, aynı şey değil çünkü elmayla armudun toplanması gibi bir şey.

İkincisi, bir baktım –ufak tefek nüans hataları yapabilirim çünkü notlarım önümde yok- 2016’yla 2013 yılları arasındaki büyüme oranındaki artış yüzde 100 civarında. 2003’le 2008 arasındaki revizyon ise -2016 revizyonunun yansımaları ise- toplam ortalama olarak 0,8 gibi. 2003’ten 1999’a kadarki revizyonda artış oranı yok, yüzde 0,5 de azaltılmış. Şimdi, siz 2002’yle 2020’yi nasıl karşılayacaksınız? Yani AK PARTİ’nin iktidara geldiği yıldan önceki yıllar için revizyon yükseltmemiş o yılları, düşürmüş. Burada problem var. Sonra, bakıyorum, hiç revizyon falan hiç yoktur farz etsek bile bu yükseltilmiş rakamlara rağmen şu andaki kişi başına millî gelir 2004 yılıyla aynı düzeyde. Bakın, “2004 yılıyla” diyorum. Neden? Çünkü 2020 rakamını dolar enflasyonu ile geriye doğru işlettiniz zaman 2004 yılı kişi başına millî geliri ile 2020 yılı kişi başına millî geliri aynı düzeye geliyor. Nereden bakarsanız bakın, ekonomi berbat, büyüme oranlarını yükselttik diye düzelmez ki. İşte, “borçların millî gelire oranı” dediğin zaman zaten yükselttiğiniz bir millî gelir var, onun oranı elbet biraz gerçek olandan düşük görünür ama “faizlerin millî gelire oranı” dediğinizde yine aynı şey. Dolayısıyla rakamları eğerek bükerek, yakışıklı hâle getirmeye çalışarak ekonomi düzelmiş olmaz. Ekonominin düzelmiş olabilmesi için doğrudan doğruya ekonomik performansın iyi olması lazım. Var mı ekonomik performansta iyilik? Yoktur. Neden yoktur? Bakın, 2020 yılı itibarıyla 50 milyar dolar dış ticaret açığı var, 36 milyar dolar cari açık var. Ya, böyle bir şey olur mu? “Bilmem, 2019’da cari fazlamız var.” dedi Cemal Bey, doğru söylüyor. Geçmişteki bütün kriz yıllarına bakın, cari fazla vardır zaten.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır, ilk defa oldu 2019’da.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yok canım, eski yıllarda da öyle. En azından dış ticaret fazlası var.

ERHAN USTA (Samsun) – 2001’de de cari fazla var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tabii, krizin göstergesidir bu. Sizin cari açığı açmak için... Bakın, bir de daha önceki tüm hükümetlerle sizin dönemin tartışılması da yanlış. Neden yanlış? Daha önceki hiçbir hükümet bu parti kadar uzun süre iktidarda kalmamıştır, on dokuz yıldır iktidardasınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bu, başarı değil midir Sayın Şener?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Bu, başarı değildir. Başarı nedir biliyor musunuz? Başarı, ülkeyi iyi yönetmektir, uzun süre kalmak demek değildir yoksa diktatörlere bakın, onlar daha uzun süre iktidarda kalıyorlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Millet nasıl oy veriyor Sayın Şener? Millet nasıl oy veriyor? Nasıl seçim kazanıyor o zaman?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, seçim kazanmak başarı değildir. Ben ülke adına başarıya bakarım. Ülke adına başarılı olmak demek, ülkeyi iyi idare etmek demektir, ülkenin performansını artırmak demektir. Ülkenin küresel rekabet avantajlarını iyi değerlendirmiş olmak, dünya sıralamasında iyi bir yere tımandırılmış olmak gerekir.

Ben, bütün verileri koyayım önünüze.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangi alandan bakarsanız bakın...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Uluslararası kıyaslamaların hepsinde Türkiye’nin sırası düşmüştür.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangi?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Hayır hayır...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bütün verilerde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sıra geldiğinde cevap verirsiniz, müdahale etmeyelim lütfen.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Satın alma paritesi açısından 2002’de 18’inci durumda olan Türkiye, ekonomik büyüklük açısından...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Millî gelir açısından...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Satın alma paritesi...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Satın alma gücü paritesi, sizin icat ettiğiniz uydurma bir şey.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Her şeye de bir şey buluyorsunuz Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, hatibi dinleyelim, az bir süresi kaldı zaten, sıra geldiğinde siz cevap verirsiniz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sizin kendinizi savunabilmeniz için bu Hükûmetin sizin elinize bazı malzeme vermesi lazım, oradan buradan eğdiği, büküttüğü, bilmem “satın alma paritesi”, bilmem ne diye değiştirdiği, revize ettiği rakamları veriyor arkadaşlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, bu gidişle zamanımızı tam kullanacağız, onu söyleyeyim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Konuşmayalım mı?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sıranız gelince konuşursunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Usta, siz de müdahale ediyorsunuz arkadaşlar konuşurken, siz de ediyorsunuz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Bizi tehdit ediyor bir de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, dinleyelim hatibi lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Söz isteyin, konuşun Yaşar Bey.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, sabote ediyorlar, biz de onları sabote edeceğiz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Nerede sabote ediyoruz?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Söz isteyin, konuşun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, herkes yapıyor bunu, bir partinin yaptığı bir şey değil ama lütfen herkes hatibi dinlesin.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İnanın böyle. Ben, içinde de beş yıl kaldığım bir Hükûmetten bahsediyorum. Bir anlamda da otokritik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, böyle karşılıklı konuşmayalım.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam işte, siz göreve geldiğinizde Türkiye, dünyada 18’inci sırada bir ülkeyken bugün, içinde bulunduğumuz zaman dilimi içinde, 2020’ye rağmen 13’üncü durumdadır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, böyle olmaz, söz istesinler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, sıra geldiğinde, lütfen...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bitiriyorum Başkanım.

Satın alma gücü paritesi de en objektif kriterdir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Şener, tamamlarsanız memnum olurum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – On sekiz sene satın alma gücü paritesini hiç hatırlamadınız, yeni hatırlıyorsunuz. Oradan bir şey mi koydular önünüze?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, süreniz doldu, toparlarsanız sevinirim.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben konuşmadım ki, arkadaşlar konuştu, nasıl benim sürem doluyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, onun için ek süre veriyoruz zaten.

Dinleyelim arkadaşlar, sırası geldiğinde cevaplarımızı verelim lütfen.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, tabii, bozdunuz beni, ne yapacağıma...

Şimdi, bakın, kısa bir süre önce, kaç hafta oluyor, üç dört hafta oluyor en fazla, bir ekonomik reform paketi açıklandı, bunu Sayın Cumhurbaşkanı açıkladı. Allah aşkına yani ekonomiye ne kadar çarpık bakıldığını görmek istiyorsanız o ekonomik reform paketinin açıklandığı Sayın Cumhurbaşkanının o metnini bir okuyun. Okuduğunuzda, olanları söylemeyeceğim, ben size olmayanları söyleyeyim: Bir, çiftçi yok. Çiftçinin olmadığı ekonomik reform paketi olur mu?

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Çiftçi yoksa nasıl artıyor tarımsal üretim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet arkadaşlar, lütfen, lütfen...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bak, Nilgün Hanım, ekonomik reform paketinde olmadığı hâlde siz buraya çiftçiyle ilgili bir madde koymuşsunuz, Cumhurbaşkanının beyanına aykırıdır, dolayısıyla sizin için bu düzenleme biraz tehlikeli olabilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Yüzde 2,75 on sekiz yıllık tarım büyümesinin ortalaması.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çok yalan, yüzde 4 büyüdü.

ERHAN USTA (Samsun) – Tarım Bakanlığının sunumunda var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Hatibi dinleyelim lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bak, başka... Ya, emekçi yok, emekçi; işçi yok. Cumhurbaşkanının açıkladığı ekonomik reform paketinde işçi yok, emekçi yok. Buraya Nilgün Hanım yine birkaç madde koymuş işçilerle ilgili. Bak, Cumhurbaşkanının açıkladığı pakete uygun değil, onun istemediği bir şey koymuşsunuz, sizi cezalandırır sonra.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Pandemiyle alakalı ama.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bak, sizin adınıza söylüyorum gönlüm yaralanmasın diye, sizi görmeye alıştı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Bunu daha önce Cumhurbaşkanımız açıkladı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşma usulümüz yok, lütfen, rica ediyorum.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, esnafa doğrudan yardımlarla ilgili bir şey de yok o pakette. Ama en önemlisi, o ekonomik reform paketinde enflasyon yok arkadaşlar. “Fiyat istikrarını bir tarafa bıraktık.” diyor. Fiyat istikrarını bir tarafa bırakarak -“fiyat istikrarı” dediğiniz enflasyon-ekonomik reform olur mu? Allah aşkına, Meclis demek aynı zamanda Hükümetin danışma mekanizmaları demektir, denetim mekanizmaları demektir, yasama organı demektir. Kim kuşatmış Sayın Cumhurbaşkanını? O metinleri kim yazıyor? Bunu bir sormanız lazım sizin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, epey aştınız, toparlarsanız çok sevinirim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu bakımdan, bu paket, Sayın Cumhurbaşkanının hem insan haklarıyla ilgili açıkladığı pakete uygun değil, İnsan Hakları Eylem Planı’na uygun değil hem de ekonomik reform paketine uygun değil.

Bunu arz ederek -meramımı da tam anlatamadım ama Cemal Bey yeterince anlamışa benziyor-hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha maddeler üzerinde de konuşmalar var.

Teşekkür ediyorum.

Selin Sayek Böke Hanım, söz talebiniz devam ediyorsa buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli bürokratlar, değerli basın emekçileri, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu torba yasa meselesi çözülemez bir meseleymiş gibi çerçevelendi ama her soruna bir yasa çıkarılabiliyor, bunun da çözülebileceği açık, burada bir irade koymama tercihi olduğu da çok belirgin.

Şimdi, bu torba yasanın içerisinde vergi var, güya destek var, hapishanelerde kişisel mahrem alanının tamamen ortadan kaldırılması var, ne ararsanız var. Şimdi, buradan sağlıklı bir tartışma yapılması mümkün değil. Şunu söyleyelim: Bir kere, açık ki yani torbanın ortasına sıkıştırılmış olan... Başında birtakım ekonomik şeyler var, sonunda birtakım ekonomik şeyler var, tam ortasına da esasen Adalet Komisyonunda görüşülmesi gereken, hatta hiç teklif dahi edilmemiş olması gereken 2 tane madde sıkıştırılmış. Bir adım ötesi, Türkiye’deki her hanenin içerisine birer kamera yerleştirmek. Hiç kimsenin mahrem alanı kalmayacak mı ülkede? Kimse kişisel olarak ayrı, sizin gözlemlediğiniz bir şey yaşayamayacak mı ülkede? Oraya mı gideceğiz? Biri bizi gözetliyor! Şimdi, bu özel hayatın gizliliği meselesi ekonominin içerisinde yaşanıyor olan o ağır sıkıntının da temelinde yatan anlayıştan kaynaklanıyor. Bu toplumun birlikte yaşayabilme kültürünün gelişmesi ancak ve ancak güvenle oluşabilir. Birbirimize güvenemeyeceğimize dair bir anlayışla tamamen güveni yıkacak olan adımları ardı ardına atıyorsunuz. Nerede güven? Dolayısıyla, maddelerin içine sıkışmış olan, torba yasanın tam ortasına sıkışmış olan o 2 maddenin geri çekilmesi gerektiği çok açık.

Şimdi, gelelim ekonomi meselesine. Ben, hakikaten bir genel gerekçe açıklandığı kanaatinde değilim. Yani bu torba yasaya niye ihtiyaç oldu eğer hiçbir sıkıntı yoksa ekonomide? Yani her şey bu kadar iyiye neden bir torba yasa tartışıyoruz? Eğer 3 liralık bir artış için tartışıyorsak burada harcanan bu vakte yazık olduğu kanaatindeyim. Şimdi, neden ihtiyaç olduğunu siz anlatmadınız ama muhalefet vekilleri anlattılar, ben de tekrar edeceğim bir kısmını. İkinci sorununuz da hiçbir etki analizi yok elimizde. Yani ilk 5 maddede caydırıcılığı artırmak için, tahsilat sorununun aşılabilmesi için birtakım düzenlemeler var, faiz yüzde 5’ten yüzde 15’e çıkıyor. Mesela, bunun etkisi ne acaba, hakikaten caydırıcı olacağını biliyor muyuz? Bu etki analizlerini niye yapmıyoruz biz? Neden böyle rastgele devam ediyoruz? Veya kurumlar vergisini yüzde 20’den 25’e artıracakız, sonra 23’e düşürecekiz. Bunun etki analizi yapıldı mı yoksa birileri “Biraz artırsak iyi olur, bir yerden vergi toplamamız gerekiyor. Önce bir 5 yapalım, sonra 3’e düşürelim.” mi dedi? Bu etki analizleri sağlıklı karar verebilmek için gerekiyor. Hepimizin ödediği vergilerin nereye harcanacağına dair bir karar veriyoruz burada. Bu kararın sağlıklı tartışılabilmesi için etki analizlerinin yapılması gerekiyor. Şimdi, etki analizi yapılmadığı zaman birtakım duygusal değerlendirmelere sıkışıyoruz ama böyle yasa yapılmaz ki. Böyle yasa yapıldığı zaman zaten sorun çözülmez, seneye tekrar benzer bir torba yasa gelir, onu da

tartışırız. Bir iktisatçı olarak hakikaten büyük üzüntü duyuyorum çünkü bunca öğrenci yetiştirmiş bir bilim insanı olarak Türkiye’de bu kapasitenin olduğunu biliyorum; var, insan kaynağımız var. Bu etki analizlerini yapabilecek durumdayız. Yapmamayı seçmek, siyasi bir tercih.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yapılmadığını nereden çıkardınız?

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Nerede, hani? Görmedik. Buyurun, o zaman getirin. Buyurun, getirin. Varsa yapılmış olan, biz memnun oluruz, buyurun, getirin.

CAVİT ARI (Antalya) – Yapılsaydı sunardınız.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Şimdi, ekonomik buhran yaşanıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neden?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatibi dinleyelim lütfen.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) - Neden bir ihtiyaç olduğunu... Sanırım AKP yapacak etki analizlerini. Yaptıysanız, paylaşırsanız memnun oluruz.

Şimdi, ekonomik buhran var.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Neden var?

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Yani “Büyüdük.” diyor ama kim büyüdü? Türkiye yoksullaşmış vaziyette. Bu veriyi tekrar edelim: Son on dört yılın kişi başına en düşük millî gelirine gelmiş vaziyetteyiz. Ya, isteğimiz tarihe göre karşılaştırma yapmayalım. Türkiye’de bir yoksullaşma var mı, yok mu?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yok.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Peki, siz “Yok.” diyorsanız sizin açınızdan olmayabilir.

2007 yılının altına düşmüş olan bir ortalama millî gelir var. Dayanakla konuşuyorum, veri söylüyorum. Bu verinin yoksullaşma olup olmadığına dair değerlendirmeyi belli ki teknokratlar rahatlıkla yapabilirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Başkanım.

Peki, bu büyüme bir maliyetle gelmiş mi, gelmemiş mi? Yeterli istihdam yaratarak işsizlik sorununu çözmüş mü? 10 milyon 700 bin kişi işsiz şu anda Türkiye’de, 10 milyon 700 bin kişi. Çözmemiş. Peki, bu gelir böyle çok artmış da insanların borca ihtiyacı azalmış mı? Öyle bir şey de olmamış. 2019 yılında KOBİ’lerin bankalara borcu 615 milyar liraymış, şu anda 860 milyar lira. Yani bu bir buçuk yıllık süre içerisinde KOBİ’lerin bankalara borcu yüzde 24 artmış. Ekonomi yüzde 24 büyüdü mü? Peki, vatandaşın borcu ne olmuş? 2019’da 590 milyar liraymış, bugün 850 milyar lira; yüzde 27 artmış vatandaşın borcu. Yani ne pahasına o büyümenin yaşandığı gerçeğini de ortaya koymak gerekiyor.

Son bir nokta daha, dendi ki: “Başka ülkeler büyümedi, biz büyüdü, daha ne istiyorsunuz?” Şimdi, açık ki Türkiye’de güçlü bir sosyal devlet ihtiyacı var, bütün dünya bunu tartışıyor. Pandeminin en net ortaya koyduğu, zamanın ruhunu yansıtan temel değişim burada yatıyor. Sağlık sisteminin kamulaştırılması gerektiği, bunların hak temelli alanlar olduğu dolayısıyla özelleştirilmiyor olması gerektiği, aynı zamanda da devletin kendi eliyle ekonomiyi kapattığı koşullarda özellikle bir gelir güvencesi veren dayanışmayı göstermesi gerektiği çok net ortaya çıktı bütün dünyada. Peki, Türkiye büyümüş olmasına rağmen, hani dendi ya: “Başka ülkeler küçüldü ama biz büyüdü.” Büyüdü ama o büyüyen millî gelirin içerisinde doğrudan nakdî gelir desteği oranı yüzde 1,1. “Millî geliri küçüldü.”

diye anlattığınız ekonomilerde küçülmüş olan millî gelirin içerisinde verdikleri gelir desteğine baktığınızda bize benzeyen ekonomilerde yüzde 3,6. Bize benzemeyen, daha zengin ülkelerde yüzde 12'lere ulaşıyor. Yoksul ülkelerde yüzde 1,6, orada bile Türkiye'den yüksek. Yani büyüdüysek o zaman bu büyümeden halkın ortaklaşacağı güçlü bir sosyal devleti kurmak siyasi bir tercihtir, kurmuyorsunuz. Bu getirilen yasa teklifi de esasında bu düzeni devam ettirmenin yasa teklifi. Diyor ki: Ben kısa çalışma ödeneğini kaldırdım, artık herkesi ücretsiz izne mahkûm edecek bir düzen kurdum, şimdi o ücretsiz izne mahkûm ettiğim milyonları artacağı koşullar içerisinde 47 lira değil 50 liraya mahkûm edeceğim ve diyor ki: Bir analiz yapmadım, bilmiyorum, KOBİ'lerin nasıl etkileneceğine dair bir öngörüm yok ama zaman içerisinde vergi planlaması yapabilecek beceriye sahip büyük şirketlerin "Ya, iki sene sonra düşecek bu vergi, ben ona göre planlama yapayım." diyebileceği koşullarda KOBİ'leri iyice zor durumda bırakayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Böke, toparlarsanız...

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Son cümle.

Yani diyorsunuz ki: Esasında biz var olan düzene dair siyasi tercihlerimizde ısrarcıyız. Biraz önce söylediğim büyümeye rağmen işsizlik yaratan, büyümeyle birlikte yoksullaşma yaratan, büyümeyle birlikte derin bir borçluluk yaratan düzeni devam ettirmenin torba yasasını getirmişsiniz. Ya, bu, Türkiye'nin yaralarına pansuman dahi olmayacaktır ve burada bu konuyu bir tartışma zemininde konuşmıyor olmamız... "Ödevinizi yapmamışsınız, dayanaksız konuşuyorsunuz." İşte, veriler ortada, bunlar üzerinden konuşalım. O etki analizlerini tekrar ediyorum Başkanım. Yani buraya gelen yasaların -bu Komisyon müthiş bir birikime sahip- bu etki analizlerinin tartışılıyor olması gerekiyor yoksa yüzde 23 mül olsun, yüzde 27 mi; bilmem, ne fark eder, kim biliyor etkisinin ne kadar değişeceğini?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Sayın Uğur Aydemir Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bakanlarımız, bürokratlarımız, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum. Çalışmalarından dolayı Nilgün Hanım'ın kendisine -benim de imzam var bu kanun teklifinde- arkadaşlarımıza çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 50 liraya imza attın yani.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, 18 madde var, hepsine imzamızı attık.

Değerli arkadaşlar, şimdi, teklifin geneli üzerinde görüşüyoruz ama teklifin genelinden çıkıp âdeta burayı bir siyaset arenasına veya...

CAVİT ARI (Antalya) – Doğruları söyleyince zorunuza gidiyor galiba.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - İşte, ocak ayından itibaren toplanmamış Komisyonunda muhalefet bütün birikimlerini en güzel şekilde ifade etti, bundan dolayı da teşekkür ediyorum zaten.

CAVİT ARI (Antalya) – Nerede söyleyeceğiz doğruları?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Yani eleştirmiyorum, tabii ki konuşacaksınız, teşekkür de ediyorum, en azından bizim de kendimizi anlatmamıza fırsat veriyorsunuz.

Baktığımızda maddeler üzerinde zaten arkadaşlarımızın herhangi bir tepkisi yok, sadece kanun teklifini yeterli görmediklerini...

CAVİT ARI (Antalya) – Nereden biliyorsun, önergelerimiz hazır?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Yetmez ama evet.” dendiğini, birkaç madde hariç hemen hemen hemfikir olduğumuzu...

CAVİT ARI (Antalya) – Önergelerimiz hazır.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Buradaki konuşmalardan öyle anladım. Zaten Sayın Erhan Bey “İlk 5 maddede hiç konuşmayacağım.” bile derken bunu kastediyorum ben. Yani “İlk 5 maddenin hepsine tamamen katılıyorum.” dediniz.

ERHAN USTA (Samsun) – 9 tane önergemiz var, niye öyle diyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, ben kısmen diyorum zaten.

CAVİT ARI (Antalya) - Önergeleri yok mu sayıyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, kısmen diyoruz

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, hatibi dinleyelim lütfen, rica ediyorum...

CAVİT ARI (Antalya) – Bizim adımıza konuşuyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Konuşmalarınızdan notlarımı çıkardım.

CAVİT ARI (Antalya) - Önergelerimizin hepsi bizim kendi düşüncelerimiz, fikirlerimiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geçti tutanağa ifade ettikleriniz, tamam.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Bazı maddelerde konuşmayacağınızı kendiniz söylediniz, ben uydurmuyorum ki bunu. Kendinizden duyduğumu not almışım, söylüyorum yani isim isim herkesi anlatacak değilim; şu şunu söyledi bu bunu söyledi, şu arkadaşımız bunu ifade etti dememe gerek yok, ben, genel bir konuşma yapıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu maddelere de baktığımızda -ben de hepsine tek tek değinemeyeceğim ama- hoşuma giden bir konu da: “Bizim artık Türkiye olarak kıyaslandığımız hangi ülkeler?” diye baktığımızda, ilk önce kiminle kıyaslıyorlar Türkiye’yi? Amerika’yla. “Amerika’da şöyle yardım yapıldı, Amerika’da böyle oldu, Türkiye de böyle oldu.” Bu da bizim öz güvenimizin ne kadar yükseldiğini gösteriyor. Bundan dolayı da bütün vekillerimize teşekkür ediyorum, hepiniz sağ olun. Yani artık Türkiye, geldiği nokta itibarıyla öz güveni yüksek bir Parlamentosu, öz güveni yüksek bir insan kaynağı, beşeri insan...

CAVİT ARI (Antalya) - Afrika ülkelerini söylersem ayıp olur şimdi, o nedenle söylemiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Ne kadar müdahale ettiğini gör Sayın Ari; ben bir cümle konuşuyorum, tak, anında cevap veriyorsunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Aynen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye?

CAVİT ARI (Antalya) – İşte, siz bu ithamları yapmayın diye, görün.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sebep ne? Sebep ne?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakın, burada Uğur Bey haklı.

CAVİT ARI (Antalya) - İşte yapmasınlar diye söylüyorum Başkanım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz konuşurken ben hiç cevap verdim mi size? Vermedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani az önce itiraz ettiğiniz şeyi kendiniz yapmayın lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Bütçedeki bu yapılan yardımlardan utanmıyor musunuz?” diye bir cümle ifade etti Vekilimiz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - 50 liradan, 50 liradan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet. “Bütçe tercihleri yanlış.” dedi. Biz, bu bütçenin hiçbir maddesinden utanmıyoruz, yapmış olduğumuz bütçeden de şeref duyuyoruz, politikalarımızdan da şeref duyuyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - 50 liradan şeref duyuyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Milletimizle beraber, Allah’a hamdolsun, bir bütünüz ve 2002 yılında bizi iktidara getiren milletimiz her girdiğimiz seçimde politikalarımızı takdir etti ki bugün, yine çoğunluk partisi olarak buradayız ve bu Cumhur İttifakı’yla birlikte içimizden bir Hükümet çıkardık. Utanılacak bir şey yok. Bütçe tercihlerimize her seferinde söylüyorsunuz “Yanlış.” diye. Size göre yanlış, bize göre bütçe tercihlerimiz çok doğru, bize göre doğru, size göre yanlış. Siz diyorsunuz ki: “Savunmaya bütçe ayırmayın.” değil mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Savaşa...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Size göre savaş, bize göre savaş değil, bize göre terörle mücadele. Ben, her zaman söylüyorum, eğer güvenliğiniz yoksa sizin cebinizdeki paranın size faydası olmaz yani ne kadar paranız olursa olsun güvenliğiniz yoksa o para size fayda getirmez. Dolayısıyla, biz, bütçe tercihlerimizden dolayı da doğru yaptığımızı düşünüyoruz ve Allah’a hamdolsun, milletimizle birlikte yürümekten de şeref duyuyoruz.

“Corona sürecinde sınıfta kaldınız.” dendi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yandaşları da destekliyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, bizim 83 milyon yandaşımız var. Sizin yandaşınız kim Sayın Paylan?

CAVİT ARI (Antalya) – 5 tane, 5.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, bizim 83 milyon yandaşımız var, acaba sizin yandaşınız kim? Yastığa başınızı koyduğunuzda hiç sordunuz mu kendinize “Bizim yandaşımız kimler?” diye?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5 tane yandaşınız var, 5 tane.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Acaba Türkiye bu 50 lira parayı verirken... Siz “Utanmıyor musunuz?” diye soruyorsunuz. Bu 50 liranın 100 lira olmasını biz istemiyor muyuz? İstiyoruz ama Türkiye’nin kaynaklarını nereye harcadığına bir bakın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 5 tane yandaşa, 5 tane yandaş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Terörle mücadeleye ne kadar para harcadığınıza bir bakın. Bu terörle mücadeleye giden paraların, harcamış olduğumuz paraların bu millete gitmesi için, bu kaynakların millete aktarılması için hangi çaba içerisindeyiz? Buna, dönün, bir bakın, kendinizi bir sorgulayın.

Tamam, milletimize, esnafımıza, her vatandaşımıza 50 lira değil, 150 lira verelim, herkes bunu istiyor zaten, bu salonda bulunan herkes bunu istiyor. Siz bunu söylerken “Bu, olsun.” diye kılınızı kıpırdatıyor musunuz Sayın Paylan, bunu kendinize sorun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İşçiye gelince kaynak yok, 5 kişiye gelince kaynak çok.

CAVİT ARI (Antalya) – Kamu-özel iş birlikçilere gidiyor hepsi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sıra geldiği zaman görüşlerinizi ifade edin, lütfen.

Şimdi hatibi dinleyin, lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Değerli arkadaşlar, şimdi, yine arkadaşlarımız, işte, efendim “Az kazanandan çok vergi alınıyor, işçilerden çok vergi alınıyor.” diye her konuşmalarında, bütçe konuşmalarında dile getiriyorlar. Ben de her seferinde söylüyorum, asgari ücretlinin vergi yükünü nereden nereye getirdiğimizi, asgari ücretli bir arkadaşımız evliyse, 3 çocukluysa yüzde 0 vergi olduğunu yani vergi vermediğini defaten söyledim. Bekârsa yüzde 5, evliyse yüzde 3 nokta küsur... Şimdi rakamları tek tek vereyim isterseniz, bekârsa yüzde 5,2; evliyse 3,8; 1 çocuğu varsa 2,6; 2 çocuğu varsa yüzde 1,5 vergi yükü değerli arkadaşlar, bakın ben yüzde 1,5’u da söylüyorum “Vergi yükü var.” diye.

“Kapı kapı gezdiler.” dedi Sayın Necdet Bey, dedi ki: “Hepimizi gezdiler asgari ücretteki vergi yükünü kaldıralım.” diye. Biz kaldırmışız zaten bunu arkadaşlar. Niye teşekkür etmiyorsunuz? Dünn Türkiye’sine bakın, bugünkü Türkiye’ye bakın. Hangi şartlarda kaldırıyoruz? Dünya krizdeyken evet, bu krizden biz de etkileniyoruz. Bugün bu torba yasa niye geldi? Dünya pandemiyle mücadele ediyor. Biz etmiyor muyuz? Biz de pandemiyle mücadele ediyoruz. Efendim Türkiye niye 1,8 büyüdü? Niye şöyle oldu? İşsizlik niye arttı? Üretim niye azaldı? Dünyadan haberimiz yok mu bizim arkadaşlar? Bir dünyaya bakalım, pandemi kasıp kavurdu bütün dünyayı, bütün dünya küçüldü. Dünyada işsizlik azalırken bizde mi arttı? Yani Amerika’da işsizlik azaldı da bizde mi arttı? “Amerika 1 trilyon dolar dağıttı, 2 trilyon da yolda.” dediniz. 2002 yılından bugüne kadar Türkiye’nin geldiği noktaya bakın? Bakın, arkadaşlar, biz istemiyor muyuz? Biz de paramızı dağıtalım istiyoruz ama Amerika’yla Türkiye’yi kıyaslarken tarihimize bir bakın, Türkiye’nin ekonomik olarak hangi noktadan hangi noktaya geldiğine bir bakalım.

Efendim, neymiş? Rakamları eğip bükerek Türkiye’yi büyütememişiz. Tamam, rakamları eğip bükemeyelim arkadaşlar, yaşadıklarımıza bakalım. Sağlıkta geldiğimiz noktaya bakalım. Şimdi, herkes gözünü kapatsın bir. Sağlıkta geldiğimiz nokta, rakamlara gerek yok; nitelikli yatağı söylemiyorum, ambulansları söylemiyorum, MR sayılarını söylemiyorum, tomografiyi söylemiyorum, doktor sayılarını söylemiyorum. Bakın, geldiğimiz noktayı beğenmiyor musunuz, takdir etmiyor musunuz? Bu, Türkiye’nin büyüdüğünü göstermiyor mu? Ama millet görüyor bunu, siz istediğiniz kadar burada rakamları eğip bükün, istediğiniz kadar konuşun ama millet bunları görüyor. Bugün 83 milyon genel sağlık sigortası kapsamı altında. 18 yaşına kadar bütün millet hastaneye gittiği zaman bedava muayene oluyor mu, olmuyor mu arkadaşlar? Hadi bakalım, gözünüzü kapatın, sorun kendinize. Hanginizin çocuğu gitti de ücret ödeyerek hastaneden çıktı? Hadi konuşalım. Bu, büyümenin işareti değil mi arkadaşlar, Türkiye’nin geldiği noktanın işaret değil mi? Niye karamsarlık içerisinde duruyoruz? Büyümede psikoloji önemli değil mi, psikoloji? Niye milletin geleceğini karartıyorsunuz, niye karartıyorsunuz arkadaşlar? Maddeleri eleştirelim.

CAVİT ARI (Antalya) – Psikolojiyi siz bozdunuz, sizin yarattığınız tabloyu söylüyoruz, biz yaratmıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Ari, dinlersen öğreneceksin.

Şimdi, arkadaşlar “Demokrasimizin zayıfladığı günlere geliyoruz.” diyorsunuz. Evet demokrasimizin zayıfladığı günleri biz de istemiyoruz, demokrasimiz kuvvetli olsun ama 103 amiral açıklama yaptığı zaman kalkıp da buna hangi cevabı verdiniz? Hadi kuvvetli demokrasi istiyoruz, güçlü demokrasi istiyoruz, Parlamento güçlü olsun istiyoruz, hadi hodri meydan diyoruz. Ama ne dediniz? “Türkiye’de darbe olmaz artık.” “Olmaz.” diye diye 15 Temmuz yaşamadık mı biz hep beraber

arkadaşlar bu Parlamentoda? Hem “Demokrasi güçlü olsun.” diyeceksiniz hem de amiraller konuştuğu zaman da “Aferin.” diyeceksiniz. Arkadaşlar, siz neredesiniz, nerede duruyorsunuz, bunu biz de net bilelim, bunu bilelim yani kamuoyu da bunu duysun, kamuoyu bunu görsün.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Halkın yanındayız biz. Peki, siz neredesiniz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 103 amiral bu açıklamayı yaparken bir milletvekili olarak sizler topyekûn birlikte karşı çıkıp da sesini kes, kapa çenenî, otur oturduğun yerde, canın sıkıldıkça açıklama yapamazsın, bu ülke dünkü ülke değil, darbe zamanı geçmiştir niye demediniz?

CAVİT ARI (Antalya) –103 emekli amiralden mi korkunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye demediniz arkadaşlar, bunu bekliyoruz sizden.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kuvvetli demokrasi olsun istiyoruz ama “kuvvetli demokrasi” derken sözde kalıyor, özde yok.

Ortam çok gergin, tabii ki gergin olacak ortam. 103 amiral açıklama yapıyor geceleyin, aferin, canları sıkılmış, açıklama yapmış. Susalım mı, köşemizde onları mı seyredelim arkadaşlar, onlara karşı sert konuşmayalım mı, tavrımızı koymayalım mı? Kaçınıcı yüzyılda yapıyoruz? Efendim “Darbe yapacağız demekle darbe yapılmaz.”

Gelelim kurumlar vergisine...

CAVİT ARI (Antalya) – Açıkladığı metni okur musun?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ortamı siz hazırlıyorsunuz, biz değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii, tabii, ortamı biz hazırladık, doğru. Değerli arkadaşlar, ortamı biz hazırlıyorsak siz kınayın, bize de kızın. “Ortamı hazırlamayın.” deyin bize ama 103, 104 amirali kınayın.

SALİH CORA (Trabzon) – Hangi ortamı biz hazırladık ya?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Ortamı hazırladığınızı kabul etmiyoruz da arkadaşlar, kınama bekliyoruz, kınama.

Kurumlar vergisini yüzde 20’den yüzde 25’e çıkarıyoruz. Bunu niye yaptık değerli arkadaşlar? Pandemi nedeniyle devletin uğramış olduğu vergi kaybını bununla alakalı bir şekilde telafi etmek istiyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ekim ayında pandemi yok muydu? Dört ay öncesini konuş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, biliyorsunuz, biz iktidara geldiğimizde kurumlar vergisi oranı yüzde 33’tü. Biz neye düşürdük bunları yıllar itibarıyla? Arkadaşlar, bakınız, 2000, 2001, 2002, 2003 yıllarında yüzde 33; 2004’te yüzde 33; 2005’te yüzde 30; 2006’da yüzde 20; 2018, 2019, 2020 yıllarında yüzde 22; şimdi de biz bunu yüzde 25’e çıkarmak istiyoruz. 2022 yılında da yüzde 23’e indirmek istiyoruz. Çünkü çok kazananın biraz vergi almak istiyoruz. Değerli arkadaşlar, bizim petrolümüz yok, madenlerimiz yok, bu parayı bir yerden toplayacağız ki millete dağıtalım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Niye, doğal gaz bulmuştuk ya!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Şimdi ne yapıyoruz? Basit usulde vergi reformu, ekonomik reformla alakalı, mükelleflerimizden küçük esnafımızı planlamamız içerisinde ne yapacağız? Hatta ve hatta beyana bile çağırılmayacağız, onların beyanname vermesini bile kaldırıyoruz, onları vergi dışı bırakıyoruz. Basit usuldeki mükellefleri söylüyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başkanım, süreyi çok aştı.

CAVİT ARI (Antalya) – Bizi hemen uyarıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizinki kadar aşmadı, onu söyleyeyim ama aştı, doğru söylüyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, durmadan laf attılar yalnız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, doğru çok da laf atıldı.

Ama toparlayalım lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

Basit usulle alakalı KDV ve stopaj indirimleri, biliyorsunuz, yapıyoruz değerli arkadaşlar. Bunu da 31 Mayıs...

CAVİT ARI (Antalya) – Kamu-özel iş birliklerinden bahsedin önce.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Başkanım yani gördüğünüz gibi, şimdi bana yeni paragraf açıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, daha fazla konuşma hakkı kazandınız.

Buyurun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İyi ki pas attı Sayın Arı, bir de şu var: KDV indirimleri yapıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Gol, gol, neresi pas!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yüzde 18’den yüzde 8’e; yüzde 8’den yüzde 1’e. Kira stopajlarını indiriyoruz. Necdet Bey “3-5 zengin vergilerini siliyor.” dedi. Gelir İdaresi Başkanımız da burada, Maliye Bakan Yardımcımız da burada, ben de mali müşavirim; hiç kimsenin vergisi silinmemiştir. Değerli arkadaşlar, tamam mı yani bunu böyle bilin, biz az kazananlardan az vergi hatta küçük esnaftan vergi almayı kaldırıyoruz, beyanname bile almıyoruz ama çok kazananlardan... İşte şirketlere de yüzde 25 vergi getiriyoruz. Hangi yıllar için? Pandemi süreciyle alakalı bunlar, değerli arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dolayısıyla, bizim paketimizi yeterli görmeyebilirsiniz, kabul ediyorum ama emeği geçen bütün arkadaşlarıma da huzurunuzda çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cezaevlerine ne diyorsun?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çiftçiden tefeci faizi alacaksınız, yüzde 18.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Maddeler geldiğinde maddelerde de konuşacağım, Sayın Arı konuşuruz.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maddeler bazında da bazı görüşler ifade edilebilir.

Teşekkür ediyorum.

Sibel Hanım, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli üyeler, değerli katılımcılar; Sayın Aydemir, burayı siyaset alanına dönüştürmemekle başladı ama maalesef konuşmasının içeriği tam da bu noktaya döndü.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cevap verdik söylediklerinize.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Zaten çelişkilerle doluydu söyledikleri de.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hangisi çelişkili? Açıkla da biz de öğrenelim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gerekçeler çelişkili.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Genel gerekçede Sayın Nilgün Ök...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, dinleyelim, karşılıklı konuşmayalım lütfen.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Hastaneler mi çelişkili Sayın Özdemir?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Uğur Bey, tamamlasın Sayın Başkan.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Gerçeği...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

Sibel Hanım’a söz verdim, lütfen hepiniz hatibi dinleyelim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – En başta yeni getirilen sistemin 2018’den itibaren çelişkileri, çıkmazları ve yarattığı krizler üzerine gelen kanun tekliflerini görüşüyoruz. Her gün yeni bir kriz, işte aşağıda az evvel Genel Kurulda konuşmam vardı, İstanbul Sözleşmesi’nin kaldırılmasıyla ilgiliydi. Bugün de buraya geldik, işte Plan ve Bütçe Komisyonunda.

Sayın Ök, Genel Gerekçede ilk cümleyi okuduğum zaman zaten kanun teklifiyle ilgili sorunu ortaya koyuyor. “Kamu kurum ve kuruluşlarının ihtiyaçları ve son dönemde vatandaşlarımızdan gelen talep...” Açıkçası, bir milletvekili olarak ya da imzacı milletvekilleri olarak, vatandaşların özellikle de pandemi öncesi başlayan ekonomik kriz ve pandemiyle de giderek ağırlaşan ekonomik sorunlar ve özellikle de belli sektörler üzerinde yarattığı ve belli kesimler üzerinde yarattığı ağırlaşan sorunlar... Bunların hiçbirisi burada yok açıkçası ve Plan ve Bütçe Komisyonu burası, Meclisin en önemli kurumu ve vatandaşların asıl, temel çözülmesi gereken sorunlarının tartışılması gereken bir komisyon ancak maalesef yine aynı hataya düşüldü ve bir torba kanun getirildi. İşte, konuşuldu, çiftçi borçları var, infaz var, sosyal güvenlikle ilgili düzenlemeler var. Menkul kıymetler, bankacılık, vergi politikaları... Zaten bürokratları dinlerken, neredeyse bütün kesimlerdeki bürokratlar burada gibiydi yani bir sürü sorunla ilgili düzenleme, teknik düzenlemeler getiriyor. Zaten topu topu da 16 tane madde; 5-6 tanesi de teknik ihtiyaç, kamu kurumlarının istediği, bürokrasinin istediği teknik ihtiyaç.

Sizden, milletvekili olarak açıkçası... En temelde, geçmiş sistemdeydi, parlamenter sistemdeydi, bürokrasinin ve bakanlığın hazırladığı teklifler buraya geliyordu ve Meclis olarak komisyonlarda detaylı -tabii ki siyasi iktidarını önceliği yine- tartışılıyordu ama yeni dönemde milletvekilleri doğrudan vatandaşların sorun ve taleplerini öcelelemek zorundaydı, bundan uzaklaştık.

Vergi politikalarıyla ilgili düzenleme yapılıyor ki bütçe bitti, bütçe dönemi ve devletin gelir ve gider dengesi ortaya konuldu. Bütün kesimlerin izlediği, bütçeye gözlerini diktiği, âdeta hangi kesime ne tür bir düzenleme gelecek planladığı, yatırım, istihdam, bütün planlarının yapıldığı bir ortamda biz kurumlar vergisini değiştiriyoruz ve istikrarsız, güvensiz yatırım ortamına bir yol açıyoruz. Belirsiz bir süreç olacak şu an ve açıkçası şu an, sadece ekonomi kesimi için belirsiz ve güvensiz ortam yok, artık bütün 82 milyon için belirsiz, istikrarsız ve güvensiz bir ortam var hepimiz için.

Sosyal güvenlikle ilgili, işte, iş göremezlikle, analıkla ilgili hakkını kullananlarla ilgili... Ben şaşıyorum açıkçası, bununla ilgili bu düzenlemeye bugün mü ihtiyaç doğdu? Varsa bir kötüye kullanma neden önceden bu teknik düzenleme yapılamadı yani bunca yıl? Ve nasıl bir getirisi olacak? Neden bu düzenlemeyi buraya eklediniz?

Evet, vatandaşın gerçekten... Bir de torba kanun tekniği yani gerçekten çoğunluğun tahakkümü ve nitelikli yasama yapma döneminden uzaklaşmak bu sistemin temel özelliği oldu. Komisyonlardaki üyeler dahi bilmiyorlar. İşte, ilgili Başkan, Komisyon gerekli görmemiş görüşmeyi? Acaba üyelerin

haberi var mı? Adalet ve Çalışma Komisyonlarının üyeleri, milletvekilleri... Bırakın STK'lere danışmayı, Mecliste tartıştığımız yasadaki milletvekillerinin haberleri yok neredeyse. Bunu tekrar dile getirmek istedim.

Evet, işsizlik, atama bekleyen milyonlarca üniversite mezunu; çok değerli hatipler çok detaylı ortaya koydular, benim sürem daha az. Geçim zorluğu çeken 10 milyonlarca yurttaşın, esnaf ve... Esnafı geniş kapsamlı söylemiyorum, sektörel çok acil ihtiyaçlar var, pandemi sürecinin ağırlaştırdığı koşullar var, beklentiler var; bunların hiçbiri burada yok.

Çiftçi... Bir defa, devletin çiftçiye olan borcunun ödenmesi gerekiyor ilk etapta. 210 milyar lira devletten alacağı var çiftçinin. 16'ncı maddenin gerekçesine baktım, tarım sektörüyle ilgili 3-4 paragraf yazmışsınız. Ya, Allah aşkına, tarım sektörünün yakından uzaktan ilgisi yok sizin burada yazdığınızla bu gerekçeyle. Tarım sektörünün ne aşamada olduğu, çiftçinin, küçük işletmecinin... Küçük işletmeci bu yapılandırma ile, 12-18 faizi nasıl ödeyecek? Toplamda zaten 142 milyar kamu, özel, Tarım Krediye borcu var çiftçinin. Bunu, bu 8 milyarı nasıl yapılandıracaksınız? Ziraat Bankası bunu denedi, olmadı, hacz uğradı çiftçiler, geri aldı bunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tamamlayacağım Sayın Başkan.

Evet, çok tartışıldı, günde 50 lira bir destek... 47 liradan 50 liraya artırıyoruz. Ben sadece şunu söylüyorum: Gerçekten, bunu etkin bir destek mekanizması olarak görüyor musunuz Sayın Ök?

Açlık sınırı... 2021 Mart ayında açlık sınırı 2.736, yoksulluk sınırı 8.912 lira. Ben, sadece bu rakamı söylüyorum ve 1.500 lira destek vereceksiniz. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Kod 29 çok değerlendirildi. Ya, bu konuda gerçekten ciddi bir düzenlemeye ihtiyaç var. Bürokratlar burada, soru önermeleri verdik, gündeme getiriyoruz Genel Kurulda. Bu işverenlerin bu suistimalini nasıl, neden önleyemiyor bu Hükümet? Bu sendikal haklarını neden ellerinden alıyor? Sayın Emecan da söyledi, sadece bu kod 29'a sığınarak işverenler 177 bin kişiyi işsiz bırakıyor, güvencesiz bırakıyor. Zaten işsizliğin rakamına baksanız, bırakın işsizliğe çözüm üretecek bir madde gelmesini, artık var olan suistimali de düzeltmiyorsunuz. Şimdi de işte getirdik, bunu getirdik, şunu getirdik. Ya, bu değil yani gerçeklik ortada, ülkenin realitesi ortada. Vatandaşlarımız burada, burasını bir örneklem olarak alalım, gerçekten refah ve kalkınma düzeyimiz artıyor mu? Yok, satın alma gücü paritesi, yok... Bırakalım bunları, işte, millî gelirimiz düşüyor. "Orta gelir tuzağı" diyorduk, bırakın orayı da artık, orta gelir tuzağını da aştık artık, daha da diplere doğru gidiyoruz. Bunları dikkatlerinize sunmak istedim.

Eğer Meclis toplanıp bir çözüm üretecekse vatandaşların sorunlarına, bu yöntem olmayacaktır, zaten yöntemlerin işlemediği de ortada.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, dört saati aşkın bir süredir geneli üzerinde müzakereler yürütüyoruz. Böylece, tamamladık geneli üzerindeki müzakereleri. Yalnız, şimdi eleştirilere, görüşlere cevap vermek üzere Nilgün Ök Hanım'a söz vereceğim.

Şunu rica ediyorum yalnız: Daha çok geneli üzerindeki eleştiri ve görüşlere cevap verelim, biliyorsunuz maddeler tek tek konuşulacak. Maddelerle ilgili hususları maddelerde görüşmemizde fayda var diye düşünüyorum; takdir sizin.

Buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, aslında etki analizini bize ulaştırırsa Nilgün Hanım çok iyi olur yani bu anlamda bir etki analizi hâlâ masamıza gelmedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, ona da cevap versin Nilgün Hanım.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, burada katkı koyan tüm arkadaşlarımıza da çok teşekkür ediyorum. Tabii, maddeler üzerinde, maddelere yönelik, etki analizini de içeren birçok soru geldi, maddelerle birlikte onlara da değinmeye çalışacağım. Tabii, genelde siyaset olarak da birçok eleştiri geldi.

Şunu söylemek istiyorum: Dünyanın bu pandemiyle mücadelesi esnasında biz ülke olarak gerçekten zor günlerden geçiyoruz. Genel olarak aslında sosyal yapısına da baktığımızda, ülke olarak Türkiye’nin 2002 yılından bugüne geldiğimiz noktada nereden nereye geldiğinin çok da güzel bir örneği vardır. Yani ülke olarak, biz iktidara geldiğimizde... Özellikle vatandaşımızın o sosyal güvenlik sistemini kullanım oranı bugün yüzde 99 küsurlardadır; göreve geldiğimizde bu oran yüzde 56’lardaydı.

Evet, pandemi... Pandemiyle ilgili çok ciddi rakamlarda harcamalar yapıyoruz. Mesela pandemiyle ilgili ilaç, tıbbi malzeme, şu aldığımız testler mestler; bugüne kadar ciddi anlamda buna 16,8 milyar liralık bir harcama gerçekleştirmişiz. Şimdi, eğer biz, bu tüm sağlık sistemlerini ücretsiz bir hâle dönüştürmeseydik bugün çok daha farklı şeyleri konuşuyor olabilirdik. İşte biz kamu-özel iş birliğiyle o hastaneleri devreye almasaydık bugün çok daha farklı şeyleri konuşuyor olabilirdik. Bir yılı aşkın süredir pandemiyle uğraşıyoruz. İtalya’yı gördük, Fransa’yı gördük. İtalya’da doktor karar vermek zorunda kaldı “Hangi hastanın fişini çekeyim?” diye. Pandeminin en yoğun olduğu dönemde bile hastanelerimizin doluluk oranı yüzde 70’lere gelmiştir.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu konuda da...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Erhan Bey, ben şu an geneli üzerinde konuşuyorum, teknik olarak maddelerle ilgili onları da söyleyeceğim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teklife gelin, teklife.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Onun haricinde şunu söylemek istiyorum: “Bu ülkeye güvensizliği, istikrarsızlığı getiren Erdoğan’dır.” dendi. Tam tersine, bizim Sayın Cumhurbaşkanımız bu ülkeye, insanlara güven getirmiştir, umut getirmiştir. Bugüne kadar biz bütün seçim beyannamelerimizde projelerimizle gelmişizdir ve projelerimizi vadedmişizdir. Bunların da yüzde 90’ını gerçekleştirmişizdir. O yüzden de milletimiz bize çok şükür on dokuz yıldır teveccühlerini göstermiş bulunmaktadır.

Kod 29’la ilgili çok şey söylendi. Kod 29’la ilgili şunu söylemek istiyorum: 2018 yılında kod 29’a göre işten çıkarılanlar 233.430 kişi, 2019 yılında 194.524 kişi, 2020 yılında 176.662 kişi. Yani sizin de ifade ettiğiniz gibi kod 29’la, çalışanlar... Hani “Bu, 2020 yılında çok fazla arttı.” denmişti, aslında bir düşüş söz konusu. Tabii, gönül ister ki bu çıkarmalar olmasın ama kod 29 nedir? İş yerinde alkolle düzeni bozacak şekilde davrananlar, gayriahlaki şekilde sistemi bozanlar işten çıkarılabiliyor. Yani burada yanlış bir bilgi olduğunu düşünüyorum, ciddi bir artış söz konusu değil.

Başkanım, genel olarak maddelerle ilgili aslında var. Maddelere geçtiğimizde teker teker orada cevaplandırmayı...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uygun görürseniz maddelerle ilgili kısımları maddelerde cevaplayalım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben de o şekilde daha uygun olacağını ve hepsinin cevaplarını orada vereceğimi düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zaten her birini ayrı ayrı konuşacağız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Tamam, öyle yapalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, ilk 5 madde bir bütünlük arz ediyor, birbiriyle ilişkili, bir silsile içinde gelen bir bütünlük arz ediyor. Eğer uygun görürseniz hepsini topluca okutup, topluca değerlendirip tek tek oylama gibi bir usul uygulayabiliriz.

ERHAN USTA (Samsun) – Konuşma sürelerimiz nasıl olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 5 maddelik konuşma süreniz olacak yine, orada bir kısıtlamamız yok ama hani bir toplu değerlendirme yapmak sizler için de daha anlamlı olabilir diye düşünüyorum çünkü birbiriyle bağlantılı maddeler. İtiraz yoksa böyle bir usulle devam edelim diye düşünüyorum. Gördüğüm kadarıyla bir itiraz yok.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi ilk 5 maddeyi okutuyorum:

AMME ALACAKLARININ TAHSİL USULÜ HAKKINDA KANUN İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 85 inci maddesinin birinci fıkrasına “Menkul mallar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “elektronik ortamda veya” ibaresi, “değer düşüklüğüne uğrayacağı anlaşılan mallar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile muhafazası tehlikeli veya masraflı olan mallar” ibaresi ve madde ve birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Artırmaya iştirak edeceklerden menkul mala biçilen değer in %5’i nispetinde para teminat olarak alınır. Alacaklı amme idareleri, menkul malın türü veya değeri ile satış şeklini esas alarak teminat alınmayacak halleri belirlemeye, para yerine teminat mektubu alınmasına karar vermeye yetkilidir.”

MADDE 2- 6183 sayılı Kanunun 86 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 86- Müşteri malı almaktan vazgeçer veya verilen mühlet içinde bedelin tamamını vermezse mal ikinci defa artırmaya çıkarılır ve en çok artırana ihale olunur. Mal birinci defa kendisine ihale olunan kimseden, iki ihale arasındaki fark ve diğer zararlar ve fark üzerinden hesaplanacak tecil faizi oranında faiz veya ikinci artırmada talip çıkmaması sebebiyle ihale yapılamadığı takdirde birinci ihale bedeli ve diğer zararlar ve birinci ihale bedeli üzerinden hesaplanacak tecil faizi oranında faiz, ayrıca bir hüküm alınmasına hacet kalmaksızın teminattan mahsubu yapıldıktan sonra bakiyesi bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir ve o mal için idarece yapılan her nevi masraflar alınmak suretiyle mal kendisine terk olunur.

Birinci artırmada talip çıkmaması sebebiyle ihalenin yapılamaması veya birinci artırmada mal kendisine ihale olunan kimsenin malı almaktan vazgeçmesi ya da verilen mühlet içinde bedelin tamamını vermemesi üzerine yapılan İkinci artırmada mal kendisine ihale olunan kimsenin malı almaktan vazgeçmesi veya verilen mühlet içinde bedelin tamamını vermemesi halinde, bu kimseden ikinci ihale bedeli ve diğer zararlar ve ikinci ihale bedeli üzerinden hesaplanacak tecil faizi oranında faiz, ayrıca bir hüküm alınmasına hacet kalmaksızın teminattan mahsubu yapıldıktan sonra bakiyesi bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir ve o mal için idarece yapılan her nevi masraflar alınmak suretiyle mal kendisine terk olunur.

Mal bedeli ihale yapılan şahıstan tahsil edilemediği müddetçe asıl borçlunun borçlu sıfatı devam eder.”

MADDE 3- 6183 sayılı Kanunun 90 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 90- Gayrimenkuller, satış komisyonlarınca fiziki veya elektronik ortamda açık artırma ile satılır. Satış komisyonunun oluşumu alacaklı amme idarelerince belirlenir. Komisyonun çalışma usul ve esaslarını belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

MADDE 4- 6183 sayılı Kanunun 97 nci maddesinin ikinci fıkrasının birinci ve ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İhale bedelinin tamamını ödememek suretiyle ihalenin feshine sebep olan kimse teklif ettiği bedel ile bir sonraki ihale bedeli arasındaki farktan ve diğer zararlardan ve fark üzerinden hesaplanacak tecil faizi oranında faizden sorumludur. Bu tutar ayrıca hükme hacet kalmaksızın teminattan mahsubu yapıldıktan sonra bakiyesi tahsil dairesince tahsil olunur.”

“Bu madde ile 86 ncı madde kapsamında mesuliyeti bulunan kişilerden alınan teminattan gerekli mahsup yapıldıktan sonra bakiye teminat tutarı irat kaydedilir.”

MADDE 5- 6183 sayılı Kanuna 97 nci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 97/A maddesi eklenmiştir.

“Menkul ve gayrimenkul malların elektronik ortamda satışı:

MADDE 97/A- Menkul ve gayrimenkul mallar bu Kanun hükümlerine göre elektronik ortamda açık artırma ile satılabilir.

Açık artırma, ilanda belirtilen gün ve saat aralığında ve teklif verme yoluyla yapılır. Elektronik ortamda satışı yapılacak menkul mallar için her halükarda satış ilanı yapılır. Satışa ilişkin farklı mecralarda yapılan ilan ile elektronik ortamda yapılan ilan metinleri arasında farklılık bulunması halinde elektronik ortamda yapılan ilan esas alınır. Elektronik ortamda satışa sunulan mala ilişkin artırma sonucu izleyen ilk iş günü elektronik ortamda ilan edilir.

Artırma tarihinden önce teklif almaya, tekliflerde asgari artırım bedelini, teklif verme sürelerini, alınacak teminat türünü, artırma sonucunu belirten ilanda yer alacak hususlar ile elektronik ortamda yapılacak satışa ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teklif sahibi olarak açıklamalarınızı alalım Sayın Ök.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ederim.

Ben, 5 maddenin hepsini toplu bir şekilde açıklamaya çalışacağım ama arada eksiklik olursa unutmamaya çalışayım.

Şimdi, biz, 1’inci maddeyle birlikte menkul malların da elektronik ortamda açık artırma yöntemiyle satımını getiriyoruz. Ayrıca, mevcutta menkul mallar, özellikle bozulma, çürüme ve benzeri sebeplerle korunması mümkün olmayan menkul mallar pazarlık usulüyle de satılabiliyordu. Buna, pazarlık usulüyle satılabilecek olanlara muhafazası tehlikeli ve masraflı olan malları da ekliyoruz. Bu muhafazası tehlikeli ve masraflı mallar nelerdir? Bunlar, işte, benzin, dinamit, patlayıcı; bu değişir çünkü... Bu arada “Menkul mallar ne?” dersiniz; gayrimenkulün dışındaki her türlü mal menkul mala giriyor. Ayakkabı, tablo, ne bileyim, haczedilen bir küpe, araba, çilek olabilir; bunlar menkul mala giriyor. Diyelim ki balyalarca saman... İşte, saman için ne olacak? Depo ücreti ödenecek. Bazen bunlara ödenen o süreç içerisindeki bekletme süresi ve kira bedelleri ihale bedelinin üstüne de çıkabiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Buyurun, devam edin Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bu maddede muhafazalı ve tehlikeli masrafları olan malları da ekliyoruz.

Tabii, burada, bir de menkul malların satışında önceden teminat yoktu. Bu düzenlemeyle menkul malların satışına yüzde 5 teminat getiriyoruz. Birkaç milletvekili arkadaşımız da dedi ki: “Gayrimenkul mallarda bu yüzde 7,5’u, bundan niye yüzde 5?” Yalnız, bunda şöyle de bir sorumluluk var: Menkul malın ihalesine girdiniz diyelim, ihaleye girdiniz ama almaktan vazgeçtiniz. Öyle bir şey yok, alacaksınız, hem yüzde 5 teminatı ödeyeceksiniz... Böyle yüzde 5 teminat ödemeyi getirme sebebimiz de şu: Teminat olmayınca insanlar bazen sadece başkaları o malı almasın diye keyfî bir şekilde bu ihalelere girip, artırıp “Sonunda nasılsa teminat yok, herhangi bir sorumluluğum yok.” deyip başını alıp gidebiliyorlardı. Burada artık onun sorumluluğuna getiriyoruz, öyle herkesin girmesi değil, sen eğer girersen, bununla ilgili vazgeçersen yüzde 5... Alımla ilgili bir teminat getiriyoruz. Bunda şöyle: Diyelim ki girdiniz ihaleye, birinci ihalede almaktan vazgeçtiniz, sorumluluğunuz devam ediyor, hem o malı almak, bedelini ödemek zorundasınız hem de yüzde 5 masraflar varsa o yüzde 5 masrafı...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İhale sizin üzerinizde kalırsa tabii.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Fark etmez.

Diyelim bu birinci, birinci mala girdiniz, ihaleyi aldınız ama almaktan vazgeçtiniz; ikinci ihaledeki satışa kadar birinci malın tamamen sorumluluğu sizde. Almaktan vazgeçildiği için ikinci ihaleyi açıyoruz; ikinci ihale edildi, ihaleye kimse katılmadı diyelim; birinci ihaleye girenin sorumluluğu tamamen devam ediyor, o malın değerini ödeyecek, kaçışı yok hukuki boyutla. Diyelim ikinci ihaleye birisi girdi, ikinci ihaleyi aldı. İkinci ihaleyi aldığı anda o birinci ihaledeki bedelden daha düşük bedele aldıysa aradaki o farktan yine o birinci ihaleye giren sorumlu oluyor; teminatından düşülecek, eğer teminatından daha fazlaysa da gidilecek, yine hukuki yolla ondan temini yapılacak ama diyelim ki ikinci ihale birinci ihaleden daha yüksek fiyata satıldı, burada birinci ihaleyi alanın sorumluluğu teminatı oranında. Teminatı irat kaydediyoruz, geri vermiyoruz, herhangi bir hukuki sorumluluğu olmuyor.

Bu arada, bu getirdiğimiz düzenlemeyle ikinci ihaleye girenlerin de sorumluluklarını netleştiriyoruz. Normalde, o birinci ihaleye girenin sorumlulukları kanunda net bir şekilde yazılmış ama burada getirdiğimiz düzenlemeyle 2’nci ihaleye girenlerin de sorumluluklarını netleştiriyoruz. Tabii buradaki bir faiz oranında da değişiklik var. Normalde yüzde 5 olan faize “tecil faizi oranında” diyoruz. Tecil faizi nedir? Günlük ekonomik değerleri, politika faizini takip eden bir faiz. Bunun oranı da şu an yüzde 15 civarındadır.

Madde 3’te de şöyle bir düzenleme getiriyoruz: Biliyorsunuz, menkul malların elektronik ortamda satışına imkân sağladık. Burada da gayrimenkullerin de elektronik ortamda satışına imkân sağlıyoruz. Gayrimenkullerin de elektronik ortamda satışı yapılabilecek. Aynı zamanda buraya getirmiş olduğumuz düzenlemeyle gayrimenkul satış komisyonunun da kimlerden oluşturulacağına bir düzenleme getiriyoruz. Önceki düzenlemede normalde bu komisyon üyeleri ilde defterdar, ilçede mal müdürü, alacaklı kamu idaresinin temsilcisi, belediye meclis üyesi, tapu temsilcisiymiş; şimdi getirmiş olduğumuz düzenlemeyle özellikle bu komisyonların bir araya gelip... Bu komisyon ne yapıyor? Gayrimenkulün değerini belirleme komisyonu bu. Bir araya gelmeleri sıkıntılı bir süreç olduğundan dolayı alacaklı olan kamu idaresinin komisyon üyelerini belirlemesine, komisyonun çalışma usul ve şartlarını belirlemek için de Hazine ve Maliye Bakanlığımıza yetki veriyoruz.

Yine 4’üncü maddede de yine tecil faizini netleştiriyoruz gayrimenkul satışlarıyla ilgili. Normalde yüzde 5 olan tecil faizinin yüzde 15 olacağını söylüyoruz. Bu arada da teminatın irat kaydedilmesi var. Buna hem o menkul malları da dahil ediyoruz hem de gayrimenkul mallarda da teminatın irak... Gayrimenkulde peki ne oluyor? Onu da anlatayım ikinci alıcılarda ilgili. Yüzde 5, diyelim ki gayrimenkul de öyle bir zorunluluk yok, malı illa alacaksın diye bir şey... Teminatı yanıyor ama o

1'inci ve 2'nci ihale arasındaki fark varsa, kamu zararı varsa -teminat yüzde 7,5 gayrimenkulde- hem teminatı yarıyor hem de üzerindeki farklar için kamu alacağı devam ediyor, bunda da öyle bir şey söz konusu, onu da netleştiriyoruz, bunda da 2'nci alacaklının sorumlulukları netleşiyor.

5'inci maddemiz de tamamen işte bu gayrimenkul, menkul malların elektronik ortamda nasıl satışa sunulacağıyla ilgili düzenleme. Bu düzenlemeyle, artık normalde fiziki şartlarda yapılabilen ihalelerde, onun yerine, elektronik ortamda da satış mahalline gelmeden de teklif vermelerinin önü açılacak. Elektronik ortamda her türlü satış ilanı yapılabilir. Açık artırmanın ilanda belirtilen gün ve esaslarını o alacaklı olan kamu idaresi belirleyebilecek. Elektronik ortamda satışa sunulan malın arttırma sonucu da ilan sonucunda, o artık ertesi gün alıcılara elektronik ortamda ilan edecek. Tabii, bunların duyurusu esnasında hem fiziki duyuruda ya da elektronik ortamda aralarında fark olursa elektronik ortamdaki arttırmaya yönelik ilanda, elektronik ortamdaki ilan resmen kabul edilecek.

Biz, aslında, buradaki elektronik ortama baktığımızda, Ziraat Bankasının mesela buna yönelik uygulamaları var. Bu takip edildiğinde fiziki olarak oraya gitmeye gerek yok. Teminatınızı yatırdığınız takdirde ihaleye girebilir, elektronik teknolojiyi de kullanarak da buna teklif verebiliyorsunuz, teklifi takip edebiliyorsunuz. Hatta, öyle bir sistem ki eminim o da gelir, teklifi siz verdiniz diyelim, sizin cep telefonunuza mesaj geliyor, diyor ki: "Teklif verdiniz ama -sizden sonra, kişinin kim olduğunu bilmeden- teklifinize şu kadar liralık da yükseltme gelmiştir." Sizin de tekrar sisteme girip mesela onu yükseltme şansınız olabiliyor. Ben bu anlamda, bu elektronik ortamda satışın hem menkul hem gayrimenkul malların değerinde satılması anlamında da olumlu olduğunu hem de günümüz şartlarını, teknoloji şartlarını yerine getirdiğini düşünüyorum.

Bu konuyu açıklamaya çalıştım.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL - Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Sayın Cemal Öztürk, buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi, biraz önce, tabii, geneli üzerindeki konuşmalarda bazı arkadaşlar benim sözlerime atıfta bulundular, onlara da teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, dün, Birleşmiş Milletler 75'inci Genel Kurul Başkanı Sayın Volkan Bozkır Bey Genel Kurulda bir konuşma yaptı. Bilmiyorum, Genel Kurulda olan arkadaşların da dikkatini çekmiştir. Oradaki konuşmasından bir iki tane cümleyi ben dile getirerek konumuzla bağdaştıracağım.

Biliyorsunuz, 2020 yılı pandemi dolayısıyla bütün dünya için, insanlık için çok zor bir yıl oldu, hâliyle Türkiye için de bizim için de çok zor bir yıl ve hâlen etkileri devam ediyor. Sayın Bozkır dedi ki: "Birleşmiş Milletlerin verilerine göre, 2021 yılında 235 milyon kişi insani yardıma ihtiyaç duyacak." ve bunlar için de 35 milyar dolarlık bir kaynak gerektiğini söyledi, tabii Birleşmiş Milletler açısından. "Yaklaşık 690 milyon insan da yetersiz beslenme tehlikesiyle karşı karşıyadır." dedi. Yine, 22 ülkeden 72 milyon insanın da açlıkla mücadele ettiğini söyledi ve "Ciddi bir kıtlık tehlikesi söz konusudur." dedi.

Tabii, Türkiye, 84 milyon vatandaşını ve yaklaşık 4 milyon da göçmeni besliyor hâlen. Bütün bu olumsuz şartlara rağmen, Allah'a şükür, hani 1,8'lik büyümeden bahsettim de Sayın Abdüllatif Şener Bakanım ve değerli diğer konuşmacılar dediler ki: "Hep böyle büyümeden bahsediyorsunuz." Dünyanın bu özel geçiş döneminde Türkiye'nin tabii ki bu rakamı elbette yetmez ama büyük bir başarı çünkü aynı konuşmamda ben Amerika Birleşik Devletleri'nden başlamak üzere; İngiltere, Almanya, Fransa gibi

sanayileşmiş ülkelerin çok ciddi küçülmeler yaşadığını da söyledim. Dolayısıyla, yine Sayın Volkan Bozkır “115 milyon insanın da fakirlik ve açlığa sürülme tehlikesi var.” dedi. Bütün bunların sebebi tabii ki pandemi, bu salgın.

Değerli arkadaşlar, hepimiz Amerikan rüyasından, gelişmiş ülkelere bahsediyoruz ama yine Sayın Bozkır: “Görüşmelerimizi dijital ortamda yapıyoruz fakat sadece Amerika’da 40 milyon kişinin internet bağlantısı yok.” diye bir ifade kullandı; bilmiyorum, sayın milletvekillerimizin dikkatini çekti mi? “Amerika Birleşik Devletleri’nde 40 milyon kişinin internet bağlantısı yok.” dedi. Yani bazı arkadaşlarımızın sandığı gibi öyle bir cennet yok dünyada.

Ben, hafta sonu Bulgaristan’daydım. Bulgaristan seçimlerinde, gazetmen sıfatıyla orada, Sofya’daydım. Bakın, çok enteresan bir sonuç çıktı Bulgaristan’da. Ana akım partiler yani iktidardaki sağ parti oy kaybetti ama alternatif olması gereken, geçmişte 2’nci sıradaki sosyal demokrat parti 3’üncü duruma düştü. Hiç ismi cismi olmayan, orada şovmen olarak ifade edilen bir televizyon yapımcısı, televizyon programcısı, adaylarının ismi bile olmayan bir çıkışla birlikte 2’nci sıraya geldi Bulgaristan’da; yarın, perşembe günü de kesin sonuçlar ilan edilecek.

Burada dikkat etmemiz gereken bir şey var. Biz, demokrasinin beşiği olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin mensuplarıyız, önemli konular görüşüyoruz ama bunları görüşürken birbirimizi hırpalamadan ve halkımızın da insanlarımızın da ümidini kırmadan bazı şeyleri yapmak gibi bir sorumluluğa sahip olmalıyız.

Şimdi, aynı gemide giden, farklı kompartımanlarda olan, farklı düşünen partileriz; 5 tane grup var burada. Ama dikkatinize sunmak istiyorum, elbette eleştireceksiniz, yapıcı eleştiriler her zaman faydalıdır, bu bir kuraldır, demokrasilerde şarttır, muhalefet olmasa demokrasi olmaz ama şöyle bir alışkanlık var bazı arkadaşlarda, her ne olursa olsun mutlaka boş tarafı göstermek gibi bir alışkanlık var.

Evet, doğrudur, biz, iktidar grubu olarak, iktidarın partisi olarak, 1’inci parti olarak hep 2002 öncesine atıfta bulunuyoruz çünkü mukayese önemlidir, rakamlar önemlidir, rakamların da ruhu var. 2002 öncesinde Türkiye ekonomisi yüksek kamu açığı, yüksek enflasyon, zayıf bankacılık sektörü, kırılgan sanayi altyapısı ve yenilikçi faaliyetlerden mahrum bir reel sektör yapısına sahipti. Şimdi, bunun da yanında, o gün, ülkemize hâkim olan bazı dinamikler ki siyasi dalgalanmalarla birleşerek istikrarsız ve sağlıklı ekonomik yapıyı besleyip büyütüyordu 2002 öncesinde. 2002 sonrasında yani AK PARTİ döneminde -ki o dönemde Sayın Abdülfatî Şener de Başbakan Yardımcısı olarak katkıda bulundu 2007 yılında kadar- Türkiye, hakikaten büyük bir sıçrama, bir reform dönemi, bir gelişme dönemi yaşadı; devamında da bu, 2013’e kadar devam etti, büyüdük, büyüdük. Evet, tabii, bugün geldiğimiz noktada çözülmesini en kısa sürede temenni ettiğimiz bazı sıkıntılarımız var ama yine de iyiye gidiyoruz, dünyayla kendimizi kıyasladığımızda ülkemize, özel sektörümüze, kamu sektörümüze, sanayicimize, ihracatçımıza, hülâsa topyekûn Türk halkına haksızlık edip hırpalayacak bir noktaya gelmeyelim diyorum. Ben, aşırı iyimser biri değilim ama Mart ayı ihracat rakamlarını geçen hafta Sayın Ticaret Bakanımız açıkladı. Bu olumsuzluklara rağmen Mart ayı ihracatımız tüm zamanların rekorunu kırdı. Bunu kim yaptı? Türk ihracatçısı yaptı.

ERHAN USTA (Samsun) – İthalat ne oldu?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Söyleyeceğim.

Mart ayında ihracatımız yüzde 42,2 artarak -geçen dönemin mart ayına göre- 18 milyar 985 milyon rakamına ulaştı.

ERHAN USTA (Samsun) – Kur kaçtı?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sabredin. İthalatımız ise yüzde 25,8 arttı.

ERHAN USTA (Samsun) – Yüzden 25’den ithalattan fazla o. Yüzde 30 şeye göre...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – El insaf Sayın Usta, ihracatımız yüzde 42 artıyor, ithalatımız yüzde 25 artıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Bakın, Türk parasının yüzde 25 değer kaybetmesine rağmen sizin ithalatınız yüzde 25 artıyorsa siz...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Erhan Usta, size söz vereceğim, sırada siz varsınız, tamam.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bu, Türk ihracatçısının zaferidir ve 2020’nin son çeyreği ile 2021’in ilk çeyreği, ilk defa ihracatta 50 milyar doları geçtik. Tabii, bunda kurun etkisi ne kadar, elimde öyle bir veri yok ama mutlaka yüksek kurun da etkisi var. Bakın, bunu pandemi döneminde yapıyoruz. Bunu Türk sanayicisi yapıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Piyasa daraldı Ağabeyciğim, millet aç. İhracatçı ne yapacak? Zavallı, işte yok parasına sattı malını.

CEMAL ÖZTÜRK (Samsun) – Bu sizin görüşünüz.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Usta, bitirmek üzere, biraz sabır.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tabii, Türkiye’nin 2002 yılındaki ihracatı ne kadardı, şimdi ne kadar? Bütün bu rakamlar önümde var ama Sayın Erhan Usta bana sataşarak şirazemi bozmaya çalışıyor.

Millî gelirimiz, bakın, döviz kurundaki ekonomik temeli olmayan dalgalanmalara rağmen, bugün ekonomik temeli olmayan psikolojik dalgalanmalara rağmen Türkiye’nin millî geliri 2002 yılında 238 milyar dolardı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Başkanım, birkaç dakika daha istiyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Tükettiniz işte. Bu gidişle onu da arayacağız. Bir tek millî gelirin büyüklüğü kaldı, onu da...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Usta, sabır, iki dakikaya bitiyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Millî gelirimiz döviz kurundaki ekonomik temeli olmayan dalgalanmalara rağmen 238 milyar dolardan 3 katlık bir artışla 717 milyar dolara yükselmiştir. Tabii, bunun biz 940 milyar dolaylarını da gördük. Enflasyonda da bu durumu görüyoruz. Mesela, 2002 yılındaki yüzde 29,7’lik enflasyonu bir zamanlar yüzde 6’lara kadar indirdik, bugünlerde arızı olarak yükseldi, bunu kabul ediyoruz yani bu son dönemdeki bu artışın, inşallah, yeniden tek haneli rakamlara gelmesini ümit ediyoruz, geleceğine de inanıyoruz çünkü disiplinli maliye politikalarından taviz vermiyoruz. Bu konuda Hükûmetimiz merkezî yönetim bütçe açığının millî gelire oranı 2002 yılında yüzde 11,1 iken en kötü dönemimiz olan 2020 yılında, geçen yıl, salgına rağmen yüzde 3,4’e inmiştir. Bu, bütçe disiplini açısından takdir edilmesi gereken bir orandır. Bu oran dünya genelinde ne olmuş yani bütçe açığının millî gelire oranı? Geçen sene yüzde 11, 8 olmuş. Bu da önemsenmesi gereken bir sonuçtur. Yine 2002’de bütçemizden faiz ödemelerine ayrılan pay yüzde 43,2’ye geçen sene faizler artmasına rağmen 11,1’e düşmüştür.

Bunları niye söylüyorsunuz? Değerli arkadaşlar, yapılanları da görelim. Elbette, Polyannacılık oynayın demiyorum ben ama “Hayat bayram olsa...” diye de bir şarkı söylemiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Türkiye 65 milyon nüfustan 85 milyon nüfusa geldi. Her yıl 1 milyonun üzerinde insanın...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Öztürk, daha var mı, vereyim mi süre?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İki dakika daha verirsiniz Sayın Başkanım, önemli konular bunlar, 5 maddenin üzerinde konuşuyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Buyurun.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Değerli arkadaşlar, bunları da hamaset olsun diye söylemiyorum, bir hakkı teslim edelim, yapılanları da görelim. Biz sizden... Elbetteki tenkit edin. Değerli arkadaşlarımız bir kanun teklifi getirmiş, çok da güzel hazırlamış. Ama diğer toplantılarda da görüyoruz yani müzakere ederken, tenkitlerinizi yaparken yapılan güzel şeyleri de görürseniz “Marifet iltifata tabidir.” atasözümüz gereği Hükümetimiz daha güzel işler yapar.

Ben, katkılarınız için teşekkür ediyorum ve kanun teklifini hazırlayan Nilgün arkadaşımızı tebrik ediyorum ve hayırlı olmasını dileyerek hepinize saygılar sunuyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Erhan Usta, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cemal Bey’e de ayrıca teşekkür ederiz, bize epeyce bir konuşacak mevzu çıkardı.

Şimdi, bu ilk 5 madde amme alacaklarının tahsiliyle ilgili maddelerin... Yani bizim teknik arkadaşlar baktı, bizim gördüğümüz kadarıyla herhangi bir sıkıntı yok; işte etkinliği artırmaya yönelik, usulsüzlükler varsa onları önlemeye yönelik şeyler olduğunu düşünüyoruz. Tabii, burada birtakım değerlendirmeler olursa o zaman bakarız daha iyi yapılması anlamında ama şu an itibarıyla, biz, bu maddeleri destekliyoruz. Biz baştan söyledik, biz yeminle gelmedik, biz doğru olanı destekler, yanlış olana da ikazımızı yaparız.

Şimdi, Cemal Bey, 2020 yılı büyümesinin bir anatomisini çıkaralım Ağabeyciğim çünkü şimdi şöyle kabaca baksanız, elde en az 20 tane temel makro ekonomik gösterge vardır, bula bula bir tane 1,8’lik büyüme var elinizde, ha bire onu söyleyip duruyorsun. Bir bakalım yani bu büyüme... Bir defa büyümenin niteliğine bakacağız, bu büyümenin doğru olduğunu da kabul ediyoruz -TÜİK’e güveniyoruz diyelim- ama bu büyüme bize neye mal oldu? Keşke büyüsek, bir miktar küçülseydik de birazdan söyleyeceklerimi yaşamasa mıydık diye bir düşünelim.

Şimdi, 11 Mart 2020’de Türkiye’de pandemi görülmeye başlandı, başka ülkelerde daha erken görüldü, dünya genelinde Aralıkta başladı, Ocakta, Şubat’ta Avrupa’da yaygınlaştı, tabii kapanmalar başladı ve ülkeler pandemiden olumsuz yönde etkilenen vatandaşlarına destekler vermeye başladı. İşin sağlık boyutuna girmiyorum yani maskedir, şudur budur, oradaki başarısızlıklara girmiyorum. Bizde para var mı? Hükümet dedi ki: “Vallahi, kusura bakmayın, para yok, bizim beş kuruş yardım yapacak bir durumumuz yok. Ne yapalım?” O zaman millete bankaların yolunu gösterdi. Ondan sonra, bankaların aktif rasyolarında düzenleme yapıldı, bankalar zorunlu olarak kredi vermeye mecbur edildi çünkü o rasyoyu tutturabilmesi için kredi vermesi gerekiyordu. Ondan sonra, kamu bankaları eliyle de suni olarak krediler düşürüldü. Böyle bir ortamı yaşadı Türkiye. Ondan sonra da bakın, yaklaşık Marttan Aralığa kadar Türkiye toplam bankacılık sektörü kredi hacmi 800 milyar TL arttı yani 2,8 milyardan 3,6 milyar TL’ye yükseldi. Bu çok yüksek bir artış yani hiçbir ekonominin bu kadar yüksek artışı bir anda kaldırması mümkün değil, zaten bizim ekonomi de kaldıramadı. Ne oldu? Şimdi, çok ihtiyacı olana da verilmedi ama elbette bir kısmı ihtiyacı olana gitti çünkü bankalar zorunlu olarak verdiği için bunu bünyesi sağlam firmalara vermeyi tercih etti. Onlar da böyle belirsizlik döneminde yatırım falan yapmadılar elbette, gittiler dolar aldılar, gittiler altın aldılar. Dolar kuru yükselmeye

başladı, altın ithalatı arttı. Geçen yıl Türkiye'nin 25 milyar dolar altını oldu. Ben, buradan bas bas bağırırım, Sayın Cumhurbaşkanına akıl veren bir tane akıllı danışmanı yok, Cumhurbaşkanı teşvik etti bu süreci "Altın alın, altın alın." diye, güya doları tahtından düşüreceğiz. Yani bu kadar cehalet olur, vatandaş buradan TL'yle alıyor ya altını, yurt dışından da TL'yle almıyoruz arkadaşlar, altını dolarla alıyoruz. Altın aldığın zaman iki tane şoku birden yiyoruz; bir, kurumuz artıyor, dolara talebin artıyor; iki, ithalatın artıyor, cari açığın bozuluyor. Sadece dolar alsak hiç olmazsa cari açığı bozmaz, dolar bir mal olmadığı için sadece kurunuz artar; böyle de bir sıkıntı oldu. Neyse, dolarımız arttı. Kur yükseldi mi? Yükseldi. Efendim, altın ithalatımız arttı. Ondan sonra, araba, ev fiyatları olağanüstü yükseldi, bir pandemi döneminde olmaması gereken bir şekilde yükseldi. Çünkü bakın, aniden verilen bu kadar şok para bütün makroekonomik dengeleri bozdu. Bunun sonucunda ne oldu? Enflasyonumuz arttı, cari açığımız arttı, kurumuz arttı. Kuru tutmak için Sayın Berat Albayrak ne yaptı? Hatırlayın, dört ay 6,85'te kur tutuldu, Türkiye'nin 128 milyar doları eritildi, kamu bankaları dâhil. Bugün, eğer BDDK düzgün çalışsa bu kamu bankalarının hepsine el koymak durumunda kalır, bu kadar iddialı konuşuyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bankaların şu anda döviz ihtiyacı yok ki.

ERHAN USTA (Samsun) – Olmaz olur mu? 26 milyar dolara çıktı bilanço içi döviz pozisyonu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Döviz pozisyonu ihtiyacı yok...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, hangi rakamı kullanacağımıza bakacaksınız. 17 milyar dolardır bankaların geçen hafta itibarıyla bilanço içi açık pozisyonu. Dışarıdan, oradan buradan "hedge" ederek net genel pozisyona...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Bugün itibarıyla bankaların 6 milyar döviz fazlası var.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, BDDK rakamını söylüyorum, açın, bakın. Birazdan size gösteririm, 17 milyar dolar civarında bilanço içi –bakın, kavramları karıştırmayalım- açık pozisyonu var. Öbür taraftan, nereden "hedge" ettiğini bilmediğimiz birtakım bilanço dışı kalemlerle yapılan bu kapatmanın bir şeyi yok, bilanço içine bakılır burada teknik açıdan.

Şimdi, bu sefer bunu tutacağız diye rezervleri de erittik. En sonunda ne oldu? Kur tekrar fırladı, 8,50'ye gitti. Elimizde ne kaldı? Evet, büyüme etkisi oldu, elbette büyüme etkisi olacak. 800 milyar lira şok veriyorsunuz ekonomiye. Bir de normal gelirler var, işini kaybedenler oldu ama normal işi olan insanların gelirleri de var, bu paralar harcanınca ekonomide elbette bir büyüme oldu. Oldu, oldu da büyümenin tamamı da yüzde 1,8 oldu ama yüzde 5,1 cari açık, yüzde 3,5 bütçe açığı... Bütçe açığında gerçi pandeminin etkisini çok fazla olmadı, ona geleceğim, öyle bir bahane var ama öyle bir şey yok. Yani pandemi bütçeye yaradı. Niye? Çünkü bir kısım vergiler, şeyler artırıldı.

Şimdi, bu sefer, dolar 8,50'ye vurduğu zaman ne oldu? Yönetim değişiklikleri oldu, Merkez Bankası Başkanı gitti, Bakan gitti, Türkiye 875 baz puan faiz artırmak zorunda kaldı. Artırdığımız faiz gelişmiş ülkelerin 1.000 katı kadar neredeyse 0,1'ini falan alırsak yani artırdığımız kısmı, yüzde 19'a faizi getirdik. Şimdi, eğer bu büyüme sizin vicdanınızı rahatlatıyorsa vallahi övünün durun. Bu büyüme maliyeti aşırı yüksek bir büyümedir.

Gelelim bu büyümenin kalitesi ve niteliğine.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yüzde 5'in altında büyüdüğü zaman Türkiye başarı sağlamamış demektir ama olağanüstü şartlardayız pandemi döneminde.

ERHAN USTA (Samsun) – Elbette ama Cemal Bey, şimdi, bakın, tek kalem olarak diyorsunuz ya, birazdan onu size atfederek de söyleyecektim yani “Rakamlarla bakmak gerekir.” diyorsunuz, ekonominin tamamına bakalım, bir tek 1,8’lik büyümeyi söylediniz. O yüzden bu büyümenin bir anatomisine bakalım istiyorum. Şimdi, süreci anlattık, biraz da rakamı irdeleyelim.

Şimdi, biliyorsunuz, üç çeşit millî gelir hesabı vardır: Bir, üretim yoluyla; iki, harcama yoluyla; üç, gelir yoluyla. Şimdi, üretim yoluyla millî gelir hesabına baktığımızda en fazla büyüyen kalem finans sektörü arkadaşlar. Türkiye 1,8 büyüyor ama finans sektörü yılda yüzde 21 büyüyor. Finans sektörünün kârı ne? Yani onun katma değeri kârdır. Kâr nedir? Faizdir. Faizi kim veriyor? Vatandaş veriyor ya. Yani şimdi, bu büyümeyle övünüyorsunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İhracata ne diyeceksin? Üç ayda 50 milyar doların üstünde ihracat yapmışız.

ERHAN USTA (Samsun) – Oraya geleceğim, dur. Dur, onların hepsini not aldım, merak etme. Yirmi beş dakikada ben onları toparlayacağım.

Şimdi, bakın, finans sektörünün millî gelir payı ne oluyor biliyor musunuz? 2018 yılında yüzde 3 olan millî gelir içerisindeki payı 2020 yılında bunlardan dolayı, milleti faize mahkûm eden bu anlayıştan dolayı yüzde 3,7’ye çıkıyor. Yani üretim yönüyle baktığımızda, büyümeye en büyük katkı finans sektöründen, faizden geliyor, bankacılıktan geliyor. Bu, övünülecek bir şey değil esas itibarıyla, bu, övünülmeyecek bir şey.

Şimdi, harcama yoluyla bakınca durum daha da vahim. Üretim yoluyla bakınca böyle. Şimdi, biliyorsunuz önce üretim yoluyla hesap edilir büyüme, buna harcama yoluyla bakarız. Harcama yolundan kasıt ne? Gelir üretildiyse, bir üretim olduysa daha doğrusu bu ya tüketilir, ya yatırım yapılır, ya ihracat yapılır ya da ithalat yapılır ve bir stok vardır. Bakın, burası çok önemli, Çokomelli burası. Stok kalemi iki şeyi ifade eder: Net hatayı, bir hata varsa hatayı ve bir de hakikaten stoktaki değişimi ifade eder ama artık olarak bulunduğu için bütün hata kalemleri oraya varır. Şimdi, Türkiye’nin 2020 yılında stoktan büyümesi ne biliyor musunuz? 3,41. Normalde stoktan büyümeyi sıfır kabul ederiz. Mesela, ben projeksiyon yapıyorum şimdi parti için, ileriye doğru stok büyümesini sıfır alırs. Elbette, hayatta sıfır çıkmaz bu ama bunun küçük rakamlar çıkması beklenir. Ya, bütün büyüme stoktan geliyor eğer büyüme rakamı doğruysa ki büyüme rakamı hatalı. Biz devletin kurumlarını fazla yıpratmamak için bunları söylemiyoruz ama insanı zorunlu bırakıyorsunuz. Bakın, 3,41 yani Türkiye’nin stok değişimi sıfır olsaydı, stoktan büyümeye katkı gelmemiş olsaydı 1,8 büyümeyi değil, 1,6 küçülmeyi konuşacaktı bu ülke arkadaşlar. Kimse bu büyümeyle bana övünmesin, ben bu büyümenin ciğerini biliyorum.

Ya, gelir yöntemiyle bakıyorsun, üçüncü yöntemle bakalım. Şu büyümenin kalitesini görüyor musun Sayın Başkan? Şimdi, bakın, bir yılda ücret ödemeleri... Hep emeğin hakkını konuşuyoruz değil mi? Şimdi, harcama yolunu söyledik, üretim yolunu söyledik, bir de bütün bu paralar bir yerlerde gelir oluyor; ya ücret oluyor, ya kâr oluyor, rant oluyor. Şimdi, bakıyorsun, ücretin payı bir yılda 2019’da 34,8 iken 2020’de 33’e düşmüş, 1,8 puan küçülmüş ücretin payı sistemde, millî gelir içerisinde. Dolayısıyla, hakikaten, bütün samimiyetimle söylüyorum, otuz yılından fazla zamanını TÜİK istatistiklerine harcamış bir insan olarak söylüyorum: Sakın ola ki bir yerde bir daha bu büyümeyle falan övünmeyelim, bu büyüme övünecek bir şey değildir, bu büyüme niteliksizdir, kalitesizdir, tutarsız bir büyümedir.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Almanya’nın yüzde 8 küçüldüğü bir yerde, İngiltere’nin yüzde 9 küçüldüğü bir yerde sen yüzde 1,8 büyümüşsün. Niye övünmeyelim?

ERHAN USTA (Samsun) – Bir şeyde anlaşıyoruz biz o zaman. Ya, ben sana söyledim, bozduğunuz makroekonomik dengeleri söylüyorum. Enflasyonu artırmışsın, cari açığı artırmışsın, bütün dengelerini bozmuşsun. Söylemeyi unuttum, Türkiye sorunlu krediler problemiyle karşılaşacak. Bakın, bizim hesabımız, yazın, burada söylüyorum: 650 milyar TL’dir 2021 yılı Haziran ayında sistemin sorunlu krediler tutarı ve kredilere oranı da yüzde 20’ye çıkacak bu ülkede. Şu anda BDDK’nin düzenlemeleriyle geciktiriyoruz. Ölü kredileri, ölmüş kredileri canlı olarak gösterdiği için sistem yüzde 3’lerde, yüzde 5’lerde görünüyor, yüzde 20’ye çıkacak, bunu yaşayacağız. İnşallah bankacılık sektöründe sistemik bir kriz olmaz, olmazsa öpüp başımızın üzerine koyalım çünkü bu büyüme böyle bir şey arkadaşlar.

Küçüldü dediğimiz ülkelerin insanları...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bankaların takipteki alacak oranı yüzde 5’in altında.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, Cemal Bey, Allah aşkına yani bunu hakikaten mi söylüyorsun? İstirham ederim, biraz daha dikkatli dinleyin lütfen, diyorum ki: BDDK’nin düzenlemeleriyle takipteki alacaklara atılmıyor şu anda, üç aylık, altı aylık ötelemeler oldu. 2021 yılı Haziran ayında bu bitecek. Eğer yeniden bir öteleme olmazsa bu sorunlu kredilerin tamamı gözükecek, şu anda sorunlu krediye atılmıyor. Anlatabildim mi? Yani şu anda sorunlu krediler sorunsuz kredi gibi gözüküyor, o yüzden yüzde 5’te gözüküyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Ama 2002’den beri Türkiye’de bir banka iflas etmemiş, bankalara el konmamış, bu da başarı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Cemal Bey, karşılıklı konuşmalıyım.

ERHAN USTA (Samsun) – Onun cevabını birazdan vereceğim, nasıl bir 2002 aldığının cevabını birazdan vereceğim, notlarımda var, oraya geleceğim ama bir insicamını bozmayalım.

Dolayısıyla, bakın, şunu söyleyeyim: Yüzde 3 küçülmüş, yüzde 5 küçülmüş ülkelerin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Cemal Bey, konuştuğça uzuyor, vaktimiz dar, rica ediyorum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – “Benim insicamımı bozdu.” dediği için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Onu görmedim ben de şimdi evet.

ERHAN USTA (Samsun) - Yok yok, hiç problem yok. Ben rahmetli Demirel gibi bundan keyif alıyorum, önemli değil, hepsine söyleyecek lafımız var da Sayın Başkan süre versin, yirmi beş dakika yetmeyecek.

Şimdi, olay şu: O ülkelerde... Niye küçüldü Almanya? Çünkü Almanya kapattı. Vatandaşını da ne yaptı? Parasını verdi, kimseyi aç bırakmadı. Şimdi, devletin verdiği para anlamındaki şey... Şimdi, kapattığın zaman elbette üretim duruyor, onun büyüme üzerinde olumsuz etkisi var ama sefalet yok. Şimdi, birazdan gelir dağılımını konuşacağız yani gelir dağılımı Türkiye’de çok aşırı bozuldu. Bakın, bunu göreceğiz rakamları çıkınca. Bütün dünyada bozuluyor, onu kabul ediyorum ama bizde çok daha fazla bozulacak. Onu kısa çalışma ödeneğine gelince anlatacağım.

Şimdi, dolayısıyla... “Rakamlarla bakmak gerekir.” dediniz ya, çok güzel bir şey söylediniz, biz hakikaten ondan yanayız, hep rakamlarla konuşalım, hamasetin kimseye bir faydası yok ama bir tek, 1,8 rakamına bakarsanız o rakamın da hâli, durumu budur.

Şimdi, Mustafa Bey de aynı şeyi söyledi, mesela Mustafa Bey’in söylediği önemli bir şey var, dedi ki: “Rakamlarla konuşalım.” Ben de yine, ona da katılıyorum. Yeni tescil sayısı, bakın, arkadaşlar, kriz dönemlerinde yeni tescil sayısı ve kurulan şirket sayısı artar; kapanmalarda çok fazla artmaz. Niye artmaz? Çünkü bir şirketi kapatabilmek için vergi borcunu ödeyebilmen lazım. Adam vergi borcunu

ödeyemiyor ki şirketini kapatsın, kapatamıyor şirketi. O yüzden artmıyor kapanmalar. Niye yenisini açıyor, işleri çok mu iyi? Hayır, borcunu ödeyememiş, gırtlığına kadar gelmiş, sicili bir miktar düzgün, işte, kaçırabilir miyim, kredi alabileceğim bir şirket kurabilir miyim diye yeni tescil yapıyor. Hayır, olay budur.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama şimdi, öbür şirket ortakları bunları görmeyecek mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, görülsün, ne kadar gidebilirse... Çocuğunun üzerine kuruyor, hanımının üzerine kuruyor. Türkiye’deki realite bu canım, sorun Allah aşkına. Yani ekonominin içerisinden geliyoruz, biz bunları konuşa konuşa geldik, bunları burada şu anda öğrenmiyoruz yani konuşuldukça.

Dolayısıyla, rakamların arkasındaki mantığı, mantaliteyi eğer anlarsak hakikaten rakamlarla konuşmak... Ha, bunları bilmeden rakamla konuşursak rakamla konuşmak çok tehlikelidir ama biz bunları bilerek konuşuyoruz.

Şimdi, evet, elbette 2002’de Türkiye’nin bir kısım makro dengeleri kötüydü, ona kimsenin bir şey dediği yok ama siz nasıl bir Türkiye aldınız biliyor musunuz? Tabii, bunu siyasi şeyini İsmail Beylerin söylemesi lazım ama ben de o dönemin bir teknokratı olarak vicdani sorumluluğum gereği bunu söylüyorum. Siz, aldığınız Türkiye’de reformu yapılmış, bankacılık sisteminin bütün maliyetleri karşılanmış bir Türkiye satın aldınız. Efendim, düzenleme kurumları kurulmuş, bütün, mesela şeker pancarı kısıtlaması yapılmış -bugün yapabiliyor musun- bütün kısıtlaması yapılmış, doğru veya yanlış, onun siyasi bedellerini de 3 tane parti, 3’ü birden baraj altında kalarak ödemiş. Böyle bir Türkiye’yi devraldınız, tertemiz bir Türkiye devraldınız. Makro göstergeleri kötü...

AHMET KILIÇ (Bursa) – Yapmayın, tertemiz bir Türkiye...

ERHAN USTA (Samsun) - Evet, bankacılık sistemin de ne problem vardı, sizin devraldığınız bankacılık sisteminin? Bu ülke 2001 krizinde bankacılık sistemine 60 küsur milyar dolar para harcadı, o ülkeyi devraldınız siz. Orada bir yanlışlık yok, tamam mı? Düzgün bir Türkiye devraldınız. Yüzde 4,5 mali disiplin, evet, faiz yükü fazlaydı. Bakın, yanlış anlaşılmasın sözlerim. Şimdi, bir şeyin trendine bakmak gerekir. Mali disiplin uyguluyor, bütçe açıkları yüzde 11’lerde, efendim, vergi gelirinin faize giden kısmı yüzde 80’lerde zaten o yüzden o reform programları yapıldı. Ama düzelme trendine girmiş ve bütün taşları döşenmiş bir Türkiye devralındı ve çok hızlı bir iyileşme oldu ve bu hızlı iyileşmeyle siz hiçbir şey yapmadınız, şunu söyleyeyim: Pardon, çok özür dilerim yani yeni bir reform programı anlamında bir şey yapmadınız, aynen IMF’in programını, Türkiye’de IMF’in birlikte yaptığı programı diyelim, aynen aldınız. IMF programında bir satır değişiklik yapmadan 2008 yılı Mayıs ayına kadar uyguladınız ve bunun sonucunda 2006 yılında Türkiye’de kamu açığı sıfıra düştü arkadaşlar, yüzde 11’lerden. Uygulama iyi miydi? Kaliteli bir uygulama yapıldı. Yani o dönemin bir bürokratu olarak bunda bizim de çok ciddi payımız var veya siyasi olarak Sayın Bakanlarımızın da payları var. Ondan sonraki kısım ayrı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – İşte, bunları söyleyin, iyi yapılan şeyleri de söyleyin.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunları hep söylüyoruz arkadaş, sizin kulağınız başka şey duymuyor ama şunu da unutma: Yedi yıldır da, 2013 yılından sonra Türkiye sürekli fakirleşiyor diyorum. Şimdi, oraya...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama ne oldu?

ERHAN USTA (Samsun) – Hiçbir şey olmadı arkadaş, hiçbir şeyin arkasına sığınmayın, hiçbir şey olmadı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hiçbir şey olmadı olur mu?

ERHAN USTA (Samsun) – 1980 yılında millî gelir içerisindeki, dünya hasılası içerisindeki payı 0,87’de aldığımız Türkiye’yi bugün 0,86’ya getirdiniz, nüfus içerisindeki payımız artmış olmasına rağmen yani kişi başı gelir açısından bakarsan daha da kötü. Veya “kişi başı gelir” dediniz, 18’inci, satın alma gücü... Kusura bakmayın, şimdi, AK PARTİ kadroları bir yıl oldu satın alma gücüyle... Sayın Bakanı tenzih ediyorum, Planlamacı olduğu için geçmişi de biliyor. Bir yıl öncesine kadar satın alma gücü filan bilmiyordunuz. Şimdi, öbür tarafta işler bunalınca satın alma gücü sizi kurtarmaz. 25 bin dolar hedefini bu ülkenin Cumhurbaşkanı satın alma gücü paritesine göre koymadı, cari dolara göre koydu ve gerçek mukayese ülkeler arasında böyle yapılır. Normal millî gelirimiz düşük, satın alma gücü paritesi yüksekse o bir fakirlik göstergesidir, biliyor musun? Yani hamburger bizim ülkede 1 liradır -diyelim ki, atıyorum şimdi, böyleyse satın alma gücünden çok ciddi bir fark gelir- Avrupa Birliği ülkelerinde 1 dolarsa işte, 8 kat senin millî gelirini çarparsın aynı hamburgeri alıyorum diye. Bu, fakirlik göstergesidir. Afrika’ya gittiğin zaman bu vardır. Bu, güvenilecek bir şey değildir.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir şişe suyu 7 euroya içtim, Türkiye’de 1 lira.

ERHAN USTA (Samsun) – Zenginlik o, refah o işte.

CAVİT ARI (Antalya) - Kazıklamışlar.

ERHAN USTA (Samsun) – 1993 yılında bu ülke... Arkadaşlar, şimdi, AK PARTİ’li milletvekili arkadaşlarımız şöyle zannediyor: Kendileri olaya ne zaman muttali olursa işin miladını o zaman olarak alıyorlar, böyle bir temel hataya düşüyorsunuz. Türkiye, 1990’lı yıllarda 17’nci büyük ekonomi oldu biliyor musunuz? Ha, kötü işler, bozuldu etti, 20’lere, 21’lere düştü. Yani bu 17 ilk karşılaştığımız bir şey değil. Türkiye G20 ülkesi yani bunu AK PARTİ kadroları söyledi, “AK PARTİ döneminde G20 ülkesi olundu.” denildi, Türkiye 1999 yılında G20 ülkesi oldu. Anlatabiliyor muyum? Yani ve 1990 yılında Türkiye kişi başı gelir açısından dünya sıralamasında 49’uncu sıradaydı, şu anda 75’inci sırada arkadaşlar.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Dünyanın en tehlikeli 3 terör örgütüyle uğraşıyoruz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Cemal Bey, sen bağlama oraya.

ERHAN USTA (Samsun) – Tabii tabii, 1984’te başladı. Ona da geleceğim, ona da geleceğim. Arkadaş, samimi söylüyorum...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hatip konuşmasını bitirsin, karşılıklı konuşmayalım lütfen. Karşılıklı konuşmayalım.

CAVİT ARI (Antalya) - Diğer iktidarlar da uğraştı bu terör örgütüyle, hatta bitme noktasına geldi, 2002’de bitme noktasına geldi.

ERHAN USTA (Samsun) - Şimdi “terör örgütü” filan diyorsun, Savunma Sanayii Destekleme Fonu’na 2020 yılında verdiğiniz ödeneğin tam 999 milyon lira altında kullandırmışsınız. Madem böyle savunma harcamaları attı, niye bunu... İşte, Maliyeciler burada, söylesin, yanlışı var mı arkadaşlar rakamın?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sadece savunma sanayisine bu ülke 2,5 trilyon dolar harcamıştır.

ERHAN USTA (Samsun) – Savunma Sanayii Destekleme Fonu’na 2020 yılı bütçesinde konulan ödeneğin 999 milyon lira altında harcama yapılmadı mı? Buyurun, söylesinler. Hani şey... Terör merör hikâye.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bir tarafta DEAŞ’la, bir tarafta DHKP-C’yle, bir tarafta PKK’yla, FETÖ’yle... Bir aslana onlarca sırtlan saldırmış, sen bana hikâye okuyorsun orada, kusura bakma Erhan. Yani tamam, “Rakamlara inanma.” diyorsun...

ERHAN USTA (Samsun) – “Rakama inanma.” demiyorum, tam tersine rakamlara inan diyorum.

Şimdi, şu şeyleri de söyleyelim...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Türkiye bu zor zamanda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cemal Bey, karşılıklı konuşmayalım, sıra geldiğinde siz de görüşlerinizi ifade edersiniz, herkes kendi bakış açısından yorumluyor olayları.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, müflis tüccar...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkan, kanıma dokunuyor. Bu ülkede, bakın, samimi söylüyorum, 2,5 trilyon doların üstünde kaynağımız PKK terörüne harcanmış. Bunun sebeplerine girmeyeceğim ama...

ERHAN USTA (Samsun) – Ağabeyciğim, o rakamların hesabını kim yaptı? Bana bir tane bilimsel çalışma koyun şunun için, bir tane bilimsel çalışma koyun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, siz devam edin lütfen, devam edin.

ERHAN USTA (Samsun) – O çalışmayı biz yaptık bir tek, tamam mı, dediğin rakamların hiçbirini de bulmadık.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Senin rakamını söyle, söyle rakamını madem yaptın.

ERHAN USTA (Samsun) – Samimi söylüyorum, bizim yaptığımızda, ne zaman, son altı yedi yıl önce yaptığımızda 100 küsur milyar dolar civarında “olsa olsa” metoduyla bulundu. Bakın...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Allah’tan kork ya, sen saymayı bilmiyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, siz devam edin, karşılıklı konuşmayalım, tamamlayalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır Sayın Başkan, bunu söylüyorsanız bir tane çalışma koyun ortaya arkadaş, bir tane çalışma koyun. 3 milyon...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Hiçbir şey yokmuş gibi söyleme sen de o zaman, sanki hiçbir şey olmadı Erhan.

ERHAN USTA (Samsun) – “Hiçbir şey olmadı.” diyen var mı?

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Ama bak, şimdi herkes öyle algılıyor. Hiçbir şey olmadı mı? Terör...

ERHAN USTA (Samsun) – İşte, söylüyoruz... İsmail, bu terör yeni mi başladı arkadaş?

CAVİT ARI (Antalya) - Terör kırk senedir var.

ERHAN USTA (Samsun) - Bitmiş bir terör devraldınız. 2002 yılında Türkiye’de kaç şehit vardı? Kaç şehit vardı, bana bunu söyleyin. Hayır, ben şimdi bunları konuşmak istemiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, geneli üzerinde konuştuk aslında, şu maddelerle ilgili konuşabilirsek çok memnun olurum.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – 15 Temmuz olmadı, Meclis bombalanmadı yani hiç yaşamadık biz bunları.

ERHAN USTA (Samsun) – 15 Temmuzun ekonomiye maliyetinin ne olduğunu bir çalışın, ondan sonra tartışalım üzerinde, varsa onu çalışacak bir teknisyeniniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, sürenizin sonuna yaklaşıyorsunuz.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, Sayın Başkan, şu ithalat-ihracatı da çok kısa söyleyeyim...

Ama süreme ilave edeceksiniz herhâlde yani konuşturulmadım.

Şimdi, arkadaşlar, Türkiye, iç piyasa çok daraldı. Ha, ben yine ne olursa olsun, her şeye rağmen ihracatçılarımızı tebrik ediyorum, Allah hepsinden razı olsun, Türkiye'nin bu sıkıntılı döneminde Türkiye'ye döviz kazandırdılar. Onlara hiç kimsenin bir şey dediği yok ama analizi doğru yapalım, bak, yarın mahcup oluruz bu ithalat-ihracat rakamlarında da.

Şimdi, ihracatta yüzde 40'lık bir artış var. Neden kaynaklanıyor? Bir, iç piyasa çok daraldı. İki, bir kur şoku olmuş. Bu kur şoklarının kısa vadede ihracat üzerinde olumlu etkisi olur. Ha, sonra kur şokunun hiç bir şekilde... Ödemeler dengesinde biz bunun çalışmasını yıllarca yaptık. Böyle kalıcı bir etkisi olmaz çünkü ithalatınızda zaman içerisinde fiyatlar seviyesini artırır. Ancak ücreti baskılayarak yapabilirsiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ara malı ithal ediyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, ben onu söylüyorum Nilgün Hanım, itiraz etmenize gerek yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, tabii, sonunda söyledim belki ama geneli üzerinde konuşuyorsunuz yine, maddeleri konuşursak çok memnun oluruz.

ERHAN USTA (Samsun) – 5 maddeyi birden konuşuyoruz, Cemal Bey de aynı minvalde yaptı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İlk 5 maddeyle ilgili konuşabilirsek, geneli üzerinde konuştuğuk biliyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Amirallere filan girmiyorum, konudan kopmamak için.

Dolayısıyla burada tebrik ettiğimizi söyledim ama bir tek rakama bakarak bir şey söylersek önümüzdeki aylarda mahcup oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Burada, bir, yurtiçi piyasa daralmıştır; iki, kuruş şoku vardır; üç, bekleyen bir kısım ertelenmiş talepler vardır, ondan dolayı oldu. Ama burada daha vahimi yüzde 25 ithalat artışımızdır, bakmamız gereken şey o. Buna rağmen,, en son ayda da şubat ayında da ciddi bir cari açık verilmiştir. Dolayısıyla, daha önemli olan bir konuya geleceğim, şimdi bunu şeye bağlamak için; kısa çalışma meselesine Sayın Başkan. Şimdi hepimiz biliyoruz ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O konuyu maddesi geldiğinde konuşsak...

ERHAN USTA (Samsun) – Yok, hayır, hayır, onun altlığı olması açısından, genel olarak konuşuyorum, orada maddede konuşacağız.

Şimdi, gelir dağılımı bütün dünyada bozuluyor bu pandemi döneminde. Tabii, elimizde rakam yok, hissiyatımızla söylüyoruz, daha doğrusu öncü göstergelerle söylüyoruz. Çünkü hiç destek veremediğimize göre... İşte en son TÜİK'in açıkladığı rakamlara göre yüzde 29,1 atıl iş gücü yani bizim “geniş tanımlı işsizlik” dediğimiz atıl işgücü olarak aldı, yüzde 29,1 olduğuna göre bu ülkede ciddi bir gelir dağılımı adaletsizliği olacak, bunu görüyoruz ve en savunmasızlar etkilendi. Kimler etkilendi? Bu pandemide kadınlar etkilendi, gençler etkilendi, ilk önce bunlar işsiz kaldı, ondan sonra iş gücü niteliği daha düşük olan kesimler etkilendi. Beyaz yakalılar da elbette işinden oldu filan ama mavi yakalılar daha fazla etkilendi, sabit gelirliilerin çok fazla etkilendiği bir süreç. Dolayısıyla, önümüzdeki şeyde tasarrufları da düşük bu kesimin, pandemiden olağanüstü etkilenen kesimin tasarrufları düşük, hayatlarını idame ettirmek için geliri olmayan kesimler. Dolayısıyla gelir adaletsizliğinin olağanüstü arttığı bir dönemi yaşıyoruz ama benim endişem dünyadan daha fazla bizde bozulacak, bunları rakamlar çıkınca göreceğiz. Şimdi, burada şu var: Bu kısa çalışma ödeneğinde konuşacağız, bunun

uzatılmaması çok vahim bir hata olmuştur yani bu öyle böyle bir hata değil, çok vahim bir hata olmuştur. İşini kaybettikten sonra o insanların tekrar... Hani “güçenmiş iş gücü” diye bir kavram var. Geçen OECD’nin bir raporunda okudum, ben daha önce bu kavramı duymamıştım. “‘Güçenmiş iş gücü’ diye bir kavram var.” diyorlar ve işini kaybedenler iş piyasasına geri dönmekte çok zorlanıyormuş. Dolayısıyla bu kesimlere yönelik olarak mümkünse işini kaybetmemesini sağlamak gerekir, işiyle bir şekilde bağlantısını tatalım, bir ay çalışmak yerine on gün çalışsın, gitsin kısa çalışmadan parasını alsın ama işinden ayrılmasın; OECD’nin söylediği şeyi söylüyorum. Ondan sonra, “Yine de işini kaybederse ilk yapmamız gereken şey hem doğrudan transferlerle desteklememiz lazım ve bunları geciktirmeden -buradan Hükûmete öneri olarak söylüyorum - hemen iş gücünün niteliğini artırmaya yönelik eğitim faaliyetlerini yani eğitmemiz lazım ki bu iş gücünün tekrar iş gücü piyasasına geri dönebilmesi için. Bunların çok önemli olduğunu özellikle ifade ediyorlar. Ben, kısa çalışma kısmını orada konuşacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben de teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Abdülatif Bey hazırsanız size söz verebilirim?

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cemal Bey’in niye Erhan Bey’i bir türlü düzgünce konuşturmadığını anlayamadım. Yani uzmanlık alanında konuşuyor, ben de dinlemek istiyorum, iki de bir kesiyorsunuz.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – O da beni kesti. Men dakika dukka, etme bulma dünyası.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Ama yani şimdi konuştuğu konularla ilgili olarak sizin pek müdahale etmeniz gerekmezdi çünkü yıllarca o konularda çalışmıştır.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Bakanım, biz de çalıştık.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Vaktiyle, DPT bu büyüme oranlarını, millî gelir miktarlarını hesaplıyordu, o birimin başındaydı, bildiği şeyleri konuştuğu için de ben düzgünce dinlemek istiyordum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Siz de Maliye Bakanlığı yaptınız, bir şey söylemeyin.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır, bakanlar politikacıdır, uzman değildir. Ben “Ekonomi benden sorulur, maliye benden sorulur.” hiç demedim. Ben politikacıyım. Sen nasıl politikacıysan ben de politikacıyım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, o notu düşerseniz oraya gelir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Erhan Bey, şu anda politikacıdır ama vaktiyle bu işin teknokrati olmuştur, arada fark var.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Müdahale etmedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, karşılıklı konuşmayalım, Abdülatif Bey’i dinleyelim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Dolayısıyla, dinlemek istediklerimi engellediğin için üzüldüğümü belirtmek istiyorum. Madde bir, bu.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Tamam, peki, artık size müdahale etmeyeceğim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İkincisi, gerçekten güzel açıkladı Erhan Bey ama ben daha net bir şey söyleyeyim. Bir kere, ben, bu önümüze konulan rakamlara güvenmiyorum; bir. İkincisi, 2020 yılında Türk parası cinsinden 1,8 ekonomi büyüdü ama dolar cinsinden 5,7 küçüldü, onun için “Büyüdü büyüdü.” diye övünmeye gerek yok. 2016 revizyonunda da ne oldu, biliyor musunuz? Biliyorsunuz, bir yılın yıllık millî gelirinin ertesi yılın mart ayında son çeyreği belli olur. 2015 yılı millî geliri eksi

çıkacaktı, üç çeyrek belliydi, öyle gidiyordu, 2005’in son çeyreği ilan edilmeden 2016 yılının başlarında hesap yöntemi değiştirildi ve “2015’te büyüdü.” denildi, yüzde 5 mi ne büyüme çıkarıldı. Yani sizin hesaplarınızın hepsi böyle. Onun için, önümüze konulan rakama bu böyleymiş, öbürü öyleymiş demenin bir manası yok, bir gün iktidar değişirse o sizin yaptığınız hesapları tekrar yapar, sizin döneminizdeki veya benim de içinde bulunduğum dönemdeki gerçek rakamların ne olduğunu ilan eder.

Şimdi, bu ilk 5 maddeyle ilgili olarak Sayın Başkana -yani Başkan derken Komisyon Başkanımızı kastetmiyorum, bu teklifin patronunu kastediyorum- iki noktaya takıldığımı söyleyeceğim, yanlış mı anlıyorum acaba diye, yoksa genel olarak olumlu buluyoruz bu maddeleri. Birincisi, menkul malların belli koşullar dairesinde pazarlık yöntemiyle satışının yapılabileceği ifade ediliyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Zaten satılıyor, kanunda var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Evet, var da burada 2 madde de ekleniyor: Şu şu hâllerde, acil durum vesaire... “Pazarlık yöntemiyle de satılır.” deniyor ama “Gayrimenkullerle ilgili düzenlemede “Açık artırma usulüyle satılır.” deniliyor. Burada, yine, sizin düzenlemenizle ilgili değil ama arkadaşlara sormak istiyorum: Ya bu KÖİ’de, milyarlarca, on milyarlarca dolarlık işler nasıl pazarlık yöntemiyle veriliyor, onu bana bir söyleyebilir misiniz? Bakın, burada yok o, burada yok, kıyaslama yapıyorum; burada getirdiğiniz metin ile Hükûmetin genel icraatı arasında kıyaslama yapmak istiyorum. Milyarlarca dolarlık işler dost ahbap ilişkisi, çağırılıyor “Ahmet gel, buraya, şu işi şu kadar paraya sen yap.” aralarında ne konuşuyorlar bilmiyoruz “Şu kadar ödeme garantisi verelim, olsun, bu iş bitsin.” Yani bunun bu yöntemle sağlıklı olabileceğini, kamu kaynaklarının düzgün kullanılabileceğini düşünebiliyor musunuz? Şurada bile, kamu alacaklarının tahsiliyle ilgili düzenlemede bile, bakın, menkul mallar pazarlık yöntemiyle satışa çıkarılabiliyor ama gayrimenkul mallarda hemen açık artırma usulü devreye giriyor ama biz milyarlarca dolarlık KÖİ işlerini...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – KÖİ’lerde de ihale oluyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yok, yok, baş başa verilen işler de var, hepsi değil, pazarlık yöntemiyle verilen işler de var.

Bu vesileyle, ikinci takıldığım noktayı söylemek istiyorum, o da şu: Bakın, şu nokta da belki cevap vermemiz gereken bir nokta. Satış komisyonunun oluşumuyla ilgili düzenleme var. “Satış komisyonunun oluşumu gayrimenkul satışlarında ilgili alacaklı amme idaresi tarafından belirlenir.” diyorsunuz. Bunu hangi durumda diyorsunuz? Gayrimenkullerle ilgili durumda diyorsunuz. Peki, menkullerde satış yapılırken satış komisyonu ilgili amme idaresi tarafından belirlenmiyor da niye gayrimenkullerde belirleniyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, notlarınızı alın, topluca cevap verin, lütfen, karşılıklı konuşursak bitiremeyiz.

Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Çünkü menkul malların satışı daha kolay bir işlem. Dolayısıyla onu hemen en yakın idare belirleyip satışı yapabilir. Gayrimenkuller daha ciddi bir iş yani burada ters bir mekanizma görüyorum, birine öncelik vermek gerekirken ona verilmemiş, öbürüne öncelik verilmiş gibi hissettim. Belki tamamı içerisinde eksik bildiğim bir husus olabilir, onun açıklanmasını istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi Cavit Arı Bey’e ilk 5 madde üzerinde görüşlerini ifade etmek üzere söz veriyorum.

Buyurun lütfen Cavit Bey.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Ben, öncelikle ekonomiyle ilgili benden önceki eleştirel konuşmaların tamamına iştirak ettiğimi söylemek istiyorum.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Öbürlerine?

CAVİT ARI (Antalya) – Hiç birine katılmıyorum.

Ancak şu an, ben, burada ilk 5 maddenin değerlendirmesini yapacağım, tamamen bu maddelere bağlı kalarak konuşmak istiyorum.

Şimdi, yıllarca avukatlık yapmış ve yıllarca da icra takipleri yapmış birisi olarak, burada amme alacaklarının tahsiliyle ilgili süreçte getirilmeye çalışılan bu hususlarla ilgili kendime göre bazı değerlendirmeleri yapmak istiyorum. Öncelikle gerek gayrimenkul gerekse menkul malların elektronik ortamda satılma sürecini ben de destekliyorum yani güzel bir gelişme. Bu gelişme günümüz koşullarıyla da bağdaşır yani pandemi koşullarıyla da bağdaşır ama onun ötesinde de artık teknoloji dönemi de gelmiştir. Dolayısıyla, teknolojinin kullanılarak böyle bir satış işlemine iştirak etmenin hiçbir mahzuru yoktur, tam tersi kolaylaştırıcıdır hatta pratik uygulamadan da bakarsanız, zaman zaman da ihale alıcılarının birbirini orada görüp, sıkıştırıp, ihaleyi suistimal edecek tutum ve davranışlar içerisine gerek maddi bir menfaat temin ederek gerekse korku salarak yaratacak olduğunu ve yaşanmış bu örneklerin giderilmesine de katkısı olacağını ifade etmek istiyorum. Doğru mudur? Evet.

Bununla beraber, bu maddelerden 1’inci maddede anlamak istediğim bir başka şeyi de size sorarak devam edeyim. Şimdi “Özellikle muhafazası tehlikeli veya masraflı olan mallar pazarlık yöntemiyle satılabilir.” hükmü doğrudur. Anlaşılması adına söylüyorum, mesela canlı hayvan, bunların muhafazası zordur çünkü bir hayvanın günlük bakım masrafı vardır, onun yiyeceği vardır, gerektiğinde sağlıklı ilgili bakım masrafları vardır falan yani bunlar bakımı masraflı olan mallardır. Şimdi, arkadaşlar, burada bir kere şunu değerlendirmemiz lazım: Burada, bir alacak ve borçlu ilişkisi var. Burada borçlu sonuçta bir vatandaşdır, mükelleftir, alacaklı da ilgili kamu kurumu yani genel anlamda bakarsak da devlet olarak kabul edelim, devletin alt organları. Şimdi, burada haczi kabil olan mallar satılacak sonuçta, haczi kabil olmayan mal, haczedilemez ve satılamaz. Şimdi sormak istediğim soru şu: Muhafazası tehlikeli olandan kasıt nedir? Biraz önce Nilgün Hanım “Dinamit.” dedi. Şimdi, dinamit haczi kabil midir, değil midir, ben size soruyorum. Yani bu haczi kabilin dinamit olduğunu ben duymadım veya dinamitin haczedildiğini, patlayıcı...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Örnek verdim.

CAVİT ARI (Antalya) – Öyle bir örnek olmaz. Yani muhafazası tehlikeli mal nedir? Şimdi, petrol olabilir, akaryakıt olabilir, bu doğrudur ama dinamit örneği haczi kabil mal değildir, dolayısıyla da muhafazası tehlikeli mal hiç değildir. O nedenle, burada, bu kapsama nelerin girebileceğini doğru tespit etmekte fayda var.

Devamında, teminatla ilgili, menkul mallara yüzde 5 teminat getirildiği konusu var. Değerli arkadaşlar, teminat konusu çok önemlidir. Bakın, bir alıcının ihaleye girerken teminat yatırması, o ihaledeki suistimal sürecinin ilk önleyici aşamasıdır. Eğer siz yeterli derecede teminat almazsanız... Ki bugüne kadar hiç alınmamış, bana göre de gerçekten büyük bir eksiklik çünkü daha önce amme alacaklarını bu şekilde inceleme fırsatım hiç olmadı, ilk defa bu şekilde inceliyorum; teminat alınmalıydı. Çünkü teminat almazsanız bir ihaleye birden fazla kişi girer ve kendi aralarındaki yapacak oldukları birtakım pazarlıklarla teminat bedeli yakılır ve bir başkasına yani kendi anlaştıkları kişiye birtakım avantajlar sağlanır. O nedenle, teminat miktarının var olması değerlidir, önemlidir ama özellikle ihaleye suistimal karıştırılmasının önlenmesine yarayacak bir oran olması daha da önemlidir.

Üçüncüsü de teminatın yeterli olması ileride alıcının ihaleden vazgeçmesi hâlinde yaşanacak, ikinci ihaleyle olan “fark” dediğimiz yani o zarar mevhumunun garanti bir şekilde çözülmesinin de ilk ayağıdır. Çünkü siz birinciyle ikinci ihale bedeli arasındaki zararı bu kişiden almaya kalkarsanız ilk el koyacak olduğunuz şey teminattır. Teminatı düşük yaparsanız çoğu “çantacı” diye ifade ettiğimiz ihale katılımcılarından, birçoğunun adresi bile bulunamayan kişilerden o zararı bulma şansınız yoktur. Dolayısıyla, teminat miktarı, arttı demeye çalışacaksınız anladığım kadarıyla ama genel anlamda alacak boyutuyla bakarsanız teminat miktarının burada biraz daha makule çekilmesi gerekir diye düşünüyorum. Kaldı ki benim bu eleştirim gayrimenkul teminatı açısından da geçerli, orada da yüzde 7,5’luk teminat oranının ben yeterli olmadığını düşünüyorum değerli arkadaşlar.

Bunun yanı sıra, bakın, satış oranı. Şimdi, satış oranı, yüzde 75 oranı var. İlk ihaleye giren alıcı, kıymet takdirindeki bedelin şimdi... Diğer maddelerde de bu haczedilen malın kıymet takdiri aşaması var. Haczedilen malın kıymet takdiri aşamasına geldiğinde takdir edilen bedel üzerinden ihaleye çıkar.

Nilgün Hanım, siz de dinlerseniz memnun olurum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dinliyorum, yüzde 75’e takıldım da.

CAVİT ARI (Antalya) – Yüzde 75.

Şimdi, bakın, birinci ihalede takdir edilen bedel diyelim ki 100 bin TL ise en düşük yüzde 75, artı satış masraflarının karşılanması gerekir. Peki, yapılamadığında ikinci ihaledeki düşük oran nedir? Hangi orandan satılacak? Burasının gördüğüm kadarıyla, ucu açık. Yani şöyle söylüyor: “Teklif edenler arasındaki en yüksek bedel.” gibi bir hüküm getirilmeye çalışılmış.

İcra ve İflas Kanunu’nda daha önceden bu oranlar yüzde 70 ve yüzde 40’tı, daha sonradan da birinci ve ikinci ihalelerde, örneğin, yüzde 50 bandı getirildi. Her iki ihalede de yüzde 50 oranının altında satılamaz. Şimdi, bunun lehte ve aleyhte yönleri var ama esas itibarıyla diyelim ki yüzde 50 bir bant getirilmişse, bir sınır getirilmişse, haczedilen bir malın ucuza gitmesinin önu bu şekilde tıkanmış olur. Dolayısıyla ikinci ihaledeki belirtilecek olan rakamın, tespit edilecek rakamın en düşük oranının da burada tespit edilmesinde bence fayda var; ben yanlış okumadıysam biraz ucu açık kalmış.

Şimdi, değerli arkadaşlar, faiziyle ilgili olan hükümlere bir itirazım yok, o faiz oranının, zararlı ilgili faiz oranının yüzde 5’ten yüzde 15’e çıkarılmasını makul görüyorum. Doğrudur, sonuçta, burada, biz ihaleye katılıp ihaleyi almaktan vazgeçen kişi üzerinden gidiyoruz. Dolayısıyla bu kişilerin iyi niyetli olup parasını tedarik edemeyen kişiler kadar, uygulamada çok sayıda yaşanan, genelde ihaleleri düşük alabilme atraksiyonları içerisinde gördüğümüz kişilerin, ihalelere daha çok girip çekildiklerini ve böylelikle de ucuza kapatma girişimleri yaşandığı için de sizin söylediğiniz gibi faiz oranının belli bir aşamaya getirilmesinde fayda var.

Şimdi, satış için bir rakam tespitine ihtiyaç var değerli arkadaşlar. Bakın, bir borçlu düşünelim, kamuya borcu var ve bu kişinin menkul malı, gayrimenkulü, fark etmez, sonuçta... Biraz önceki konuşmamda da söyledim, bir malın menkul mal olması demek her zaman o ofisteki kırık bir masa, sandalyeden ibaret değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayın lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) - “Menkul mal” deyince aklımıza çok değerli araçlar da gelebilir; hacze gidilen bir ofiste, tespit edilebilecek bir pırlanta da dâhil olmak üzere değerli menkul mallar da bunun içerisinde.

Şimdi, gayrimenkul veya menkul, kamunun bir alacağını tahsil edebilmesi için, bizde gerek devletin gerek şahısların alacağını alabilme yöntemi sadece ve sadece devlet eliyle gerçekleştirilen icra işlemiyle olur; onun dışında, başka türlü para tahsilatı işlemi yapılmaz. Onun adı öbür türlü “mafyacılık” demektir.

Şimdi, bir satışın gerçekleşmesinin 2 sonucu vardır. Bakın değerli arkadaşlar, 2 sonucundan 1 tanesi, kamunun alacağını almasıdır, alacağını tahsil edebilmesidir. Tahsil edebilmesi için de o gayrimenkulün veya haczedilen malın satışında parayı, alacağını alabilecek düzeyde satış rakamına ulaşmayla olur. İkinci konu ise: Borçlunun satılan malından borcunu karşılayabilmesi sonucudur. Bakın, bu ikisi birbiriyle dengededir yani bir taraftan kamu, alacağını almak; diğer taraftan da borçlu, bir evi satıldığında o eviyle borcunu ödemiş olmak hakkına da sahiptir. Borçluya bütün hak karşı tarafa geçmiş olmaz. O nedenle, örneğin, 500 bin liralık bir evi varsa, bu 500 bin liralık evine “Evet, gerçekten piyasa değerleriyle bu ev 500 bin liradır.” denmesi lazım. Eğer ki bu kıymet takdirinde alacaklı kurum kalkar da buraya “300 bin lira.” derse; bir, kamu alacağını alamamış; iki, borçlu, satılan maldan borcunu karşılayamamış olur. İşte, o nedenle kıymet takdiri çok değerlidir.

Siz, getirdiğiniz kıymet takdiriyle şimdi ne yapıyorsunuz? Bakın, ilgili idare tarafından satış komisyonunun oluşturulmasına karar veriyorsunuz. Neymiş efendim? Diğer kurumlardan gelecek olan memurlar geç geliyor, gelmiyor. Efendim, nasıl gelmez? Bakın, bir ilçede mal müdürü, belediyeden gelecek olan kişi veya diğer kişiler; işte, tek tek saymış mevcut yasanın 90’ıncı maddesinde. Yani, şimdi, diyelim ki Maliye burada alacaklı. Belediyeden bir yetkili çağırarak, tapudan bir yetkili çağırarak, bu kuruldaki kişiler toplanacak yani bir ilçede bir mal müdürlüğü 3 tane adamı toplamaktan âciz mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Belediye meclis üyesi geliyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Kimse yani şimdi tek tek saymak istemedim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Artık gelmiyor, artık yok.

CAVİT ARI (Antalya) – “Belediye meclisi tarafından, kendi azası arasından seçilmiş bir zat ile alacaklı amme idaresinin salahiyetli...” falan diye sayılı yani. Şimdi, şunu söylemek istiyorum: Bakın, bu bir dengedir, denge; bu bir dengedir. Nedir bu denge biliyor musunuz? Bu kurul, rakamın gerçek tespit edilmesini sağlayan bir otokontroldür. Eğer siz bu rakamı sağlayacak otokontrolü oluşturmazsanız... Örneğin, ben mal müdürüyüm ilçede; ne yaparım? İlgili komisyon tarafından oluşturulup daha gerçekçi bir rakam tespit edebilme ihtimali varken ya alacağı bir an evvel tahsil etmek adına düşük rakam tespit edebilirim ya da art niyetliyse... Ben, hiçbir kamu kurumu görevlisini de burada -yanlış da anlaşılmasın- zan altında bırakmak istemiyorum ama “diyelim ki” diyorum bakın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Burada bir şey söylemek istiyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Söylemeyin, ben bir bitireyim.

Şimdi, burada eğer bir amir kendi oluşturacağı kurula istediği rakamı oluşturabilir arkadaşlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ya, olur mu? Devlet memuru onun altına imza atar mı ya?

CAVİT ARI (Antalya) – Atar, atar, merak etmeyin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kamu zararından gider.

CAVİT ARI (Antalya) – Bir saniye, ben bitireyim Nilgün Hanım. Bu ülkede çok şeyler yaşanıyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyle şeyler olmaz.

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi, siz “3 memuru toplamaktan âciziz.” diyorsunuz...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hiçbir devlet memuru onu yapmaz.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz sıranız gelince konuşun, biz sizi çok dinledik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, lütfen, size söz vereceğim, o zaman cevap verirsiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – “Aynı ilçede 3 memuru toplamaktan âciziz, böyle bir komisyon kuramıyoruz.” deyip de aynı amirin altındaki bürokratlara rakam tespit ettiremezsiniz. Bakın, burada gözle görünmeyen, yarın uygulamada sıkıntı yaşanacak olan konulardan bir tanesi bu. Belki bu hazırlanırken bu sonuçlar düşünülmemiş olabilir ama ben pratikte yirmi beş sene icra takipleriyle uğraşmış biriyim, bu işlerin pratikte yaşanabileceğini gören biriyim. Siz, bunu böyle düzeltmediğiniz takdirde, yarın bir A kurumunun yetkilisi kendi alt komisyonuna istediği rakamı yazdırabilir, dolayısıyla da düşük rakamlar ortaya çıkabilir. Yani bu konuda ben uyarımı şimdiden yapayım. Burada sorunsuz gibi görülsede aslında içinde sorun yaratacak olan maddeler var.

Şimdi, gayrimenkulle ilgili de hemen tekrar ederek bitiriyorum. Aynı görüşlerimi teminat konusunda... Bakın, oranın artırılması, alacağın garantiye alınması gibi biraz önce, başta saydığım sonuçlar yönünden önemli. Yine, yüzde 75 1’inci satış, 2’nci satıştaki oranın belirlenmesi, tespit edilmesi, netleşmesi yönünden önemli diyorum. Şimdilik bu kadar açıklama yapıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz. Sağ olun.

Arkadaşlar, saat 20.30 gibi bir yemek molası düşünüyorum. Eğer yetiştirip, bunu oylayıp yemeğe gidersek çok sevinirim doğrusu.

Kamil Bey’e söz veriyorum şimdi.

Buyurunuz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Aslında söylenecek her şey söylendi. Ben, biraz yazımla ilgili, teknik olarak birkaç şeyi hem sormak hem de öğrenmek istiyorum; düzeltilmesini talep etmek istiyorum.

Şimdi, teklifin 1’inci maddesinde 6183’ün 85’inci maddesinde yapılan birtakım düzenlemeler var. “Elektronik ortamda veya” ifadesi var. Devam ediyor, ben okumak istiyorum: “Menkul mallar, elektronik ortamda veya tahsil dairelerinin satış mahallinde açık artırma ve peşin para ile satılır.” Bu “elektronik ortamda veya tahsil dairelerinin satış mahallinde...” Virgül koymakta fayda var, elektronik ortamı bağlayıcı, açık artırmaya bağlayıcı bir anlam taşıması adına.

Şimdi “muhafazası tehlikeli veya masraflı olan mallar” deniyor; buna bir açıklama getirdiniz ama buna kim karar verecek, nasıl karar verecek bunu anlayabilmiş değilim. Çok görece bir tanım, çok genelgeçer bir ifade, ucu açık bir ifade. Bu da bilmem, daha sonra bir sorun yaratır mı, onu belirtmek istedim.

Üçüncüsü: Tabii, burada, teminat alınmayacak hâlleri belirlemeye, karar vermeye yetkili olacak olan amme idareleri biraz... “Teminat alınmayacak hâlleri belirlemeye yetki veriyoruz ama biraz keyfiyet veya kayırmacı bir durum oluşur mu?” gibi bir endişe, soru işareti oluştu kafamda. Gerçi Cavit Bey buradaydı, o konuda yetkin, etkin konuşmasını da yaptı ama “teminat” için Türk hukukunda şöyle bir tanım var: Teminat “borçlu veya 3’üncü bir kişi tarafından bir borcun ifa edilmesinin temini veya ifa edilmemesi hâlinde alacaklının uğrayacağı zararın karşılanabilmesi için alacaklıya verilen güvence” anlamına gelir. Siz -ben soruyorum ama pek dinleyen yok herhâlde- teminatı alıyorsunuz, olmadı, üstüne... Yani o güvence “yüzde 5 teminat” diyorsunuz, güzel. O yüzde 5 doğru mudur

oran olarak bilemem ama “teminat”ın tanımı, terminolojik tanımı, hukuktaki tanımı “güvence”dir. O güvencenin üstüne mali, maddi bir yük daha getiriliyor. Bu ne derece doğrudur? Bu konuda bu soruyu size yönlendirmiş olayım, konu hakkında belki daha açıklayıcı olabilirsiniz.

Şimdi, 2’nci maddede yine değiştirilen 86’ncı maddede müşterinin malı almaktan vazgeçmesi durumuyla ilgili bir mühletten bahsediyor: “Müşteri malı almaktan vazgeçer veya verilen mühlet içinde bedelin tamamını vermezse mal ikinci defa artırmaya çıkarılır...” O mühlet ne zaman? Malın ikinci defa açık artırmaya çıkarılması, ilk ihaleyle ikinci ihale arasındaki zaman aralığı konusunda bir tanım, bir usul var mıdır? Bunu sınırlayıcı bir düzenleme, bunu düzenleyen bir madde var mıdır? Varsa...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Kanunun tamamında var o, diğer maddelerde o zaten tanımlı.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Soruyu yöneltiyorum, siz yanıt verirsiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Var tabii.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben, burada, bunu göremedim. Kanunun kendisinde varsa da kanundan verin o zaman onu. İkinci ihalenin ikinci defa açık artırmaya çıkarılması konusu “...en çok artırana ihale olunur...”

Şimdi, orada 86’ncı maddeye ikinci fıkra eklenen “Birinci artırmada talip çıkmaması sebebiyle ihalenin yapılamaması veya...” Birazcık karmaşık bir fıkra ama gerçekten çözmeye çalıştım. Şimdi bir açık artırma yapıldı talip çıkmadı, ihale yapılamadı veya birinci artırmada mal kendisine ihale olunan -birisi aldı artırmada ihaleyi- bu kimsenin malı almaktan vazgeçmesi ya da üçüncü bir durum, “vazgeçmesi veya verilen mühlet bedelinin tamamını vermemesi üzerine” o kişi vazgeçti veya verilen bedeli ödemedi, yapılan ikinci artırmada mal kendisine ihale olunan kimse -ikinci artırmada başka biri aldı malı, ihalede- malı almaktan vazgeçti veya verilen mühlet içinde bedelin tamamını vermemesi hâlinde, o da birinci artırmadaki gibi aynı işi yaptı, vermedi, bu kimseden, bu “kimse”den derken birinci ihaledeki kimse mi bu, ikinci ihaledeki kimse mi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu kimse birinci mi ikinci mi? Onu ben de anlamadım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Birinci ihaledeki kimse o sorumluluk almıyor o zaman hiç.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, var. Ben, biraz önce aslında açıkladım bunu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz açıkladınız ama ben kanunda anlamaya, görmeye çalışıyorum. Sizin açıklamanız belki tutanaklar üzerinden yarın, bir gün bir ihtilaf durumunda o açıklama üzerinden gidilerek bir şey... Ama kanunda onu görmeye çalışıyorum, bulmaya çalışıyorum. “Bu kimseden ikinci ihale bedeli ve diğer zararlar ve ikinci ihale bedeli üzerinden hesaplanacak tecil faizi oranında faiz...” falan diye devam ediyor. Tabii, ikinci ihaleyi, malı almaktan vazgeçen kimsenin üstünde kalıyor sonuçta. Öyle anlıyorum doğru mudur?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani üzerinde kalan, ikinci ihaleyi alan kişi ilk adamın bütün kabahatlerini üstlenmiş mi oluyor?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İlk kişinin üstlenmiş mi oluyor bütün kabahatlerini, yüklerini ikinci ihaleyi alan yani...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu kadar kötü bir madde olamaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soru anlaşıldı herhâlde, bir teknik açıklama isteriz olmazsa. Biraz hızlanabilirsek memnun olurum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, 20.30’a yetişmek için hızlanıyorum.

Bir de şu var: Kanun teklifinin 3'üncü maddesiyle bu satış komisyonlarının -ben de Cavit Bey gibi tekrara düşmeden aynı şeyi söylemek istiyorum- sakıncalı olabileceğini düşünüyorum. Satış komisyonunun kimlerden oluşacağı kaldırılıyor, dolayısıyla "...amme idarelerince belirlenir." diye bir ifade var, "İlgili kamu idaresi bunu belirler." deniliyor, "...çalışma usul ve esaslarını belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir." deniliyor. Burada belediyeden ya da yerel yönetimden diyelim, belediye meclisinden bir meclis üyesinin böyle bir komisyona alınması neden doğru değil veya Tapudan tapu sicil muhafızı veya tevkil edeceği zat veya mal müdürü, bunların dışında başka kişilerden de oluşabileceği hükmü neden getirilmek istendi? Buna da bir yanıt alabilirsem memnun olurum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nilgün Hanım, dün, sizden bazı rakamlar istemiştım. Şöyle ki arkadaşlar: Şimdi, biliyorsunuz, kamunun alacağını alamaması ve vatandaşın herhangi bir malını icra etmesi hoşnut olacağımız bir şey değildir, demokratik ülkelerde de bu çok az sayıda olur ama memleketimizde maalesef çok yaygın bir şekilde kamu alacağını ya alamıyor ya vatandaş burada ödeyemiyor ya da kötü niyetli bir şekilde "Ödemeyim, bunu bir finansman aracı olarak kullanayım." diye bakanlar da söz konusu. Bu durumu bence... Biz detaylarla uğraşıyoruz ama temel meselemiz şu anda icra dairelerinde kamu, alacağının peşinden koşturuyor, banka hesaplarına haciz koyuyor, evine, arabasına, malına mülküne bakıyor, hayvanını bulursa çiftçinin hayvanını alıyor, başka varlıklarına el koymaya çalışıyor. Bence temel olarak bizim buna biraz bakmamız lazım Sayın Başkan. Bu meseleyi nasıl çözebiliriz, kamunun alacağıyla ilgili bir sefer vatandaşın yükümlülüklerini yerine getirmeye çalışmasını, kötü niyet şeklinde sunanlara karşı nasıl tedbirler ortaya koyabiliriz. İkincisi, ödeyemeyen vatandaşlara... Şimdi bir ödeyemeyenler var kötü niyetli, gerçekten finansman olarak kullananlar var, bir de ödeyemeyenler meselesi var. Yani burada hepimizin biraz elimizi vicdanımıza götürmemiz lazım. Diyelim ki bir ev almış vatandaş, başını sokmaya çalışmış, kamu gidiyor, çöküyor eve, el koyuyor veya bir araba almış zor bela, işinden olmuş özellikle bu pandemi döneminde, krediyle almış arabasını, 20 tane taksiti var 15 tanesini ödemiş, sonra ödeyememiş, kamu gidiyor arabasına el koyuyor. Bütün bunlarla ilgili aslında bizim başka bir boyutuyla bakmamız lazım bu meseleye diye düşünüyorum. Ben, buradaki tabloyu görmek istiyorum Nilgün Hanım. Mesela, geçen yıl kamu ne kadarlık mala icra koydu? Hangi mallara icra koydu? Arabaya, eve, hayvana, dediğiniz gibi eşyasına?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım uygun görürse burada kurumdan teknik bir açıklama da alabiliriz, daha rakamsal bir açıklama.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sizin bu talebinizi alacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bu konuda bir bilgi alabilirsek... İkincisi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir İdaresi Başkanlığımızdan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu konuda ama şöyle bir... Keşke karşımızda bir Bakan da olsaydı, gerçi Bakan Yardımcımız burada, hayırlı olsun diyorum görevinizde de. Ondan da değil zaten, şu anlamda: Ya, bu alacak meselesini, devlet ile vatandaş arasındaki bu alacak meselesini icraya dönüştürmemek için yapısal bir reform düşünemez miyiz? Ne yapabiliriz ki... Siz her gün banka hesaplarına haciz peşinde koşuyorsunuz, ev, araba peşinde koşuyorsunuz çünkü sistemik bir sorunuz da var. Vatandaş önce borca yönlendiriyorsunuz efendim yani borçlanıyor vatandaş, geçen yıl doğrudan destek vermek yerine borçlandırdınız vatandaşımızı her türlü, ondan sonra "Vatandaş borçlarını ödeyemiyor, haydi kamu alacaklarının..." ve kamu borçlarını finansman olarak kullanmak

zorunda kalıyor. İşi bozuluyor “Vergimi ödemeyim, sigortamı ödemeyim.” diyor, arabasını da satmıyor, devlet de gidiyor arabasına haciz koyuyor, arabasına satmaya çalışıyor. Yani sistemik bir sorunumuz var, bunun sonuçlarını yaşıyoruz. Bu sistemik sorunu nasıl azaltabiliriz, son yıllardaki kamunun icra yönündeki rakamlarında çok ciddi bir artış var, bundan hepimiz rahatsızlık duymalıyız ya, gerçekten hepimiz rahatsızlık duymalıyız ve bu sistemik sorunu çözmek için çalışmalıyız.

Sayın Başkan, ben rakamları alıp konuşsam belki daha rahat olur. Şimdi, konuşmamı durdurayım, rakamları alırsak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle bir usulümüz yok. Kayıt ettiler mutlaka bir cevap vereceklerdir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, Sayın Başkan ama ben bunu dün talep etmiştim biliyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vermezlerse bir sonraki maddede yine söylersiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın... O zaman tamam söyleyeyim. o zaman afaki konuşayım, ben biliyorum rakamları ama mesele şu yani şöyle bir durum var: Bir etki analizi istedik Sayın Başkan. Şimdi, bu meseleyle ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konuda Sayın Paylan, Bakan Yardımcısına ve yetkililere söz vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, etki analizi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Cevap vermezlerse bir sonraki maddede yine iletirsiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Etki analizine şu yönde bakılır: Niye böyle bir büyük sorunumuz var? Ya, inanın, ben bu konuyla ilgili Nilgün Hanım Kuzey Avrupa ülkelerine baktım. Kamunun o kadar az ki haczi, o kadar az ki yok çünkü. Hem vatandaş kamunun borcunu gerçekten bir ahlak meselesi olarak görüyor “Bu kamu borcudur, bunu ödemem gerekir.” diye birincil mesele olarak görüyor vatandaş “Ben bunu ödeyememezlik yapamam.” diye bakıyor. İkincil boyutu da ekonomik düzen o kadar bozuk olmadığı için vatandaşlar bu kadar borç çarkına düşürülmedi için zorlanmıyor yani. Çünkü ekonomide bu kadar inişler ve çıkışlar olmuyor ama bizim ülkemizde iki yıl veriyorsunuz gazı, borçlandırıyorsunuz, büyümüş gibi yapıyorsunuz, Cemal Ağabey diyor: “Büyüdü.” Ya ben de diyorum kimi büyüttünüz arkadaş? Vatandaşın borcu büyüdü, yandaşlarının serveti büyüdü. Ya, Forbes açıkladı işte Türkiye’deki zenginleşenler kimler. Bir avuç insanı zenginleştirdiniz arkadaş. Geri kalan borçlandı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya nereden nereye getirdin konuyu Sayın Paylan. Şu maddelerle alakalı konuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu maddelerle alakalı konuşuyorum. Siz Ayvatoğullarını zenginleştirdiniz kardeşim. Sizin partinize giren bir büro memuru, 3-5 bin lira maaş alan bir kişi milyonlarca liralık varlığa konu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Münferit bir şey ya, Allah Allah!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – E onun peşine düşmeyecek kamu. “Nereden buldun?” diye sorabiliyor musunuz? Soramıyorsunuz. Haksız zenginleşmenin peşinden gidemiyorsunuz, zor bela bir ev almış, araba almış...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, direkt satışa var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sataşıyorum evet, açıkça sataşıyorum çünkü bununla yüzleşin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Çarpıtıyorsun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha dün, başka bir görüntü çıktı ya, TikTok görüntüsü. Adamın biri AK PARTİ’nin kenarından geçmiş, paralarla oynuyor, böyle paraları saçıyor, özel bir müzik de koymuş arkasına. Ya, bunların üzerine gitmeniz lazım, vatandaşın 3 kuruşluk bir şeyinin peşine değil arkadaşlar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Konu üzerinden gider misiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, neyse. Nilgün Hanım, söyleyeceğim şey şu, mesele şu: Ben Bakan Yardımcılarımıza da söylüyorum, sistemik bir meselemiz var, bu tip icra daireleri...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama şu an konumuz bu değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, ama ben diyorum ki şimdi, biz... Tam da bu konu. Eğer ki biz bunlara yapısal bir tedbir olarak bakabilirsek bütün boyutlarıyla bakarız ama şimdi siz bu meseleyi torba yasanın bir konusu hâline getirirseniz yalnızca devlet alacağına dair film nasıldır diye bakarsınız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama öyle bir durumda, icralık durumda bir tanecik malı olsa da biz bu kanunu böyle düzenlemek zorundayız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben de o açıdan söylüyorum. Arkadaşlar, yapısal reformlar bütün boyutlarıyla bakar, sosyal boyutuyla bakar, ekonomik boyutuyla bakar ama torba yasalar yalnızca çağın gereği olarak, ben elektronik olarak bu malı satabileyim diye bakar. O yüzden yapısal reform yapalım diyoruz, bütün boyutlarıyla bakabilelim diye ama siz etki analizini bu boyutuyla vermediğiniz için bu maddeyi de geri çekemiyoruz, yalnızca bu elektronik meseleye bakabiliyoruz.

Şimdi, bir de eleştirim şu yönde, şimdi “Açık artırmayı bir günde yapacağız.” diyorsunuz değil mi Nilgün Hanım?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yani, artırma günü bir gün. Saati ve tarihî belli olacak ama ilan süresi öncesi şey vermek...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anlıyorum, ama bakın, açık artırmanın bir gün yapılması da belli kalemlerde doğru olmayabilir. Yani düşünün ki, diyelim ki herhangi bir menkul varlıkla ilgili ya bunun değeri nedir, şudur ilanla olabilir ama rakamları, BİT’leri görebilir mi mesela birileri ?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Görecekler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, görebilir ama o gün diyelim ki cevap veremeyebilir. Ben, bir günün kısa olduğunu düşünüyorum. Şu anlamda söylüyorum arkadaşlar, değerlendirme anlamında. Gelen tekliflere bakar insan, değerlendirmelerini yapabilir en azından bunun...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama önce değerlendirecek zaten. İlan sonrasında değerlendirecek.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Paylan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım. Sırası geldiğinde cevap verelim lütfen.

Sayın Paylan sizde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu söyleyeceğim: Bir günü iki güne çıkarmanın bir sakıncası yok çünkü ne var kamu bir gün sonra alsın veya -Cavit Bey’in söylediği gibi- evin değeri düşük mü yüksek mi bir daha gidip bakayım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Zaman Kaybı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Arkadaşlar zaman kaybı şu olacak...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben ihaleye girdim, sen ihaleye girdin...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben bitireyim. Uğur Bey, ben şunu söyleyeyim, bakın...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Alıcılar için de fizibil değil ki bu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Tabii ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İki şey söyleyeceğim. Şimdi, bir ev var satmaya çalışıyorsunuz, bir günde ihaleyi kapatacağım diyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teknik arkadaşlar duyuyorlar, bir değerlendirsinler bu konuları.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İlan süresi var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bitireyim müsaade edin.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama yani öyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, lütfen bitirsin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İki konuya bakmamız lazım. Bir, kamunun alacağını alabilmesine bakacağız; iki, vatandaşın da gerçekten hak etti kadar malının değerini bulmasına bakmamız lazım. Yani, burada hem kamunun faydasına hem vatandaşın yani borçlu, dar duruma düşen vatandaşın hakkına bakmamız lazım. Şimdi, diyelim ki teklifler girildi ilk gün ya vatandaş gidip bir daha bakma gereği duyabilir, orayı gerçekten almak istiyordur. Ya, ben 400 bin teklif ettim ama bir daha gidip bakayım, başkası 500 bin vermiş acaba ben 550 bin verebilir miyim diye bakma şansı verir. O açıdan söylüyorum, bunu bir güne sıkıştırmanın ne gibi bir faydası var ki, iki gün olsun, üç gün olsun neden bu artırma... Çünkü bazı ihalelerde biliyorsunuz süre uzatılır.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – İhalenin süresi var, rakamına göre miktarına göre ilan süresi var, on gün, yirmi gün, 6183 sayılı Kanun'da yazıyor. Bir yanlışlık var orada.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nilgün Hanım dün “Bir gün.” dedi arkadaşlar.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Ya, öyle şey mi olur?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, konuşmasını tamamlasın Garo Bey, Nilgün Hanım cevap verecek.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İlan süresi var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya arkadaşlar, ihale süresinden bahsediyorum. Tekliflere girme süresinden ve iyileştirme süresinden bahsediyorum. Ya, iyileştirme süresi... Online yapılıyorsa, eğer ki bu elektronik ortamda yapılıyorsa süre bu anlamda uzatılabilir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Garo Bey, pratikte uygulanamaz o.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar fikrini ifade ediyor. Beğenirsiniz, beğenmezsiniz, lütfen tamamlasın. Teknik cevaplar verirsiniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Uzatmaya Maliye Bakanlığı yetkili.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uzatabilirim ihaleyi. Ben de bunu soruyorum, kayda geçiriyorum. Bakın, uzatma yetkisi varmış Maliye Bakanlığının arkadaşlar.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Türene göre Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yetkisi mevcut teknik olarak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, ben de talebimi söylüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Özellikle, kamunun da çıkarını korumak anlamında, alacaklının da menfaati açısından bu ihale sürelerini belli mallarda artırmayı rahat yapabilme ve değerlendirme yapabilmek için süreyi uzatmayı öneriyorum, tekliflere girme açısından.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, öyle bir yetkisi var diyoruz.

Tamam peki, devam edelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Sayın Başkan ben o zaman diğer bilgileri alırsam ona göre tekrar söz alabilirim ama yani bu meseleye de yapısal bir reform boyutuyla bakmamız gerektiğini düşünüyorum, torba yasayla değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sizin söz hakkı talebiniz yok değil mi İsmail Bey?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Arkadaşlar acele ediyorlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Nilgün Hanım, siz veya Sayın Bakan Yardımcımız. Önce size söz verelim sonra Bakan Yardımcımızın kendisi veya uygun göreceği arkadaşlar aracılığıyla sorulara cevap versin.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öncelikle şu komisyonun oluşmasıyla ilgili olarak şunu söyleyeyim. “Satışa çıkarılacak gayrimenkullere bilirkişinin mütalaası alınmak suretiyle satış komisyonu tarafından rayiç değer biçilir.” diye zaten 91’inci madde de bunu belirliyoruz, komisyonun işleyişiyle ilgili.

O güne ilgili ben Garo Bey’e düzeltme yapmak istiyorum, ihalenin sonuçlanacağı gün ve tarih belli. Diyelim ki ben beş gün boyunca teklif verebiliyorum yani orada benim teknik bir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, o zaman sorun yok.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, ben de öyle sormuştum, o süreçte verebiliyorum. İhalenin süresi, bir günü, tarihi, o süreç belli. Onun sonucunda da ertesi gün ilan ediliyor.

Bu arada, menkul malın o sadece yüzde 5’liğini az buldu -kendisi şu an burada yok ama- Sayın Arı.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Genel Kurula gitmek zorunda kaldı.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Şöyle: Menkul mala girdiniz diyelim, sadece yüzde 5’ini ödeyeceğim diye bir şey yok. Bunun bedeli neyse, 100 liraysa 100 lirayı ödeme sorumluluğunuz var menkul malda. Ya, öyle ya da böyle, “Ben almayacağım.” deme şansın yok. Almadın diyelim, alma, kalsın ama yine bedelini ödüyorsun, sorumluluğun devam ediyor. Sadece burada teminat getiriyoruz. İnsanlar ihaleye girerken daha gerçekçi kişiler de ihaleye girebilsin diye. O yüzde 5’lik kısım da Cahit Bey’in sorusuydu ama teknik bir şey, araştırılabilir isterseniz, siz bir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Ayşe Hanım’a mı söz verelim?

Bakan Yardımcımız önce bir şey söylemek isterse, bilmiyorum.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, burada, Garo Bey’in söylemiş olduğu: “Haczedilen malların sayısı ne kadardır?”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Miktarı!

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Miktarı değil de sayısı itibarıyla topladık. Rakamlarını çıkarmak çok mümkün olmuyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yaklaşık bir rakam da verebilirsiniz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bunları toplamak... Şöyle söyleyeyim bu da size bir fikir verir: 2018 yılında 8.715 araç satışı gerçekleştirmiş hacizle, 2019'da 10.369, 2020'de 4.626.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 4.626 mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Evet, 4.626.

2021'de bu rakam henüz net olarak elimizde değil.

Gayrimenkul satışı itibarıyla da... Dikkat ederseniz, bu rakamlar 2019'da kısmen artmış ama 2020'de ciddi manada düşmüş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yapılandırmalarla ilgili.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Hayır, hayır. Geçen yıl kamu alacaklarının takipleri dâhil tüm icra takipleri kanun çıkarılarak durduruldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yapılandırmayla ilgili

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Dolayısıyla bunu şunun için de söylüyorum: Bu getirmiş olduğumuz yani hâlihazırda görüşülen teklifte amaç, icraların takiplerini artırmak değil, iyileştirmek ve en sağlıklı bir şekilde icra takip sürecini tamamlamak ve hem kamu tarafından hem de borçlu tarafından en az mağduriyetle süreci tamamlamak. Bunun için elektronik sistem getiriliyor. Yani kanunun temelinde hani icrayı artırmak, icra süreçlerini çoğaltmak gibi bir durum söz konusu değil, oraya geçmemek lazım.

Gayrimenkul satışlarında da yine 2018'de 161, 2019'da 121, 2020'de 56 gayrimenkul satışı gerçekleştirilmiş. Diğer menkul mal satışlarında ise; 2018'de 72, 2019'de 208, 2020'de 120 satış gerçekleştirilmiş. Şimdi, bunlarla ilgili 2020 yılında 1 milyon 726 borçluya bankalar nezdinde hacizde bulunulmuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - 1 milyon 726 bin.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Evet.

2020 için bankaları verebiliyorum.

Sayın Başkanım, bir de bu yapılanmayla ilgili epey bir soru geldi, müsaade ederseniz ben onları da açıklayayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Yapılanma, 7256 sayılı Kanun'la kaç kişinin başvurduğu, alacakların kaç lira olduğu ve kaç liralık bir tahsilat yapıldığıyla ilgili. 7 milyon 800 bin mükellef başvuruda bulundu 7256'yla, yaklaşık 114 milyar liralık bir alacak yapılandırıldı. Bu alacaklara karşılık 6 Nisan 2021 tarihi itibarıyla yaklaşık 16 milyarlık bir tahsilat gerçekleşmiş oldu yani aralık-mart arası tahsilat 16 milyar civarında; yapılandırılan alacağın yüzde 14'ü ödenmiş oldu. Kapsama giren borcun aslı ise 289 milyar civarında; bunun yüzde 34,9'u yani bu kapsama girenin 101 milyarı yani yaklaşık yüzde 35'i yapılandırıyor.

SGK tarafında ise -arkadaşlardan almış olduğum bilgi- 2 milyon 162 başvuru alındı, 101 milyar 663 milyon liralık bir SGK alacağı yapılandırıldı; 12 milyar civarında da tahsilat gerçekleştirildi.

Bir karşılaştırma yaparsak Sayın Başkanım, 2006'dan itibaren yani 6736'dan itibaren gerçekleştirilen yapılanmalarda, 2006'daki yapılandırmada 80,4 milyarlık bir yapılandırma tutarı var, bunun 41 milyarı tahsil edildi dolayısıyla oran itibarıyla yüzde 51'lik bir tahsilat söz konusu. 2017'de

7020’de 13,8 milyarlık bir yapılandırma, bunun yüzde 40,8’i tahsil edildi. 2018’de ise 69,6 milyarlık bir yapılandırma söz konusu; 37,1 yani 26,6’lık bir tahsilat söz konusu ama bunun hâlen daha devam eden taksitleri söz konusu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, biraz hızlanabilirsek sevinirim.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU –Başka bir konu, bu da çok tartışıldı Sayın Başkanım, ne kadar vergi alacağımızın varlığıyla ilgili soru soruldu. Şubat 2021 sonu itibarıyla 270,8 milyarlık bir vergi gelirlerinden tahakkuk bakiyesi var. Bu tutar geçmiş yıllardan günümüze kadar kümülatif olarak devredilen bir tutar yani “Neden borç yükü fazla?” diye eleştiri yapılıyor, bu bakiyenin tamamı tahsil edilecek borç niteliğinde değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadarı değil?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Müsaade ederseniz...

Bunun içerisinde tecil, terkin olanlar var; mahsup talepli tutarlar var, yapılandırma nedeniyle ödemeleri ertelenmiş olanlar var, motorlu taşıtlar vergisi ve veraset ve intikal vergilerinin ödeme zamanı gelmemiş taksitleri var; bunlar yaklaşık 40,5 milyar lira bunun içerisinde. Yine, iflas, yürütmeyi durdurma gibi yasal nedenlerle takip edilemeyen borçlar söz konusu; bunlar için de yaklaşık 64,7 milyarlık bir tutar var. Dolayısıyla takibe alınan alacaklar... Bu tahsilatı ertelenen ya da tahsil kabiliyetini yitirmiş olan tutarlar çıkarıldığında bugün itibarıyla yaklaşık olarak 165,6 milyar liralık bir vergi alacağı söz konusu fakat hâlihazırda bunlar kümülatif olarak izlendiği için takipli alacakların ne kadarının haciz ve satış aşamasında olduğuna dair sürekli değişkenlik söz konusu olması nedeniyle yeterli derecede rakam da veremiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, biraz hızlanabilirsek memnun olurum, özet cevaplar verebiliriz.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Bakanım, diğer sorular geldiğinde biz devam edelim. Yalnız, teknik açıklamamızı Ayşe Hanım yapacak ilk 5 maddeyle alakalı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayşe Hanım’a da söz verelim.

Ayşe Hanım, çok özet şekilde lütfen, diğer maddelerde de bazı konulara yine girilebilir.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Teşekkür ederim efendim.

Sayın Başkanım, sayın vekillerim; teklifin içerisinde 6183’le ilgili mevcut 4 madde, bir de yeni madde ilavesi var. Menkul ve gayrimenkul malların haciz ve satış hükümleri ise kanunda 77 ila 99’uncu maddeler arasında düzenlenmiş durumda. Pek çok konu zaten o maddelerin içerisinde yer alıyor sorular içerisinde gelen. Prensip olarak kanun, haczedilmiş varlıkların açık artırma usulüyle satılmasını öngörüyor, her hâl ve takdirde açık artırma diyor. Ancak bozulacak, çürüyecek bir malsa “Bunu arttırmaya sokmayın, direkt pazarlıkla satın; o prosedürle uğraşmayın.” diyor. Yine, mevcut kanun “Eğer bir malın borsası varsa bu mal borsada da satılabilir.” diyor. Örneğin, haczedtiğiniz altın, mücevherat veya pamuk; “Borsası olan bir malsa orada da satılabilir.” diyor. Teklifte gelen, bu satış mecralarının yanına elektronik ortamın konulması yani burada elektronik ortamda da bu satış yapılabilir. Peki, hangi usulle yapılacak? Yine mevcut kanunun öngördüğü usullerle yapılacak. Yalnız, elektronik ortamda, tabii, aynı salonda insanlar bir arada el kaldırarak artırma yapamayacağı için

tekliflerin önceden alınmasına imkân veren bir yetki maddesi de yazdık yani illa bir gün içinde bütün teklifleri alıp kapatalım diye düşünmedik; beş gün önce, üç gün önce, o malın cinsine göre, satışa çıkardığınız değere göre...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Görebilecek mi herkes online olarak?

GELİR İDARESİ BAŞKAN YARDIMCISI AYŞE DİLBAY – Tabii, teklifi herkes görecektir; kim kimin verdiğini göremeyecek ama yani rakamı görecektir; böylece burada teklifi veren kişinin kimlik bilgileri de gizli kalmış olacak. Yöntem bu yani en azından kafamızda kurguladığımız, bilgisayar ortamında da planladığımız yöntemi kanuna yazmaya çalıştık efendim.

Mevcut maddelerimizde hâlihazırda menkul malların satışlarında teminat alımı yok. Kanunumuz 1953 yılında yürürlüğe girmiş bir kanun ve satış hükümleri hemen hemen hiç değişmemiş bugüne kadar. Teminat uygulamasını biz ilk defa vekilimize söylediğimiz zaman kendisi de sağ olsun kabul etti ve “En azından menkul mallarda yüzde 5 uygulama başlasın, gidiş şekline göre de bu oran artabilir.” diye düşündük. Eğer satış hükümlerinin tamamını revize etmeye kalksaydık, önce 7,5’luk gayrimenkulü arttırmamız lazımdı ama burada, dediğim gibi, 4 tane madde sadece huzuruza geldi. 77-99 arası bir seri madde var.

Yine, menkul mal satışlarında üç günlük mühlet vardır alıcının bedeli ödemesi için, kendisi isterse yani “Peşin parayla ödemeyeceğim, bana bir mühlet verin.” derse üç günlük mühlet verilebilir. Gayrimenkul satışlarında kanunumuzda hüküm bulunmamakla birlikte, 2’nci artırma tarihini geçmemek üzere on beş günlük bir mühlet idare, komisyonlar verebilir. On beş gün de bizim yine Vergi Usul Kanunu’muzdan gelen bir yetki maddemizdir.

Faiz konusuna gelince; 1953’lü yıllarda, dediğimiz gibi yazılmış; bir sabit faiz oranı yüzde 5. Alıcıların sorumluluklarını yerine getirmemesi hâlinde ödemeleri gereken bedelde değer kaybını önlemek adına de tecil faizi uygulaması yine maddeler için öngörüldü. Satışlarda teminat olarak mevcut kanunumuzda temel maddemiz paradır ancak bu maddede yazdığımız yeni şekilde teminat mektubunun alınmasına da imkân verecek yetkiyi maddeye dercettik.

Bir diğer konu da -sayın vekillerim sordular- 6183 sayılı Kanun’da hacizler süreli değildir yani üç ay içinde satışa çıkarmazsanız veya altı ay içinde, hacizler düşmez, hacizleri koyan vergi dairesi tarafından hacizlerin kaldırılması lazım. Süreli değildir. Menkul malların yine satışıyla ilgili diğer farklı maddelerde yer alan hükümlere göre 3’üncü günden üç ay içinde satışa çıkarılır, altı ay içinde satamazsanız ihale yöntemiyle, pazarlıkla satabilirsiniz gibi, çok sayıda, kanunun kendi içinde sistematığında düzenlemeler var efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Ayşe Hanım, sağ olun.

Böylece ilk 5 madde üzerindeki müzakereleri tamamlamış bulunuyoruz.

Şimdi maddeleri birer birer oylatacağım, hepsi okunmuştu.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6’ncı maddeden devam etmek üzere yarım saat yemek molası veriyorum.

Teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 20.41

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.17****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 28’inci Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Daha önceki oturumlarda genelini ve ilk 5 maddeyi görüşüp oylamıştık. Şimdi 6’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun geçici 24 üncü maddesine birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş ve maddenin mevcut ikinci fıkrasında yer alan “Bu fıkra” ibaresi “Bu madde” şeklinde değiştirilmiştir.

“Birinci fıkra ile geçici 27 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ve geçici 28 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında yer alan tutarlar 2021 Nisan ayı ve sonrası için günlük 50 Türk Lirası olarak uygulanır ve bu kapsamda 30/4/2021 tarihinden sonra yapılan ödemelerden damga vergisi dâhil herhangi bir kesinti yapılamaz. NACE Rev.2 Ekonomik Faaliyet Sınıflamasına göre 56 kodunda faaliyet gösteren işyerlerinde 2021 Mart ayında/döneminde iş sözleşmesi bulunan sigortalılardan 4857 sayılı Kanunun geçici 10 uncu maddesi uyarınca işveren tarafından ücretsiz izne ayrılanlara işe giriş tarihine bakılmaksızın birinci fıkradaki diğer şartları taşımaları halinde 2021 Nisan ve Mayıs ayları için nakdi ücret desteği verilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, madde üzerinde söz talep eden arkadaşımız var mı acaba?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Başkanım, ben usulle ilgili bir şey söylemek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Emine Hanım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bundan sonra konuşacağımız maddelerle ilgili burada meslek odası temsilcileri, STK temsilcisi arkadaşlarımız da var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii, söz isteyenlere söz verebilirim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Önce onların görüşlerini alsak, sonra biz konuşsak usul olarak uygun olursa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur.

Bu maddeyle ilgili STK temsilcilerinden söz talebi olan var mı acaba?

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, kendinizi de tanıtarak lütfen.

Buyurun.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; hepinizi Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu adına saygıyla selamlıyorum.

Bu maddeyle ilgili çeşitli yerlerde, çeşitli platformlarda da dile getirdiğimiz üzere, nakdi ücret desteği ve bugüne kadar Hükümetimizin tüm çalışanlarımıza ve işletmelerimize vermiş olduğu destekten dolayı teşekkür ediyoruz fakat özellikle 31 Mart tarihi itibarıyla sona eren kısa çalışma ödeneğinin en azından

haziran ayı sonuna kadar uzatılmasıyla ilgili hem Bakanlığımıza hem Sayın Cumhurbaşkanımıza hem ilgili bakanlarımıza taleplerimizi ilettik. Bu konuda çok kıymetli paydaşlarımız TÜRK-İŞ ve HAK-İŞ temsilcileri de burada; her üç konfederasyonun da mutabakatıyla bu talebimizi yeniledik. Burada da sizlerden aramız, nakdi ücret desteğinin kısa çalışma ödeneği olarak devamı konusunda desteklerinizi istirham ediyoruz.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ederim.

Başka söz talebi olan var mı?

Evet, buyurun.

HAK-İŞ GENEL SEKRETER YARDIMCISI ERDOĞAN SERDENGEÇTİ –Öncelikle Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve değerli hazırun; HAK-İŞ adına saygıyla selamlıyorum hepinizi.

Biz bu teklifte 6'ncı ve 7'nci maddeye genel olarak olumlu bakıyoruz. Ayrıca Hükûmetimiz de kısa çalışma ödeneği olsun, nakdi ücret desteği olsun, normalleşme desteği noktasında sağlamış olduğu desteklerden dolayı tebrik ediyoruz.

Şimdi, 6'ncı maddede nakdi ücret desteği alanlar ile yiyecek içecek sektöründe hizmet edip ücretsiz izne çıkarılanlar için maaş 1.500 lira olarak öngörülmekte. 7'nci maddede ise yiyecek içecek sektöründe çalışanların sosyal güvenlik primlerinin de fondan karşılanması düşünülmekte, öngörülmekte. Biz bu maddede, aynı 6'ncı maddede olduğu gibi halihazırda nakdi ücret desteği alanların da primlerinin bu iki ay için ödenmesinin uygun olacağını düşünmekteyiz.

Ayrıca TİSK temsilcisinin söylediği gibi, Genel Sekreterimizin söylediği gibi, kısa çalışma ödeneğinin de Cumhurbaşkanımıza verilen yetki doğrultusunda haziran ayına kadar uzatılmasının yerinde olacağını düşünüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Buyurun lütfen siz de devam edin.

Kendinizi tanıtalım.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ BARIŞ İYİAYDIN - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına saygıyla selamlıyorum.

Kısa çalışma ödeneğinin -biz de HAK-İŞ'te olduğu gibi- haziran ayına kadar uzatılması konusunda Komisyonun takdirlerine bırakıyoruz.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Başka STK'lerden söz talebi olan var mı?

Buyurun.

Kendinizi de tanıttin lütfen.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

TÜRMOB, Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği adına katılıyorum.

Madde 12'ye bir ekleyeceğimiz olacak, şöyle ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 6'ncı maddeyi konuşuyoruz.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ - Özür dilerim o zaman. Ben geneli için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - O madde geldiğinde söz istersiniz olur mu?

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Tamam Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Sağ olun.

Evet, tamamlandı zannediyorum.

Şimdi söz taleplerini karşılayacağım.

Erhan Usta Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, izahat almadık ki daha.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Topluca değerlendirme yaparlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İzahat almadık ki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte, topluca yapacaklar onu, madde, görüşmeleri bittikten sonra.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkanım, her maddeden önce teklif sahibi de izahat yapıyor ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz. Ben sorulara cevap diye algıladım, özür dilerim, yanlış anladım.

Buyurun lütfen, izahat alalım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Getirmiş olduğumuz maddeyle birlikte NACE kodu 56 olan sektörde yani yiyecek ve içecek sektöründe faaliyet gösteren iş yerlerini 31 Mart 2021 tarihinden önce çalışanlarıyla, işe aldıklarıyla... Çünkü önceki düzenlediğimiz kanunda bu tarih 17 Nisan 2020'ydi, şimdi getirdiğimiz düzenlemeyle 31 Mart 2021 tarihinden önce çalışanların da nakdî ücret desteğinden yararlanmasının önünü açıyoruz. Bu nakdî ücret desteği de hâlihazırda kişi başı 50 lira olarak söyledik, aylık da 1.500 liraya tekabül ediyor. Normalde zaten, biz bunu pandeminin ilk başladığı süreçte 39,24 lira olarak düzenlemiştik; asgari ücretin artışı oranında da artmıştı, 47 liraydı ama şimdi biz bu sektörde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok cömertsiniz, 3 lira daha verdiniz!

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, artırma değil, ayınsının devamı niteliğinde. Biz burada şöyle bir farklılık getiriyoruz: Yiyecek içecek sektöründeki hani o çalışanların da... Yani bu süreçler içinde tarihle ilgili –buradaki en önemli düzenleme tarih- bu süreçte bundan yararlanmasının önünü açıyoruz.

Şunu söylemek istiyorum: Bugüne kadar 31 Mart 2021'e kadar nakdî ücret desteği için fonumuzdan 9,3 milyar TL ödemiştiz. Toplam, şu an bu kanuni düzenlemeyle yeme içme sektöründe mevcutta 537 bin kişi var; bunlardan da şu an nakdî ücret desteğinden yararlananlar 90 bin civarında. 90 bini çıkardığımızda işte, potansiyel 447 bin kişi daha bundan belki yararlanabilecek. Türkiye geneline baktığımızda bugüne kadar tekil kişi olarak 2,5 milyon kişi nakdî ücret desteğinden yararlandı. Sorulduğu için söylüyorum, ilk, geneli üzerinde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani, bu toplam etkiler anlamında rakamları paylaşırsanız memnun oluruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, sorulduğu için.

Şu an hâlihazırda 750 bin kişi ücretsiz izinde, 2,5 milyondan 750 bin kişi ücretsiz izinde. Geneli olarak da bu fonun nisan ve mayıs ayları için iki aylık maliyetini de 874 milyon TL olarak öngörüyoruz Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi söz taleplerine geliyoruz.

Sayın Erhan Usta, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, aslında tabii, iki madde birbiriyle ilgili, hatta bizim yeni madde önerimiz de var ama zannediyorum o daha sonra gelecek; Artık onu o vakit konuşuruz.

Sayın Başkanım, şimdi, normal şartlarda biliyorsunuz, kısa çalışma ödeneği 31 Martta sona erdirildi; aslında pandemi bitmedi, hatta –az önce de ifade etmiştik- pandemi bitmediği gibi buradan 1 milyon 300 bin kişi faydalanıyordu ve bu insanların büyük ihtimalle önemli bir kısmı işini kaybedecek. Yani bunu göz önünde bulundurarak bizim yeni madde önerimizde... Onu geldiğinde konuşacağız ama birbirleriyle ilişkili olduğu için şimdi söyleme ihtiyacı hissettim. Bunun da normal şartlarda sendika temsilcisi arkadaşların da ifade ettiği gibi, uzatılması gerekir diye düşünüyoruz.

Şimdi, burada, 6'ncı madde özelinde bakacak olursak yeme içme sektörü için bu günlük ücret desteğinin 50 lira olması öngörülüyor. Biz, bunun da çok yetersiz olduğunu düşünüyoruz yani 50 lira, işte, otuz güne çarparsanız 1.500 lira yapar; bunun da mutlak surette artırılması gerekir.

Diğer bir husus da normal şartlardaki nakit ücret desteği -17 Mayıs değil mi?- 17 Mayısta sona eriyor şu an itibarıyla.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - 17 Mayısta sona eriyor ama Cumhurbaşkanımızın haziran sonuna kadar uzatma yetkisi var.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani, evet, onun da haziran sonu değil çünkü -daha üçüncü dalgasının içerisindeyiz- yani salgının devam edeceği öngörülüyor, bütün uluslararası camia bunu bu şekilde öngörüyor. Dolayısıyla burada da... Aslında burada bir kural koymamız lazım; bence bunu kanun olarak geçirelim. Yani Sağlık Bakanlığının “Bu pandemi bitmiştir.” ilanının olduğu süreye kadar hem nakit ücret desteğini hem de kısa çalışma ödeneğini bizim devam ettirmemiz gerekir. Bu ülkenin ekonomisinin ve insanların selameti açısından bunun son derece önemli olduğunu düşünüyorum.

Bu anlamda, baktığımızda, bu, sadece yeme içme sektörü için değil, diğer bütün sektörlerin de buradaki nakit ücret desteğine hak edenlerin de bu şekilde bundan faydalanmasının önünü açmamız gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Çok teşekkür ediyorum.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, ben burada, maddenin tam anlaşılmadığını düşünüyorum, Nilgün Hanımın da yeterli izahat verdiğini düşünüyorum. Şimdi, burada özellikle söylüyor: “Nakdî ücret desteğinden faydalanamayanlara geçerli olacak.” diyor bu madde yani bu sektörde nakdî ücret desteğinden faydalanamayanlara bu madde getiriliyor. Yani bu ne demektir?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Zaten mevcutta faydalananların var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama şimdi, rakamları “447 bin” filan deyince siz, sanki 447 bin kişiye özel ilave bir destek verecekmiş gibi algılanabilir. Burada, 17 Nisan 2020’de bu madde yürürlüğe girdi, biliyorsunuz; o tarihte bordrolarda yani bu işletmelerde kimler varsa nakdî ücret desteğinden faydalanabiliyorlar; eğer işveren ücretsiz izne ayırırsa faydalanabiliyor. Şimdi, bu madde neyi getiriyor arkadaşlar? Benim anladığımı söylüyorum: Bu maddeyi 17 Nisan 2020’den bugüne kadar yiyecek içecek sektöründe ilave olarak işe alınanlar varsa ve onları ücretsiz izne çıkarırsa işveren, onlar yararlanabilecek diye anlıyorum ben. Şimdi, arkadaşlar, Nilgün Hanım’dan şunu istememiz lazım: Bu durumda olan kaç kişi var?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 250 bin kişi var bu sektörde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 17 Nisan 2020’den bugüne kadar 250 bin kişi işe mi alınmış, bu sektörde 250 bin yeni işe alınan mı var?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hayır, hayır, öyle değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 250 bin kişi işe alındıysa sektör uçuyor o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, isterseniz bu konuda Sayın Bakan Yardımcımıza da bir söz verelim, bir açıklığa kavuşsun bu.

Buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, şimdi, 17 Nisandan önce iş başında olanlar yani çalışanlar, bir şekilde iş yerinde hizmet akdi devam edenler ya kısa çalışmadan faydalanıyorlardı veya da ücretsiz izin ile nakdî ücretten faydalanıyorlardı fakat daha sonra, 17 Nisandan sonrası için işe girmiş olanlar veya faydalanamayanlar -dört yüz elli ve doksan günlük bir şey vardı, bundan faydalanamayanlar- bir şekilde açıkta kalıyordu. Şimdi, dolayısıyla, bu kısa çalışmadan veya nakdî hizmet desteğinden faydalanamayanları da biz bunlara dâhil ettik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne kadarlık bir nüfustan bahsediyoruz?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – 250 bin civarında.

Dolayısıyla, orada daha önce de nakdî ücret desteğinden 47 lira alanları da orada sektör ayrımı gözetmeksizin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu konularda devam ediyor tabii.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Aynı zamanda bu bizim 17 Nisan kıstasımız, yeme içme 56 NACE koduna ait, ötekilerde ise sektör ayrımı yapmadan 47 lirayı da 50 liraya çıkarmış olduk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, teşekkür ederim.

Şimdi açığa kavuştu mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet. Şimdi, şöyle anladım yani belli kriterlerden dolayı faydalanamayan 250 bin kişi vardı. Yalnız, potansiyel olarak mı 250 bin kişiden bahsediyoruz? Bunların ne kadarının fiiliyatta ücretsiz izinde olduğunu biliyor muyuz Sayın Bakan Yardımcım? Pardon, bunların şu anda kısa çalışma ödeneğinden veya... Fiilî çalışan durumunda mı bu 250 bin kişi? Bunları ücretsiz izne çıkarma potansiyeli oluyor işverenlerin.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğru anladım, tamam. Şimdi, o zaman yorum yapabilirim 250 bin kişi üzerinden.

ERHAN USTA (Samsun) – Kısa çalışmadan gelecekler var şimdi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 250 bin kişi aktif çalışan. Kısa çalışmadan 165 bin kişi var bu sektörde.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu sektörde değil, toplamda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii, tabii, onun belki 200 bini buradan.

ERHAN USTA (Samsun) – 17 Mayıs'a kadar devam edecek olan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir müsaade ederseniz bunu da bir izah etsinler o zaman. Bu kısa çalışmadan gelecek bir grup da var herhâlde.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, biliyorsunuz, nakdî ücret desteğini biz Ramazan Bayramı'ndan sonraya kadar uzattık zaten. Dolayısıyla, kısa çalışma bitti, eğer çalıştıramıyorsa nakdî ücrete ayırabilir. Dolayısıyla, kısa çalışmadan dönüp de iş yerinde fiilen çalışmayacaksa ücretsiz izne gönderip nakdî ücretten faydalanabilir veya normalleşme desteğinden.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani bu 750 binin üzerine gelecek, değil mi?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii, zaten şu anda, biliyorsunuz -aslında soruldu da- bizim normalleşme desteğimiz var. Kısa çalışmadan çıktıktan sonra haziran sonuna kadar zaten normalleşme desteğimiz de devam ediyor. Kısa çalışmadan çıkıp bilfiil iş yerinde çalışıyorsa biz onun işçi-işveren sigorta primini zaten ödüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Devam edelim, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, şimdi, burada bizim itiraz ettiğimiz 3 konu var. Birincisi, gerçekten anlamadım, Sayın Erdoğan bu kısa çalışma ödeneğini pandeminin en zirve yaptığı günlerde kaldırdı. Bir bunu kabul edemiyoruz, anlayamıyoruz. Yani üçüncü dalga en büyük dalga, şu anda pandemi günlük vaka sayısı 50 bine çıkmış durumda. Kuvvetle muhtemel, pazartesi günü Bakanlar Kurulu yeniden bu sektörü kapatmak zorunda kalacak. Kuvvetle muhtemel diyorum çünkü ramazan ayıyla ilgili bir işaret verildi, ramazan ayında kuvvetle muhtemel tamamen kapatılacak yani kafelerde, restoranlarda oturulamayacak, yalnızca paket servisi yapacak duruma gelecek. E, bu sektör zaten çok zor durumda. Yalnızca bu sektör değil, diğer başka sektörler de var.

Sayın Bakan Yardımcım ve Nilgün Hanım, size soruyorum: Kısa çalışma ödeneğini pandeminin en zirve yaptığı günlerde neden kaldırdık? Ben eminim ki siz buna muhalifsiniz ama demek ki sözünüz bu anlamda geçmemiş. Ya, bunun yaratacağı sosyal boyutu düşünebiliyor musunuz? Çünkü kısa çalışma ödeneğinde ne de olsa maaşının yüzde 60'ını alabilecekken şimdi diğer sektörlerde 1.420 liraya, bu yeme işçe sektöründe 1.500 liraya, yine diğer sektörlerde 1.420 liraya mahkûm olacak vatandaşlarımız.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Diğer sektörlerde de 1.500 lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hepsi 1.500 mü oluyor?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Diğer sektörlerde de 1.500 lira oluyor, bundan sonra hepsi 1.500 lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ha, bununla hepsi 1.500 oluyor. Neyse arada 80 lira... Allah razı olsun, Allah razı olsun, günde 3 lira vermişsiniz vatandaşımıza, 1 simit daha alır çocuğuna.

Değerli arkadaşlar, bu anlamda gerçekten elimizi vicdanımıza koyalım, şu kısa çalışma ödeneğini uzatalım. Bütün sivil toplum kuruluşlarının da istediği gibi, en azından haziran sonuna kadar uzatalım, bakalım. Eğer ki bu aşılama işe yararsa, pandemi tedbirleri işe yararsa o zaman bakarsınız ama pandeminin zirve yaptığı bugünlerde, Sayın Başkan, bu kabul edilemez. Bunu bütün arkadaşlara öneriyorum, bu konuda bir irade ortaya koyarsak eminim ki yürütme de bu konuda tekrar elini vicdanına koyacaktır.

Nilgün Hanım, ikinci boyutunu şöyle söyleyeceğim: Arkadaşlar, bakın, 50 liradan, günlük 50 liradan bahsediyorsunuz. Ben herkesi şuna çağırıyorum, bu salonda bulunan herkesi: Arkadaşlar, gelin, günde 50 liraya geçinelim. Hadi buyurun, hepimiz günde 50 lira alalım ve 50 lirayla geçinelim bakalım. Kırımızı verelim, faturalarımızı ödeyelim, çocuğumuzun ihtiyaçlarını giderelim, kalırsa geriye 3 kuruş da karnımızı doyuralım; hadi buyurun, yapalım. Arkadaşlar, on iki aydır buna mahkûm ettiğiniz işçilerimiz var ya. Bakın, on iki aydır ücretsiz izne mahkûm ettiğiniz işçilerimiz var. Sayın Bakan Yardımcımızı ben geçen toplantıda uyarmıştım, bütçe görüşmelerinde de söyledim, dedim ki: Hiç olmazsa, karşılıklı rıza varsa işçi ve işverenin şu fesih hakkını verin kardeşim, adamı mahkûm etmişsin ücretsiz izne. Diyelim ki başka yerde iş buluyor, tazminatı yakmayayım diye sözleşmesini de feshedemiyor. Bari şu karşılıklı rızayla yani başta işçinin rızasıyla bu fesih hakkı varsa, işverenin rızası varsa kıdem tazminatını alma hakkını verin. Bunu bile vermiyorsunuz, işçiye mahkûm etmişsiniz oraya. Ya, niye bu hakkı vermiyorsunuz?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – İşçinin istifası zaten fesih kapsamı dışında Sayın Vekilim yani işçi kendi iradesiyle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, kıdem tazminatı yarıyor Sayın Bakan Yardımcım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Anlaşarak zaten...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, yok, kıdem tazminatı yarıyor. İşveren de burada rahat çünkü işçi istifa edemiyor, kıdem tazminatını da alamıyor. Karşılıklı rızayla bunu yapmıyorsunuz ve şunu da...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, kanun teklifiyle doğrudan ilgili değil ama bunu kendi içerisinde bir değerlendirin lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bu torba yasa değil mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet ama bu maddeyle doğrudan ilgili değil diyorum ama bu bir fikir, bir değerlendirin, inceleyin konuyu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakanım, bütün boyutlarıyla incelememiz gerekiyor. Şu anda milyonlarca insan büyük bir sıkıntı çekiyor ve Nilgün Hanım getirmiş...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, Garo Bey, bu teklif bence de üzerinde çalışılmaya değer bir teklif ama belki bilemediğimiz boyutları da olabilir. Siz ifade ettiniz, arkadaşlarımız incelesinler, değerlendirsinler.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Bunların da boyutunu bilmiyoruz, bir etki analizi görmüyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Az önce bazı rakamlar söylendi.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Evet, not aldık, teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, Nilgün Hanım “İşçilere günde 50 lira verelim.” diyor, birinci yılın sonunda bunu söylüyor. Bir yıldır insanlar zaten aç, açıkta kalmış, borç altında batmış, intihar ediyorlar. İntihar eden işçilerin vebali boynumuza arkadaşlar, vebali boynunuza diyorum ya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani 50 lirayla bir insan, hadi, bir ay ayakta kaldı, iki ay ayakta kaldı; bir yıl boyunca nasıl 39 liraya, 47 liraya, 50 liraya mahkûm edebilirsiniz? Ya, hiç olmazsa bir nefes verin işçilere ya. Gelin, 100 lira verelim kardeşim, ne olacak ya. Bütçeden de vermiyorsunuz, işçinin fonundan veriyorsunuz zaten ya, işçinin fonundaki para. Çoğunu işverenlere verdiniz zaten bugüne kadar, yüzde 75’ini işverenlere teşvik olarak verdiniz. E, gelin, bir nefes aldıralım işçilere ya. Gelin, 100 lira verelim, kısa çalışma ödeneğini devam ettirelim, üç ay bir nefes alsın insanlarımız ya. Niye bundan çekiniyoruz anlamadım. Dünya trilyonlarca dolar veriyor, biz 1 milyar dolar vermekten çekiniyoruz ya. İşçiye geldiğinde nedir bu ketumluk, anlamıyorum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bitireyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bitirin tabii, buyurun. Sürenizi geçtiniz, tamamlarsanız memnun olurum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bakın, 5 maddede de ben iki dakika konuştum Sayın Başkan, bu önemli bir madde yani rica ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, buyurun, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Yani lütfen, bakın, hep beraber elimizi vicdanımıza koyalım ve genel anlamda bu pandemi tedbirleriyle ilgili gerekiyorsa yarın da çalışalım Sayın Başkan, oturalım ne gerekiyorsa yapalım ya.

Toparlıyorum önerilerimi: Şu 50 TL’yi mutlaka yükseltelim, kısa çalışma ödeneğini devam ettirelim. 50 TL’yi 100 TL yapalım. Bir önerim daha var: Ya, siz “yiyecek içecek sektörü” deyince ne anlıyorsunuz, bana söyleyin? Listeyi vermediniz bize.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dağıttırdım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nerede, hani bana gelmedi liste?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sizin de önergenizde yok etki analizi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onun var var, ben vereceğim, önerge konuşulunca...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben fotokopisini verdim arkadaşlara.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İyi de maddeyi oylayacağız, ne zaman gelecek daha yani?

Şimdi, burada hangi sektörler var, bakalım. Şimdi: Ciğerci, kokoreççi, dönerci, efendim mantıcı, çay ocağı, bar, gazino...

CAVİT ARI (Antalya) – Alabilenler mi bunlar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet.

Bozacı, seyyar içecek satanlar, kantin faaliyetleri, kahvehaneler...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Barlar, restoranlar...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika, şimdi, burada düğün organizasyon işletmecileri var mı? Düğün organizasyon işletmecileri var mı Nilgün Hanım?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Organizasyon şirketleri ayrı biliyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, düğün organizasyonları yapan düğün salonları var mı burada?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Düğün salonları yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Amma yaptınız ya! Peki, düğün organizasyon şirketleri yok, efendim, etkinlik şirketleri yok. Peki, bunların pandemiden en çok etkilenen kurumlar olduğunu biliyor musunuz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Burada ramazan süresince kapatılan yerleri getirdik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anlıyorum ama siz şimdi ramazanda düğün yapılabileceğini mi zannediyorsunuz bu pandemi şartlarında?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Düğün salonları kiralayabiliyor yani, biliyorsunuz saat sınırlaması var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, bakın, ramazanda tamamen kapatılacak zaten buralar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız arkadaşlar, böyle karşılıklı bitiremeyiz biz, çok maddemiz var. Fikrinizi ifade ettiniz Garo Bey, değerlendirmesini yaparlar. Lütfen tamamlayalım artık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, tamamlıyorum, şunu söyleyeceğim: Sonuç olarak, buradaki işletmeler sınırlı ve buradan etkilenen başka sektörler de var, bunlar burada yok. Yani o açıdan bunu da genişletelim diyorum. Bununla ilgili önergemiz var, bunların hepsinin genişletilmesini ve rakamın yükseltilmesini ve kısa çalışma ödeneğinin de artırılmasını öneriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Cavit Bey, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, ben bu konuyla ilgili turizm işçileri bu işin neresinde, onu tam öğrenmek istiyorum çünkü bu verilen listede turizm işçileri yok. Turizm işçileri bundan sonra hangi destekten yararlanacaklar? Kısa çalışma ödeneğiyle ilgili, özellikle alıp alınamayacağı turizm işçileri yönünden önem taşımakta.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, soruları not edelim, en sonunda söz vereceğim size.

CAVİT ARI (Antalya) – Çünkü başta Antalya’da olmak üzere, Türkiye’de yüzbinlerce turizm çalışanı şu an mağdur durumda. Bu destekten yararlanıp yararlanmayacağı konusu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben önce bir soru sormak istiyorum: Şimdi, bu yiyecek içecek sektörü pandemide kapalı olacağı için, bu sektörlerdeki kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izinden yararlanamayan 250 bin kişinin yararlanacağı söyleniyor, doğru mu? Şimdi, ben burada tam bir anlamak istiyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yalnız, ben burada bir netlik getirebilir miyim Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun lütfen Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öncelikle nakdi ücret desteği bütün sektörler için devam ediyor, bütün sektörler için. En son işte 17 Mayıs, Cumhurbaşkanımızın da yetkisi var, daha önce kanun da verdik, 30 Haziran 2021 tarihine kadar bütün sektörler için devam ediyor. Bütün sektörler için, 17 Nisan 2020 tarihinden önce istihdam ettikleri kişiler için devam ediyor nakdi ücret desteği.

Burada getirdiğimiz fark şu: Hani bu süreçte normalleşmeyle birlikte açıldı ya, yeme içme sektöründe de ramazan ayında tekrar bir kısıtlama getiriyoruz. Ama normalleşmeyle birlikte tekrar işe alımlar oldu bu süreçte yeme içme sektöründe tekrar açılınca. Biz burada diyoruz ki: Yeme içme sektörüne farklılık getirerek, sizin yeme içme sektöründe faaliyet gösteren firmaların 17 Nisan tarihinden sonra 31 Mart 2021 tarihine kadar aldıkları, yeni aldıkları da dâhil edilen kişilerin de çalışanların da nakdi ücret desteğinden yararlanmasına imkân sağlıyoruz. Yani burada sadece bu sektöre getirmiyoruz, zaten bütün sektörlerin kapsamında, sadece burada yeme içme sektöründeki faaliyet gösterenlerin o tarihlerde yeni aldıklarının da yararlanmasını istiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam, çünkü biraz önceki açıklamayla bu biraz farklı oldu birbirinden, şimdi daha net oldu.

Şimdi, öncelikle, bu kısa çalışma ödeneğiyle ilgili geneli üzerine yaptığım konuşmada da çok üstünde durdum ve burada sektör temsilcilerinin de ortak görüşü bunun devam etmesi yönünde. Hakikaten pandeminin böyle en pik yaptığı bir süreçte kaldırılmış olması yani uzatılmamış olması daha doğrusu 31 Marttan itibaren anlaşılır gibi değil. Bunun hep birlikte bir karar alınıp tekrar uzatılmasıyla ilgili bir çalışma yapmamız gerekiyor Başkanım. Yani bu gerçekten önemli önümüzdeki süreçle ilgili.

Bu günlük belirlenen yani 47 TL'nin 50 TL'ye çıkmasıyla ilgili de açıkçası yani açlık sınırının altında aslında bu ücreti alanların çok zor koşullarda geçimini sağladıklarını da biliyoruz. Açlık sınırının altında bir ücret bu, hiç yeterli değil, bunu hep söyledik ve hâlâ daha söylemeye devam ediyoruz. Bu 3 TL'lik artırım kayda değer bir artırım değil açıkçası; bunu da not düşmek istiyorum. Bu alanda hizmet veren, bu yiyecek içecek sektörüyle ilgili yapıyor ama bu alanda hizmet veren ve hâlâ açılmayan sektörler var bakın. Yani bunlarla ilgili de bir genişleme, bir düzenleme yapılması lazım. Yani birkaç ay yeme içme sektörü açıldı da yeni elemanlara... Tamam, onlara sahip çıkıyorsunuz, güzel bir şey de yani hiç açılmayan, işte mesela düğün salonları... Ben Genel Kurulda da bu sektörle ilgili konuşma yaptım, o sorunları dile getirdim yani bunu niye görmüyorsunuz? Mesela, servisler, okullar kapalı, iş yapmıyor bu firmalar. Aynı şekilde, yine müzisyenler, sanatçılar; bunlarla ilgili bir şey getirilmeli yani bir düzenleme yapılması gerekiyor, bir genişleme yapılması gerekiyor. Ve daha da açılmayacak bu sektörler; ramazan girecek, açılmayacak; belki pandemi azalmayacak, açılmayacak; ciddi sıkıntı var o alanda. Bunları da not düşerek diğer maddede tekrar söz alabilirim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Selin Hanım, buyurun lütfen.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Sayın Başkan, ya şöyle bir sıkıntı var: İnsanları sefalette buluşturma maddesi bu. Yani kısa çalışma ödeneğini herkes için geçerli kılmak yerine herkesi ücretsiz izne mahkûm etmeyi seçiyoruz. Yani bir düzenleme yapılacak idiyse esasında ücretsiz izne mahkûmiyet yani sefalet ücretlerine mahkûmiyet yerine, kısa çalışma ödeneğini uzatmayı seçmeliydik. Bu, bir siyasi tercih. Ya, Türkiye'de para var, para var, kaynak var, kaynakları nereye kullanacağımıza dair bir siyasi tercih uyguluyorsunuz, tercih de nedense hep milyonlar açısından en vasatta buluşturmak oluyor. Yani bu maddenin temel sıkıntısı bu.

Bakın, sosyal adaleti tesis etmediğimiz zaman, hani başa dönüyorum, sosyal adalet olmadığı zaman güven de olmaz, ekonominin toplumsal barışa katkı vermesi de mümkün olmaz. Şimdi, bir yanda, mesela Borsa İstanbul Yönetim Kurulu üyelerine huzur hakkında bir zam yapıldı, yüzde 33 zam yapıldı. Burada milyonlara adına “zam” denilerek 3 liralık artış yalıyor. Yani bir sosyal adalet

arayışımız var ise eğer ki olmak durumundadır, burada Anayasa'mızda sosyal devlet olduğu yazar Türkiye Cumhuriyeti devletin, o zaman insanları sefalette buluşturan değil, bir avuç imtiyazlıya para aktaran değil, milyonları o sefaletten kurtaracak bir düzenleme yapmak gerekir.

İkincisi: Ya, hem işveren hem emekçiler diyor ki: Kısa çalışma ödeneği uzatılsın. Hani bir ihtilaf da yok ortada. Dolayısıyla, buradaki siyasi tercihin mutlaka yeniden göz önüne alınması gerekiyor bence. İkinci bir nokta da yani bu desteklerin hazineden, bütçeden sağlanması gerekiyor. İşsizlik Sigorta Fonu erimiş vaziyette, üstelik de çalışanlara da aktarılmamış o para. Bunları hazineden yapmak durumundayız.

Şimdi, herkesin haklarının korunaklı olduğu, güvence verildiği bir düzene ihtiyaç var; kıdem tazminatı hakkının olduğu, ayrılmak isterse ayrılıp haklarını da kaybetmeyeceği bir düzenlemeye ihtiyacı var milyonların. Bu sefaletle buluşturan bir şey oluyor; dolayısıyla yani bu düzenlemenin mutlaka gözden geçirilmesi gerek.

Son olarak da bu miktarın artması gerekiyor. Asgari ücret -adı üzerinde- diyor ki: İnsanların asgari düzeyde yaşayabilmesi için, temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için asgari ihtiyaç bu kadardır. Sonra "ücretsiz izin" adı altında "Asgari ücretin yarısına mahkûmsunuz." Ee, asgarisi nerede kaldı? Ya, adı üzerinde asgari ihtiyaç, temel ihtiyacı gidermek için. Üstelik, biliyoruz ki bu, temel ihtiyacı bile gidermiyor artık. Açlık sınırı, açlık sınırı en son verilere göre 2.736 lira.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Ya, hakikaten tekrar etmek istiyorum: Bunların her biri siyasi tercih. Bu siyasi tercihler değişmediği sürece aynı krizi tekrar tekrar yaşayacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Kamil Bey, buyurun lütfen.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi İşsizlik Sigortası fon varlığı 2019'da 131,5 milyar TL'ye 2020'de 103,2 milyar TL'ye, 2021 Şubat ayında 98 milyar 167 milyon TL'ye düşmüş; tabii ki gittikçe düşüyor nakdi yapılan destek ve prim ödemeleri, kısa çalışma ödenekleri vesaireyle. Bu bir yere kadar gidecek. Yani şimdi bu bütçe dışı bir fon, bütçe dışı bir kaynak, bunu da biliyoruz. Bu fonun yönetimi tabii ki devlette, kamuda, Hükûmette.

Şimdi, şöyle bir bakıyorum rapora, DİSK-AR'ın raporuna, işveren teşvik ve destek ödemeleri 2020 yılında 18 milyar 88 milyon 597 bin TL, işveren prim ödemeleri 10 milyar 816 milyon 828 bin 667 TL. İşveren prim ödemeleri 11 milyar lirayken işverenlere yapılan teşvik ve destek ödemeleri 18 milyar lirayı aşmış 2020 yılında. İşveren teşviklerinin işveren prim ödemelerine oranı 2019 yılında yüzde 145,6'ya 2020 yılında bu oran yüzde 167,2'ye yükselmiş. Şimdi, nakdi ücret desteği alan 2 milyon 291 bin 754 kişiye yapılan ödeme 6,5 milyar civarında, 6 milyar 538 milyon. İşveren teşvik ve destek ödemeleri 18 yani 3 katı. Şimdi şunu söylemeye çalışıyorum: İşsizlik Sigorta Fonu'nun amacı adına saklı zaten, adına baktığımızda İşsizlik Sigorta Fonu. İşverenin desteklenmesi, prim desteği, bu pandemi döneminde onun ayakta kalması bütün bunlar çok önemlidir, kıymetlidir, devlet olarak biz bunlara gereğini mutlaka yapmamız, onları ayakta, hayatta tutmamız gerekiyor ama İşsizlik Sigortası Fonu'nu böyle kullanırsak amacı dışında kullanmış oluyoruz çünkü İşsizlik Sigorta Fonu işvereni destekleme fonuna dönüşüyor. İşsizlerin yüzde 94'ünün işsizlik sigortasından faydalanmadığı bir dönemde işverenlere işçilere yapılan nakdi ücret desteği ödemelerinin 3 katı teşvik ödemesi yapılıyor. Aslında Selin Hanım'ın da az önce söylediği açlık sınırı ki benim elimdeki rakam farklı, her ay gittikçe

artıyor, artık biz bile takip edemiyoruz. Birleşik Kamu İşin bir rakamı olarak 3.397 TL açlık sınırı ama biz yaklaşık 1.168 TL, 50 liradan olursa biraz daha fazla olacak bir rakama mahkûm ediyoruz. Onun 3 katı kadar, en azından açlık sınırının altında olmayan bir ücret verebilecekken İşsizlik Sigorta Fonu'ndan işçiye, işvereni desteklemeyi de, işverene verilen prim desteğini de bu fondan sağlıyoruz, fonu amacı dışında kullanmış oluyoruz. Bütçe dışı kaynaklar yerine bütçeden bunu yapabilirsiniz biz de memnun oluruz. Bu konuda asla ve kata “İşveren desteklenmesin.” diye bir anlam da çıkmaz benim söylediğimden ama işverene gerekli destek bütçe kaynağından verilsin, İşsizlik Sigorta Fonu'ndan da daha çok işsize verilsin ve bu pandemi dönemindeki destekler de miktar olarak daha da artırılsın diye öneriyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Son bir iki şeyim daha var.

Diğer yandan, tabii “Bu pandemi döneminde işten çıkarılmayacak.” denildi ama Kod-29’la 177 bin işçi işten çıkarıldı. Bununla ilgili bir önlem, bununla ilgili bir yasal düzenleme getirmeyecek miyiz; yani 2020 yılında 177 bin işçinin Kod-29 maddesi kullanılarak, daha doğrusu İş Kanunu 25/2 yani “Ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan hâller ve benzerleri” başlıklı maddesi kapsamında iş çıkarma yoluna gidilmiş. Burada sanki bir suistimal var, bir istismar var daha doğrusu yapılan bu madde üzerinden. Bu işten çıkarılanların yaklaşık yüzde 80’e yakını davalık, mahkemelerde. Esas olan, bu İşsizlik Sigorta Fonu’nu, tekrarlıyorum, işçinin lehine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Sizin sabrınızı hep sonuna kadar zorluyorum Sayın Başkan ama son sözüm.

İşsizlik Sigorta Fonu amacı içerisinde işsizliğin, işsiz yurttaşlarımızın desteklenmesi, pandemi döneminde çalışanların desteklenmesi ve bütçe dışı kaynağın işvereni destekleme fonuna dönüşmemesi dileğimi bir kez daha belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, sizin söz talebiniz mi var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir soru soracağım Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani o rakam verilmediği için.

Bu Fon’da şu anda ne kadar para var, mesela bunu merak ediyorum.

İkincisi: Bu maddeler ne kadarlık yük getirecek, beklentiniz nedir? Yani kısa çalışma ödeneğinden geçecek, artı bundan faydalanacak muhtemel kaç kişi öngörüyorsunuz ve fona yükü ne kadar olacaktır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Nilgün Hanım, siz mi cevap vereceksiniz yoksa...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sayın Bakan Yardımcımız cevap verecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman Bakan Yardımcımıza söz veriyorum, kendisi veya uygun göreceği bir bürokratımız cevap verebilir.

Buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, şimdi Sayın Vekilimiz söyledi, fonun amacı sadece prim ödeyenlere işsiz kaldıklarında ödeme yapmak değil, aynı zamanda istihdamı artırıcı ve koruyucu tedbirleri almak. Biz aynı zamanda

istihdamı korumak ve işçilerin işten çıkarılmasını önlemek için işverenlere bu prim desteğini veya diğer desteklerimizi veriyoruz; kaldı ki sadece fondan bunları da yapmıyoruz, bizim aktif ve pasif programlarımız var, efendim, iş gücünün kalitesinin artırılmasıyla ilgili bizim kurslarımız var, bunları da ayrıca buradan karşılıyoruz. 2000 yılından 2021 Mart ayı sonuna kadar fondan yapılan giderlerin dağılımına bakıldığında yapılan harcamaların yüzde 66,1'i doğrudan çalışanlara ve işsizlere yönelik olarak yapılan harcamaları oluşturmaktadır. Yani bizim aktif ve pasif, bunların dışında, buradan karşılanan teşviklerin dışında aktif ve pasif programlarımızla bizzat çalışanlara verdiğimiz şeydir.

Şimdi Sayın Vekilim şöyle söyledi: “Turizm işlerinde bulunanlarda bu yok.” Biliyorsunuz, aslında şu var, zaten nakdi ücret yani ücretsiz izne ayrıldığı zaman nakdi ücret desteğinden faydalanması zaten var, bu, bayram sonuna kadar da zaten devam ediyor, bu şeyi de ayrıca 30 Hazirana kadar da uzatma yetkisi Sayın Cumhurbaşkanımızın yetkisinde. Nakdi ücret desteğinden faydalanabilirler veya çalışıyorlarsa o zaman bizim normalleşme desteğimiz var, işçi-işveren sigorta primini biz buradan karşılıyoruz, bunlardan faydalanabilirler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamladınız mı?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Benim sorularım vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şu anda fonda ne kadar para var?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şu anda fonda 94 milyar var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hangi tarih itibarıyla bu 94 milyar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu yasayla bundan kaç kişinin faydalanmasını bekliyorsunuz ve ne kadarlık bir yük...

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şimdi, tabii, bizim bu kısa çalışmayı ilk uygulamaya başladığımızda 3 milyon 300 küsur bin kişiyle biz bu işe başladık, daha sonra sari bir şekilde bu yavaş yavaş düştü. Aynı zamanda şey de böyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu anda?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şu anda 1 milyon civarına düştü.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bununla beraber kaç kişi faydalanacak, bu yasayla, bu maddeyle beraber?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şimdi, tabii, bütün sektörler de bunda yani şu anda bu kısa çalışma çıktıktan sonra bunun şu kadari nakdi ücrete geçecek diye henüz bir şeyimiz yok, tahmini çünkü kimin ne zaman eline ne geçeceğini şu anda bilemiyoruz pandemi döneminde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de sektörleri genişletmeyi sormuştum yani diğer sektörler...

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şimdi, ramazanda bu yeme içme, daha doğrusu NACE kodunda faaliyet gösteren iş yerleri biliyorsunuz kapatıldı, sadece gel götür veya paket servis şey yapıldı, dolayısıyla onun için bu NACE kodunda faaliyet gösteren iş yerleri düşünüldü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, 2 adet önergemiz var, oylamaya geçmeden önce 2 adet önergeyi okutup oylarınıza sunacağım.

Birinci önergeyi okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 6'ncı maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun geçici 24'üncü maddesine (1)'inci fıkrasından sonra gelmek üzere eklenen fıkranın ilk cümlesinde yer alan "50" ibaresinin "75" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey...

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada biz biliyoruz ki 50 lirayı 30'la çarptığınız zaman 1.500 lira. Özellikle kısa çalışma ödeneğinden nakit ücret desteğine geçenlerde de ilave bir ücret düşüşü olacak, bunu da göz önünde bulundurmamız gerekir çünkü orada biliyorsunuz asgari ücretin yüzde 60'ıyla asgari ücretin 1,5 katı kadar kısa çalışma ödeneği ödeniyordu. O yüzden hem mevcutlar için hem de oradan gelecekler için biraz daha geçinebilecekleri... Bakın, makulden yanayız yani buraya daha yüksek de yazılabilirdi, onları da hak ediyorlar aslında ama biz 75 lira olarak aylık 2.250 liraya gelecek şekilde bir önerge verdik. Bu önergemize destek verilirse memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3519) esas numaralı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "50 Türk Lirası" ibaresinin "100 Türk Lirası" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Garo Paylan

Necdet İpekyüz

Diyarbakır

Batman

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Okutalım mı, izah mı edersiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kısaca...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, izah ettim, 50 TL'yle hiçbir insan geçinemez yani burada "Geçinirim" diyen varsa ben gerçekten şu anda susacağım. Bakın, Diyanet bile fitre rakamını kişi başı olarak, o da yalnızca gıdasını karşılaması için 30 TL olarak belirledi; değerli arkadaşlar. 4 kişilik bir aileye vursanız 120 lira yapar sırf günlük gıdası olarak söylüyorum. Bunun kirası yok, faturaları yok, çocuğunun ihtiyaçları yok, evin ihtiyaçları yok. Bu anlamda elimizi vicdanımıza koyalım, bir yıldır zaten aç açta bıraktığımız işçilere hiç yoksa bir nebze daha –ben eminim ki Nilgün Hanım da bu öneriyi destekleyecek- bir destek vermiş olalım. Yani şurada umuyoruz ki pandeminin son aylarına giriyoruz arkadaşlar, pandeminin

son aylarına giriyorsak işçilere bir nefes aldırmanın lazım. Biz bu 50 TL günlük rakamın 100 TL'ye yükseltilmesini öneriyoruz ve ayda 3.000 TL'yle eşit, işçilerimiz bir miktar nefes alırlar diye öneriyoruz. Önergemize desteğinizi bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Değerli üyeler, 6'ncı madde üzerinde teknik bir redaksiyon talebimiz bulunmaktadır. Maddeyi bu redaksiyon talebimizle oya sunacağız.

6'ncı maddenin madde çerçevesinde yer alan “bu fıkra” ibaresinin “birinci fıkra” şeklinde redaksiyona tabi tutularak değiştirilmesi talebiyle 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir sonraki maddeye geçmeden önce, aramızda Ayşe Keşir Hanımefendi var, uzun süre Komisyonumuzda görev yaptı, bir veda konuşması yapacak Komisyonumuza. Müsaadenizle kendisine söz vermek istiyorum.

Buyurun Ayşe Hanım.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Düzce Milletvekili Ayşe Keşir'in, yeni görevi nedeniyle Komisyon üyeliğine devam edemeyeceğine, herkesle helalleşmek istediğine ve teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Uzun bir konuşma değil aslında ama yine de bir vedalaşmak istedim Başkanım, teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Sayın Başkan ve Komisyonumuzun değerli üyeleri, yaklaşık üç yıl, hatta üç yıldan da biraz fazla oldu belki, bu Komisyonda benim için çok faydalandığım, milletvekili olmanın gereğini yaptığımı inandığım bir çalışma gerçekleştirdik hem kendi parti mensubu üyelerimiz hem Cumhuriyet İttifakı'mız hem de muhalefet partileriyle. Zaman zaman atıştık, zaman zaman tatlı konuştuk, zaman zaman biraz belki sertleştik ama bu, yaptığımız işin gereği, herkes kendi doğrusuna inanarak savunuyor ve iddia ediyor, politikanın gereği bu. Ama ben öncelikle burada çok şey öğrendiğimi ifade etmek istiyorum her açıdan hem siyaset açısından hem temel insanlık ilişkileri noktasında. 3 Başkanımızın da bende çok emeği var; Süreyya Başkanım, Lütfi Başkanım ve Cevdet Başkanımın. Ben öncelikle herkesten bir helallik istemek için buradayım. Yeni görevim nedeniyle Komisyon üyeliğim devam edemeyecek, onun için aranızdan ayrılıyorum ama tabii, milletvekiliyim hâlâ ve hâlâ bu Komisyona gelirim, hâlâ bu Komisyonunda gündemle ilgili belki bizim de söyleyecek sözümüz olur. Onun için ben bir helalleşeyim istediğim için Sayın Başkandan söz istedim, teşekkür ediyorum. Hepiniz hakkınızı helal ederseniz sevinirim, benden yana da varsa helal olsun. Tekrar teşekkür ediyorum. Bu ailenin bir ferdi olduğum için çok mutluyum, çok şeyler öğrendim, bana çok kazanımı oldu bu Komisyonun, inşallah onları da cebimde götüreceğim.

Teşekkür ediyorum Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz. Biz de Ayşe Hanım'a yaptığı çalışmalar, hizmetler, harcadığı emekler için teşekkür ediyoruz Komisyonumuz adına. Yeni görevinde de başarılar diliyoruz. Hakikaten çalışkan, gayretli bir arkadaşımız. Tabii, dediği gibi milletvekilliği devam ediyor, her zaman Komisyonumuza bekleriz inşallah. Tekrar hayırlı olsun diyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Denizli Milletvekili Nilgün Ök ve 39 milletvekilinin, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3519) (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, 7’nci maddeyi okutuyorum.

MADDE 7-4447 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 30 - Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla NACE Rev.2 Ekonomik Faaliyet Sınıflamasına göre 56 kodunda faaliyet gösteren özel sektör işyerlerinde 2021 Mart ayına/ dönemine ait muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bu Kanun kapsamında bildirilen sigortalılar için 2021 yılı Nisan ve Mayıs aylarına ilişkin 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı, bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle Fonan karşılanır.

İşyeri ile ilgili muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içerisinde verilmemesi, primlerin yasal süresinde ödenmemesi, mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişilerin sigortalı olarak bildirilmediğinin veya bildirilen sigortalının fiilen çalıştırılmadığının tespit edilmesi ve Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması durumlarında bu maddede belirtilen destekten yararlanılamaz. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandıran işverenler bu taksitlendirme veya yapılandırma devam ettiği sürece bu madde hükmünden yararlandırılır.

Bu madde kapsamında prim desteğinden yersiz yararlandığının tespiti hâlinde yararlanılan prim desteği tutarı işverenden 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte tahsil edilir.

Bu madde kapsamında prim desteğinden yararlanan işverenler aynı sigortalı için destekten yararlanılan süre boyunca bu kanun ile diğer kanunda yer alan diğer sigorta primi, teşvik, destek ve indirimlerinden yararlanamaz. Fonan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım işlerine ilişkin işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar, yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

Bakanlık, bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye ve ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye yetkilidir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 7’nci madde üzerindeki söz taleplerini kabul edeceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - İzahat...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat, affedersiniz.

Buyurun Nilgün Hanım, izahat...

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu maddeyle yiyecek ve içecek sektöründe faaliyet gösteren iş yerlerinin 2021 yılı Mart ayında hizmet akdi bulunan ve 2021 yılı Nisan ve Mayıs aylarında fiilen çalıştırılanların istihdamının desteklenmesi yönünde bir düzenleme getiriyoruz, bunu da NACE 56 kodundakilere getiriyoruz. Çünkü, biliyorsunuz, normalleşmeyle şu an bütün iş yerleri açık ama bu ramazan ayı boyunca sadece bu restoranların tekrar kapanması söz konusu, kapanacak. Ondan dolayı bu sektörde en azından çalışanların istihdamının, iş akitlerinin bozulmaması için çalışanlara prim desteği getiriyoruz, bu da günlük 44,72 liradan 1.341,56 liraya tekabül ediyor çalıştıkları sürece.

Biliyorsunuz, konuşuldu, kısa çalışma ödeneği kaldırılmış durumda. Bugüne kadar -dünkü görüşmelerde de dile getirilmişti- 3,8 milyon kişi bu ödenekten faydalandı, bu da 29,8 milyar liraya denk geliyor. Bu arada şubat ayıyla birlikte mevcutta 1,3 milyon kişi kısa çalışma ödeneğinden yararlanıyordu. Şimdi, aslında, bu düzenlemeyle bu kısa çalışma ödeneğinden yararlanan bu 1,3 milyon kişi biraz önce geçirdiğimiz nakdî ücret desteğinden yararlanma imkânına da hâlihazırda mevcut olarak devam edecektir. Yani, işte, biliyorsunuz, mevcutta 750 bin kişi nakdî ücretten yararlanıyordu, 1,3 milyon da buradan giderse yaklaşık 2,2 milyon kişi kadar nakdî ücret desteğinden de yararlanmış olacak. Sizin sorunuza da bir cevap niteliğinde olur diyorum.

Düzenlememiz bu şekilde Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Ne kadar yük oluyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Potansiyel rakam ne kadar olabilir, ne kadar yük getirebilir, öyle bir hesabımız var mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Şimdi, 2,2 milyonu 1.341’le...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır hayır, bu sadece yeme içme...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama hayır, yeme içme değil, totalini söylüyorum. Potansiyel, yeme içme için mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, 7’nci madde için.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 7’nci maddenin...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Sadece 7’nci maddeye özel açıklama yapıyorum: Şu anda yeme içme sektöründe çalışan kişi sayısı 537 bin kişi; bunlardan da şubat ayı itibarıyla 165 bin kişi kısa çalışma ödeneğinden yararlanıyor idi.

ERHAN USTA (Samsun) – 537’nin 165’i?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, 537’nin 165 bini yararlanıyor idi. Bu uygulamanın bir aylık maliyetini de 352 milyon gibi öngörüyoruz, 537 bin kişi için...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaç kişi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 537 bin. Üçte 1’inin olacağını tahmin ederek...

ERHAN USTA (Samsun) – 1/3’ü alırsak... Peki, niye hepsi almasın yani bunu hak etme koşullarıyla ilgili bir şey var mı? Yani gelir kaybı, ciro kaybı filan diye bir şey var mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, öyle bir şey yok. Çalışma hayatına devam edecek. Mesela, bunda, bu süreçte şöyle...

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır hayır, bu işveren primi desteği, zaten çalışana vereceksiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O maksimum riskidir yani tamamen kapattı, gel-al yapmadı diyelim çünkü biliyorsunuz, bu sektörde gel-allar var, orada yine yemek pişirmeye devam edilecek, paket servise devam edilecek. Sonuçta, paket serviste, işte ne bileyim, aşçısı, ocakçısı, onlar işlerine devam edecek. Dolayısıyla, bu toplam hepsi birlikte 537 bin kişi çalışıyor. Şu an hâlihazırda 165 bin kişi evinde -yani ne diyoruz ona işte- nakdî ücret desteğinden yararlananlar, 165 bin, potansiyeli bu.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok affedersiniz, anlamak için soruyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Anlamaya çalışıyorum. Şimdi, 2021 yılı Mart ayında muhtasar beyanname veriliyor, değil mi? Orada şu kadar işçi, ne diyorsunuz ona, 537 bin kişi. Bu 537 bin kişinin tamamına işçi-işveren prim desteği vermiyor muyuz tamamına? Yoksa belli bir gelir kaybı... İşten çıkarsa zaten buna gerek yok. O zaman ne veriyoruz? Nakdî ücret desteği alabilecek alabilirse.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aslında, diyelim ki 537 bin kişi şu an fiilî olarak çalışıyor, bu sektörde şu an var, bordrolu, şu an fiilî olarak bu sistemde var. Bunlardan 90 bin kişi nakdî ücret desteği alıyor, şubat ayı itibarıyla olan rakamı söylüyorum, 160 bin kişi de kısa çalışma ödeneğinden yararlanıyormuş.

ERHAN USTA (Samsun) – Kısa çalışma ödeneği bitti şimdi.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Topladığımızda, bunu düştüğümüzde 282 bin kişi fiilî olarak şu an çalışıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Ha, siz o kısa çalışmadan gelenlerin de gelmeyeceğini, işine son verileceğini düşünüyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Son verileceğini değil, nakdî ücret desteğine gideceğini düşünüyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – İşte, hayır, nakdî ücret desteğine, ücretsiz izne ayrılacak, dolayısıyla onlara işveren prim desteği verilmeyecek, kalanların tamamına da prim desteği verilecek diyoruz öyle mi 7'nci madde kapsamında?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yani normalde çalışmaya da gidebilir.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır efendim, normalleşmeye filan gerek yok. Şimdi, 537 bin kişi toplamıydı, 90 bin kişi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İsterseniz Bakan Yardımcımız veya bir bürokrata da söz verelim.

Nilgün Hanım, isterseniz Bakanlık da bir izah etmeye çalışsın detaylarını.

Sayın Bakan Yardımcım, bu rakamları bir netleştirirsek...

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Şimdi, bu 56 NACE kodunun iş yerlerinde çalışan 537 bin kişi. Bunun 165 bin kişisi kısa çalışmadan faydalıyor, 90 bin kişisi de nakdî ücret desteğinden faydalıyor; bunların hepsi 255 bin. Bunu 537 binden düştüğümüz zaman 282 bin potansiyelimiz var bizim yani çalıştırılabilecek çünkü o...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çalışanlar bu prim desteğini alacak sonuçta.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman yani 165 binin çalışmayacağını, işe dönmeyeceğini varsayıyoruz.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Hayır, şöyle, şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dönen olursa o da olacak bu miktarı.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman 282 bin artıyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Normalleşme desteğimiz var ya, normalleşme desteğimiz aslında kısa çalışmadan faydalanıp da daha sonra kısa çalışmadan çıkıp tamamen çalıştırıyorsa o normalleşme desteğinden faydalanıyor. Buradaki potansiyel şu: Onlar zaten kısa çalışmadan ve nakdî ücret desteğinden faydalandığı için onlar otomatik olarak çalışırsa normalleşme desteğine gidiyor. Ama buradaki hadise, 56 NACE kodundaki hadise, 17 Nisan itibarıyla kısa çalışmadan ve nakdî ücretten faydalanamayanlar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısa çalışmadan işe dönenler normalleşme desteği alıyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii, onlar ondan faydalanıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kısa çalışmadan çalışamaz duruma gelenler nakdî destek alacaklar.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Bu 282 bin kişi, eski dönemde ne kısa çalışmadan ne de nakdî ücret desteğinden faydalanmayan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, onları hedefliyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Onları tabii.

ERHAN USTA (Samsun) – 282 bin çarpı 1.341 mi?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Tamamının alacağını varsaymamız lazım.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Yani bunu şey de yapabilir, yarısını nakdî ücrette gösterir, yarısını çalıştırabilir; dolayısıyla, o çalıştırdığı gün sayısı kadar... Ama eğer bir ay içerisinde çalıştıracaksa 1.341 lira işçi-işveren hissesini...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, madde üzerinde söz taleplerini karşılayacağım.

Cavit Bey'in söz talebi var.

Buyurun Cavit Bey.

CAVİT ARI (Antalya) - Başkanım, ben konunun anlaşılması adına aslında sormak istiyorum da... Şimdi, turizm çalışanlarının, otellerin insan kaynakları başvuru yaparsa iki ay daha alabilecekleri kısa çalışmadan sonra -fazla başvuru olmamış ama- tazminatları içeride kalsın diye istifa etmemizi bekliyorlar şeklinde şikâyetleri var. “Ücretsiz izne gönderilenler, askıda olanlar para alamıyor.” diye bir beyanları var, doğru mudur bilmiyorum. Ücretsiz izne gönderilenler ve askıda olanlar bu bahsettiğimiz paradan alamıyorlarmış, desteklemeden yararlanamıyorlar, primler de yatmıyor şeklinde. Böyle de bir beyanları var. Yani bu eğer doğruysa şu an turizm çalışanlarının büyük çoğunluğu destekten yararlanamıyor demektir, zaten mağdurlar, mağduriyetleri de iyice artacak demektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Başka söz talebi olan...

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Bu nisan ve mayıs olduğu için “çarpy 2” demeniz lazım maliyete yani 700 milyon lira.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Çarpı 2, bir ay için...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bir ay için... Kayda doğru geçsin diye söylüyorum, fona yükü 700 milyon lira, potansiyel, ilave de olabilir. O anlamda fona 700 milyon lira yükü olacak.

Değerli arkadaşlar, benim bununla ilgili iki kaygım var. Şimdi, açıkça söyleyeyim, hepimiz lokantalara, restoranlara, kafelere gidiyoruz. Bazı yerler cirosunun tamamını kaybetmiş durumda arkadaşlar çünkü açık mekânı yok mesela, ne bileyim, kafe olduğu için hiçbir şekilde kimse gidip oturamıyor bu tedbirler aşamasında. Ama bazı yer de bu durumda diyelim ki açık mekânı var, ya gidiyorsunuz, yer yok ya, rezervasyon istiyorsunuz “Yerim yok.” diyor, oturtmuyor yani hatta cirosu artan yerler dahi var bu sektör içinde. Bunlar belki azınlıkta olabilir ama var. Biliyorsunuz bazı zincir kafeler, lokantalar, şunlar bunlar var kurumsallaşmış, bunların bazıları çok iyi cirolar yapıyorlar, bazıları çok kötü durumdadır. Şimdi, benim gördüğüm, burada böyle bir ayrıma gidilmemiş. Yani biliyorsunuz, bu Batı demokrasilerinde ciro kaybına göre bakılıp destekleri ona göre verilme durumları söz konusu oldu. Ama Nilgün Hanım’ın getirdiği düzenlemede “Arkadaş, ben sektörün tamamına veriyorum yani durumu berbat olan, iflas aşamasında olan, jant üstü giden işletmeye de aynı parayı veriyorum, hâli vakti iyi olan, hatta sektörde bu anlamda, belli anlamda toparlamış işletmeye de aynı desteği veriyorum.” diyor. Yani burada bir kritere gitmek mümkün değil mi, bunu tartışalım diye söylüyorum, illa mümkündür, değildir demiyorum. Bir kriter koymak bence iyi olabilir yani cirosunu -hatta daha fazla destekleyebiliriz böylece- cirosunun şu kadarını kaybedene belki 2 misli destek vermek gerekebilir. Bu benim birinci çekincem, bunu değerlendirelim diye söylüyorum.

İkinci itirazım da arkadaşlar: Bu, tabii ki başından beri itirazımız, özellikle son beş altı yıldır bütün işveren teşviklerini fondan yaptınız. Sayın Bakan Yardımcımıza söylüyorum, işveren teşviklerinin fondan yapılmasına tamamen karşıyız arkadaşlar. Bu fonun adı İşsizlik Sigortası Fonu. Yani “işçiyi işte tutma” diyorsunuz, bu anlamda bir kriter dahi değil. Yani bu işverene bir teşvik veriyorsunuz burada arkadaşlar.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – İşveren olmasa işçi nerede çalışacak?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Ya arkadaşlar, yapmayın, bu tartışma büyük tartışma, oraya girmeyelim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İşinize gelmediğinde oraya girmeyelim, buraya girmeyelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Arkadaşlar, İşsizlik Sigortası Fonu işçi yararına kullanılmalı. O açıdan da sonuç olarak rakam bu 700 milyon lira, bari bunu hazineden yüklenin ya! Ne olacak, fondan değil de hazineden yüklenin; zaten fonun kaynağı azalmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bu anlamda soruma cevap bekliyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, esas itibarıyla bu 7’nci maddeyi destekliyoruz. Yani burada nisan, mayıs ayları için en azından yeme içme sektöründe işverenlere bir destek veriliyor, prim desteği veriliyor, işçi ve işveren prim desteği veriliyor. Bu anlamda gayet güzel. Yani tabii, potansiyel maliyeti anladığım kadarıyla 1 milyar liranın bile altında olacak, keşke bunu aslında biraz daha genişletebilsek yani sadece yeme içme sektörü değil diğer sektörler de genişletme imkânı olsa. Genişletilebilir tabii, keşke derken... Ama biz onun Hükümet tarafından çok fazla kabul edilebileceğini

düşünmüyorum. Fakat burada önergede tekrar konuşmamak için önergemle ilgili kısmını da söyleyeyim. Az önce değerli milletvekili arkadaşım da ifade etti yani hakikaten bu bari fondan karşılanmamalı. Yani bunu, evet, destekliyoruz diyorum, olması gereken bir şey ancak bu işverene bir destek, İşsizlik Sigortası Fonu işçinin hakkı olan bir fon. Aslında şunu söylememiz lazım: Yani bu pandemi dönemlerindeki işsiz kalmalar... Bunlar çok arızı dönemler olduğu için bunların tamamının -ona ilişkin de bir önergemiz olacak- normal şartlarda bütçeden karşılanması lazım. Bu fona bizim ihtiyacımız olacak. Şimdi, herkes bu fondaki paraya gözünü dikti ama bakın, yirmi yılda biriktirdiğimizin 1/3'ünü bir yıllık pandemide harcadık. Yani bu 2 tane krize bakıyor “Bu fonda çok para var.” filan diye düşünmeyelim. Zaten bu fonun kaynakları hazine tahvillerinde değerlendiriliyor. Yani orada bir para var da para yatıyor filan değil, hazine borçlanmış, o nakdi zaten hazine kullanıyor. O yüzden hem gelin bunda en azından şunu böyle yapalım: Yani destekliyoruz maddeyi, güzel bir madde ama bu ödeme fondan değil hazineden olsun, bütçeden olsun, bu mutlak suretle böyle olmalı. Bizim bu fona ihtiyacımız olacak. Daha önce de ben burada ifade ettim Çalışma Bakanlığının bütçesinde, bu tür fonların kaynaklarına böyle bir iki yıllık filan değil yetmiş beş yıllık projeksiyonlarla bakılır. Zamanında da bizim sosyal güvenlik sistemi ilk kurulduğunda “Fazla veriyor.” diye Emekli Sandığı gitmiş oteller almış, oraya gitmiş harcamışlar, buraya gitmiş harcamışlar. Şu anda bu kadar genç nüfusumuza rağmen yarı yarıya açık veriyor sosyal güvenlik sistemi; bütçeden transferler olarak baktığımızda, oradaki açık kalemine bakmayın, o yanıltıcı Dolayısıyla bunlara ihtiyacımız olacak. Gelin, bu fonun kaynaklarını bu şekilde kullanmayalım, bu desteği verelim ancak bu desteğin ödeneceği yer fon değil bütçe olsun diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Emine Hanım, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yani biraz tekrar olacak ama ben de vurgulama ihtiyacı duyuyorum, aynı diğer maddede olduğu gibi bu maddede de bu prim desteğinin fondan desteklenmek yerine hazineden desteklenmesi gerekiyor. Fonu biraz daha tasarruflu kullanmamız gerekiyor hakikaten ileriye düşünerek ve hazineden karşılanması gereken bu destek priminin bir de... Şimdi, zorlukla ayakta kalmaya çalışan iş yerlerinden bahsediyoruz yani ayakta dursunlar diye bu destek verilmeye çalışılıyor. Zaten iki aylık bir sınırlamayla; tamam, güzel ancak burada prim borcunun bulunmama şartı getirilmiş. Yani bu süreçte prim borcu bulunan yani prim borcunu ödemekte zorlanan da birçok işletme olduğunu düşünüyoruz. Buradaki kriteri biraz daha genişletme şansınız var mı yani bu ihtimal var mı? Tamam, tabii ki devletin alacaklarını tahsil etmesi noktasında biz de destekleriz her zaman ama bugün artık olağanüstü bir süreçten geçiyoruz ve hakikaten işverenler de zorlanıyor, çalışanlar da zorlanıyor. Bir bu konuda biraz daha açıklayıcı bilgi istiyorum ben, bir de sektör temsilcilerinden de bir görüş alalım, belki tekrar söz almak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebi var da vekillerimiz bitirince söz vereceğim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Tamam.

Yine aynı şekilde, diğer maddede olduğu gibi, hakikaten buradaki uygulamanın da mutlaka genişletilmesi gerekiyor, sadece yeme içme sektörüyle sınırlı kalmamalı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Abdülâtilâf Bey, buyurun lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Saat on buçuk.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, saat on buçuk ama sayın iktidar milletvekilleri biraz söz almasaydı, müdahale...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yarın Genel Kurul da çalışmayacakmış, bugün bitirebilirsek çok iyi olacak; tabii, onu hedefliyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – İktidar önergelerimizi kabul ederse kolay bitiririz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İktidar milletvekillerimiz biraz az söz alsalardı, bir de muhalefet konuşurken fazla müdahale etmeseydi...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Zaten hiç söz almadık ki. Kim konuştu?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Sen konuşmadın, tamam, anlıyoruz ama söz alanlarınız var.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – AK PARTİ Grubu bugün hiç konuşmadı ya.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Cemal Bey hepiniz adına iyi konuştu.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ve fazla müdahale etmeseydiniz herhâlde şimdiye bitmiş olacaktı, herkes işine bakacaktı. Çok müdahale ettiğiniz için uzuyor iş.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kimse konuşmadı ki!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - 50 lirayı 100 lira yapın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şimdi, burada zorda bulunan yiyecek içecek sektörü dediğimiz zaman herhâlde zorda bulunan, sıkıntıda bulunan sektörlerle bir destek niteliğinde küçük de olsa bir sigortalı ve işveren hissesi primini ödeyelim diye düşünülmüş. Yani niye bu sadece yiyecek içecek sektörüyle sınırlı tutuldu? Yani ben benzer konumda başka sektörler yok mu, onlar niye dikkate alınmadı, buradaki kriter ne, ayırt edici kriter ne? Sınırın burada tutulmasının gerekçesi ne, niye daha geniş değil yani bunu bir anlarsam memnun olacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İkincisi: Arkadaşlar söylediler, bu verilecek destek iki ay yani nisan ve mayıs, neden sadece nisan ve mayıs? Yani nisan ve mayıs primleri için destek öngörülürken ne düşünüyorsunuz; piyasanın açılacağını mı düşünüyorsun, mayıstan sonra çok para kazanacaklarını mı hesap ediyorsunuz, bu öngörümüzün somut verileri var mı, nedir bu sınır, bunu da ben anlayamadım. Belki yeni bir dalga çıkacak, tekrar mı getireceksiniz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O zaman bir daha...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Kanun böyle yazboz olur mu ya? Yani böyle yazboz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Hayır, daha bitirmedim.

İkincisi yani diyorsunuz ki: “Bu prim desteğinden bu 1.341 liradan yararlanabilmek için Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme zammı vesaire borcunun olmaması lazım.” “Prim borcu olmayacak.” diyor. Ya, adamın zaten 20 bin lira prim borcu var, diyorsun ki: “Git, 20 bin liralık prim borcunu öde, ben sana 1.341 lira vereceğim.” Bu ne biçim teşvik?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yapılandırdılar ya.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Adam başı...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tamam, işte adam başı; 1 kişi çalıştırıyor farz et, zaten pakete çalışıyorlar.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Yapılandırdıysa yine ödenir.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yapılandırmadıysa?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Yani burada da bir terslik var gibi geldi bana. Yani lüzumlu yerlere para harcarken o kadar cimrisiniz, o kadar cimrisiniz ki bu milyarlık ihalelere de niye bu kadar cömertsiniz, ben bir türlü anlayamıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Abdülatif Bey, sağ olun.

Şimdi sektör temsilcilerinden söz isteyen var.

Buyurun lütfen.

TİSK GENEL SEKRETERİ AKANSEL KOÇ – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Yiyecek, içecek ve hizmet sektörü hepimiz için gerçekten çok önemli. Bunların koşulsuz şartsız desteklenmesini biz arzu ediyoruz ama bununla birlikte özellikle son bir aydır sizlerin de çok yakından takip ettiği ve sadece ülkemizde değil, dünyada yaşanan malum bir çip krizi var biliyorsunuz. Türkiye'nin 3 tane dev otomotiv firması şu an üretimi durdurdu. Buna bağlı olarak yan sanayide de çok ciddi bir üretim durması söz konusu.

Bununla birlikte, yine Sayın Başkanım, konteyner krizi var, yaklaşık üç aydır bütün dünyanın çaba sarf ettiği, özellikle Çin'in tekeline geçen bir konteyner krizi yaşıyoruz. Bunları şimdi üst üste koyduğumuzda imalat sektörü başta olmak üzere, otomotiv, yan sanayi, beyaz eşya ve hâliyle bunların etkilediği diğer sektörleri de göz önüne aldığımızda sadece bu desteğin ve az önce 6'ncı maddede de bahsettiğim gibi bu ve benzeri desteklerin tüm imalat sektörleri için, tüm işletmelerimiz için verilmesi elzem hâle gelmiştir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ –Teşekkür ediyorum.

Şimdi teklif sahibine söz vermek istiyorum.

Sorulara cevap verebilirseniz, siz veya uygun görebileceğiniz bir arkadaşımız buyurun lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Önce, teknik sorulara Bakan Yardımcımız cevap versin.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, evvela, tabii, turizm sektöründe 19 kodla hizmet akdi askıda kalanlarla ilgili söylenenlere ilişkin, onlar eğer ücretsiz izne gönderilecek olursa, nakdi ücret desteğinden faydalanmak üzere yani askıdan alınıp da 19 koddan çıkarılıp ücretsiz izne gönderilirse onlar da bundan faydalanıyor.

Ramazan'da biliyorsunuz, iftarlar, efendim, bu yiyecek içecek sektörü çok fazla, pandemi münasebetiyle de bunlar yasaklandı. Dolayısıyla onun için de bu 56 NACE kodundaki yiyecek içecek sektörü düşünüldü. Onun için bu kadar sektör ayırımına gidildi.

Prim borcu olsun olmasın bütün teşviklerde standart olarak prim borcu olmaması yazılıyor. Bu da bir teşvik, nihayetinde buna da bu yazılıyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Eğer borcu varsa, yapılandırmış olması...

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Tabii, kaldı ki zaten daha yeni geçen ay yapılandırmanın süresi bitti, onun için böyle yazılıyor.

Şimdi, bizim fondan...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yapılandırmanın süresi bittiğine göre yapılandıramayanlar bundan yararlanamıyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Yapılandırıp, yapılandırması iptal edilenler var.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Hayır, yapılandırmayla ilgili daha yeni bitti, dolayısıyla yapılandıranlar yapılandırdı. Daha doğrusu, bundan evvel borcu olanlara böyle bir imkân sunuldu, yapılandırma imkânı sunuldu. Şimdi, bütün teşviklerde de prim borcu olmama var, dolayısıyla bütün teşviklerde olduğu gibi bu teşvikte de prim borcu olmamayı getirdik.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ya kaçırdıysa yapılandırmayı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kaçıranlar yararlanamıyor.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Daha önce açıkladım, yine fonun 2000 ila 2021 yılları arasında yüzde 66,1’iyle -ki bu, 137 milyara tekabül ediyor- aktif ve pasif iş gücü programlarımız var bizim İŞKUR marifetiyle uyguladığımız; işbaşı eğitim programlarımız var, aktif iş gücünde mesleki eğitim kursumuz var, girişimcilik, eğitim programlarımız var, pasiflerde işsizlik ödeneğimiz var, kısa çalışma var, nakdî ücret var, yarım çalışma ödeneği var, bunlar ödeniyor yani bu 137 milyar.

Şimdi, işverenler marifetiyle -hani hep işverenlere deniyor ya- yani bu şekilde prim ödemek suretiyle işsiz kalmaların önüne geçilmesi için de fondan işçilere 137 milyar direkt harcanan, 56 milyar da işveren üzerinden işsizliği önlemek, istihdamı sabit tutabilmek için ödenen miktar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır, şimdi önergeyi okutuyorum:

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Nilgün Hanım’a söz vermediniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım istemedi, isterse veririm tabii.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teknik konu olduğu için cevapları Bakan Yardımcısı verdi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama bizim sorularımız vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kriter koymadık “ciro kaybı” gibi herhangi bir kriter düşünmediniz mi bu konuda? Yani bütün sektörü eşit olarak düzenlemiştiniz.

Bir de bu borcu meselesi, borcu mahsup ediyorsunuz zaten niye borcu yoktur kriteri var? Şöyle: “Mahsup eder.” diyor zaten para vermiyorsunuz.

Bir de fondan değil de hazine den olmasını önermiştim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Başkanım “Yeme içme sektöründeki ciroya göre.” dedi. “Bazıları kazandı.” dedi. Bence zaten yeme içme sektöründe gerçekten bir yıllık süreçte hepsi çok mağdur oldu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Az mağdur, çok mağdur...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, o açık mekânların bir kısmı kapatmak durumunda kaldı ama onlar çok büyük... Şimdi, bunu böyle ayırmak, sınıflandırmak da doğru olmadığını düşündüğümüz için hepsini kapsama aldık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir de borcu olmaması kriteri... Borç zaten mahsup ediliyor.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Borç mahsup ediliyor, niye borcu olmaması kriteri var?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Zaten şöyle: Geçtiğimiz aya kadar hepsi yapılandırdı, bu genel...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Parayı vermiyorsun “Bir sonraki priminden mahsup edeceksin.” diyor. Yani niye bu kriteri koyuyorsunuz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Para vermiyorsun derken gene karşılıyor zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, “Genel bir uygulama.” diye izah edildi, az önce bir izahat verildi bu konuda.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi 7’nci madde üzerinde 1 adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 7’nci maddesi ile 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu’na eklenen geçici 30’uncu maddenin birinci fıkrası ve dördüncü fıkrasında geçen “fondan” ibarelerinin “hazineden” şeklinde ve maddenin son fıkrasında geçen “fon” ibaresinin “hazine” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Gerekçe lütfen, vakit almayalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Gerekçe: İşsizlik Sigortası Fonu, işsiz kalan vatandaşlarımıza kanunda belirtilen şartları taşımaları hâlinde işsiz kaldıkları dönem için belirli süre ve miktarda yapılan ödemelerin toplandığı havuzdur. İşçinin ücretinden kesinti yapılarak oluşturulan bu birikimi her kriz anında kullanmak uzun vadede fonun işlevsiz hale gelmesine sebep olacaktır. Fonun işsizlerden çok işveren desteğine dönüşmüş olması ise kanunun genel amacına aykırılık içermektedir. Pandemi şartlarında İstihdamda yaşanan düşüş, ücretsiz izin ve kısa çalışma ödeneği gibi gelişmeler fonun gelirini fazlaca etkilemiş. Fon son yılların en düşük seviyesine, 100 milyar Türk lirasının altına gerilemiştir. Vatandaşa yapacağı destek ödemelerini yine vatandaşın kendi emekleriyle birikmiş olan İşsizlik Sigortası Fonu’ndan değil, hazineden karşılamının uygun olacağı açıktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 7’nci madde kabul edilmiştir.

8’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan “satışlarda malların alıcıya teslimi” ibaresi “satışlarda, (I), (II) ve (IV) sayılı listedeki malların alıcıya, (III) sayılı listedeki malların komisyoncuya veya konsinyi işletmeye teslimi” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, madde konusunda izahat için sözü Nilgün Hanım’a veriyorum.

Buyurun lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Getirmiş olduğumuz bu maddeyle Özel Tüketim Vergisi Kanunu 3'üncü maddesinde bir düzenleme söz konusu. Özel Tüketim Vergisi Kanunu 3 no.lu listede yer alan mallarda bir malın imalatçı tarafından komisyoncuya veya konsinye işletmelere verdiği anda vergilendirmesini getiriyoruz. Yani bunlar nelerdir? Tütün, alkollü içecekler ve şekerli meyve suları. Önceki mevcut düzenlemede böyle bir şey söz konusu değildi. Özellikle bandrollü ürünler bunlar, biliyorsunuz. Kontrollere gidildiğinde, üretimle ilgili denetimlere gittiğinizde, imalatçıya “Malınız nerede?” dediğimizde onlar diyorlardı ki: “Biz bunları bayilerimize konsinye ürün olarak verdik.” Tabii böyle hâl söz konusu olunca konsinye ürün olarak verilmiş ve vergilendirilmemiş; dolayısıyla net rakamlarınızı almanız mümkün olmuyordu, dolayısıyla vergiyle ilgili birçok suiistimaller vardı. Belki de bunların kayıp ve kaçak şekilde satışları da mümkündü. Bu getirmiş olduğumuz düzenlemeyle, sadece ve sadece 3 no.lu listede yer alan malların da artık direkt satış esnasında, üretimden bayiye gittiği anda faturalandırılmasını, vergi alınmasını getiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde söz talebi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben sadece şunu söyleyeceğim Başkan: Bu alkollü ürünlerle ilgili... Yani Bakan Yardımcımız da burada, Lütfi Bey'le artık kondağımız koptu bir süredir, iletmeniz için söylüyorum buradan. Yani bu alkollü içkilerde olan vergi yükü inanın vergi kaybına yol açıyor. Ben çok iyi biliyorum, şu anda pek çok yerde, evlerde alkol üretiliyor, sanki İran gibi olduk arkadaşlar, evlerde üretiliyor ve vergi kaybına yol açıyor. Artı, bu, ölümlere yol açıyor Sayın Bakan Yardımcım. Biliyorsunuz, gün geçmiyor ki haber çıkıyor, kaçak içkiden ölüm oldu, şöyle oldu, böyle oldu. Yani bu anlamda bu vergi yükünü... Hani, diyorsunuz ya satın alma gücü, Cemal ağabey bunu söylüyor, çok seviyor satın alma gücü... Biz bir İsveç değiliz yani İsveç fiyatlarıyla içki satıyorsunuz burada. Yani bu alkolün de Sayın Başkanım, hem vergi kaybına yol açmaması için hem ölümlere yol açmaması için satın alma gücüne göre bu vergi yükünün de düşürülmesi lazım. İnanın, vergi yükünü düşürürsek emin olun daha çok vergi toplarız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Daha çok tüketilirse bu sefer.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha çok tüketilmez, hayır, daha çok tüketilmez, ne tüketiliyorsa o tüketiliyor. Şu anda belki içilen resmi içki kadar gayriresmî içki tüketiliyor. Kaçak içki geliyor, evlerde üretiliyor, merdiven altlarında üretiliyor, kaçak yollardan üretiliyor. Bu bir şekilde içiliyor, içen içiyor yani yolunu buluyor ama önemli olan, kanuni yoldan bunun olması. Bu açıdan vergi yükünü mutlaka satın alma gücüne göre, Cemal ağabeyin çok sevdiği satın alma gücüne göre ayarlanması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ederiz.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu hem alkollü içeceklerde hem de tütünde ciddi bir kayıt dışılık olduğunu biliyoruz. Buna ilişkin olarak Maliye Bakanlığımızın veya Gelir İdaresi Başkanlığımızın elinde mutlaka rakam, hesaplamaları vardır; nedir kayıt dışılık oranı, kaçak oranı ben onu istiyorum.

Bir de bu uygulamadan sonra vergi gelirlerinde bir artış bekliyor musunuz? Yani bunun bir analizi yapıldı mı? Mutlak surette, vergiyi erkene almanın ötesinde başka bir etki olması lazım; ona ilişkin hesabınız nedir onu öğrenmek istiyorum.

Bir de benim öğrendiğim kadarıyla, teknik olarak zaten uygulamanın bu maddede yazılı olduğu hâliyle yapıldığını, fiili uygulamanın hukukileştirildiğine ilişkin teknik bir bilgi edindik; doğru olmayabilir. Böyle bir şey var mı bir de onu öğrenmek istiyorum. 3 tane sorum oldu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi sorulara cevap vermek üzere Bakan Yardımcımıza söz veriyorum.

Buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Sayın Başkanım, son bir yıl içerisinde bu 3 sayılı listedeki mallardan konsinyeye teslim ettiğini söyleyip ama incelemelerde konsinyeye teslim edilmediği ve kaçak olduğu ortaya çıkarılan yaklaşık 1 milyar TL civarında bir tutar elimizde mevcut; yaklaşık olarak tabii bu rakam, henüz kesinleşmiş bir rakam değil.

ERHAN USTA (Samsun) – “Üç yıl” mı dediniz “bir yıl” mı?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Bir yıl, evet.

ERHAN USTA (Samsun) – Peki, vergisi ne kadar olur? Ne kadar bir vergi artışı bekliyorsunuz bundan?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Tabii, cezasıyla birlikte bir hesaplanması lazım onun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gelir İdaremizin bir hesabı yok mu bu konuda?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Tutarı 1 milyar yani tespiti 1 milyar.

ERHAN USTA (Samsun) – Hayır, malın... Mal 1 milyar.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, malın değil, vergisel boyutu 1 milyar.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Hayır hayır, vergisi.

ERHAN USTA (Samsun) – O, tespit ettiğinizdir ama bir de tespit edemedikleriniz vardır.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Tabii, incelemeler de yapılıyor yani yaklaşık olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Vergisi 1 milyar.” dediniz, öyle mi?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Yani diğerinin tespitini yapmak...

ERHAN USTA (Samsun) – Şöyle bir çalışma yapmak gerekmez mi Sayın Başkan: İnceleme oranlarından yola çıkarak yani diyelim ki işte...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, bakın, burada ben hak veriyorum, bu tür analizleri yapmamız lazım. Elbette bir hata payı olacaktır bu analizlerde ama bir modelle bu işlerin etkisini incelememiz lazım, ne kadar bir etki beklediğimizi iyi kötü hesaplamamız lazım. Burada bürokrasinin biraz daha yoğun çalışması lazım. Kusura bakmayın, benim gördüğüm birtakım eksikler var.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Yaklaşık bir rakam çıkarmak, burada oransal olarak çıkarmak mümkün olabilir yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Elbette yani burada yüzde 100 bir şey yapamazsınız, bir tahmin yapacaksınız ama bu tahminin belli kriterlere, bir metodolojiye dayanması lazım elbette.

O konuda Gelir İdaremizin bir tahmini yok mu şimdi? Ne civarda bir gelir bekliyorsunuz burada?

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLİOĞLU – Yani hâlihazırda yaklaşık olarak bunun bir oranlamasını yapmak lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, Gelir İdaresi Başkanımıza da söz verelim, bakalım ne diyor.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Başkanım, bu sektörde iş yapan çok sınırlı sayıda firma var. Sayın Bakan Yardımcımızın söylediği gibi, bizim tespitlerimiz oldu; böyle “Türkiye’nin muhtelif yerlerinde konsinye olarak malları bıraktık, dolayısıyla biz onun için vergi ödemedik.” denilen tespitler oldu. Bu tespitlerde 1 milyar TL civarında ÖTV kaybına sebebiyet oldu. Biz bundan sonra...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu düzenlemeyle, dolayısıyla bu 1 milyarlık kaybın ortadan kalkacağını düşünüyoruz, öyle mi?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Bundan sonra biz bunun yayılmasından korktuğumuz için -çünkü bir firma bunu yaparsa haksız bir rekabet de oluyor, diğerleri de bu yola tevessül edebilir- bunun önüne geçmek için böyle bir madde getirme ihtiyacı gördük. Dolayısıyla burada daha...

ERHAN USTA (Samsun) – Toplam konsinye tutarı ne kadar mesela yıllık?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Öyle bir bildirim yok zaten.

ERHAN USTA (Samsun) – Bildirim yok ama tespit edeceksiniz işte. Yani konsinyesini bilmeden olur mu ya?

Yani kaç çalışanı var Gelir İdaresinin?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – 37 bin.

ERHAN USTA (Samsun) – 40 bin çalışanı olan bir kurum yani bekliyorsunuz ki 3-5 tane... “Çok sınırlı sayıda” diyorsunuz; ne kadar konsinye mal verildiği bilinmiyor.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yok yok, şu anda yok; veren yok şu anda Sayın Vekilim.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, ben arkadaşlara yardımcı olmak açısından söylüyorum, bu tür hesapları çok yaptık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Vekilim, yok, şu anda veren yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye...

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Şimdi, diyelim ki... 3 sayılı listede ne kadar bizim ÖTV tahsilatımız var? 60 milyar filan mıydı, neydi? Ben şimdi rakamları...

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Evet, 65.

ERHAN USTA (Samsun) – İyi, doğru hatırlamışım, 65 milyar civarında.

Diyelim ki bunun mal büyüklüğü de -atıyorum- 100 milyar veya 150 milyar, her neyse, onun üzerinden 65 milyar lira şey alıyoruz. Şimdi, konsinyede... Şunu bilmemiz lazım yani Gelir İdaresi bunu bilmiyorsa, bu çok ayıp. Bu toplam ciro 100 milyarsa -bilmeden söylüyorum- bunun yaklaşık 10 milyar liralık kısmı bugüne kadar bu mevzuat çerçevesinde konsinye üzerinden olmuştur ve ben bunun

denetimlerinde 5 milyarlık kısmını denetledim, 5 milyar lirada eğer 1 milyar lira kaçak bulduysam, aynı oranı kullanmak doğru olacaksa toplam 10 milyar konsinye varsa o zaman onun 2 milyar lira civarında bir gelir etkisi olacağını varsaymam lazım. Tabii, bu varsayımlar havadan olmaz, ben şu anda sadece metodolojik olarak söylüyorum, bunun belli bir çalışmaya dayandırılması lazım ama bunlar yapılmayacak şeyler değil arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Evet, Gelir İdaresi Başkanımız devam edin.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Zaten biz biliyoruz, bildiğimiz firmada hareket ettik, bunu bulduk; diğerlerinde konsinye yok. Diğerleri de bu işe tevessül etmeye başlar diye endişe ediyoruz biz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önünü kesmeye çalışıyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yani önünü kesmeye çalışıyoruz.

ERHAN USTA (Samsun) – Kaç yıldır var o zaman? Ne kadar süredir var?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Kanunun çıktığı tarihten sonra var.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani ömrünüz kabahatinizden büyük oluyor.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Hayır.

ERHAN USTA (Samsun) – Bu kanun çıkalı... 2002 yılında çıktı ÖTV Kanunu, yani on sekiz yıldır buradan bizim vergi kaybımız oldu. Yani çok sınırlı, konsinyeyi de kimin bıraktığını biliyoruz; şimdi aklımıza geldi, böyle bir yasal tedbir alıyorsunuz.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Öyle değil Sayın Vekilim, öyle değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Açıklayın o zaman.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bir açıklama yapın, çok uzadı.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Hayır, öyle değil çünkü yapan yoktu, birkaç tanesi yapmaya başladı, tespit ettik ve şu anda durduruyoruz inşallah bu şekilde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, madde üzerinde herhangi bir önerge yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, Bakan Yardımcımıza söylediğim bir şey vardı bu vergi yüküyle ilgili, bir görüşünü almak isterim. Yani sayın bakanlarımız...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fakat bu maddeyle ilgili değil, bir düşünülün diye ifade ettiğiniz bir öneriydi, iletmış oldunuz yani bu, buradaki konumuzla direkt ilgili değil Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, çok ilgisi var. Bakın, biz bakanlarımıza burada soru sorabiliyorduk.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, onu sordunuz, not aldılar, mutlaka ileteceklerdir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama cevap da alıyorduk. Yani “Bu konuda bir sıkıntı var.” diyorum, insanlar ölüyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama Bakanımız şu an burada yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama Bakan Yardımcısı onu temsil ediyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, o iletcektir. Siz, Bakanımıza iletilmek üzere bir önerinizi ortaya koydunuz, onlar da not ettiler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İyi de bu bir müzakere yöntemi değil Sayın Başkan. Bakın, ben bir sorunu söyledim “İnsanlarımız ölüyor, vergi yükü var, kayıt dışı var.” dedim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama bu maddeyle ilgili değil yani konsinyeden vergi almayla...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama iyi de Sayın Başkan, yalnızca maddeyi konuşmak işimiz değil, yürütmeyle de temas kurduğumuz bir alan burası aynı zamanda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İlgili konu yani sonuç olarak içki konusuyla ilgili...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, Bakan Yardımcımıza söz verelim bu konuda.

Buyurun lütfen.

HAZİNE VE MALİYE BAKAN YARDIMCISI CENGİZ YAVİLIOĞLU – Sayın Başkan, Sayın Bakanımızla görüşeceğim, bilgisini alacağım, bilgisini iletceğim yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, notu iletceğinizi söylüyorsunuz.

Teşekkür ediyorum.

Şimdi 8’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. 9’uncu maddeyi...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – 9 ile 10 beraber olsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 9 ile 10 ilişkili görünüyor; beraber mi, ayrı ayrı mı yapalım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ayrı ayrı yapalım Başkan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – İlişkili değil, kaynatmayın arada onu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yine süreleri ona göre veririz ama ayrı ayrı yapalım, tartışmanın anlamı yok, tartışmayla vakit geçireceğiz.

9’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin infazı Hakkında Kanunun 68 inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarına sırasıyla aşağıdaki cümleler ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Hükümlü, usul ve esasları Adalet Bakanlığınca belirlenmek suretiyle, gerekli teknik altyapının bulunduğu kurumlarda elektronik yöntemlerle de mektup alıp gönderebilir.”

“Bu iletiler, alıcısı dışındaki kişilerin erişimini engelleyici tüm tedbirler alınarak hükümlünün talebine göre posta yoluyla veya elektronik ortamda alıcısına ulaştırılabilir.”

“(5) Kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla hükümlüye gelen veya hükümlü tarafından gönderilen mektup, faks ve telgraflar dijital olarak kaydedilir veya fiziki olarak saklanır. Bunlar, amacı dışında kullanılamaz, kanunda açıkça belirtilen haller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılamaz, herhangi bir soruşturma ve kovuşturmayla konu edilmemiş ise en geç bir yıl sonunda silinir. Bu fıkra hükmü dördüncü fıkra bakımından uygulanmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi izahat için söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Teklifimizde, hükümlülerin gerekli teknik altyapının bulunduğu kurumlarda elektronik yöntemlerle de mektup alıp, gönderebilmesine imkân sağlıyoruz. Böylece hükümlüler aileleri tarafından ceza infaz kurumuna önceden bildirilmiş ve gerekli güvenlik kontrolleri yapılmış tanımlı e-posta adreslerine mektup okuma komisyonu aracılığıyla da, mail yoluyla da mail gönderebilecekler. Ayrıca, hükümlü, resmî makamlara ve avukatlarına da isterse -ama isteğe bağlı- elektronik ortamda da mektup da gönderilebilecek ki bunu denetleme olmayacak yani avukatlarına ve resmî makamlara gönderdiği mektuplara. Normal, fiziki mektupta nasılsa bu da hiçbir şekilde denetlenmeyecek.

Hâlihazırda bir pilot proje var “E-görüş Projesi” bu kapsamda ses izolasyonlu bir kabin var, bunlar hemen koğuşun içerisine konularak da o oda ve koğuşlarda, o kabinin içerisine yerleştirilen multimedya cihazlar vasıtasıyla orada hükümlülerimize sesli ve görüntülü konuşma imkânı sağlanabilecek; aslında getirdiğimiz bu düzenleme de onun altyapısı. Bu pilot uygulamada ben böyle birkaç görüntülü görüşmeyi de, birkaç örneği de gördüm. Böylelikle hükümlü kabinin içerisinde oluyor, karşı tarafta da evini görüntülü aradığında oradaki ailenin tüm fertlerini de görme şansı olabilecek. Aynı zamanda bu kabinin içerisinden kantin siparişi, dilekçe, sayım... Biliyorsunuz hep sayıma gidiyorlar bu kabine girerekten sayım yapılabilecek. Kabin öyle bir şekilde düzenlenmiş ki 2 kişinin girmesine müsaade etmiyor, tek kişi girdiğinde sistem sayılıyor, sayım da yapılabilecek. Dolayısıyla bu kanun içerisinde çok güzel bir uygulama. Bununla ilgili çok da olumlu dönüşler alıyoruz. Aynı zamanda bu kanun içerisinde mektupların da dijital olarak kaydedilmesiyle ilgili bir düzenleme görüyoruz. Aslında mektupların usulü yasal bir çerçeveye bağlanmakta; bu kanunla mektuplara kimlerin erişebileceği düzenlenmekte, sistemde kayıt edilmesi süresi belirlenmekte, belirli bir süre sonra da bu mektupların -ki bu süre bir yıl sonunda- bir yıl sonunda silinmesini getiriyoruz ve mektuplar asla amacı dışında kullanılamayacak, kanunda açıkça belirtilen hâller dışında hiçbir kişi ve kurumla paylaşılamayacak. Esasen ve mevcut yasal düzenlemeye göre aslında hiçbir şekilde bununla, kanunda paylaşılacak bir kurum, kanuni bir düzenleme söz konusu değil yani şu an itibarıyla kimseyle paylaşılamayacak durumda.

Malumunuz, bizler, biliyorsunuz, 15 Temmuz’u yaşadık. 15 Temmuz hain, kanlı darbe girişimi sonucunda gerçekten hani “Olmaz.” dediğimiz birçok konuya şahit olduk. Bugün anlamsız gelebilen mektuplara baktığımızda aslında çok daha farklı şifre ve tehdit içerebildiğini görüyoruz. Özellikle Türkiye olarak birçok terör suçundan da çok fazla mahkûmun yaşadığı bir ülkemiz biz. Dolayısıyla burada bir düzenleme getiriyoruz. Aslında mevcut düzenlemede, mevzuatta, mevzuat gereği zaten incelemek için elde tutulan mektuplar var; mesela, bunlar incelenenler ve mektup komisyonu tarafından elde tutulanlar. Aslında biz burada o kişilere de bunların okumasıyla ilgili de sınır getirmiş oluyoruz. Herhangi bir kovuşturmayla ve soruşturmayla konu olmamışsa bir yıl içerisinde mektuplar siliniyor.

Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Dünyadaki örnekleri...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Dünyadaki örneklerine geldiğimizde Fransa, İngiltere, onlarda, bütün dünyada bunun örnekleri var mevcutta.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Barolar Birliğinden bir arkadaşımızı, davet etmiştik; söz talebi var mı acaba?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÇİĞDEM ERMAN – Merhabalar değerli Komisyon üyeleri.

Sayın Başkan, değerli katılımcılar; davetiniz için de teşekkür ederim. Gerçi son anda bir haberimiz oldu çok fazla bir çalışmamız ve hazırlığımız olamadı ama ben kısaca bir şeyler özetlemek isterim.

Şimdi, burada, evet, maddenin ilk fıkrasında gerekli teknik altyapının bulunması hâlinde elektronik yöntemle mektup alıp, göndermesine imkân verilmesi bir hükümlüye son derece olumlu ancak bunun hemen altında beşinci fıkra, tabii, burada bir kaydetme ve saklamaya da imkân sağlanıyor. Tabii, bizim için önemli olan, burada avukatıyla yaptığı görüşmeleri, savunması da olur tabii ki bunun içinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onun kapsamında olup olmadığını Adalet Bakan Yardımcımıza bir soralım, netleştirelim; bu çok hassas bir konu.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÇİĞDEM ERMAN – Evet.

Bunun kaydedilmesi, saklanması söz konusu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Avukatlarla ilgili boyut var mı yok mu?

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ TEMSİLCİSİ AV. ÇİĞDEM ERMAN – Burada endişemiz şu olabilir: Tabii ki burada belli şartlar altında saklanmaya, kaydedilmeye imkân verilmiş, tabii ki, kamu düzeninin korunması ve suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla bunun yapılması son derece olumlu ancak hani şu da söz konusu; bunların kontrolsüz ve keyfî olarak bir kaydetme ve saklamaya doğru dönüşmesi. Hani, tamam, tabii ki “Bu amaçlar dışında kullanılamaz.” deniliyor düzenlemede; güzel ama bu görünüşte olup hani bu amacın altına sığınarak da böyle bir şey yapılması, daha sonra kontrolsüz bir kaydetme ve saklamaya giderse diye bir endişe duyulabilir. Sadece ben bunu takdirlerinize sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Bu konuyu Adalet Bakan Yardımcımıza bir soralım, avukatlarla ilgili boyutu özellikle.

Buyurun.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Bu konu aslında kanunun kendi beşinci fıkrasında açıkça düzenlenmekte. Burada “Bu fıkra hükmü dördüncü fıkra bakımından uygulanmaz.” deniliyor, açıkça belirtilmiş. Dördüncü fıkra ise resmî makamlara ve avukatlara gönderilen iletileri kapsıyor; dolayısıyla avukatlar kesinlikle uygulamanın dışında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, madde üzerinde söz talepleri vardır.

Necdet Bey, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, aslında öğleyin başladığımızda da söyledik, bu maddenin görüşülme yeri burası değil ve bu, torba yasa değil. Az önce Genel Kurula indığımızda orada da konuştuk. Hele hele sizlerin “Adalet Komisyonuna sevk edip, Adalet Komisyonunun hiç bizi bağlamaması, ilgilendirmemesi.” demesi bir facia; Meclis için de, Komisyon için de bir facia.

Sonuçta bir düzenleme yapılıyor. Peki, şu anda ne yapılıyor? Şu anda da aslında kayıt altına alınıyor, izleniyor, bir aykırı durum olduğunda da engelleniyor. Ve nedense her şeyi tanıtırken işte e-devlet, e-işlem, e-nabız, evet, olumlu şeyler var ama biz biliyoruz ki bu koşullarda her şey kötüye kullanılabilir.

Şu anda ceza infaz kurumlarında yaşanan sıkıntılar birçok kesime iletiliyor. Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun Meclis kürsüsünde söylediklerini hiç unutmayalım ve bu dönemde, istenildiği zaman telefon görüşmeleri kısıtlanabiliyor, hele pandemiyle beraber görüşmeler de kısıtlandı; açık görüşlerdir, başka şeylerdir, telefonlardır bunlar kısıtlandı. Bu bir yıllık arşiv tutma neye dayanarak, neye istinaden yapıldı? Uluslararası belgeler incelendi mi Sayın Bakan Yardımcısı? Nelson Mandela Kuralları var, tümüyle ona aykırı; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi var, tümüyle ona aykırı. Değil Türkiye’yle ilgili, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin üye ülkelerle ilgili aldığı birçok karar var, hepsinde... Size ben

iletelim, Fransa’ında, Hollanda’ında, birçok ülkede aldığı kararlar var; bu kararların hepsinde şu var: Mahpusların özel yaşamlarının korunması lazım ve biz Türkiye’de biliyoruz ki cezaevi yönetimleri -birisine bir kin; aykırı, itiraz- hatta orada çalışan diyelim ki bir gardiyan ya da infaz koruma memuru bir itiraz gördüğünde “Bak senin defterin bende. Bak, mektubun bende ben şunu kullanırım.” Bunun denetimi filan kimin elinde? Zaten birçok problem var. Neye ihtiyacen bu yapıldı anlam veremiyorum

Evet, avukatlarla ilgili bir istisna tutulmuş fakat insanların eşiyile konuşacakları, yakınıyla konuşacakları, gelen kişiyile konuşacakları... Her ülkenin istihbaratı var, zaten telefonlar dinleniyor, zaten görüşmeler dinleniyor, şu anda da dinleniyor. Bu kayıt kötüye kullanım için ve hak ihlallerini artırmak için daha da sıkıntı.

Bir diğeri Nilgün Hanım, yani iki üç günde hazırlanıyor, Barolar Birliğinden gelen temsilci diyor ki: “Bugün haberimiz oldu.” Ya, böyle yasa mı çıkartılır? Böyle bir düzenleme mi yapılır? Diyor ki: “Daha az önce haberimiz oldu.” İnsan hakları kurulları yok burada. İnsan hakları kurullarının olmadığı yerde... Cezaevleriyle ilgili dernekler var, çalışan kurumlar var, bununla ilgili birçok emek harcayan kurum var hiçbir gelmeden bu torba yasanın içine konulup hadi çıkartalım. Bunun bir an önce geri çekilmesi lazım. Çıkartmadığınız zaman olmaz, bu fırsata dönüşür ve kötü kullanıma neden olmakta, Meclisin saygınlığını da zedelemekte ve bu geri dönecek, bu uygulanamayacak yani uluslararası standartların hiçbirine uymuyor.

Sayın Bakan Yardımcım, siz kendi bürokratlarınıza verseniz, uluslararası sözleşmeleri inceleseler bundan vazgeçerlerdi. Zaten dinleme yapılıyor. Şimdi deseniz ki “Hiç kimseyi dinlemiyoruz. der ki cezaevi, “Hepimizi dinliyorsunuz.” Devlet istihbaratı zaten yapabiliyor, zaten cezaevinde kim eşiyile çocuğuyla konuşsa bile, yakınıyla konuşsa bile -mevzuatta belli bunlar- bir engel yok ama kayıt altına alınması tümüyle bir keyfiyete dönüşüyor, bir otoriteye dönüşüyor ve hak ihlaline dönüşüyor. Cezaevinde kim olursa olsun onların da bir hakkı var, mahpus olduğu için hakları yoktur anlamına gelmiyor. Biz bunu korumadığımız zaman kötüye dönük birçok uygulamaya neden olacağız. Bunun geri çekilmesi lazım, Adalet Komisyonuna gönderilmesi lazım, Adalet Komisyonunda çalışılması lazım ki Meclisin daha farklı ihtisas komisyonları, insan haklarıyla ilgili çalışan komisyonları da var; buna ilişkin bir düzenlemenin yapılması lazım, bir an önce geri çekilmesi lazım. Yoksa bir yığın sıkıntı cezaevlerinde tartışılıyor, gündeme geliyor; her gündeme geldiğinde Meclisteki bizler karşı karşıya gelmiş oluyoruz. Biz niye hak ihlallerine neden olalım ki? Burada gerek Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi gerek Birleşmiş Milletlerin Nelson Mandela Kuralları ve gerekse Anayasa Mahkemesinin kişi güvenliği, mahremiyetiyle ilgili yaptığı düzenlemelere aykırı olan bu şeyin çekilmesi lazım.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Garı Bey, buyurun.

GARı PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Necdet Vekilime ilave edeceğim konular var, tekrara düşmeden söyleyeyim arkadaşlar. Şimdi, benim ana dilim Ermenice içimizde ana dili Kürtçe olan insanlar var, başka dillerde ana dili olanlar var ve bu konuda ciddi sıkıntılar yaşıyorlar. Şimdi, diyorsunuz ki efendim, elektronik haberleşilebilecek, mektuplar elektronik olabilecek. Ya, mevcutta bu konuda, ana dilinde görüşmelerde sıkıntı var, tercüman sıkıntısı, diğeri sıkıntılar, mektupların gidip gitmesinde sıkıntılar var deniliyor. Pek çok sıkıntı yaşıyor mahpuslar. Bu elektronik haberleşmeyle ilgili böyle bir altyapı hazırlığınız var mı Sayın Bakan Yardımcım, size soruyorum, ana dilinde bu görüşmelerin, görüşlerin, mektupların olabilmesi için?

İkinci sorum şu: Şimdi, Nilgün Hanım çok güzel anlatıyor, evini görüntülü görebilecek, eşini dostunu, akrabasını görecekt hatta çok daha duygusal bir noktadan bakıyor meseleye ama bir yandan da bu görüntülü görüşmeler de kaydedilecek öyle değil mi? Yani görüntüler de kaydedilecek.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – İhtiyaç olursa bakarız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İhtiyaç başka.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Görüntüler kayıtsız, fiiliyatta, o anda zaten görüntüler telefonda. Görüntüler kayıt altına alınmayacak. Ama o mailler...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mailleri geçtim, mailler alınacak zaten. şimdi eviyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önce, soruları alalım sonra topluca cevaplayalım olur mu? Soruları kaydedelim lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir ses izolasyonlu kabin olacak, o ses izolasyonlu kabine mahpus girecek hatta koğuşuna bile getirilebilecek diye anlattınız sanıyorum, değil mi? Nilgün Hanım, hatta koğuşuna bile getirilebilecekti değil mi bu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Görüntüler kaydedilebilecek mi?” Soru bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim, siz kaydedilmeyecek demiştiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – En sonunda cevap verirsek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Şimdi, çok güzel anlatıyorsunuz. İşte, eşini dostunu, akrabasını evde görecekt, konuşacak, hasbihal edecek, çoluk çocuğunu soracak, eşini dostunu, akrabasını soracak. Özel hayat sonuçta; yani özel hayatın mahremiyeti diye bir konu var ama siz bu görüntüleri kaydedeceksiniz diye biliyorum, herhâlde teyit ediyorsunuz bu konuyu ve bu kayıtları da bir yıl boyunca saklayabileceksiniz ve bu görüşmelerle ilgili sonuç olarak, açıkça söyleyeyim, mevcut iklimde nasıl kullanılabileceğini de biz kestiremiyoruz. Bu anlamda buna karşıyız. Yani, özel hayatın mahremiyeti gereği bu görüşmelerin mutlaka belli başka standartlarda korunması lazım. Yani, o özel hayatın mahremiyetinin, yani bir insanın eşiyle, çocuğuyla yaptığı görüşme mahrem görüşmedir, yani, özellikle birinci derece akrabalarla yapılan görüşme mahrem görüşmelerdir. Bunun mahremiyetini nasıl koruyacaksınız diye soruyorum. Yani, özel görüşmeler çünkü bunlar.

Diğer mesele, bu ana diliyle ilgili meseleyi soruyorum ve bu kaydetme ve saklamayla ilgili bu işin... Bakın, daha geçen gün bu amirallerin bildirisiyle ilgili anında İçişleri Bakanı, Cumhurbaşkanı, çıktı “Efendim onlar CHP’li.” dedi. İşte “Eşi dostu, akrabası CHP’li.” dedi bilmem şu dedi, bu dedi. Ya, kişisel verilerdir bunlar arkadaşlar. Kişisel veriler bir bakıyoruz Hürriyet gazetesinin manşetine çıkmış, “Onun akrabası da CHP’liymiş, amiralin bilmem nesi de CHP’liymiş.” diye kamu kurumlarından servis edilmiş, Hürriyet gazetesi ne ki artık bir saray gazetesine dönmüş durumda. Yani, bu anlamda biz size nasıl güvenceğiz ya? Açıkça söyleyeyim, yani bu kaideyi yapacaksınız, insanların mahrem görüntülerini kaydedeceksiniz, mektuplarını kaydedeceksiniz, diyeceksiniz ki: “Bir yıl boyunca tutacağız.” Ve bunların sızmayacağına nasıl güvence vereceğiz? Ya Barolar Birliği temsilcisi burada, geldi özellikle, sağ olsun ama hep avukat boyutuyla ilgili. “Efendim avukatlar şey yapabilir” Ya, biz dedik ki: İnsan Hakları Derneğini çağırın.

Sayın Başkan, bakın baro temsilcisi geldi, ne diyor: “Avukat boyutu var mı?” Tamam, haklıdır, kendi meslek örgütü sonuçta, o boyutuyla bakmakta. Ya İnsan Hakları Derneği burada olsa insan haklarının hakkını savunur, cezaevleriyle ilgili sivil toplum örgütleri var, onlar gelse onlar savunur ama burası yeri değil Sayın Başkan . Adalet Komisyonuna gider, ilgili insan hakları kuruluşları buraya

gelirler, insanların haklarını savunurlar. Bakın, bu haklar için arkadaşlar, insan hakları bugün bize veya bugün cezaevindeki olanlara yarın size, unutmayın bunu, bakın unutmayın! İnsan haklarını eğer ki bir kere devre dışı bırakırsanız o işin kötülüğünün nereye kadar varacağını kestiremezsiniz. O açıdan arkadaşlar, Sayın Başkan tekrar öneriyorum bunu çekin, gitsin Adalet Komisyonuna. Boşta şu anda Adalet Komisyonumuz, haftaya toplantıya çağırırsın, iki madde, üç madde, beş madde tartışınlar, dernekler gelsin, sivil toplum kuruluşları gelsin, Bakanlığımız gelsin tartışınlar, enine boyuna tartışınlar birbirlerini ikna etsinler, gelsin ondan sonra Genel Kurula.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Abdüllatif Bey, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) - Evet, teşekkür ediyorum.

Şimdi, torba yasanın bütün sakıncaları bu maddede de görülüyor. Burası Plan ve Bütçe Komisyonu ama bu maddeler Adalet Komisyonunda görüşülmemiş vaziyette, doğrudan bize geliyor, bizden Genel Kurula gidecek. Hâlbuki komisyonlar, ihtisas komisyonları niteliğindedir. Sürekli yargıyla ve benzeri konularla bağlantılı olarak yasaları, düzenlemeleri gözden geçiren, tartışan, bilgilerini, düşüncelerini, nasıl bir Türkiye vizyonu hayal ettiklerini bu tartışmalarda şekillendiren komisyon üyelerinin bu maddeleri görüşmesi lazım Bizim, sürekli ekonomi, para al, ver, vergi tahsil et, bilmem prim vesaire gibi konular arasına bunu sıkıştırarak görüşmemiz bunun doğru bir düzenleme mi olduğu konusunda şüpheleri ortadan kaldırmaz. Yani, şimdi, mesela ben şuna takıldım, diyor ki: “Hükümlü, usul ve esasları Adalet Bakanlığınca belirlenmek suretiyle, gerekli teknik altyapının bulunduğu kurumlarda elektronik yöntemlerle de mektup alıp gönderebilir.” Yani birçok arkadaş bunu dinlediği zaman, ya bundan ne var, buna niye takıldın diyecekler ama “Usul ve esasları Adalet Bakanlığınca belirlenmek suretiyle...” diyor. Kardeşim, bu “Usul ve esasları Adalet Bakanlığınca belirlenmek suretiyle...” dediğin zaman, bu elimizdeki teklifin maddeleri kadar usul ve esasları belirleyen düzenleme yapılır. Hangi konuda düzenleme yapılır? İdari düzenleme; temel hak ve özgürlüklerle ilgili düzenleme yapılır. Bir kere, burada Anayasa’ya aykırılık var. İnsanların temel hak ve özgürlüklerini ilgilendiren konuda idari düzenleme yapılabilir mi? Yasa bile Anayasa’nın çizdiği sınırlar içerisinde yapılabilir. Yasalara bile Anayasa sınır getirirken idareye siz tutacaksınız böyle bir düzenleme hakkı vereceksiniz; bence çok sakıncalı bir madde gibi geliyor 68’in birinci bendi. Dolayısıyla bunun mutlak surette Adalet Komisyonundan geçmesi gerekir diye düşünüyorum.

Yine, aynı şekilde, mektup, faks, her türlü haberleşmenin dijital olarak kaydedileceği veya fiziki olarak saklanacağı... Gönderdiği mektupları idare mi saklayacak fiziki olarak, yoksa fotokopisini mi saklayacak, yoksa aslını elinden mi alacak mahkûmun? “Ben bunu fiziki olarak sakalarım. Onun için, ver bakayım, okuduktan sonra bunları hep bana vereceksin.” mi diyecek oradaki yetkililer, ilgililer? Karmakarışık bir şey bu. O bakımdan -bu vakitte konuyu da fazla uzatmak istemiyorum ama- gerçekten bu madde buranın maddesi değil. Buna biz karar vermeyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Salih Cora Bey, buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Komisyon üyelerimizin açıklamalarına baktığımız zaman sanki bu maddenin içeriği yeterince anlaşılammış gibi bir durum söz konusu.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Veya yeterince açık madde getirilmemiş.

SALİH CORA (Trabzon) – Yok, çok net bir şekilde açıklandı ama siz anlamamış olabilirsiniz onu Sayın Bakanım.

CAVİT ARI (Antalya) – Anlama özürüz biz Salih!

SALİH CORA (Trabzon) – Yani, hayır, hukukçu yorumuyla katkı sağlamak istiyorum, sizin alanınıza uygun olmayabilir. Yanlış anlamayın ifadem.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O zaman bizim alanımıza uygun değilse niye buraya geliyor?

SALİH CORA (Trabzon) – Ama Komisyonunda da hukukçu milletvekilleri var, müsaade ederseniz izah edelim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani bize uygun olmayan şeyleri biz niye görüşüyoruz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Plan ve Bütçe Komisyonuna ilk gelen düzenleme bu değil, doğrudan ilgili olması... Çeşitli kanunlarda, düzenlemelerde bu yapılan bir uygulama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Suimisal emsal olmaz. Yapmayın Başkanım!

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SALİH CORA (Trabzon) – Zaten mevcut maddede “Hükümlü tarafından gönderilen ve kendisine gelen mektup, faks ve telgraflar; mektup okuma komisyonunda bulunan kurumlarda komisyon, olmayanlarda kurumun en üst amirince denetlenir.” ibaresi var. Zaten bu denetlenmektedir. Buradaki bu maddede özel bir düzenleme yapıldı, esasında haberleşme özgürlüğünü genişleten bir uygulama, savunma hakkına katkı sağlayan bir durum, insan haklarına saygılı bir uygulama söz konusu. İlk kez ceza ve tevkifevlerinde elektronik posta uygulamasına geçiriliyor. Bundan dolayı bu maddeyi buraya getirenlere teşekkür etmemiz gerekirken bunun eleştirilmesini doğru bulmuyorum. Şimdi, 5275 sayılı Yasa’nın 68’inci maddesinde getirilen düzenleme, bence Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na uygun bir şekilde yapılmış bir düzenlemedir ve bununla ilgili olarak daha önce Danıştayda oluşan yargı kararları da dikkate alınarak hukuka uygun bir şekilde getirilmiş bir düzenlemedir. Mevcut hâlde mektuplar alınıyordu, bilgisayarda saklanıyordu, sınırı belli değildi; şimdi bununla beraber kanuni altyapısı ortaya konulmuş oldu. Dolayısıyla madde, bence hükümlülerin de haklarını genişleten, elektronik posta uygulamasının yaygınlaşmasını sağlayan bir maddedir.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bu maddenin bizimle ne bağlantısı var?

SALİH CORA (Trabzon) – Plan ve Bütçe Komisyonunda her şey görüşülür Sayın Bakanım, burası Anayasa’da yer alan bir Komisyondur.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – O zaman bütün komisyonları kapatsınlar, Mecliste bir tane komisyon olsun, o da Plan ve Bütçe Komisyonu.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, benim bu maddeyle alakalı görüşlerim bu yöndedir, olumlu değerlendiriyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Emine Hanım’a söz veriyorum.

Buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, öncelikle, daha önce de söylediğim gibi, bu kanun maddesinin yeri Plan ve Bütçe Komisyonu değil yani bunu vurgulayacağız, hakikaten değil yani Adalet Komisyonunda görüşülmesi gereken bir madde. İçerik olarak ilk bakıldığında aslında, evet, elektronik yöntemlerle mektup alıp verme şeklinde bir alan genişletme hükümlülere sağlıyor madde. Bu, olumlu karşılanabilir ilk bakışta çünkü burada bir zorunluluk yok, tercihe bırakıyor yani kişiler bunu kullanabilir, istemiyorsa kullanmayabilir

de ama burada kullandığı zaman... Şimdi getirilen bir teklif bu, böyle bir hak getirilmiş; o zaman “Getirilen bu hakkın tamamen kontrol altında mı tutulması gerekir?” sorusunu da sormak gerekiyor. Bu “Kontrol altında tutulması mı gerekir?” sorusunda da işte, bu kaydedilmesi noktası... Aslında tüm arkadaşlarımızın takıldığı nokta kaydedilmesi ve fiziki olarak saklanması konusu yani onun dışında, anladığım kadarıyla, değil mi, bu hakkın getirilmesine bir itiraz yok gibi görünüyor bana.

Şimdi, evet, hükümlülere gelen mektuplar, giden mektuplar okunuyor olabilir, denetleniyor olabilir ama en son noktada kimin elinde kalıyor? Hükümlünün elinde kalıyor o mektuplar sonuçta. Şimdi burada itiraz, saklama ve kaydedilme noktasında bu madde de çünkü sonuç olarak bu bilgilerin kötüye kullanılabilme ihtimali de var, bu olasılığı da düşünerek kişilerin temel hak ve hürriyetlerini sınırlandıran bir durum söz konusu burada. Bizim itirazımız bu noktada bu saklama ve kaydedilmeye olabilir.

Bir de Nilgün Hanım’a bir şey sormak istiyorum. Bu bahsettiğiniz görüntülü görüşme, kabin olayıyla ilgili, gördüğüm kadarıyla bu maddede tanımlama yok.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama o getirilen madde ona altyapı sağlıyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ama öyle bir tanımlama...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O altyapıyı kullanacak. Elektronik ortamda maili görüntülü ya da işte...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – O zaman, öyleyse eğer buradan şunu da çıkarıyoruz: Eğer böyle bir hak kullanılacaksa... Burada ne diyor, 5’inci maddede? “Hükümlüye gelen veya hükümlü tarafından gönderilen mektup, faks ve telgraflar dijital olarak kaydedilir veya fiziki olarak saklanır.” hükmü o zaman görüntülü görüşmeler için de geçerli olacak. O zaman bu itirazlarımız da 2 katına çıkmış oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Burada bir şey söyleyebilir miyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım, siz notlarınızı alın, topluca cevap verirsiniz.

Cavit Arı Bey, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım “Plan ve Bütçe Komisyonunda daha öncesinde de böyle hukuki konulara ilişkin hususlar geldi.” diye ifade ettiniz; doğru, burada bazı görüşmeler yapıldı ancak bakın, bu, özel bir düzenleme yani bu konu işin uzmanları tarafından değerlendirilmesi gereken, herhangi bir şekilde bir düzenlemeyi yani yargıyla ilgili bile de olsa herhangi bir düzenlemeyi içeren bir konu değil; çok özelliği olan ve her iki tarafı yakından ilgilendiren, dolayısıyla da sadece “Plan ve Bütçe Komisyonunda her şey görüşülebilir.” denilerek, geçiştirilerek burada görüşülüp karara bağlanacak olan bir konu değil yani herhangi bir konu olmayıp özel bir düzenleme. O nedenle öncelikle, bu konunun Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşülmesini ben doğru görmüyorum, bu konu bizim konumuz değil. Bu, torba yasa hastalığının maalesef işte, ortaya çıkan sakıncalarından birisi.

Şimdi, onun ötesinde burada iki düzenleme var, özellikle yazışmalarla ilgili olan konu... Değerli arkadaşlar, bakın, 68’in dördüncü fıkrasında “Hükümlü tarafından resmî makamlara veya savunması için avukatına gönderilen mektup, faks ve telgraflar denetime tabi değildir.” denilse de bunun kontrolünü kim yapacak veya kontrolü nasıl yapılacak? Şimdi, burada diğer konulara da ben aynen iştirak ediyorum yani şöyle: Bir mahkûmun çocuğuyla, eşiyle veya özel nedenlerle kendisine ziyarete gelenlerle görüşeceği insani konuşmaları olabilir, eşiyle yapacağı özel konuşmaları olabilir. Bunlar kayıt altına alınacak bir şekilde ama bunun ötesinde de savunmanın yani adil yargılanmanın bir parçası olarak her ne kadar “Hükümlü.” dense de bakın... Yani sonradan şu denmesin: “Ya, hükümlü

yani davası bitmiş.” Öyle değil arkadaşlar, bakın, hükümlü de olsa sonuçta, daha sonra onun iadei muhakeme esasları çerçevesinde birtakım yeniden yargılama süreçleri başlatılabilir. O nedenle, kendi avukatıyla savunma bağımsızlığı, özgürlüğü içerisinde görüşme yapması ihtiyacı olabilir.

Bunun yanı sıra, 5’inci maddede “Kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum...” diye devam eden her cümlede bakın, bir keyfilik yatar. Bunu tespiti, değerlendirmesi kime göre, hangi zemine göre, hangi zamana göre? Yani burada klasik, belli şablon suçlar olmakla beraber, yaratılan, suç olarak isnat edilen döneme göre eylem ve söylemler vardır. Bazen “İşte, yakaladık; senin ettiğin bu laf suç.” denildiği gibi, bir suç yaratıldığı gibi bazen de o lafların suç sayılmayacağı dönemler oldu. Yani kısacası, bazı uygulamalar kişiye ve zamana göre değişecektir. Bakın, bu uygulamalar tamamen hem kişinin özgür iradesini ortaya koyabilme adına kişi hürriyeti açısından çok önemli, ayrıca, savunmanın ihlali açısından da çok önemli ihlaller içermektedir. Ben, özellikle dinlenme kısımlarının, bakın “dinlenebilir” kısımlarının doğru olmadığını düşünüyorum. Dinlenebilir kısmı kesinlikle hak ihlali niteliğini taşıyacaktır, bu da özgürlüklerin kısıtlanması anlamına gelecek hukuka aykırı bir durumdur diyorum, Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Evet, Necdet Bey, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, konuştuk, Salih Bey açıklama da yaptı. Şu anda, zaten mevcut düzenleme dinliyor, okuyor, herhangi bir suç görürse veya kovuşturma, soruşturma şeyi yaparsa işlem yapıyor, eğer işlem yapılmıyorsa zaten suç işliyor cezaevi yönetimi veya belirlenen heyet mektubu okuduğunda işlem... Evet, elektronik posta günümüzde lazım ama kötüye kullanılmaması lazım. Nasıl ki pandemide... Şimdi, SEGBİS’e gidin, mahkemeye giderseniz on gün izolasyona gireceksiniz, dönüşte on gün... İnsanlar diyor ki: “Mahkemeye çıkmayayım.” Nasıl ki öğreniyim dedim, Edirne’desin, Diyarbakır’da otuyorsun; bunlar kötüye kullanılır ama şu anda, Sayın Bakan Yardımcısı, bir yıl niye saklıyorsunuz? Anında okuduğunda, anında elektronik posta attığında eğer yasaya aykırı veya suça yönelik bir şey varsa, eğer oradaki güç, idare bir işlem yapmıyorsa suç işliyor ama bir yıl bekletiyor.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Anında dinlenmiyor.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Elektronik posta nasıl anında dinlenmiyor? Anında... Bilmiyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, ilave soru sormuş oldunuz.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bir diğeri şu: Ya, ben cezaevinde kolluk gücünden, kolluk görevlisinden, infaz memurunda şikâyetçiyim. Eşimle görüşüyorum veya gelen kişiyle görüşüyorum. İkinci gün diyecek ki: “Sen bununla görüşüyorsun. Bak, bu belge bende, ben kayıt altına aldım, senin burnundan getireceğim.” Buna nasıl olanak yaratıyorsunuz? Bir yıllık şeyin amacı ne? Yani birisi açıklasın...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

Sorunuzu almış olduk, ben sonunda söz vereceğim zaten.

Buyurun Kamil Bey, sizde.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, ben önce şunu sormak istiyorum: Bu kanun teklifinin Anayasa’ya aykırılık denetimi yapıldı mı Sayın Başkan? Çünkü bunun içerisinde, bu maddeler -özellikle 9’uncu ve 10’uncu maddelerin üzerinden konuşuyoruz- Anayasa’ya aykırılık teşkil ediyor mu, etmiyor mu bilmiyoruz. Biz, buradan

madde geçireceğiz, gidecek, Genel Kurulda görüşülecek. Yani bir kere, bu, baştan öyle bir denetimden geçirilmiş olsaydı daha doğru olurdu, bir. Zaten bu salonda şu anda, Sayın Cora ve Sayın Arı dışında -bilemiyorum, olabilir belki ama- hukukçu –işte, baro temsilcisi arkadaşımız burada- var mı? Yok. Yani 2 hukukçu var; bir AK PARTİ’deki bir milletvekili arkadaşımız, bir Cumhuriyet Halk Partisinden...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bakan Yardımcımız burada.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, geleceğim, ona da geleceğim. Yani tabii ki Sayın Bakan Yardımcımızın hukukçuluğunu burada konuşmuyoruz bile, o hiç şüphesiz ama yani hukukçunun olmadığı bir yerde hukuki, insan haklarını, temel hak ve özgürlükleri ilgilendiren bir konuda, Anayasa’ya aykırılık olup olamayacağı endişeleri taşıdığımız bir konuda biz karar alacağız. Arkadaşlar, bu 2 maddenin de yeri bu Komisyon değil, bunu hepimiz biliyoruz; inkâr etmeyin siz de biliyorsunuz. Torba kanun diye gelecek, geçecek ama doğru değil. Bizim Komisyonumuzun adı Plan ve Bütçe Komisyonu. İşte, Adalet Komisyonu var, Anayasa Komisyonu var. Aslında bu, biraz da teknolojiyle ilgili; Sanayi, Bilim Ve Teknoloji Komisyonunu da ilgilendiriyor çünkü elektronik ortamda bir mektup gönderiyorsunuz, bir ileti gönderiyorsunuz. Bu ileti silinebilir, gönderen bunu siler; bunun sunucusu var, sunucuda kalır, hackerler vasıtasıyla hükümlünün dışında, başka birisi üzerinden başka birisi hükümlünün adıyla posta gönderebilir, kayıtlara girer. Yani usulsüz her şey olabilir ve hükümlünün yazmadığı bir posta, işlemediği bir suç üzerinden yarın bir gün “Bunu sen gönderdin.” deyip üstünde bir suç isnat edilebilir. Bunların hepsi mümkün, o nedenle bakın... Ha, hükümlünün okuma yazması yok, ne yapacaksınız? Böyle bir hakkım var. İşte, Sayın Ök diyor ki: “Kabin olacak, işte, 2 kişi giremeyecek, tek kişi girecek.” falan. Yani yanında okuma yazması yok, birisi ona yardımcı olsun, klavyede yazsın diye birisine ihtiyacı var. Hadi, o bir örnekti, siz yurt dışından örnekler verdiniz. Ama ne yaparsanız yapın -ben şimdi bir kişiye elektronik bir posta göndereyim, o postayı sileyim çöp kutusuna gidecektir, çöp kutusundan da sileyim- onun dijital izi mutlaka kalır, ne yaparsanız yapın, yani bu konu başlı başına hem teknik hem hukuki bir konu hem de temel hak ve özgürlükleri ilgilendiren çok temel bir konu. Yani dediğim gibi, bu maddeler bizim Komisyonumuzun işi değil. Eğer diyorsanız ki “Torba kanun, her şey olabilir...” Diğer komisyonlarda da Plan Bütçeyi ilgilendiren meseleler, bütçeyle ilgili konular, başka bir komisyonda tarımı ilgilendiren bir madde giriyor, oluyor bunlar. Aslında gelin, ben size kökten bir öneride bulunacağım: Komisyonların tamamının isimlerini kaldıralım “1 no.lu komisyon, 2 no.lu komisyon, 3 no.lu komisyon” diyelim, her komisyona sırayla bir torba kanun gelsin...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Kamil Bey.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, bitmedi Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun, buyurun, tabii. Bitirdiniz zannettim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yani şaka mahiyetli diye düşünmüş olabilirsiniz ama yaptığımız iş bu aslında, yaptığımız iş bu. Yani bu hacker sisteminin, daha doğrusu hackerlerin yapacağı uygulamalar maalesef, sonuçta, sıkıntılar da yaratabilir diyorum.

Evet, söyleyeceklerimi genel olarak söylemişim.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Şimdi Bakan Yardımcımıza söz vermek istiyorum. Epeyce sorular oldu, sorulara cevap vermek üzere buyurun.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, bu 68'inci maddede getirilen düzenleme aslında bir ihtiyaçtan kaynaklı düzenleme. Dolayısıyla ihtiyacın neden kaynaklı olduğunu...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Maskenizi çıkarırsanız daha anlaşılır olur ifadeler.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – 68'inci maddede getirilen bu düzenleme aslında bir ihtiyaçtan kaynaklı bir düzenleme. Bu anlamda, bizim, Bakanlık olarak olumlu gördüğümüz bir düzenleme. Bu anlamda, katkısı olanlara da teşekkür ediyorum.

Tabii, burada, bu konu Danıştaya götürülmüş bir konu. Danıştay tarafından bu mektupların kaydında aslında bir sakınca olmadığı, kaydedilebileceği ancak yasal bir altyapısı bulunmadığı noktasında ihlal kararı verdiği bir konu. Dolayısıyla burada yapılan, aslında ihlal kararı değil de kararına konu ettiği yani yasal altyapısı olmadığı için, dolayısıyla, bizim bu konuyu bir yasal altyapıya kavuşturmamız gerektiğini belirttiği, ifade ettiği bir konu. Dolayısıyla aslında burada onu getiriyoruz. Bunu getirirken de... Bu geçmişte tabii 15 Temmuz darbe girişiminden sonra ortaya çıkan bir ihtiyaçla yapılan bir düzenleme. Tabii, bu ihtiyacı karşılarken de şu anda mevzuat düzenlemesi yapılırken kendimizi sınırlayarak yapıyoruz. Daha önceki uygulamalarda herhangi bir sınırlama yokken, şu anda aslında bir sınırlamayla bunu yapıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Danıştayın “ihlal” dediği şeyde bir sınırlama yokken, burada bir sınırlama getiriliyor.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Tabii, biz sınırlama yapıyoruz. Danıştay sadece şunu diyor: “Bunu kaydedebilirsin, kaydetmende herhangi bir sakınca yoktur ancak buna bir yasal altyapı getir, sınırlama getir, bir mevzuatı olsun, bir kanunu olsun.” Dolayısıyla, aslında şu an bizim yaptığımız, yapılan da bu. Biz bunu yaparken de kendimizi bu anlamda sınırlıyoruz ve bu, dünya örneklerinde de aslında bu şekilde bulunmaktadır.

Burada aynı zamanda bir haktır bu yani netice itibarıyla biz bunu bu şekilde yapacağız diye kimseye bir dayatma yapmıyoruz, bunu bir hak olarak sunuyoruz yani insanlar fiziki olarak da bu mektuplarını gönderebilirler, alabilirler ama biz gelişen teknolojik çağda bu imkânı artık onlara sunabileceğimizi de gösteriyoruz çünkü ceza infaz kurumlarımızda –sayın vekilimin söylediği gibi- biz ACEP Projesi'yle bu KİOKS cihazlarını, multimedya cihazlarını kuruyoruz. Bu cihazların altyapısı bunu yapmaya müsait olduğu için biz o altyapıdan istifade ederek bu imkânı da hükümlülere, tutuklulara aslında sunuyoruz ve bunu sunarken de kendimizi aslında sınırlıyoruz. Yine, avukatlarla alakalı kesinlikle, kamu kurumlarıyla alakalı yazışmalarında kesinlikle bunu kullanmıyoruz.

Diğer taraftan, ceza infaz kurumlarımızda tabii, yılda yüz binlerce mektuplar alınıp gönderiliyor. Dolayısıyla bunlar, mektup okuma komisyonları tarafından okunuyorlar. Bu, ciddi bir iş yükü. Dolayısıyla, burada da bu teknolojinin imkânlarından aslında istifade ediyoruz.

“Yabancı dilde gönderilecek mi?” denildi. Bu altyapı buna müsait, yabancı dilde gönderilmesine...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yabancı dilde demedik, ana dilde dedim, ana dilinde.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Okuma iş yüküyse bu da okunmayacak mı?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Evet, yani, işte, içerideki kişinin ana dili neyse, yabancı dil neyse işte, orada gönderilmesine...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yabancı dil değil bunlar, ana dil.

SALİH CORA (Trabzon) – İçeride yabancı hükümlü olamaz mı?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Evet, yani içeride kişinin ana dili neyse orada göndermesine burada bir engel yok. Tabii, bu sistem, burada konuşulan aslında hani görüntülü görüşmenin kayıt altına alınması bu maddenin konusu değil biliyorsunuz ama biz o görüntülü görüşmenin altyapısını; bu mektup alma, gönderme, e-posta alma, göndermede kullanacağız yani yaptığımız aslında, aynı altyapıyı burada da kullanmak.

Şimdi, bir yıllık kayıt süresi, neden? En basit hâliyle bunların gönderilip gönderilmemesi bile ihtilaf konusu olmakta, itiraz edilmekte; bazen idare bunu sakıncalı bularak göndermeyebiliyor. Dolayısıyla, bu, itiraz konusu olabiliyor, bir ihtilaf konusu olabiliyor. Bu ihtilafın halli bazen mahkemelere kadar gidebiliyor, bunların da halli bazen birkaç ay zaman alabiliyor. Dolayısıyla, bunların kaydedilmesi gerekiyor, fiziki olarak da o zaman bunları tutuyoruz zaten. Dolayısıyla buradaki kayıt, aslında bu tür ihtilafları önlemek, bunların delil olarak saklanması sağlamaya yönelik tedbirler. Tabii, bu sistem yine aynı şekilde UYAP güvenlik sistemi üzerinden yürüyecek bir uygulama. Çok şükür, bugüne kadar UYAP sisteminin bu anlamda herhangi bir zafiyetiyle karşılaşmadık, oradaki güvenlik sistemimiz son derece ileri seviyede. Burada da bir sıkıntı olacağını ben düşünmüyorum.

Yine “Usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenecek, buradaki usul ve esaslar nedir?” diye bir soru olmuştu. Aslında, burada usul ve esaslar son derece sınırlı; sadece teknik konularla alakalı usul ve esaslar. Burada işte, kaç karakter olacağı, karakter sınırı, mektup sayısı –ondan sonra- e-postanın teyidi, bu e-mektubun teyidi; bunlarla alakalı, işin esasını aslında oluşturmayan, daha çok usul ve teknik konularıyla ilgili sınırlamaları orada aslında düzenlemeyi düşünüyoruz.

Bunun ötesinde, tabii, yine, 5’inci fıkrada da hangi gerekçelerle bunun kaydedileceği ve bunların sınırlamasının ne olacağı –bir yıl işte bir sınırlama- yine, bunların amacı dışında kullanılamayacağı, mahkemeler, savcılıklar dışında hiç kimseyle paylaşılamayacağı noktasında bir sınırlama getiriliyor. Kaldı ki bugüne kadar ceza infaz kurumlarında mektup okuma komisyonları tarafından yürütülen bu uygulamayla alakalı hiçbir istismara da rastlanmamıştır, bu konunun dışarıya sızdırılması gibi bir durum da bugüne kadar da söz konusu olmamıştır.

Ben teşekkür ediyorum.

Olumlu buluyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Nilgün Hanım, sizin ilave edeceğiniz herhangi bir şeyiniz var mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ben, sadece şunu söyleyebilirim –Bakan Yardımcımız da söyledi- kayıtlı ilgili olarak da zaten mevcut durumda kanunun 66’ncı maddesinin birinci fıkrasında hükümlülerin aileleriyle yaptıkları telefon görüşmeleri kayıt altında. Dolayısıyla hükümlü isterse görüntülü yapar ileriki zamanlarda -tamamen isteğe kalmış- isterse normal ankesörlüden görüşür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Bir adet önerge vardır, madde üzerinde. Şimdi okutup işleme alacağım.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3519) esas numaralı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 9’uncu maddesinin kanun teklifi metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Garo Paylan

Necdet İpekyüz

Diyarbakır

Batman

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu, insan haklarının ilgilendiren çok önemli bir konu ve ihtisas alanımız değil. Son kez Sayın Başkana da, sizlere de çağırımı yapmak istiyorum: Gelin, bu maddeyi geri çekelim ve ilgili ihtisas komisyonu görüşsün, ilgili sivil toplum kuruluşları gelsin ve inanın, bakın, bir insanın bile hakkını gasbediyorsanız –ki burada yüz binlerce insandan bahsediyoruz- bunun vebali var, bunu unutmayın. Ya, ilgili ihtisas komisyonu mutlaka başka konuları değerlendirebilir. Bakın, Sayın Bakan Yardımcısına ben “ana dilim” diyorum, o “yabancı dil” diyor yani bakışta bir sorun var zaten.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ne sorunu ya!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ya, burada bir zorlama yok ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben ana dil diyorum, ana dilimde bir mektup yazdığımda diyorum... Ama bakın, olmuyor arkadaşlar, pratikte bir sürü sıkıntı var. Ne diyor biliyor musunuz idare? “Tercüman yok arkadaş.” diyor, “Tercüman yok.” diyor, gerekçe buluyor, geçiştiriyor. Yani bununla ilgili altyapılar yok.

SALİH CORA (Trabzon) – Ana dilde mektup gönderebilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mektup arkadaşlar, mektup. Gönderemiyor. Salih, bak bu işe.

SALİH CORA (Trabzon) – Gönderebilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gönderemiyor. “Tercüman yok.” diyor idare “Yok, arkadaş, tercüman yok.” diyor ve bu işler olmuyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Ya, ana dilde cezaevlerinde görüşme olmuyor mu?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, o açıdan neyse...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Temel bakışta bir sıkıntı var; ana dile “yabancı dil” diye bakıldıktan sonra zaten “Tercüman yok.” diye de geçiştirilir.

İnsan hakları meselesi, arkadaşlar, İnsan Hakları Komisyonunun, Adalet Komisyonunun işi; oraya gönderelim, derinlemesine tartışılın diyorum.

Geri çekmeyi öneriyoruz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Bakanım, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Bey, önergeyi oylayacağız ama.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Garo Bey’e cevap vermek istiyorum izniniz olursa?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok dar bir zamanımız var, müsaade edersiniz bir oylamayı yapalım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Peki Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 5275 sayılı Kanunun 83 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Önceden bilgilendirilmek suretiyle, kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin birinci ve ikinci fıkra kapsamındaki kişilerle yapacakları görüşmeler, kamu düzeninin korunması ile kişi, toplum ve kurum güvenliğinin sağlanması veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla kurum

yönetimi tarafından dinlenebilir ve elektronik cihazlar da dahil olmak üzere kaydedilebilir. Bu fıkra uyarınca tutulan kayıtlar, amacı dışında kullanılamaz ve kanunda açıkça belirtilen haller dışında hiçbir kişi veya kurumla paylaşılamaz. Bu kayıtlar herhangi bir soruşturma ve kovuşturmayla konu edilmemiş ise en geç bir yıl sonunda silinir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, izahatta bulunmak üzere teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Zaten kanun maddesinde de söylendiği üzere, “önceden bilgilendirmek üzere” diye bir düzenleme getiriyoruz. Normalde, hükümlülerin aileleriyle gerçekleştirdikleri telefon görüşmeleri, mevzuat gereği zaten yasada –biraz önce de söylediğim gibi- 66’ncı maddenin birinci fıkrasında olduğu üzere kayıt altına alınmakta ve dinlenmekte; bu, zaten toplum düzenini korumak adına yapılan bir şey.

Bu getirmiş olduğumuz düzenlemede hükümlülerin kapalı görüş esnasında, camekân bölmeden aileleriyle olan görüşmelerinin de kayıt altına alınması -aslında bir yönetmelikle, bir düzenlemeyle dinleniyor- fakat yasa gereği biz bunun yasal altlığını hazırlıyoruz. Normalde nasıl dinleniliyor? Yanında bulunan gardiyanlar tarafından, her iki tarafta da bulunan gardiyanlar tarafından bunlar bilfiil olarak dinlenmekte hatta ve hatta ben bunun hükümlü lehine olumlu olduğunu düşünüyorum. Dünkü görüşmelerde yani bizim kendi kapalı görüşmemizde de örnek verdiğim gibi, diyelim ki hükümlü, gardiyanla bir şey yaşadı -her an her şey olabilir- gardiyan orada “Ya, sen bu görüşmede terörle ilgili ülke güvenliğini tehdit edici bir görüşme gerçekleştiriyorsun.” dese her an orada onun müdahale etme şansı da var ama böyle bunun kayıt altına alınması durumunda, hükümlü de “Hayır, ben burada böyle bir şey söylemedim.” deyip hakkını savunabilecek. Dolayısıyla bu yapılan görüşmelerin kayıt altına alınmasının yasal çerçevesini de çiziyoruz; ne kadar süre saklanacağını, biraz önceki 9’uncu maddede olduğu gibi bir yıl olmak üzere ve kimlerle paylaşılacağına da sınır getiriyoruz, normal şartlarda böyle bir sınırlama yoktu. Dolayısıyla bu getirmiş olduğumuz düzenlemenin de hükümlülerin lehine olduğunu, Anayasal olarak da uygun olduğunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi söz taleplerini karşılayacağım.

Abdüllatif Bey, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, değerli arkadaşlar, yani bu madde de gerçekten önceki madde gibi Plan ve Bütçe Komisyonundan önce en azından Adalet Komisyonunda görüşülmesi gereken bir madde. Eskiden böyle usuller vardı yani siz bu usulleri kaldırdınız. Bir paket, sadece esas bir komisyon belirlense bile ilgi alanına göre diğer komisyonlarda da ilave olarak görüşüldü. Yani ben bakanlık dönemimde hatırlıyorum, işte, DPT’nin hazırlamış olduğu bir taslağı Avrupa Birliği Komisyonunda da görüştük, sonra getirdik burada da görüşmüştük. Şimdi, son yıllarda veya benim 2018’de başladığımdan bugüne kadar, sadece bir komisyondan geçiyor ve gidiyor. En azından tali komisyon olarak belirleyin de tali komisyonlarda görüşülsün, oranın raporu buraya gelsin; bakalım, inceleyelim, bizim görmediğimiz şeyleri onlar görürler. O bakımdan, Sayın Başkan, bu tür farklı komisyonları ilgilendiren bu teklifler geldiği zaman en azından, tamam, hadi burada görüşülsün esas komisyon olarak ama maddelerle irtibatı nedeniyle, ilgisi nedeniyle diğer komisyonda da ilgili komisyonda da tali komisyon sıfatıyla görüşme yapılsın ve gelsin buraya. Yoksa doğrudan doğruya ahkâmı biz keseceğiz burada, olsun mu olmasın mı, yani Mecliste komisyonların varlığını rahatsız edecek, varlığını tartışmaya açacak bir usul gelenek hâline gelmiştir burada, asıl sorun da budur.

Bakın şimdi, bu 10'uncu maddeyi görüşüyoruz, değil mi? Şimdi, 10'uncu maddede, maddenin 5275 sayılı Kanun'un 83'üncü maddesi, gayet güzel düzenlenmiş, bu Teklif itibarıyla söylemiyorum, maddenin daha önce görüşülen biçimi gayet düzgün görünüyor. Hükümlünün ziyaret hakkıyla bağlantılı olarak eşi, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımları haftada bir kez veya diğer kimselerde de Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yazılı izne bağlı olarak görüşme yapabileceği; bu görüşmenin yarım saat ile bir saat arasında, çocuksa bir saat ile üç saat arasında olacağı düzenli bir şekilde belirlenmiş. Peki, şu anda görüştüğümüz nedir? Buna bir dördüncü bent eklenmiş, o bent de "Bu görüşmeler kurum yönetimi tarafından dinlenebilir ve kaydedilebilir." diyor, bunu getiriyor. Ya, bu Kanun düzenlenirken, bu dinlenme işi ele alınmamış, kayda geçirilme işi ele alınmamış da şimdi bu maddeye, 83'üncü maddeye ilave olarak kayıt ve dinlenmeyi niye getiriyoruz? Üstelik de Sayın Cumhurbaşkanı birkaç hafta önce İnsan Hakları Eylem Planı'nı açıklamışken. O eylem planındaki ifadelerle uygun mu bu? O İnsan Hakları Eylem Planı... İşte, yabancı sermaye gelişinde tereddütler vardı, ekonomiyle ilgili sorunlar vardı, hâlâ var, bunlara karşı, hem içerideki ekonomik birimlere güven telkin edebilmek maksadıyla hem yabancı sermayeye güven verebilmek maksadıyla insan haklarında aksayan hususların düzeltileceğiyle ilgili bir mesaj vermişti. Daha bu mesaj unutulmadan getiriyorsunuz buraya, insan hakkıyla bağlantılı bir hususu, yani rahatsız edecek, sınırlayacak bir düzenleme getiriyorsunuz. Hâlbuki, mevcuttan daha kötü bir şeyi buraya getirmeniz iyi değil insan hakları açısından. Mesela, önceki maddede hiç değilse "elektronik haberleşme" diye bir olumlu tarafı vardı o maddenin, bu maddeninse hiçbir olumlu tarafı yok, doğrudan doğruya negatif bir ilaveyle geliyor, bu negatif ilave buraya niye giriyor? Bunu merak ediyorum veya bu negatif ifade buraya girerken neden ilgili, asıl komisyonlarından da kaçırılarak buraya getiriliyor? Nasıl olsa bu Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri bunu anlamaz, geçiriverir diye düşünülüyor. Sayın Cora da söyledi zaten "Anlaşılmıyor bu maddeler burada." diye. Evet, onun için, önceki madde oylandı ama bununla birlikte bunun askıya... Bunun çıkarılması lazım aslında. Sayın Cumhurbaşkanının açıklamalarına aykırı buldum. İleri bir adım değil, geri bir adım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sizi tebrik ediyoruz(!)

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Artık, laf da dinlemiyor galiba milletvekilleri veya mesajları da dinlemiyorlar galiba.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nilgün Hanım'a soracaktım ama değişmiş Nilgün Hanım, size mi soruyorum?

CAVİT ARI (Antalya) – Nilgün Hanım Yaşar Bey'e benzemiş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, kayda geçsin diye söylüyorum: Yani, bu, gerçekten bizim konumuz değil, Plan ve Bütçe Komisyonuna gelmesini sizin kabul etmemeniz gerektiğini düşünüyorum. O açıdan, bu maddenin çıkarılmasıyla ilgili önergemiz olacak, bu maddenin de çıkarılmasını öneriyoruz.

Ben, size soruyorum mecburen, Nilgün Hanım yok ama... Ve arkadaşlara soruyorum: Bu maddeye neden ihtiyaç duydunuz? Bu konuda Komisyonumuzu aydınlatmanız lazım. Yani, ne değişti, mesela son dönemde ne hissettiniz? Adalet Bakanlığı bir şey mi hissetti? Yani, cezaevlerinde ilave bir risk mi oluştu? Mesela, "darbe" diyorsunuz, darbenin üzerinden beş yıla yakın zaman geçti. Yani, niye bugün aklınıza geldi böyle bir şey kaydetmek? Yeni bir risk mi var, bir şey mi hissediyorsunuz? Yani, bize bu riski belirtin ki Komisyon üyelerine "Arkadaş, cezaevlerinde organize bir şey var, bunlar aileleriyle görüşürken, işte, başka bir organize iş de hissettik biz, istihbarat birimleri de bu konuda bir rapor verdiler bize, biz de bu riski bertaraf etmek için şöyle bir adım atıyoruz." mu diyorsunuz, ne diyorsunuz yani? Niye getirdiniz bunu? Soruyorum, Bakan Yardımcıma mı soracağım, size mi soracağım? İkinize

de soruyorum, bunun cevabını bekliyorum. Niye böyle bir ilave bir risk var ki şimdi geldi, bir de yana yakıla gelmiş. Şimdi, düşünsenize, bir anda getirilmiş “Aman da olağanüstü bir durum var, hemen bunu Plan ve Bütçe Komisyonundan geçirin, torbanın içine atın.” denmiş belli ki... Adalet Komisyonu beklenememiş hatta Adalet Komisyonunun görüşü bile alınamamış. Burada, ben, öküzin altında buzağıyı arıyorum, bunu söyleyeyim.

İkincisi; Sayın Bakan Yardımcısına ve size soruyorum: Ya, arkadaşlar, baronun da görüşünü almadık aslında bu konuda ama ben özellikle de oradan da görüş merak ediyorum. Ya, özel hayata doğrudan bir müdahale değil midir bu ya? Baromuz bu konuda bir şey söylemeyecek mi acaba, merak ediyorum yani veya Bakan Yardımcımız, yani ne düşünüyorsunuz? Bu, özel hayat yani bir insanın eşiyle çocuğuyla, annesiyle, babasıyla yaptığı görüşme özel hayattır. Ben o görüşmelerde bulundum, bir milletvekili olarak bulundum, milletvekili arkadaşlarımı ziyaret ediyorum. Gidiyoruz görüşmeye -pandemiden önceydi tabii bu durum- orada bir cezaevi görevlisi oturuyor, yani birkaç metre mesafede oturuyor.

SALİH CORA (Trabzon) – Kapalı görüş farklı, açık görüş farklı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, fark etmez. Açık görüşü de kaydedebilecek bu durumda. Hayır, bu kapalı görüş için mi, açık görüş için mi? Her ikisi için de benim anladığım.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Öyle bir ayrım yok.

CAVİT ARI (Antalya) – Ayrım yapmamış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, ayrım yapmadığı için Sayın Cora, ben ucu açık bir durum görüyorum Sayın Başkan. Ucu açık yani açık görüşü de kapalı görüşü de cezaevi yöneticisi kaydedebilecek herhâlde Sayın Bakan Yardımcım, size bunu da sormuş olalım. Açık görüşleri de mi kaydedeceksiniz mesela burada? Açık görüşte eşiyle, akrabasıyla bayram ziyaretinde ayda bir görüşme hakkı var, pandemi geçerse bunlar da olacak. Açık görüşleri de mi kaydedeceksiniz?

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Tabii, tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, burada yazmıyor ama “kapalı görüş” demiyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – En son “Yönetmelikle belirlenir.” diyeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama iyi de biz burada açığı da kaydetme yetkisi veriyoruz, o zaman sınırlayalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sorulara cevabı isteriz, bittikten sonra değerlendirme alırız.

SALİH CORA (Trabzon) – Yazıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Görmedim ben.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kapalı cezaevinde...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Kapalı cezaevi” demiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, not edelim, en sonunda tüm sorulara topluca cevap veririz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açık görüş ve kapalı görüş vardır.

SALİH CORA (Trabzon) – Kapalı görüş camekânla yapılır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kapalı görüş camekânla yapılır, orada telefonla konuşursunuz; açık görüşte ise bir mekân belirlenir, orada bir masa başında karşılıklı oturursunuz. Birbirinizle kucaklaşabilirsiniz icabında yani bunları bu görüntüleri mi kaydedeceksiniz bu yasayla? Buna cevaz veriyor mu bu yasa? Açık görüşü de mi kaydedeceksiniz yani bunu merak ediyorum, özel hayata doğrudan bir müdahale olarak görmüyor musunuz meseleyi, bunu merak ediyorum.

Bir de şunu söyleyeceğim, bakın, siz zaten madde gerekçesinde belirtmişsiniz, madde içinde gerekçesi değil, “kamu düzeninin korunması için” demişsiniz. Yani kamu düzeniyle ilgili bir risk gördüğünüzü anlıyorum ben arkadaşlar. “Kamu düzeninin korunması için dinlenebilir, kaydedilebilir.” demişsiniz. Ya, bir insanın bir mahpusun -tutuklu veya hükümlü- eşiyle, anasıyla, babasıyla, çocuğuyla görüşmesiyle kamu düzenini bozabilecek bir riski nasıl oluşturabileceğini düşünüyorsunuz? Yani nasıl böyle bir risk görüyorsunuz? Bu konuda Komisyonumuzu, Başkanlığımızı bizleri gerçekten ikna etme etmeniz gerekiyor Sayın Bakan Yardımcım. Bu, bu kadar ucuz olmamalı diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son olarak da tekrar edeceğim cümlemi arkadaşlar, hepiniz şunu hayal edin: Devran dönmüş, başka bir zalim düzen gelmiş, keser dönmüş, sap dönmüş siz cezaevindesiniz. Eşinizle, çocuğunuzla, ananızla, babanızla görüşüyorsunuz başınıza bir kamera konuluyor, her şeyiniz dinleniyor, o anı bir hayal edin, öyle ellerinizi kaldırın. Keser döner, sap döner, gün gelir hesap döner; bunu unutmayın diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Usta...

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, gerçekten şunu anlamak mümkün değil: Bu 9’uncu, 10’uncu madde, hadi “Torba kanun olmasın.” diyoruz, yapıyor birtakım pratik yanları olduğu ifade ediliyor ancak yani hiç olmazsa Sayın Başkan yani bu tali komisyonların... Bu tali komisyon tespit edilmiş burada ama otomatik bir cevap vermeme var malum. Yani bu tali komisyonlarda niye bunun görüşülmesini sağlamıyoruz? Bak, bu kadar eleştiri oluyor, niye bu eleştirilere maruz kalıyorsunuz? Yani hadi bazen böyle Hükûmeti eleştiriyoruz biz, bazen arkadaşlar da diyor ki: “Ya, ne yapalım Hükûmetten öyle geldi.”

Şimdi, burada Hükûmetin bir suçu yok, burada AK PARTİ Grubunun, yönetimin yani Meclis Başkanlığının, Komisyon Başkanlarının bir tutumu var, oradan kaynaklanan bir şey bu. Yani bunlara gerek yok. Hani “Güven oluşsun, memlekette işleri güzel yapalım.” diyoruz, “reform” diyorsunuz, bir şeyler diyorsunuz. İşte, muhalefet diyor ki: “Meclis etkisiz hâle geldi.” Siz diyorsunuz ki: “Yok, Meclis daha güçlendi.”

Bakın, şu çok çok basit bir şey, eleştiriler hep burada odaklanıyor ya bir taneniz Allah rızası için demiyor ki: “Hakikaten kardeşim şunu komisyonunda görüşelim.” Ee, o komisyonda çoğunluğunuz var yani orada reddedeceksiniz zaten orada da reddederek oradan olumsuz görüşte onu buraya getirme imkânınız var. Ancak orada hiç olmazsa görüşürüz, tutanaklar gelir, belki buradaki arkadaşlar nihai olarak bunu oylarken “Ya, hakikaten, bak, şurada bir hata yapıyoruz.” belki farklı düşünce oluşacak.

Burada şimdi hiçbirimiz konunun uzmanı değiliz, bunu tartışmaya çalışıyoruz yani bunu anlamak mümkün değil. Burada ben Meclis Başkanlığının tutumunu biraz daha değiştirmesi gerektiğini düşünüyorum, Komisyon Başkanlarımızın; bu yapılabilir ve yapılırsa da çok güzel olur yani netice itibarıyla zaten istediğiniz sonucu alıyorsunuz.

Şimdi, tabii, uzmanlık alanımız değil, o yüzden ben de bu konuyla ilgili partimizin Hukuk Politikaları Başkanlığından bir görüş talep ettim, izninizle o görüşü sizinle paylaşacağım bu maddeyle ilişkin olarak: 10’uncu madde özel hayata ve hayatın gizli alanına yönelik ihlal oluşturmaktadır. Her ne kadar “önceden bilgilendirmek suretiyle” ifadesi eklenmişse de bu maddenin yasalaşması hâlinde hükümlülerin özel hayatına ciddi bir müdahale olacaktır. Anayasa’ımızda da belirtildiği üzere, Türkiye Cumhuriyeti demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Söz konusu torba kanun kapsamında yasalaştırılması istenen madde, hukuk devleti ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Zaten hareketleri takip edilen, mektupları kontrol edilen, ziyaretçileri denetlenen hükümlülerin ziyaretçileriyle görüşmelerinin kayıt altına alınması kişi haklarına aykırılık teşkil edilecektir. İlgili maddenin torba kanun kapsamından çıkarılması gerekmektedir ki buna ilişkin de birazdan önergemiz de olacak. Kanun Teklifi çerçevesinde, suç işlenmesinin önlenmesi hususuna yer verilmişse de önleyici tedbirler kişi hak ve özgürlüklerine aykırı olacak şekilde düzenlenemez. Devletin en temel görevi, kişi hak ve özgürlüklerini güvence altına almaktır. İşbu Kanun Teklifi kişi hak ve özgürlüklerini ve Anayasa’nın kişi hak ve özgürlüklerini düzenleyen ilgili maddelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİTARI (Antalya) – Sayın Başkanım, biraz önceki maddeyle bağlantılı aynı şeyleri bu maddede de tekrarlamak gerekiyor. Konu burayla ilgili bir konu değil, o nedenle burada görüşülmemesi gerekir ve bunun teklif metninden çıkarılması gerekir. Ayrıca bir mahkûmun eşiyle, çocuğuyla görüşebilmesinin kayıt altına alınmasının ne faydası olacağını ben bilmiyorum. Şimdi, sonuçta mahkûm da olsa orada bir insan var; eşiyle, çocuğuyla, kendi özel hayatıyla ilgili konuşma yapmak isteyebilir. Mahkûmun eşine bu koşullarda, sizin bu yarattığınız koşullarda -diyelim ki eşi, bu erkek, bayan fark etmez mahkûm, sonuçta- bir “Seni seviyorum.” demesini dahi engeller bu, bakın. Bu kadar insani bir değer dahi burada söylenmesini engelleyecek bir tekliftir, bir düzenlemedir. Şimdi, bu özgürlüklerin bu anlamda kısıtlandığını ve açıkça hukuka aykırılık teşkil eden bir düzenleme olduğunu bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, ben de az önce 9’uncu maddede görüşlerimi aslında belirttim; kısa tutacağım, çok kısa. Tabii, bizim yasama kalitesi, yasama etkinliği ve yapılan yasama faaliyetinin yararışlılığını insanımıza, yaşamımıza yönelik getireceği yararları özen göstererek yerine getirmemiz gerekir ve bu etkinliğin yasama kalitesini talep ederken de gelen bu 2 maddeyle aslında bunun gerçekleşmeyeceğini düşünüyorum.

İkinci olarak, bu maddede “Elektronik cihazlar da dâhil olmak üzere kaydedilebilir.” denmesi, belki o elektronik cihazların ne olduğunu açmak gerekir diye düşünüyorum. Çünkü sadece dinlenmesi değil, aynı zamanda elektronik cihaz dediğinizde her türlü görüntü, görsel vesaire ne olursa her şeyi kapsıyor. Dolayısıyla, burada görüntünün alınması ve görüntünün kaydedilmesi de söz konusu.

Üçüncü bir konu “En geç bir yıl sonunda silinir.” deniyor, önceki maddede de bu vardı. Nasıl silinecek, kim silecek? Hani Sayın Bakan Yardımcımız az önce konuşurken “Çok mektup vardı, yüz binlerce mektup, bunların okunması komisyonca oldukça yorucu ve zor oluyordu.” Bunlar yine okunacak gerçi, sorun değil, önceki maddeyle ilgili söylüyorum. Dolayısıyla, elektronik ortamdaki bu tür iletiler ve elektronik ortamda yapılacak işler sanki daha doğru olabilir gibi ama sonuçta bir silme

işlemi var. Bu silme işlemi için kimin sileceği de çok önemli. Bir daha asla erişilemez kılınması gerekir. Bir şeyi silmek demek, ona bir daha erişilememesini sağlamak demek. Oysaki bunların, elektronik ortamda tutulan kayıtların silinmesi çok kolay bir şey değil. Biliyorsunuz, diske kayıtlı bir şey, disk formatlasanız yani diski yeniden şekillendirseniz bile “unformat” yapıp, geri alıp tekrar o verilere erişmek mümkün. Burada silinen her şeyin sunucu disklerinden yeniden erişilebilir olması da önemli. Biz bu kanun metninin teklifte olmasının doğru olmadığını düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Necdet İpekyüz.

Buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, -az önce de zaten söyledik- bunun gerçekten, burada görüşülmemesi lazım. Nilgün Hanım, gerçekten, buraya getirirken neyi düşündünüz, neyi hedeflediniz? Onu da zor... Ve Sayın Başkan, gerçekten Komisyon Başkanlığının da size dönüp -keşke aramış olsaydınız- o yazıyı göndermesi -bize verdiğiniz yazıyı- Komisyonumuzu ilgilendirmemektedir. Bu, Meclis için gerçekten enteresan bir şey.

Şimdi, Sayın Bakan Yardımcısı, ben şunu merak ediyorum: Kişi 3 tane isim verebiliyor, birinci derece veya işte üçüncü dereceye kadar isimler veriyor, görüşebiliyor belgelediğinde. Verdiği isimleri de zorunlu hâllerde –ölümdür, bir hastalıktır- değiştirebiliyor, aksi takdirde değiştiremiyor. Görüşmelerin bir kısmı kapalı, bir tanesi açık oluyor pandemi olmadığı dönemde böyleydi. Ve kapalıda -işte az önce Garo Vekilimizin söylediği gibi- bir kişi orada denetimde bulunuyor veya izliyor karşılıklı. Şu anda “Bu kayıt altına alınacak ve bir yıl tutulacak.” diyorsunuz. Bu bir yılı biraz önce konuştuk amaç nedir ne değildir. Orada dediniz ki: “İşte çeşitli soruşturmalar...” Bugüne kadar kaç soruşturma yapılmış? Bir veri var mı? Yani bize bunu bir söyleyiniz “Bugüne kadar bu işten dolayı şu kadar soruşturma yapıldı, şunlar oldu.” Yani bir veri sunsanız onu bilelim, ihtiyacı anlamış oluruz.

Bir diğeri, Diyarbakır’dan, Batman’dan, Siirt’ten, Van’dan kişi; Rize’de, Giresun’da, Tokat’ta... Bu, zaten gidiş-geliş, bir yığın sıkıntı ve Türkçe bilmiyor, anne bilmiyor... Sayın Cumhurbaşkanı hep söylüyor ya “Eskiden anneler, babalar çocuklarıyla cezaevinde Kürtçe konuşamıyordu, şimdi böyle.” Şimdi, bunu cezaevi idaresine vermişsiniz. Öncelikle Giresun’da cezaevi idaresinde öyle bir tercüman da yok ve cezaevi idaresinin art niyeti var “Ben görüştüyorum.” Bununla ilgili nasıl yapacaksınız? Cezaevi idaresiyle ilgili bir düzenleme var mı? Yok. Eğer kapalı görüşte denetime alınacaksa, ayda bir sefer açık görüş hakkı olduğunda açık görüşü nasıl kayıt altına alacaksınız? Ben içerideysen onu orada mı konuşacağım? Almayacaksınız, o zaman niye kapalı görüşte alıyorsunuz? Kişinin art niyeti varsa kapalı görüşte söyleyemeyeceği şeyi açık görüşe bırakacak. O zaman niyet niye böyle? Daha çok insanları açık görüşte biriktirip bunu orada mı söyleyeyim? Yani bunun mantığı neye dayanıyor? Yani ben kapalı görüşte üç hafta geldim, görüştüm bir şey söyleyemiyorum, açık görüşte her şeyi söyledim; bunu almayacaksınız. Neyi önlemiş oluyorsunuz?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ortam dinlemesiyle onu da alır.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) - Neyi önlemiş oluyorsunuz? Bunun mantığı ne?

Teşekkür ediyorum

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ederim.

Mustafa Kalaycı Bey, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ben, kısaca bir bilgi isteyeceğim. Bir önceki madde, gerekçe de bu maddeyle ilgili, Nilgün Hanım “Örnekleri var.” demişti. Dünyada, demokratik ülkelerde -varsa elimizde bilgi- bu uygulama nasıl? Yani Almanya’da nasıl, İngiltere’de nasıl? Varsa bu bilgileri paylaşırsanız daha ışıktır diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Efendim, teşekkür ederim.

Evet, saat 24.00’ü geçti ve bu Komisyonda olmaması gerek dediğimiz 2 tane maddeyi hâlihazırda görüşüyoruz. İkinci görüştüğümüz bu 10’uncu madde birincinin böyle bir tamamlayıcısı, devamı gibi zaten. Madem çok ısrar ediyorsunuz, ille de burada konuşacağız, konuşalım üzerinde o zaman bunların, biraz daha konuşalım, öyle yapalım.

Öncelikle, bu getirilen maddeyle zaten kişinin eşi, ailesi, işte üçüncü dereceye kadar kan, kayın hısımları, vasisi bunlarla yaptığı görüşmeler de kayıt altına alınacak. “Haberdar edilerek.” deniyor. Ne diyor? “Önceden bilgilendirilmek suretiyle.” deniyor, kayıt altına alınacak. O zaman şimdi, o “kabin kur” sorusunun cevabı netleşti. O, bir önceki maddede hani bu kabindeki görüşmeler, görüntülü konuşmalarda kayıt altına alınacak mı diye. Bu madde onların da kayıt altına alınacağını zaten söylüyor. Ben, bu maddeye de bir isim verdim “Büyük birader, hoş geldin.” yani bu maddenin tanımı açıkçası budur. Hiçbir şekilde, bir hükümlünün mahremiyetinin kalmadığının ve kalmayacağını göstergesidir.

Şimdi, bugün baktığımızda Türkiye’de son bir yıldır yani şu anda hatta 26 tane cezaevi inşaatı devam ediyor. Yani cezaevlerinin üzerine yeni cezaevleri ekliyoruz, bununla da övünen bir iktidarımız var. Bunun yanında bugün artık düşünce suçu işlemek hükümlü olmayı gerektiriyor. İçeride, hapishanelerde birçok hükümlü düşünce suçunu açıklamaktan, ifade etmekten yatıyor. Gazeteciler tutuklu, bugün düşüncesini açıklayan herkes terörist olarak ilan ediliyor, hakkında hemen savcılıktan suç duyuruları yapılıyor. Böyle hani konuşmamın başında, geneli üzerine yaptığım konuşmamda da dediğim gibi işte aslında bunlardır, demokrasiden gittikçe uzaklaşıyoruz dediğimiz şey tam da işte bu konuştuğumuz madde. Demokrasiden gittikçe uzaklaşıyoruz, tam da bu. Getirdiğiniz bu maddeyle yani madde metninin... Mesela şöyle söyleyelim: Ölçülülük ilkesi, temel hak ve hürriyetlerin niteliği, temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması, kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı, özel hayatın gizliliği -ki ne kadar önemli bu- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu, aile hayatına saygı hakkı, haberleşme hürriyeti, düşünce ve kanaat hürriyeti, düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti, suç ve cezalara ilişkin esaslar bakımından sorun yaratacak nitelikte bir kanun teklifidir. Ne diyelim efendim? Getirin, konuşalım, geçirin yani artık hakikaten söyleyecek bir şey ben bu maddelerin üzerine, özellikle de bu Komisyonda bulamıyorum. Teknik Komisyon diyoruz, işte teknik tartışma yapalım diyoruz bu Komisyonda ama hiç Komisyonla ilişkisi olmayan bu tür konuları da görüşüyoruz. Bizim görüşümüz kesinlikle bu maddenin bu kanun metninden çıkarılmasıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu sorulan sorulara cevap vermek üzere Bakan Yardımcımıza söz vermek istiyorum.

Buyurun lütfen.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bir önceki maddede söylediğim üzere bu madde de bir ihtiyaçtan kaynaklı aslında bir düzenleme olup yeni bir uygulama değildir, bunu özellikle ifade etmek istiyorum. Yani bu maddeyle birlikte biz bunu uygulayacak değiliz, bu, altmış yıldır uygulanan bir uygulamadır.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Niye bunu getirdiniz o zaman?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neden şimdi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niye getirdiklerini, onu izah ediyor arkadaşlar, dinleyelim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Biz niye tartışıyoruz o zaman?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Altmış yıldır bu uygulanıyor ancak 2020 yılında, geçen yıl Anayasa Mahkemesi yine bu konuyu gündemine almış ve orada “Dinleme yapabilirsin, kayıt yapabilirsin ancak bunun altyapısının yasal olarak kanuni olarak olması gerekir, bunun kanunla düzenlenmesi gerekir.” diyerek ve...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sınırlarını koymak lazım...

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – ...sınırlarının belirlenmesi gerektiğini ifade ederek bunu açıkça işte kendi kararına konu ettiği için kanuni bir düzenleme ihtiyacı olmuştur, bu onu aslında giden bir düzenleme.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gerekçeye niye yazılmadı bu söyleminiz?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Aslında Ziyaret Yönetmeliği’imiz var, Ziyaret Yönetmeliği’nde bu ziyaretler sırasında kapalı görüş ve açık görüşler sırasında insanların, hükümlü ve tutukluların...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Gerekçeye niye yazılmadı bu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben hak veriyorum, gerekçeye bunları yazmadıysanız eksik gerekçe yazmışsınız demektir yani bunları mutlaka gerekçeye detaylı bir şekilde yazmalıydınız çünkü bunlar önemli.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Sayın Başkan, yeri de burası değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun ama bunu detaylı bir izah edin, niye böyle bir ihtiyaç duyunuz?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Yönetmelikte, kapalı ve açık ziyaretlerin nasıl yapılacağını ifade eden yönetmelikte kapalı görüşün yine konuşulanların hazır bulunan görevli tarafından işitilebilecek şekilde izlenebildiği, aynı şekilde bu kapalı görüşü...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yani mevcut uygulamadan bahsediyorsunuz.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Evet, kapalı görüşü bu şekilde ifade ediyorum, açık görüş de aynı şekilde düzenleniyor. Dolayısıyla aslında bunun hani bir yasal mevzuat, yasal altyapısı da var, yönetmelikle düzenleniyor ama Anayasa Mahkemesinin “Bunun kanunla düzenlenmesi gerekir, kanunda bunun düzenlenmesi gerekir.” diye bir eleştirisi olduğu için bunun, çalışmanın yapıldığını biz görüyoruz. Bu anlamda bu çalışmayı da olumlu buluyoruz. Dolayısıyla altmış yıldır uygulanan bir mevzu, yasal altyapıya kavuşturuluyor.

Diğer taraftan tabii, özel hayatın gizliliğinin ihlali noktasında bir sıkıntı olduğunu biz değerlendirmiyoruz, düşünmüyoruz. Kapalı ceza infaz kurumlarında, kapalı görüşlerde -gerçi kanunun metninde, 4’üncü fıkra açıkça yazmamakla birlikte- kapalı ve açık görüşlerde bu uygulanabilecek bir fıkra ancak bu şu an itibarıyla sadece kapalı görüşlerde uygulanacak bir fıkradır, bir uygulamadır.

Silme işini de yine, burada tabii, biz kendimizi sınırlayan bir düzenleme olarak görüyoruz. Bu anlamda da ileri bir uygulama, doğru bir uygulama. Bu kayıtların ilgisiz hiç kimseyle paylaşılması, mahkemeler dışında kimseyle paylaşılması...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir de tam silme olur mu diye bir soru vardı.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – ...Ve bir yıl sonunda da sistemsel olarak silinmesi noktasında bir düşüncemiz ve çalışmamız var. Yani bunu kişi iradesine bırakmayacak, sistem tarafından silinmesini sağlayacak bir çalışma üzerindeyiz. Bu anlamda, hani, bir sıkıntı çıkacağını düşünmüyorum. Çünkü yine, bu sistemde UYAP'ın güvenlik ağı sistemi içerisinde yer alacak bir uygulama olacak, biraz önce ifade ettiğim gibi, bunu da bugüne kadar çok rahatlıkla söylüyoruz, UYAP sisteminde bu anlamda bir zafiyet de, bir güvenlik sıkıntısı yaşamadık, bunda da yaşamayacağımızı düşünüyorum.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bir soru sordum.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Soruşturma sayılarıyla alakalı, şu mektupların gönderilmeme sebebinin soruşturma konusu olmasını diyorsunuz değil mi? Yani bu daha çok soruşturmadan ziyade itiraz ya da şikâyet konusu olabiliyor, net sayı yok, inşallah, onu size en kısa zamanda ulaştırırım. O konuda benim elimde şu anda bir sayı yok.

Tabii, dünya örneklerine bakıldığında, İspanya'da bu uygulanıyor, İtalya'da tabii, yine dinleme yapılabilir, kayıt yapılabilir; İngiltere'de tüm hükümlülerin görüşmeleri dinlenip, kaydedilebilir. Fransa yine görüşmeler güvenlik personeli tarafından dinleniyor ve izleniyor. Almanya dinleme yapıyor. Dünyanın değişik ülkelerinde özellikle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaydediliyor mu?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Tabii, tabii, aynı zamanda kaydediliyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Demokrasi yok oralarda.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Avrupa'nın önde gelen ülkelerinde bu uygulanıyor. Tabii, buna neden ihtiyaç duyuldu? Altmış yıl önce neden ihtiyaç duyulduysa aynı sebeplerle yine ihtiyaç duyuldu. Kanunun gerekçesinde, metinde de açıkça bu yazıyor. İşte, kamu güvenliğinin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi gibi nedenler var.

Şunu çok rahatlıkla söyleyebilirim: Bu dinlemeler ve kayıtlar nedeniyle birçok cinayetin önlendiğini, birçok uyuşturucu sevkiyatının önlendiğini -adli suçlar açısından söylüyorum, terörü hiç söylemiyorum- adli suçlar açısından, bu tür önemli suçların birçok kez önlendiğini de bu dinlemeler sayesinde bunun sağlandığını da ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, çok teşekkür ederim.

Nilgün Hanım herhangi bir şey yok.

Bu madde üzerinde aynı mahiyette 3 adet önerge vardır, şimdi okutup, ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

Buyurun birinci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 10'uncu maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederim.

Erhan Usta

Samsun

Aynı mahiyetteki ikinci önerenin imza sahipleri:

Gar0 Paylan

Necdet İpekyüz

Diyarbakır

Batman

Aynı mahiyetteki diğerk önerenin imza sahipleri:

Emine Gülizar Emecan

Kamil Okyay Sındır

Cavit Arı

İstanbul

İzmir

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutalım, yoksa söz almak ister misiniz Erhan Bey?

ERHAN USTA (Samsun) – Ben sadece bir soru soracağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben hakikaten bu altmış yıl meselesini anlayamadım. Altmış yıldır Türkiye’de bu görüşmeler kayıt altına mı alınıyor, ses yani video da var mı? Altmış yıl önce...

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Bizden evvel de dinleme yapılıyordu. Son yirmi yıldır, teknolojiyle birlikte de kayıt altına alınıyor.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani video kayıt alınıyor.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Ses kaydı alınıyor. Video kaydı farklı bir şey, olayı karıştırmayalım lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Haa, burada video kaydı değil mi?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Burada var.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Telefon dinlemesi değil bu.

ERHAN USTA (Samsun) – Telefon dinlemesini sormuyorum ben. Görüşmeyi, bir odaya alacağız, video kaydedeceğiz dedik ya, video değil mi bu?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Hayır, burada video kaydı yok, burada ses kaydı var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bakın, burada var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ses kaydı var.

ERHAN USTA (Samsun) – Yirmi yıldır ses kaydı alınıyor mu?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Tabii, alınıyor bunlar hep.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Video kaydı da girer elektronik cihazların içerisine, kamera da girer, video kamera da girer, her şey girer. Elektronik cihazlarla kaydettiğiniz için.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, Erhan Bey sordu sorusunu.

Gar0 Bey, buyurun lütfen.

GAR0 PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle son söylediğiniz şeye gerçekten şaşırdım. Kanun, video kaydına cevaz veriyor Sayın Bakan Yardımcım ses kaydı demiyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Versin ne var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam “Versin ne var?” dersin, yarın görürsün, yani yarın görürsün.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vakit çok ilerledi arkadaşlar, lütfen.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ikinci mesele, biz şimdi açık ve kapalı görüş ayrımını da sorduk, orada diyor ki: “Efendim ben şimdilik kapalı görüşlere uygulayacağım.” Ama açık görüşlere cevaz veriyor yasa yani açık görüşleri vareste tutmuyor burada. Yani Nilgün Hanım siz vicdanlı bir insana benziyordunuz ama gerçekten bu anlamda küme düştünüz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçenizi söylerseniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Söyleyeyim, burada sınır yok. Biliyorsunuz, yasa belli sınırlamalar yapmalı, geri kalanını mevzuata, ikincil mevzuata bırakabilir. Ama bakın, açık ve kapalı görüşte istediği gibi görüntü ve ses kaydı yapma hakkını şu anda idareye veriyoruz, Bakanlığa veriyoruz milletin vekilleri olarak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mevcut uygulama bu zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, hayır, mevcut uygulama bu değil. Görüntüyü başına dikmiyorsunuz şu andaki mevcut uygulamada.

Ben açıkça söyleyeyim, bu konuda da kuşkuluyum Almanya’nın kamerayı başına koyan bir uygulamaya cevaz verdiğini ben düşünmüyorum asla, böyle bir şey söz konusu...

SALİH CORA (Trabzon) – İngiltere var, Almanya’da var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl var? Kamerayı koyuyor mu kafana açık görüşte?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Garo Bey gerekçenizi söylerseniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Söylüyorum Sayın Başkanım.

Açık görüşte böyle bir imkânı şu anda idareye veriyoruz. Yarın yapıldığında “Niye yapıldı bu bize?” demeyin diye söylüyorum arkadaşlar. Şunu da söylüyorum: Ya neden ihtiyaç duydunuz, şimdi niye ihtiyaç duydunuz? “Neye yana yakıla Plan ve Bütçe Komisyonuna getirdiniz?” sorusuna ben cevap alamadım. Yani neydi aceleniz? Niye bir ay önce değil de bu torba yasada? Ya yakın bir tehdit mi gördünüz? İstihbari bir açıklama mı var? Birilerini mutlaka acilen izlemeniz mi gerekiyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Az önce söylendi, Anayasa Mahkemesinden kaynaklandı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya Başkan Anayasa Mahkemesi geçen yıl karar almış anladığım kadarıyla, bir yıl olmuş değil mi Sayın Bakan Yardımcım? Niye bir yıl beklediniz de bugün yana yakıla getiriyorsunuz ve niye Plan ve Bütçe Komisyonuna getiriyorsunuz? Bunun cevabı yok Sayın Başkan ortada.

Diğer bir mesele, bu ana dille ilgili alınacak tedbirlerle ilgili bir şey de söylemedi. “Efendim bununla ilgili engel yok.” ama pratikte engel var Sayın Başkan, pratikte “Tercüman yok.” deniyor, geçiliyor. Ya bunlarla ilgili düzenlemelerin yapılması, tedbirlerin alınması lazım, insan haklarını korumamız lazım Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Az sonra oylayacaksınız ama buradan çok büyük hak ihlalleri çıkacak arkadaşlar, bunun bir sınırı yok. Yani herkes bir gün bunu yaşayabilir, bunu diyeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bizden sonra Genel Kurul var, yargısal denetim var; bunların hepsi değerlendirilir orada.

Cavit Bey, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Yani şimdi, 9 ve 10’daki gerekçelerimizi burada yine tekrar ediyoruz. Burada bir hak ihlali söz konusudur. Mahkûm da olsa o insanların duygularını rahatça ifade edeceği şekilde aileleriyle rahat bir ortamda, herhangi bir baskı altında olmadan, özgür iradeleriyle, ailesiyle rahatça görüşeceğinin engelleneyeceği bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. Bu, tamamen ifade özgürlüğüne, insan haklarına aykırı bir düzenlemedir. Yarın “Yanlış yaptık.” diyebileceğiniz düzenlemelerden birisi. Geç olmadan bu Komisyonda bu teklifi geriye çekelim diyorum, Genel Kurula veya yargıya bırakma gibi bir durumla değil, yanlışlığı burada tespit ederek bu yanlışlığın burada durdurulması gerektiğini, o nedenle de teklifin geri çekilmesi gerektiğini ifade ediyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, önergeleri sırasıyla oylatacağım.

Birinci önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İkinci önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Üçüncü önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aynı mahiyetteki önergelerdi zaten Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha sağlam oldu bu şekilde.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Peki, şimdi 11’inci maddeyi okutalım, buyurun lütfen.

MADDE 11- 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 62 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 62- Bankalar nezdindeki mevduat, katılım fonu, emanet, kiralık kasa ve her türlü alacaklardan hak sahibinin en son talebi, işlemi veya herhangi bir yazılı talimatı tarihinden başlayarak on yıl içinde aranmayanlar zamanaşımına tabidir.

Zamanaşımına uğrayan her türlü mevduat, katılım fonu, emanet, kiralık kasa ve alacaklar banka tarafından hak sahibine ulaşılamaması halinde, yapılacak bildirim ve ilanı müteakiben Fona devredilir ve mevduat, katılım fonu ile alacaklar devir tarihinde, kiralık kasa muhteviyatı ve emanetler ise nakde dönüştürülme tarihinde Fona gelir kaydedilir.

Fon, mevduat, katılım fonu ve alacaklar ile nakde dönüşen kiralık kasa muhteviyatı ve emanetleri, hak sahipleri tarafından başvurulması halinde, Fona devredilen tutarla sınırlı olarak iade etmeye yetkili olup faiz, nema ve benzeri başkaca ilave taleplerde bulunulamaz.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili usûl ve esaslar Kurulca belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bu maddede iki adet önerge var aynı mahiyette, maddenin tekliften çıkarılmasına dair. Vakit açısından söylüyorum eğer uygun görürseniz direkt bu önergelerden başlayabiliriz, itiraz yoksa.

Önergeleri okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3519 esas numaralı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin tekliften çıkarılmasını ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk
Giresun

Uğur Aydemir
Manisa

Yaşar Kırkpınar
İzmir

Aynı mahiyetteki ikinci önerenin imza sahibi:

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Cemal Bey siz mi izah edeceksiniz, gerekçeyi okutalım mı?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Gerekçeyi okutalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okuyalım.

Gerekçe:

Önergeyle teklifin 11'inci maddesinin tekliften çıkarılması amaçlanmaktadır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nasıl bir gerekçe bu ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl bir gerekçe?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha detaylı bir çalışma gerektiğini düşünüyor anlaşılan arkadaşlarımız.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Daha detaylı çalışılması lazım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu deyin bari yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, Erhan Bey, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. Bu maddenin tekliften çıkartılmasını memnuniyetle karşılıyorum. Bizim de bu anlamda önergemiz vardı, sağ olsun arkadaşlar kabul edecekler sanırım. Yanlış bir maddeydi, çıkartılmasında fayda var. Mali boyutunu bilmiyoruz. Ne kadar yük getirecek bilmiyoruz. Bugüne kadar bütün biriken paraların, bugün bu kadar paraya sıkışıklık olan bir ortamda iade edilmesi doğru değildir. Bu, detaylı çalışılması gereken bir konudur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben de teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Dolayısıyla maddeyi tekliften çıkarıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Madde üzerinde söz talep ettim Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çıkardık zaten maddeyi, kalmadı.

CAVİT ARI (Antalya) – Söz talep ettim Başkanım, ışığa ilk önce ben bastım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Keşke zamanında uyarsaydınız, ben fark etmemişim doğrusu.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Madde çıkarıldı zaten.

CAVİT ARI (Antalya) – Bir dakika...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeleri konuştuk, onu uygun... Ben sordum yani doğrudan önergelere geçelim mi diye sordum.

CAVİT ARI (Antalya) – Madde üzerinde önerge veren ben değilim ki. Önergeyi verene...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yoo sordum ama. Var mı itiraz dedim yok gelmedi itiraz önergelere geçtik.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, hayır bu düğmeye niye basıyoruz, söz talebi niye yapıyoruz ki?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben düğmeye bastığınızı görmedim, sözlü olarak hep dönüp sordum Komisyonumuza.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, önerge üzerinde söz talep eden var mı dediniz? Önergeyi verenler konuştu. Ben maddeyle ilgili konuşacaktım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama onu sordum ben.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Madde kalktı.

CAVİT ARI (Antalya) – Kalkmadan bastım ben daha başlamadan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Keşke uyaraysdınız, ben sordum. Önergelere diye direkt geçmeyi, bu konuda itiraz olup olmadığını sordum, itiraz gelmedi, dolayısıyla önergelere geçtim.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım bu ışık niye basılıyor, söz talebi için basılmıyor mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ben ışığı görmedim ama sözlü olarak sordum herhangi bir...

CAVİT ARI (Antalya) – Oylama yapılmış olsa da ben düşüncelerimi paylaşmak istiyorum bu maddeyle ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun şimdi paylaşın, buyurun söz veriyorum size, buyurunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, değerli arkadaşlar, şimdi her ne kadar Sayın Başkan “Görmedim, o nedenle de oylamayı yaptım.” dedi, doğrudur katılıyorum, Başkanın da samimiyetine ve iyi niyetine her zaman güveniyorum.

Ancak şimdi değerli arkadaşlar, toplam yürürlük maddeleriyle beraber 18 maddelik bir torba yasa görüşüyoruz. Bu torba yasa teklifi hazırlandığında burada ilk sunumlar yapılırken Sayın Cemal Öztürk, Uğur Aydemir, Yaşar Kırkpınar, Nilgün Hanım’ın bu 18 maddelik teklifi hazırlamak için çok büyük gayretler sarf ettiğinden, çok güzel çalışmalar yaptığından, büyük emekler çektiğinden ve o nedenle de çok güzel bir torba yasa teklifi hazırladığından övgüyle bahsettiler ve teşekkürler yağdırdılar. Şimdi bu 3 arkadaşımız, Nilgün Hanım’a ayıp etti burada yani bu önergeyi geri çektiler, bu maddeyi geri çektiler Nilgün Hanım’ın bu emeğine saygısızlık yaptılar diye düşünüyorum, yani ben öyle düşünüyorum ya da tersinden bakalım, 18’de 1 hatayla Nilgün Hanım teklif hazırlamış; çok başarılı olsa da zaten 18 maddenin 2’si normal yürürlük maddesi, işte, “Bu kanunu Cumhurbaşkanını yürütür, yayımlanır.” falan, 16 madde... 16 maddelik bir torba yasada dahi siz bir maddeyi geri çekmek zorunda kaldığınız torba teklifi hazırlayarak alelacele getirdiğiniz maddeleri burada görüştüyorsunuz değerli arkadaşlar. İşte, biraz önceki 9 ve 10 da bunlardan biriydi ama siz esas onu çekeceğinize, şimdi burada Nilgün Hanım’ın büyük fedakârlıklar, emekler, gayretler, mücadelelerle hazırladığı bu teklifteki 11’inci maddeyi 3 imzayla geri çekmek zorunda bıraktınız. Çok ayıp ettiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Aslında bu konular bütün gruplarımızın katkısıyla oluşan, daha fazla çalışma gerektiren bir husus. Bunun da hayırlı olacağına ben de inanıyorum. Daha detaylı çalışmakta her zaman fayda var. Hayırlı olsun diyorum.

12'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasının (b) bendinde yer alan “üç aylık” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde verilecek ödeneklerin veya bağlanacak gelirlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç; iş kazasının olduğu, meslek hastalığında ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki aydaki son üç ay içinde; analık ve hastalık halinde ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki aydaki 80 inci maddeye göre hesaplanacak prime esas kazançlar toplamının, bu kazançlara esas prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır. Ancak, iş göremezliğin başladığı tarihten önceki son bir yıl içerisinde 180 günden az kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olanlara hastalık ve analık halinde ödeneye esas tutulacak günlük kazanç, iş göremezliğin başladığı tarihteki günlük prime esas kazanç alt sınırının iki katını geçemez.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bir izahat isteyelim teklif sahibinden.

Buyurun Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Bildiginiz gibi, çalışanların gelir kayıplarının telafisi için geçici iş göremezlik ödeneği ödeniyor. Geçici iş göremezlik ödeneği hesaplanırken ödeneye esas kazanç, mevcut durumda sigortalının son üç aydaki ortalama kazancına göre belirlenmekteydi. Özellikle analık sigortasının ödeneye bağlanacağı gün kestirebileceğinden dolayı ödeneye esas kazancın ilgili üç aylık dönemde daha yüksek bildirilmesi konusuyla karşı karşıya kalmaktaydık.

Ayrıca, sahte sigortacılık da yapılarak, kazançlar yüksek gösterilerek, hiç prim ödenmeden de yüksek geçici iş göremezlik ödenekleri alınmaktaydı. Bu getirmiş olduğumuz düzenlemeyle hastalık ve analık sigortasına ödenecek olan geçici iş göremezlik ödeneğine esas günlük kazancın hesabında dikkate alınan üç aylık dönemi kaldırıp onun yerine on iki aya çıkarıyoruz. Ayrıca, yüz seksen günden az çalışanlar için de, sigorta primi bulunanlar için de ödeneye esas ortalama kazancı, maksimum iki ay asgari ücretin 2 katını geçmemek üzere ve kendi ortalama prime esas kazancı üzerinden hesaplanmasını getiriyoruz.

Burada amacımız tamamen suistimali ortadan kaldırmak. Bununla ilgili de haberlerde de görmüşsünüzdür; bir şirket, paravan şirket kurulmuş -3 milyon TL'lik mesela- 36 hamile kadını çalışmış gibi görüp son üç ayda çok yüksek rakamlarda sigortalı gösteriliyor.

Tabii, kanunda şu da var: Asgari ücretin maksimum 7,5 katına kadar gösterebiliyorsunuz o üç aylık dönemde, yani kanunda böyle bir sınırlama var. İşte, asgari ücretin 7,5 katına kadar gösterilebiliyor. Getirdiğimiz düzenleme budur, suistimalleri ortadan kaldırmak.

Üstelik de yani sigortalı gösterileceklerse artık, hani suistimal de edeceklerse 12 ayrı kadını sigortalı gösterebilirler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, Orhan Yegin Bey geçmişte Bakan Yardımcılığı da yaptı bu konularda.

Buyurun lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, aslında söyleyeceğim şeyleri Kıymetli Vekilimiz ifade etti, ben şunu ifade etmek istiyorum: Gerçekten bir suistimalin önüne geçmeyi amaçlayan, amacı sadece bu olan güzel bir düzenleme hazırlığı bu. Mesela, ben, arkadaşlara daha önce “Konuyla ilgili örnekler var mı?” diye sormuştum, bir örnek var elimde. Aylarca 2.029, 2.558 ve benzeri rakamlar üzerinden ödemesini yapıp daha sonra son üç ay 19.188 lira üzerinden bu teşvikten yararlanmak için, bu ödenekten yararlanmak için son üç ayını farklılaştıran bir kişiye 47.543,60 lira geçici iş göremezlik ödeneği ödenmiş oluyor. Bu ve buna benzer suistimalleri önlemek için hakikaten önemli bir düzenleme.

Burada dikkat etmemiz gereken şey bir de şudur: İş kazası geçiren veya meslek hastalığına tutulan sigortalılar bu durumdan etkilenmemektedir; bu önemlidir. Daha önceden durumun bilindiği, tarihin belli olduğu zamanların öncesinde yapılan farklı bildirimleri kesmeye dönük bir düzenlemedir.

Ben bir daha söz almamak için 13’üncü maddeyle ilgili de birkaç şeyi müsaade ederseniz söylemek isterim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Orada da geriye dönük olarak prim teşviklerinden yararlanma, destek ve indirimlerden yararlanma ve başka bir prim ve teşvik ve destek ve indirimle ilgili değişiklik hakkı işverene verilmişti daha önceki düzenlemede, 2018 yılında. Burada geriye dönük yararlanma ve teşvik değişimi noktasında hâlihazırda var olan durumun ortadan kaldırıldığı bir düzenlemeye doğru gidiyoruz. Hâlihazırda 19 farklı teşvik uygulanıyor SGK tarafından. Geriye dönük altı aylık değişiklik ve teşvikler arası değişim hakkı hem kurum açısından bir belirsizlik ve planlama değişiklikleri yapmak zorunda bırakırken hem de yaklaşık 20 milyon ek bildirgeyle kurumun iş yükünü de artırmaktaydı.

Bu teşviklerde asıl önemli olan şey: Mevcut istihdamı korumak ve mevcut istihdamın üzerine yeni istihdam eklemesi için işvereni bir nebze teşvik etmeye, cesaretlendirmeye dönük düzenlemeler yapmaktır fakat teşvikler arası değişim imkânı, işverene hâlihazırda çalışılmış olduğu çalışanın daha fazla teşvik olarak yararlanabileceği farklı bir teşvik modeline geçişine imkân tanıyan dolayısıyla, istihdamı genişleten, çoğaltan, artıran değil mevcut istihdamın belki de biraz daha finansmanını işverene sağlayan bir şeydi; işveren de tabii ki bunu tercih ediyordu ama teşvikin asıl ruhuna, yeni teşvikler oluşturmamız için yaptığımız çalışmaların ruhuna aykırı bir durumdu, burada da bu aykırılığı bir nebze düzeltilmiş olacağız.

Bir de Kod-29 konusundan çok bahsedildi, ona dönük de ufak bir cümle kurmak isterim. Şimdi, bunu suistimal eden işverenler var mıdır? Elbette vardır; herkesi pür, düzgün çalışan, işini düzgün yapan insan olarak göremeyiz ama bu yanlış yapanlardan, suistimal edenlerden hareketle bütün Kod-29’la işten çıkışları da bütün işverenleri de aynı kategoride yanlış insanlar, yanlış uygulamalar olarak değerlendiremeyiz.

İş Kanunu madde 25’te “Ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırılık nedeniyle fesih” ifadesi vardır ve bu nedenleri küfür, hırsızlık, cinsel taciz, uyuşturucu madde kullanımı, görevi savaştalama ve ihmal, mazeretsiz devamsızlık gibi sıralanmıştır madde. Şimdi, burada temel problem şu: Kod-29’daki az önce bahsettiğim bütün bu nedenlerin hepsi Kod-29’un altında toplanmış Başkanım. Dolayısıyla, işveren Kod-29’la çıkış verdiği zaman bir başka işveren o kişiyi almak istediğinde Kod-29’u gördüğünde acaba tacizden mi bu Kod-29, acaba görevi suiistimalden mi, acaba mazeretsiz işe gelmemekten mi, yoksa madde kullanımından mı; bunu ayırt edemediği için belki en kötüsünü aklına getirerek “Ya, risk almayayım.” deyip orada çalışanla yeni bir iş ilişkisi kurmasına engel bir durum olabilir. O yüzden burada yapılması gereken şey aslında, bir kanuni vesaire farklı düzenlemeye gerek olmadan kurumun, bakanlığın yayımlayacağı bir genelgeyle bu Kod-29 dediğimiz içerisindeki geçen nedenlerin her birini ayırıştırarak, farklı kodlar vererek; işte, madde kullanımını farklı bir koda, cinsel tacizi farklı bir koda

düzenleyerek daha net bir şekilde işten çıkış nedeninin ne olduğunu işverenin tanımlayabileceği bir düzenlemeye gitmektir. Bununla ilgili de bildiğim kadarıyla kurumumuzun bir hazırlığı var, çok yakın bir zamanda da inşallah genelge bütün taşra teşkilatlarına gönderilecek ve bu sorunu da inşallah aşmış olacağız.

Ben çok teşekkür ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN YEGİN (Ankara) – Son olarak şunu söyleyelim, bir dakika varsa, özür dilerim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii, buyurun lütfen, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Bugünkü konuşmalarda AK PARTİ’nin 2002 ile bugünü kıyasladığı, işte hep satın alma paritesi üzerinden değerlendirmeler yaparak olumlu tablolar çizmeye çalıştığından bahsedildi. Memleketimizde son birkaç yıldır ekonomik göstergelerde, ekonomik şartlarımızda AK PARTİ’nin hükümet pratiklerine, o hep yükseliş trendine uymayan bazı rakamlarda, işsizlik rakamlarımızda, ne bileyim enflasyon rakamlarında geriye doğru bir gidiş olduğunu hepimiz görüyoruz, pandemi de bunu biraz daha tetikledi. Dolayısıyla son iki yıla bakarak “Türkiye’nin önünde çok kara bir tablo var, Türkiye çok kötü bir yere gidiyor, çok kötü yönetiliyor.” gibi bir umutsuzluğa girmeye de başkalarını sokmaya da lüzum yok. Elbette bu sorunlar görülecek, yokmuş gibi konuşmayacaklar, elbette altını çizecekler ki çok istifade ettiğimiz konuşmalar da oluyor ama 2002 yılından beri, 2018’e kadar sürekli yükselen, on altı yılda cumhuriyet tarihi boyunca yapılanların kat kat fazlasını her alanda yapan bir Türkiye var. Türkiye’nin potansiyeli son iki yıl yaşadıkları değildir; o son iki yıldan önceki on altı yıldır yaşadıkları, göstergeleri Türkiye’nin asıl potansiyelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, sivil toplum kuruluşlarından bir söz isteyen var. Belki ona yorum yapma imkânınız olur diye...

Buyurun, lütfen.

Kendinizi de bir tanıttın.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ BARIŞ İYİAYDIN – Barış İyiyaydin...

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli Komisyon üyeleri, Sosyal Güvenlik Kurumunun temsilcileri de burada. Ben bir katkı yapmak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz hangi kurumu temsil ediyorsunuz?

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ BARIŞ İYİAYDIN – Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu TÜRK-İŞ. Bu madde, işçinin rapor parası olarak bilinen parayı geri götüren bir maddedir. Örnekle şöyle açıklayayım: Bugün 7 Nisan 2021. İşçi bugün hastalık sebebiyle rapor aldığı için mart, şubat ve ocak ayındaki -asgari ücretli bir işçiyi kabul edelim- günlük ücreti kabul edilir. 119 lira 25 kuruştur, bu rapor parası 79,5 liradır. Bugün itibarıyla üçte 2’sini SGK işçiye öder ama siz “son on iki ay” dersiniz Nisan 2020’ye kadar gider. 2020 asgari ücreti 98 lira 10 kuruştur, rapor parası 79,5’tan 68 liraya düşüyor, 11 lira işçinin bir günlük rapor parasında kaybı; sekiz günde 88 lira, on günlük... Bu, çok az bir rapor parası değildir. 2019 yılında Sosyal Güvenlik Kurumu 3 milyon 383 bin 911 işçiye rapor vermiştir. 27 milyon gün rapor parası ödenmiştir. 11 lira kayıptan 300 milyonluk bir kayıp demektir. Bu istatistikler

Sosyal Güvenlik Kurumunun. Yani bu, küçük bir madde değil. Bunun son on iki aya gitmesi ciddi bir problemdir. Zaten işçinin rapor parasında ciddi bir kaybı vardır. Nedir? On günlük rapor aldığı zaman ilk iki günü ödenmemektedir, sekiz günlük rapor parası ödenmektedir. Bu ilk iki gün ciddi bir problem.

Bir de son sözüm şu olsun: Uygulamada gerçek ücreti 6-7 bin lira olan ya da 5 bin lira olan işçinin bilinin ki yoğun olarak asgari ücretten prim bildirimi yapılır. Bunların zaten temelde kayıt dışından dolayı bir kaybı vardır. Bu rapor parasının son on iki aya da gitmesiyle birlikte bir geri gidiş olacaktır, bu, bir geri gidiştir. Bunun altını çizmek istedik, çok teşekkür ediyoruz ama işçi için, özellikle asgari ücretli işçi için bu, çok önemli bir düzenleme.

BAŞKAN CEVDETYILMAZ – Peki, bu istisnaların engellenmesi konusunda ne düşünüyorsunuz?

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ BARIŞ İYİAYDIN – Gebelik konusunda bir istismanın olduğu belli. Yalnız benim uygulamada karşılaştığım problem... Eğer ki Sosyal Güvenlik Kurumu fiili olarak çalışmadığını tespit ederse o primleri iptal eder, ödediği her şeyi geri alır faiziyle birlikte, emekli aylığı bağladiysa iptal eder. Çok ciddi yaptırımları vardır eğer ki tespit edilirse.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, Komisyon üyelerimize tekrar dönüyorum, Garo Bey'den başlayalım.

Buyurun, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TÜRK-İŞ temsilcisinin en son söylediklerini söyleyecektim aslında iyi oldu onun da konuşması. Nilgün Hanım izahatında şunu söyledi: “Gösterilme” yani kendisi de iş dünyasına giren bir insan olarak o terminolojiyi iyi biliyor. Arkadaşlar, iş dünyasında “işçiyi şu ücretten gösterme” diye bir terminoloji vardır. Şu rakamdan gösterdim, bu rakamdan gösterdim yani 5 bin lira alır işçi, asgari ücret gösterilir. “Gösterilme” diye bir tabir vardır. Az önce TÜRK-İŞ temsilcisi de bunu söyledi. Bu açıdan zaten işçilerimiz bu güvenlik hakları konusunda büyük mağduriyet yaşamaktadır. Hani, düşük gösterildiği için emeklilik haklarıyla ilgili, kıdem haklarıyla ilgili büyük mağduriyetler yaşamaktadır. Şimdi, arkadaşlar, burada bir de yüksek gösterme mağduriyetini kurum buraya getirmiş. Şimdi, arkadaşlar, yalnız TÜRK-İŞ temsilcisinin de söylediği gibi, bir anda üç ayı on iki aya çıkarıyorsunuz. Hani, üç ayı altı aya çıkarmıyorsunuz, on iki aya çıkarıyorsunuz. Enflasyonun da şu anda yüzde 16 -resmi olarak- olduğu, muhtemelen yüzde 20'ye doğru yükseleceği bir ülkede yaşıyoruz. Enflasyon yüzde 1'de değil artık yani yüzde 3'te, 5'te değil bu ülkede, yüzde 20 bir enflasyon yaşıyoruz, o da yaşadığımız enflasyon çok daha yüksek. Şimdi, bu anlamda işçilerimizin çok ciddi kaybı olacak, son on iki ay ortalamaya diye baktığımızda ve düşük gösterildiği için işçilerde zaten ciddi sıkıntılar var.

Bununla ilgili, bakın, o yüzden bu meselelerin torba yasada görüşülmemesi lazım Sayın Vekilim. Bu meselelere yapısal bir reform çerçevesinde bakılması gerekiyor. Yani bu düşük gösterme, yüksek gösterme meselelerinin önüne nasıl geçebiliriz? Gerçekten bütün işçilerin aldığı ücreti doğrudan kayda geçirebileceği bir düzene nasıl geçebiliriz bunu tartışmamız gerekiyor. Şu anda ben size söyleyeyim, SGK'deki işçilerin en az yarısı “gösterilme” şeklinde bildiriliyor, en az yarısı. Geri kalan belki yarısı kurumsal yerlerde çalışıyor olabilir, gerçek rakamlarından gösteriliyor olabilir ama geri kalan yarısı bu anlamda asgari ücretli gösteriliyor veya düşük bildiriliyor. Biz bunu nasıl düzelteceğiz, bu konuda şapkayı önümüze koyup düşünelim. Ama bu üç ayı hani velev ki yükseltecekseniz bir de bir yıla çıkarmayın derim. Hani ben yükseltilmesine bu anlamda karşıyım, suistimaller varsa bunun önüne kurum geçebilsin ama üç ayı hiç yoksa altı aya en fazla yükseltin, bir yıla yükseltmek bir anda çok büyük bir kayba yol açabilir işçi açısından.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, bu maddenin düzenleme gerekçesini şöyle anladık: Bazı şahıslar tarafından yapılan hukuka aykırı işlemler ve senaryolarla diyelim bir haksız kazanç elde etmeye dönük girişim oldu, dolayısıyla da bu suistimallerin önüne geçebilmek adına da böyle bir düzenlemeye ihtiyaç olduğu anlatıldı, izah edildi. Yani, benim bu teklifin hazırlanma gerekçesinden anladığım bu. Sizler de zaten bunu sözlü olarak ifade ettiniz. Evet, şimdi, gerçekten değişik suistimaller var, yani gerek bu, işte, doğumla alakalı analık sigortası yönünden, hatta zaman zaman anlaşmalı boşanmalarla yaratılan, işte, kadının babasından diyelim ki sigorta, maaş bağlanması gibi. Yani suistimal değişik şekillerde yapılabilir. Şimdi, suistimalin önüne geçmek çok kolay değildir, mutlaka alternatif suistimaller yaratılır ancak genel anlamda sigortalı sayısına baktığımızda suistimal yaptı diye ifade ettiğimiz kişi sayısı kaçtır? Kaç kişilik bir suistimal var? Yani şimdi birkaç kişi veya artık sayısı kaçsa suistimal yapıyor diye genel anlamda binlerce, milyonlarca çalışanın hakkının zayi edilmesi doğru değil.

Şimdi, TÜRK-İŞ temsilcisi burada gayet güzel bir açıklamada bulundu: İşçilerin, çalışanların geçici iş görmezlikten kaynaklanan yani bizim izin ücreti diye bildiğimiz ücretlerden, işte, önemli bir kesintiye maruz kalacaklarını ifade etti, güzel bir şekilde. Şimdi, bu olaydan dolayı milyonlarca işçinin mağdur olma ihtimali ortada, yani mağdur olacak neden dolayı? Bazı kişilerin yapmış olduğu suistimalden. Şimdi, resmî kurumlar, devlet olarak siz, suistimal yapan kişinin suistimalini tespit edip ona müeyyide uygulamakla görevlisiniz. Şimdi, herkesi potansiyel görüp de herkesin bu hakkını ortadan kaldıracığınıza esas olan insanların, çalışanların hakkını vermektir. Siz, çalışanların hakkını verin, suistimal yapan varsa da yakalayın, gerekli müeyyidesini uygulayın diyorum. Dolayısıyla bu düzenleme doğru değildir, çalışma hak ve hürriyetinin ihlali niteliğindedir, bunun da tekliften çıkarılmasında fayda olduğunu düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Emine Hanım, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Açıkçası, TÜRK-İŞ Temsilcisi, konuşmamızı kısalttı yani gayet açıklayıcı bir şekilde böyle bir uygulamada nasıl bir hak kaybı olacağını anlattı bize. Şimdi, hakikaten ben de aynı soruyu soracaktım zaten.

Nilgün Hanım, dinlerseniz, Nilgün Hanım bakınca konuşmaya devam edeceğim çünkü size hitaben konuşuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teklif sahibi ve Bakan Yardımcımız dinlerse...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet, hakikaten şimdi burada kötü örnekler nedeniyle işçi açısından ciddi bir şekilde bir hak gasbının söz konusu olduğunu görüyoruz yani kaç iş yeri tespit edilmiş durumda? Kaç kişiyi etkiliyor? Bununla ilgili bir çalışma yapıldı mı? Yani bu tür olaylar yüzünden hakikaten tüm işçilerin...

Bir de, yine yani ne geliyorsa kadınların başına geliyor. Yine burada ben mesela şunu sormak istiyorum, şunu merak ediyorum: Şimdi bu kanun teklifinin gerekçesi bazı işverenlerin işçilerinin istirahat raporuyla ilgili işte sahte beyanda bulunması, son üç aylık ücretlerini yüksek göstermesi. Şimdi ben düşünüyorum, kaç tane işveren bunu yapabilir? Üç ay yüksek gösterdi, istirahat bitti, ondan sonra ne olacak? Yine o yüksekte devam mı edecek? Çıkış mı yapıyor, indiriyor mu, ne yapıyor?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İndiriyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Peki, indiriyor. Peki yani burada o zaman şu soruyu sormak gerekiyor: Kaç tane işveren böyle bir zahmete girer, bir. İkincisi, Sosyal Sigortalar Kurumu bu beyanda bulunan iş yerinde, bu zaten fark edilmiş, tespit edilmiş yani bu sahte beyanları tespit ettikten sonra sonuç olarak Kurumun zararını sorumlu işverenden almak için denetim elemanlarını gönderebilir, gereken yasal prosedürü işletebilir, bunu yapabilir. Neden bu suistimaller yüzünden milyonlarca işçinin hakkını gasbedecek bir düzenleme getirdiniz? Yani hakikaten bu anlaşılır gibi değil, bu farklı bir şekilde düzenlenebilir ve önlem alınabilir. Yani burada Sosyal Sigortalar Kurumu yapamıyor mu bunu? Bir eksikliği mi var? Yani Kurumun giderleri çok arttı da bu işçilerin ücreti üzerinden mi bu gider artışlarını telafi etmeye çalışıyor? Yani giderleri arttı tabii, özellikle de sağlıkla ilgili sağlık testlerinin Sağlık Bakanlığına devredilmesi sonrasında tabii ki şimdi hizmetleri parayla satın almak zorunda kalıyor. Mesela bununla bir ilişkisi var mı, dolaylı olarak bile olsa? Yani insanın aklına bir sürü şey geliyor, niye böyle bir şey suistimaller yüzünden getirildi? Bence doğru bir uygulama değil, ciddi anlamda bir hak gasbı getirecek işçilere.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yani bu maddenin de metinden aslında çıkarılması gerekiyor ya da yeniden çalışılıp, yeniden düzenlenip getirilmesi gerekiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, sağ olun.

Selin Hanım, buyurun lütfen.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Teşekkürler Başkanım.

Yani bazıları hukuka uymuyor diye herkesi cezalandırmaya giden bir yöntem, üstelik de bazılarını tespit edebildiğinizi söylüyorsunuz değil mi? Çünkü işte üç ay, iddia o ki aşırı yüksek maaş gösteriyorlar, ondan sonra o maaş düşüyor, demek ki bir yerde bu tespit edilebiliyor. Yani onu tespit etmeye harcanacak olan teftiş eforunun ve onun ortaya çıkartacağı mali yükün burada yaratılacak kayıptan ve mağduriyetten çok daha az olacağı açık. Dolayısıyla bu maddenin hakikaten yeniden gözden geçirilmesi gerekiyor. Elbette suistimaller engellenmeli ama suistimali engelleyeceğiz diye milyonlarca hakkı olan insana da hakkını gasbederek bu işi yapmak da doğrusu bir hukuk devleti çerçevesinde olmayacak bir iş, birinci mesele bu bence. İkincisi, başka türlü suistimallerin yaygınlığını da çok iyi biliyoruz yani vergiden kaçınmak adına asgari ücretten gösterilmenin de çok daha yaygın bir faaliyet olduğunu da biliyoruz, mesela onunla ilgili o zaman tartışma yalım. Dolayısıyla suistimallere dönük atılacak adımların bir ceza mekanizmasından ziyade doğruyu teşvik edecek bir mekanizmaya dönüşmesi gerekiyor. Emekçinin zaten birçok hakkı Covid döneminde zaten az olan hakları gasbedilmiş vaziyette.

Şimdi, bir de şöyle bir sorun var; bu teklifte iş göremezliğin başladığı tarihten önceki son bir yıl içinde yüz seksen günden az kısa vadeli prim bildirmiş olanlara yapılacak ödemelere de sınırlama getiriliyor. Hatta pek çok kişiden şunu da duyuyoruz: İşte, hamile kadınların iş göremezlik ödeneğinden faydalanmak için doksan gün prim ödemesi yapmaları gerekiyor. Oysaki kısa çalışma ödeneğinde olanlar bu prim ödemelerini yapamadılar. Bu mağduriyet nasıl giderilecek? Dolayısıyla, yani bambaşka meseleler varken karşımızda bir anda şimdi emekçinin esasında hakkı olan suistimal eden bir dar kesim var diye gasb etmek kabul edilemez.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

Orhan Bey, buyurun lütfen.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, sendika temsilcisi arkadaşın söylediği husus hakikaten ilk duyduğumuzda çok önemli çünkü asgari ücret her yıl artıyor. “On iki yıl hesaplandığına göre düşük bir ücret olacak.” dedi arkadaşımız fakat 5510 sayılı Kanun’un 18’inci maddesindeki ifadeyi aynen

okuyorum: “Sigorta prim ve ödeneklerinin hesabına esas tutulacak günlük kazançların alt sınırında meydana gelecek değişikliklerde, yeniden tespit edilen alt sınırın altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek almakta bulunanların veya almaya hak kazanmış veya kazanacak olanların bu ödenekleri, günlük kazançlarının alt sınırındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak değiştirilmiş günlük kazançlarının alt sınırına göre ödenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu biraz tercüme edin bize.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Dolayısıyla, yeni asgari ücrete geçtiğimiz zaman yapılacak ödeme o asgari ücretle ilgili prime esas kazançla tekabül eden tutarın altında olamıyor. Dolayısıyla, onu zaten koruyan bir madde var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böyle bir sorun doğmayacak yani.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Doğru bir şey söyledi arkadaşımız ama maşallah bu kanun yapılırken bu düşünülerek yazılmış.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, ona ilişkin arkadaşların bir değerlendirmesi var. Bir de ona göre şey yapın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, buyurun. Bu, tatmin edici bir açıklama mı sizin için?

Bu maddeyi siz de biliyor musunuz?

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ BARIŞ İYİAYDIN – Evet, biliyorum ben de bu maddeyi. O zaman ortalama günlük kazanç hesaplanırken yani burada şunu söylüyoruz: 2021 yılında 119 lira 25 kuruş, üçte 2’si 79,5 liradır. Bunun altına düşmeyecek, ortalama kazanç ne olursa olsun. Bunu söylüyoruz.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Yani yeni asgari ücrete geçişte de yeni asgari ücretin üzerinden ödeniyor.

TÜRK-İŞ TEMSİLCİSİ BARIŞ İYİAYDIN – Peki, toplu sözleşmeyle çalışan ya da asgari ücretin biraz üzerinde çalışanların kayıpları?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Asgari ücrette problem yok diyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani 3 bin lira alıyorsa adam demek istiyor herhâlde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bunu Bakanlığımıza da bir soralım isterseniz.

Buyurun.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Sayın Başkanım, şimdi Orhan Bey açıkladı, TÜRK-İŞ temsilcimiz de bunu doğruladı asgari ücret seviyesinde. Şimdi, tabii, TÜRK-İŞ temsilcisi bu sefer toplu sözleşmelerle ücret, asgari ücretin üzerine çıkarsa onu gündeme getirdi.

Şimdi, sayın vekillerimizden biri bir rakam söyledi yani bu rakamlar nasıl oluyor diye? Yıllık toplam 4 milyon 75 bin 888 değişim var, bildirim var yani analıktan 419.090 bildirilmiş, hastalıktan da 3 milyon 656 bin 798 toplam 4 milyon 75 bin 888. Bu, rapor ve analıkla ilgili, hastalıkla ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kişi sayısı mı onlar?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Bunların içerisinde artış olan bir senelik, bunlar da bir senelik, bu artışlar da bir senelik. Analık 204 bin, bir sene içerisinde artış gösterdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 204 bin kişi başvurmuş değil mi?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – 419 bin kişi analıkla ilgili rapor ibraz etmiş ancak bunun o aynı sene içerisinde 204 bin kişi de son sene içerisinde bir artış söz konusu olmuş. Hastalık da 3 milyon 656 bin ibraz edilmiş, bunun da 3 milyon 576 bini.

Şimdi analık, doğumu belli, doğum saati ve yeri tarihi belli olabilen bir şey. Hastalık da biliyorsunuz, bildiriliyor fakat primi bir ay sonraya geliyor. Dolayısıyla, onun için de hastalıklarda böyle bir istismar söz konusu olabiliyor.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Hastalık önceden bilinmez ki nasıl bilinecek?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Bunu da zaten daha önce Sayın Vekilim de istismar edilen şeyleri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Hastalıkta önceden bilinmez.” diye bir itiraz var ona ne diyorsunuz?

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Hastalıkla ilgili de bir ay sonra bildirdikleri için... Hastalanıyorsunuz, size ait primi bir ay sonra bildiriyorum. Ben mesela şimdi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Zaman farkı var.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKAN YARDIMCISI AHMET ERDEM – Zaman farkı var, dolayısıyla böyle bir şey söz konusu. Bildirge bir ay sonra veriliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki teşekkür ediyoruz.

Evet, arkadaşlar böylece...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şu altı ay meselesini bir değerlendiremez miyiz? Olamaz mı yani bir yıl yerine en azından altı ay.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bunu teklif sahibine sormamız lazım.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir yıl da çok fazla yani.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama asgari ücretli de biliyorsunuz, asgari ücret de herhangi bir hak kaybı da söz konusu değil, dolayısıyla on iki ay evet.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Asgari ücreti kurtardık diyelim geçinilir mi? Yani asgari ücretin üzerinde alanlar niye mağdur olsun?

ERHAN USTA (Samsun) – “Yüzde 80’i zaten asgari ücretli.” diye söylemiştiniz zaten.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Biz on iki ay olmasından yana görüşümüzü...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde üzerinde herhangi bir önerge yoktur. Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi şimdi okutuyorum, buyurun lütfen:

MADDE 13-5510 sayılı Kanun ek 17 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Kanun veya diğer kanunlarla sağlanan prim teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanılabileceği halde yararlanılmayan ay/dönemler için geriye yönelik prim teşviki, destek ve indirimlerden yararlanılamaz, yararlanılmış olan prim teşviki, destek ve indirimler başka bir prim teşviki, destek ve indirim ile değiştirilemez.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, madde üzerinde izahatı önce alalım.

Buyurun Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Mevcut durumda geriye yönelik altı aylık prim teşviklerinde destek ve indirimlerinden yararlanılabiliyordu. Getirmiş olduğumuz düzenlemeyle prim teşviki indirimi, teşvik ve destek indirimlerinden yararlanılabileceği hâlde yararlanmayanlar, dönemler için geriye yönelik prim teşviki, destek ve indirimlerden artık yararlanamayacaklar. Altı ay geriye gidemeyecek, artık zamanında teşvikleri ve primlerini takip edecekler. Bu arada bununla ilgili, prim teşvikleriyle de ilgili değişik destek ve indirim değiştirmeleri de yapılıyordu, bunu da ortadan kaldırıyoruz. Tabii aslında bu -biz, biliyorsunuz- teşvikleri istihdamın desteklenmesi için, birçok teşviki istihdamın artırılması ve istihdamın desteklenmesi, korunması için getiriyoruz. Geriye yönelik böyle altı aylık prim teşviki verdiğinizde aslında o amacına uygun da hizmet etmiyor. Bu anlamda biz bunun kaldırılmasını talep ediyoruz.

Aynı zamanda bir rakamla da bahsetmek istiyorum. Gerçekten Sosyal Güvenlik Kurumuna da çok ciddi anlamda bir iş yükü geliyor. Biraz önce Orhan Yegin Vekilimizin söylediği “20 milyon bildirge” diye. Dün hatta sizinle ben gruplar odasında görüşürken böyle 1 milyon muydu yoksa bin miydi diye ben bile tereddüde düştüm. Gerçekten baktığımızda bugüne kadar 17 milyon bildirge var ve bu 17 milyon bildirgenin 6 milyon 5 yüzü ortalama iptal niteliğinde, asıl niteliğinde olan 5 milyon civarında, işte geri kalanı da, 1,5 milyonu da ek nitelikte olan bildirgeler. Dolayısıyla bu yeni getirmiş olduğunuz düzenlemeyle artık firmaların teşvikleri daha sıkı bir şekilde, zamanında muhasebecilerin, işte, mali müşavirlerin takip etmelerini sağlayacağız. Bu anlamda da SGK’nin önündeki iş yükünü de biraz kaldırmış olacak. Bu finansal belirsizlikler de söz konusu, hani geriye dönük işlemler olduğu için, bunun da ortadan kalkmasını sağlamış olacağız.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Madde üzerinde önerge yok.

Söz talebi var mı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Buyurun Sayın Paylan.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Benim de söz talebim var Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bu teşviklerle ilgili mali müşavirin takip etmemesi gibi bir gerekçe söyledi Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hayır, takip etmemesi değil. Zamanında artık... O da, yani, geriye dönük böyle bir laçkalık olmayacak. Artık takip edeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Haklısınız ama şimdi, şöyle bir durum var...

Burada, bilmiyorum, Mali Müşavirler Odasından kimse var mı? Var. Aslında TÜRMOB olarak dinlersek iyi olur, aslında onlara karşı da bir eleştiri söz konusu oldu. Şöyle ki...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Dili sürçtü onun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Yok, öyle söyledi aslında, ben öyle duydum da...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Eleştiri derken yani...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani, mali müşavirlerin takip etmemesi gerekçesi...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – “Takip etmemesi gerekçesi” demedim. Artık bundan sonraki süreçte de firmaların muhasebecileri, mali müşavirleri daha dikkatli yani güncel olarak takip edecek dedim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Arkadaşlar, sohbete çevirdiniz ha! Nilgün Hanım, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, şöyle, bakın...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hani, geriye dönük, altı aylık düzeltiriz diye böyle bir rahatlık söz konusu yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, mesele şu: Mali müşavirler...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – “Laçkalık” dediniz ya.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Öyle.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nilgün Hanım, mali müşavirler çok...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Mali müşavirlerimiz çok yoğun çalışıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çok büyük bir sıkıntı yaşıyorlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hepsine teşekkür ediyoruz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hepsine teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey de mali müşavir. Çok büyük bir sıkıntı yaşıyorlar.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) - Ben de mali müşavirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Ben de mali müşavirin yanında çalıştım, akrabalarım da var mali müşavir. Yani, mevzuat okumaktan gerçekten anaları ağlıyor mali müşavirlerin. Ve bu teşviklerdeki karmaşa, her gün “şu teşvik, bu teşvik” kaçırabiliyorlar ve bununla ilgili de geçmişe dönük teşviklerle ilgili pek çok uzmanlaşan kişi oldu. “Ya, bak, senin mali müşavirin becerememiş arkadaş. Senin burada aslında, atıyorum, 500 bin liralık hakkın var; bana da 50 bin lira ver, ben senin bu 500 bin liranı alayım.” diye uzmanlaşan kişiler çıktı ve aslında gerçekten mükelleflere karşı mali müşavirleri zor durumda bırakan bir uygulama oldu. Mali müşavirler bu konuda eleştirilerle karşı karşıya kaldılar mükelleflerden ve arada bazı kişiler çıkıp böyle komisyonculuklar yaptılar ama bu haklı yani kaçırılmış bir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Bunu ortadan kaldırıyor işte.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, bakın, şöyle bir durum var ama arkadaşlar...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yani, tarifi çok uzun olacak diye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Komisyoncuları ortadan kaldırmak ayrı bir şey de ben bitireyim Sayın Nilgün Hanım.

Yani, sonuç olarak ortada bir hak var, yani, bir teşvik var, faydalanılmamış; geçmişe dönük olarak da faydalanılır. Niye bunu ortadan kaldırıyorsunuz? Öyle ya da böyle yani bazı uzmanlaşmış kişiler var, bunu faydalandırıyor sonuç olarak teşviklerden ve siz bunu durduruyorsunuz şu anda. Ben şunu net olarak soruyorum: Ne kadar faydalanılmıştır yani bunda bir çerçeve var mı? Hani “Teşviklerden geriye dönük olarak şu kadar faydalanma oldu, potansiyel olarak da şu kadar firma veya lira dışarıda kaldı.” diye bir tespitte bulunabiliyor musunuz, bunu merak ediyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Rakamsal olarak değil ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Rakamsal olarak, rakam vermeniz lazım. “Şu kadar geriye dönük olarak teşvikten faydalandıldı bu süreçte, şu kadar lira açıkta kaldı.” gibi bir bilgilendirme yapabilir misiniz, bu bir.

İkincisi, ben aslında TÜRMOB temsilcisi de buradayken ona da soracağım: Yani, gerçekten, işiniz çok zor vallahi çok iyi biliyorum bu mevzuattaki karışıklık, teşvikte de karışıklık ama bu konuda gerçekten hem mükelleflerin eğitimiyle ilgili kurumlarımız ne yapıyor, TÜRMOB ne yapıyor ve mali müşavirlerin bu konudaki eğitimiyle, takibiyle ilgili neler yapıyor? Yani, yoksa “Böyle geriye dönükleri kaldıralım arkadaş.”la olmaz bu işler yani hem teşvikleri sadeleştirmek gerekiyor hem gerekli eğitimlerin yapılması gerekiyor ki bu meselenin önüne geçelim.

Nilgün Hanım, bu yanlış bir madde. Haksa niye kaldırıyorsunuz ortadan? Yararlanmış, yararlanmamış meselesi var.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Ama istihdamla ilgili yani niye...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şundan dolayı diyorum: Şu ana kadar yararlananlar var, haktan faydalanmış, kaç para olduğunu söyleyeceksiniz, duyacağız; yararlanmayanlar var, onların hakkı gasbedilmiş oluyor bu durumda. Yani, bu anlamda belki bir süre de verilmesi lazım. Sanıyorum bir sonraki aya kadar süre veriyor Uğur Bey, siz baktınız mı bilmiyorum.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Takip eden ay başından itibaren.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama yasa çıkıncaya kadar önümüzde yirmi gün var demek bu, değil mi?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Yasa çıktıktan sonra...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, en azından bu süreyi de biraz daha rahatlatıp bu arada hakkı olanların bundan yararlanmasını sağlamak gerekir diye düşünüyorum.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Paylan, teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Hayır, bundan yararlanmayan...

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Bitirdik mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani, biraz daha süre verilmesi gerektiğini düşünüyorum Nilgün Hanım. Rakamları da verirsiniz belki bir daha görüşlerimi söylerim.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ŞİRİN ÜNAL – Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, şimdi, bu kanun teklifi hazırlanırken teklifi hazırlayan anlayışın bu ülkede her şeyi disipline etmek üzere kurulu bir anlayış içerisinde olduğunu görüyoruz. “Disipline girsinler, verilmişse bir hak uygulansınlar, uygulamıyorlarsa da sileriz bu hakkı.” gibi bir anlayışı burada ortaya koydular. Şimdi, siz bir hak veriyorsunuz, bu hakkı altı ay içerisinde kullanabilme hakkını da yine yasayla tanımışsınız. Bu altı aylık süre içerisinde kullanılan bu hakkı, gün gelip zaman içerisinde “Bu altı ay içerisinde kullanılmaması karışıklığa yol açıyor.” deyip ondan sonra da kaldırıyorsunuz. Şimdi, böyle bir düzenleme gerçekten hukuka uygun değil. Yani bir hak verilmişse o hakkı -üstelik de altı ay gibi bir süre verilmişse- o süre içerisinde ilgilisi kullanacaktır, mahsup edecektir, vesaire yasal haklarını buradaki şekliyle kullanacaktır. O nedenle burada “Yok, efendim, işte, SGK personelinin bu düzenlemelerle ilgili çalışırken zorluk yaşıyor, sıkıntı yaşıyor, iş yoğunluğuna yol açıyor.” gibi ifadeler ve gerekçeler kesinlikle ve kesinlikle bir gerekçe olamaz, bahane olamaz. Tanınmış olan bu hakların süresi içerisinde kullanılmaya devam edilmesi gerekir.

Ayrıca, şimdi, şunu da sorayım: Bakın, mevcut düzenlemede altı ay süre içerisinde müracaat koşulu vardı. Şimdi de ay içerisinde kullanma mecburiyeti getirildi. Peki, altı aylık süre yani geçtiğimiz bu altı ay dolmadan, diyelim ki beş aylık hakkı olan mükellef, şimdi bu kullanmadığı beş aylık hakkını, teşvikini kayıp mı edecek bu düzenlemeyle? Buna ilişkin mevcut, kazanılmış hakların burada korunduğunun açıkça yazılması gerekir. Bundan sonraki -yani kanunları geriye yürütme değil- hakların ileriye dönük düzenleme şeklinde geçmesi, kazanılmış hakların korunması gerektiği burada açıkça ifade edilmesi gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Orhan Bey, buyurun.

ORHAN YEGİN (Ankara) – Başkanım, “teşviklerde karmaşıklık” deniliyor. Her bir teşvikin bir ruhu var. Gününde ödemeyi teşvik etmek için 5 puan indirimi var, turizmi teşvik etmek için turizmciye farklı bir teşvik var, genç istihdamı artırmak için genç istihdamı teşvik eden bir model var. Hepsinin bir amacı ve bir maksadı var. Şimdi, işveren burada teşvikler arası geçiş hakkında bugün çalıştırdığı kişiyle ilgili Mesleki Yeterlilik Kurumu belgesine sahip olmaktan dolayı faydalandığı teşvikten bakıyor ki 25 yaş altı genç çalışma teşviki daha avantajlı, aynı kişiyi o teşvike döndürüyor. Bu istihdamı genişleten bir model olmuyor. Bizim teşviklerdeki maksadımız istihdamı artırmak. Dolayısıyla, bu böyle bir sonuca gitmediğinden dolayı bu değişim hakkı burada artık sonlandırılmış oluyor.

Bir de daha önceden geriye dönük teşviklerden yararlanma hakkı hiç yoktu. 2018 Nisanda bir kanun getirildi, altı ay içerisinde müracaat etme hakkı getirildi, bir de geçici madde konuldu. Bu geçici maddeyle ta 5510’nun başladığı 2008 yılına kadar yararlanamadığı teşviklerde müracaatı hâlinde yararlanma hakkı bile getirildi. Bu kadar geniş bir hak bile tanıdı. Şimdi burada artık bir düzen alındı, herkes teşviklerden haberdar oldu. Bütün sektörler, bütün piyasalar, bütün işverenler, herkes istihdam teşviklerinin çeşitliliği, mantığı, içeriğiyle ilgili bir kültür edindi. Şimdi, o 2018’de yapılan düzenlemeden oluşturulmak istenen kültür oluştuğu için şimdi yeni bir faza geçiliyor. Burada verilen bir hakkın gasbı, geri alınması vesaire mantığıyla yaklaşılmamasını bekleriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Abdüllatif Bey, buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Arkadaşlar, kanun yapma alışkanlığında Hükûmetin, iktidarın bir sorun var. Yani buraya bir madde geliyor, sonra bir süre sonra o madde değişiyor, arkasından üç beş ay sonra bir teklif geliyor, o tekrar değişiyor. Yani bu zincirleme birbirini değiştiren maddeler çorbaya çeviriyor işi. Onun için bu yasa yapma işinin farklı bir şey olduğuna bir kere bu teklifi veren arkadaşların da inanması lazım. Soyut, genel yani “Efradını cami ayyarını mâni.” dediğimiz nitelikte bir metin gelir, o metin de fazla değişmez. Yani şu gelen kanun tekliflerindeki cümleler falan bile gerçekten tam oturmuyor hem edebiyat olarak hem anlamı kavrama bakımından böyle özensiz yazılmış şeyler. Getirelim, şuraya koyalım, bundan yirmi, otuz sene önce çıkmış, hatta elli sene önce yürürlüğe girmiş kanunları böyle matematik formülü gibi tak, tak, tak cümleler oturuyor. Ben buraya gelen her metne “Ya, bu ne diyor ki acaba?” demek zorunda kalıyorum. Rastgele, çalakalem yazılmış şeyler üst üste geliyor.

Bu maddeyle ilgili bir kere teşvik sisteminde bir problem var demek ki benim anladığım o. Aslında, o teşvik sistemiyle ilgili ana düzenlemeye bakmak lazım. Yani her teşvikte, o teşvikle ilgili kişilerin veya girişimcilerin belli bir süre içerisinde müracaatlarıyla ilgili maddeler olması lazım zaten. Sonra,

bir değişiklik yapılmış anladığım kadarıyla, o değişikliği de yine siz getirmişsiniz böyle. O yaptığınız değişiklik ortalığı karıştırmış, şimdi o karıştıran değişikliği değiştirmeye çalışıyorsunuz. Böyle olmaz ki. Bunu piyasa nasıl takip edecek, nasıl uygulayacak?

İkinci bir nokta var: Yani “Bu SSK açıklarını nasıl toparlarız?” diye uğraşıyorsunuz galiba. Bu madde de bundan önceki madde de sinekten yağ çıkarma maddeleridir. “Üç ay değil de on iki ay bilmem ne ortalamasını alırsak şu kadar tasarruf ederiz.” Ya, nerelere para dağıttınız burada getirdiğiniz birtakım tekliflerle, metinlerle. Bu nedir yani? İşçinin alacağı parayı azaltmaya, öteden beri aldığı parayı azaltmaya yönelik maddeyi insan getirir mi buraya? Gerçekten ayıp. Yıllardır o öyle uygulanıyor, ona göre de belli bir gelir düzeyi var. Şimdi, bu da aynı şey. Çok garip. Teşviki hak etmiş adam “Başvurmayı geciktirdin, sana vermiyorum.” diyor yani oyunbozanlık gibi bir şey. Devlet böyle oyunbozan gibi oynamaz ya. Ciddi söylüyorum, bu 2 maddede de yani bu 13’üncü maddede de, 12’nci maddede de gayriciddilik var. Şundan da eminim, bir süre sonra siz bunu da değiştirmek için bir şey getireceksiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederiz Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani deminkini de atladık da onu da bunu da çıkaralım buradan, ciddi söylüyorum veya Komisyon bir redaksiyon ekibi kursun şuraya, Meclis Başkanlığına söyleyelim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanım, “Maliye Bakanlığı” da yaparız. Mesela, katma değer beyannamesi vermenin bir süresi var, vermediğin zaman bir yaptırım var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onu teşviklere koysunlar kardeşim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, BA-BS formu var, vermiyorsan bir yaptırım var; teşviklerin de bir süresi var yani her şey zaten süreyle, zamanla.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İyi de o teşvikler çıkarken ne zaman müracaat edeceği düzenlenmemiş mi? Düzenlenmiş.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Bu teşvikten şu, şu tarihe kadar faydalanabilirsin.” diye bir süre var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Demek ki onu çok yanlış çıkardınız, ondan sonraki değişikliği çok yanlış yaptınız, şimdi de bunu çok yanlış yapıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hepsi süreli çıkıyor zaten.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz Sayın Şener, sağ olun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani süre koymadan olmaz.

Sayın Bakanım, biz bu teşviki çıkardık, haydi bakalım “Altı ay sonra aklıma geldi, ben faydalanayım.” dedi. (Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz Sayın Aydemir.

Erhan Bey, buyurun lütfen.

Erhan Bey söz istemişti, lütfen değerli arkadaşlar...

Değerli arkadaşlar, böyle serbest konuşma usulümüz yok, lütfen...

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben 2021 Çalışma Bakanlığı bütçesinde de ifade etmiştim. Bir defa, bu teşvikler meselesini – istihdam teşviklerinde de böyle, diğer vergi teşviklerinde de benzer hususlar var- hakikaten masaya yatırmak gerekiyor. Şimdi, eylem planına bakıyorsun... Mesela, ben orada düşüncemi şöyle ifade etmiştim: Bir defa, böyle parça parça teşviklerin -OECD çalışmasıdır bu- istihdamı artırmada etkisi

son derece sınırlı. Dolayısıyla eğer kaynağınız varsa tamam mı... Yani mesela “Primi bütün sistem için düşürün.” şeklinde öneriler var. Yani bunlarla ilgili bilimsel çalışmalar, akademik çalışmalar yapılmış. Ülke bazında yapılmış, Türkiye içerisinde var. OECD incelemelerine gittiğimizde bize hep bunu söylüyorlardı bunları. Şimdi, Çalışma Bakanlığımızın, Strateji ve Bütçe Başkanlığının bunları bir çalışması lazım. Yani dünya kadar para veriyoruz. Şimdi, etki analizi deyince burada bir tane rakam söyleyen arkadaşlar etki analizi falan anlıyor, etki analizi o değil. O sadece rakam, işin mali boyutu, o bile tam söylenmiyor. Etki analizi, bunun büyüme üzerindeki etkisi nedir, istihdam üzerindeki etkisi nedir veya sosyal bir soruna yol açıyor mu açmıyor mu gibi sosyal ve ekonomik boyutlarını ele alan bir şeydir. Elimizde hiçbir çalışma olmadan... Yani biz de bürokraside bulunduk. Bu vebalde kabahat varsa bizde de var, onu da düşünerek söylüyorum. Ha, ben önerdiğimi çok net hatırlıyorum. Yani “Bunlardan vazgeçelim “across the board” teşvik şeyi verelim, 5 puan gibi. 5’i 7’ye çıkartalım, 10’a çıkartalım çıkartabiliyorsak, kaynağımız varsa.” diye söylemiştik. Şimdi, bu hakikaten üzerinde çalışılması gereken bir husus. Yani gecenin bir yarısında çok da böyle şeyler konuşmak uygun olmuyor belki ama dünya kadar para veriyoruz ve çok da fazla amacımıza ulaşamıyoruz, bu birinci husus Sayın Başkan.

Dediğim gibi eylem planı basitleştireceğini ifade ediyor, o güzel fakat hemen arkasındaki maddelerde daha karmaşık, beş defa okuduğumuzda anlayacağımız yeni bir teşvik daha öneriyor. Onun da kendi içerisinde bir çelişki var, bu son açıklanan, Hüsnü Bey’in açıkladığı eylem planında. Şimdi, tabii mevzuat çok karışık, böyle olunca da mükellef takip edemiyor. Bırakın mükellefi, uzmanları takip edemiyor işi. Artık böyle ciddi bir uzmanlık alanları oluşmaya başladı. O yüzden bunları sadeleştirmek son derece önemli.

Şimdi, tabii, bir de burada benim anlamadığım, daha doğrusu anladığım kadarıyla zaten bu, şu anda değiştirdiğimiz değişiklik 2018 yılında -mart 2018’de değil mi?- 7103 sayılı Kanun’la yapılmış. Yani o günden bugüne zamanın ruhu değişmiş bütün. Değişebilir tabii, üç yılda. Bu zaman, o dediğiniz nedir bilmiyorum da. Yani öyle bir şey değil tabii bu. Yani zaman ruhu meselesi falan değil. İşte, o gün öyle yapılmış, başka bir sıkıntı çıkmış çünkü bana göre değişiklikleri düşünmeden, çok fazla üzerinde tefekkür etmeden, iyice arkasından ne getirir bunu düşünmeden yapıyoruz, ondan sonra tekrar bunları değiştirmek durumunda kalıyoruz. Buna bir itirazımız olduğu için demiyorum. Yani arkadaşlar söylüyor, itimat ediyoruz. Şimdi diyorlar ki: “Ya böyle böyle sıkıntılara yol açıyor.” O yüzden ön görüşmede de hani uygun olabileceğini söyledim ancak bu çerçevede bakmak lazım, iyi bakalım. Yani bazen -bürokrasiden geliyoruz- işte bir tane orta düzey yönetici arkadaş bir metin yazıyor, ondan sonra o oluyor Allah’ın emri, burada hiç kimse ona dokunamıyor, geldiği gibi geçiyor. O duruma düşmemek lazım. Parlamentoyu bu manada çalıştırmak lazım ve bizim ikna edilmemiz lazım. Önce tabii AK PARTİ Grubunun veya iktidar grubunun, ondan sonra bizlerin de bu anlamda ikna edilmesi lazım.

Bir de şeyi sormak istiyorum: Bu asgari ücretin toplam ücretler içerisindeki payını hep yüzde 43 olarak kullanıyoruz da bu oran değişmiştir herhâlde. Nedir, son bir veriniz varsa onu da istirham ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Sivil toplum kuruluşlarımızdan bir söz talebi var. Kendinizi, kurumunuzu da tanıtarak lütfen.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Türkiye Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Odaları Birliği -TÜRMOB- adına katılıyorum. TÜRMOB Yönetim Kurulu üyesiyim, Genel Saymanıyım aynı zamanda. Ankara’da da mali müşavirlik yapıyorum.

Bu teşvikleri de bilfiil uygulayan birisiyim. Şimdi, teşvik sayısı bir hayli fazla. Normal bir insan akıllı, normal bir mali müşavir zekâsı bunları hesaplamakta zorlanıyor. Biz bilgisayar programlarından faydalıyoruz ancak SGK'nin çalışma sisteminde şöyle bir çalışma sistemi yok: Yani biz verileri yüklüyoruz, içinden uygun teşvikleri hangileriye “İşçiler şunlardan şunlardan faydalanır, sen şunlardan faydalan.” diye bize önermiyor. Biz kendimiz başka bir ekrana gidip oradan işçilikleri tek tek sorgulayarak böyle ilerliyoruz. Dolayısıyla bu kadar çok teşvik mekanizmasını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadeleştirmekte fayda var diyorsunuz.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – O ayrı bir şey tabii, bu siyasi tercihtir ama ben esas şuraya dikkat çekmek istiyorum: Bu kadar karışıkken, bu kadar zor hesaplanıyorken bir imdat freni mekanizması olmalı, yani insanların kendilerini kontrol edebileceği. İşte, bu da, bu altı aylık, zaman zaman insanlar kendileri mi yapıyorlar, birilerine mi yaptırıyorlar geriye dönük... Yani bunu da ellerinden aldığımızda hiçbir şey kalmıyor elinizde, geri dönüşü de kalmıyor. Beyefendi söyledi aslında, geçmişte on yıl geriye dönük teşvikler hesaplandı, insanlar aldılar bunları, çok güzeldi. Sonradan altı aya düşürüldü. Buna da itirazımız yok. Yani altı ayda bir insanlar “check” edebilir. Bu kadar karmaşanın olduğu bir yerde bir emniyet supabı olmalı diye düşünüyorum. Bu da tam buydu. Bunun bence durmasında fayda var diye düşünüyorum. Bu kadar çok karışık teşvik... Aslında biz zaman zaman kurum olarak SGK kurumu yetkilileriyle konuşuyoruz, durumu değerlendiriyoruz. Teşvik sayısını azaltalım, daha uygulanabilir bir teşvik yapalım diye ama ülkemizin coğrafi kalkınma düzeyinin farklı olduğu yani bölgelerin farklı olduğu bir ortamda bunu tamamen değiştirmemiz olanaksız. Bu şekilde biraz daha ilerleyeceğini söylüyorlar ama bir kurtuluş yani bir emniyet supabı olmalı tam da bu burası. Dolayısıyla bence bunu kaldırıp kurumumuzca bunun şu anda hali hazırda çalışır vaziyette bırakılması gerekiyor, sistemden kaldırmamız gerekiyor.

Arz ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Böylece görüşmeleri tamamlamış olduk. Sorular var. Bakan Yardımcımıza bir söz verelim, sorularla ilgili cevaplarımızı alalım.

Buyurun.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ - Sayın Başkanım, şimdi teşviklerin sadeleştirilmesinden bahsedildi. Tabii, doğru, zaten ekonomi programında da var. Ayrıca bizim “web” sayfamız var burada, destek al diye. Orada sigorta tarafından uygulanan bütün teşvikler anlatılıyor. Ayrıca bizim “Potansiyel teşvik sorgulama” diye bir sistemimiz var. Burada işveren, işçinin özelliklerini ve T.C.’sini girdiği zaman hangi teşvik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – En uygun şey çıkıyor mu orada?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Evet, çıkıyor.

Şimdi, burada bu getirilen maddeyle, diyelim ki, siz birincisini çalıştırıyorsunuz, teşvik almayı veya teşvikten faydalanmayı unuttunuz. Siz bunu girdiğiniz zaman zaten girdiğinizden ileriye dönük olarak teşvikten faydalanabilirsiniz. Burada getirilmek istenen, altı ay içerisinde geriye dönük almanızı şey yapıyor, o da şu: Şimdi, öyle bir şey ki geliyor, üç ay sonra başka teşvikten faydalanmak üzere müracaat ediyor. Evrakları geliyor, öbüründen mahsup ediliyor, tekrar sigortada bir işleme tabi tutuluyor, o orana mahsup edilerek tekrar bir daha...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fark ettiği anda sisteme girdiğinde faydalananak ileriye dönük olarak.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – Tabii. İleriye yönelik zaten faydalanmasını engelleyen bir hüküm yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

Varsa diğer sorulara cevap verelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadarlık bir rakam?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – 5,9 milyar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ne kadar süre faydalanabiliyor?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 2018 yılı Nisan ayından 2021 yılı Şubat ayına kadarki süreçte tutar 5 milyar 918 milyon lira.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, ne kadardır faydalanmadığını düşünüyorsunuz yani kaçan bölüm ne kadardır sizce?

ORHAN YEGİN (Ankara) – Kanun o tarihte çıkıyor.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ – 18 milyona yakın da müracaat var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Vekilimizin bu sorusunu bir çalışıp kendisine iletirseniz.

Teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Benim sorduğum soruya cevap verilmedi Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neydi sorunuz?

CAVİT ARI (Antalya) – Şu anki altı aylık süre var ya. Bu altı aylık süre içinde kullanılmamış olan haklar bu kanunun çıkmasıyla birlikte zayı mi olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, ona da bir cevap verelim?

Altı ay içinde kullanma hakkı vardı, zayı olacak mı bu hakkı?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ - Bildirgeyi zamanında vermiş olması lazım. Tabii, geriye yönelik teşvikten bu madde çıktığı zaman...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşvikte ileriye dönük bir hak kaybı söz konusu değil anladığım kadarıyla.

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ - Zaten bir teşvikten faydalanmış. Eğer değiştirecekse bir teşvikten faydalanmış, değiştirmeyecekse zaten ileriye yönelik hangi teşvikten isterse faydalanabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ay başı çok yakın değil mi? Ona biraz süre verseniz olmaz mı?

ADALET BAKAN YARDIMCISI UĞURHAN KUŞ - Zaten “Yayımı tarihinden itibaren bir ay sonra yürürlüğe girer.” diye bir şey...

CAVİT ARI (Antalya) – Bir ay sonra demiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Gelecek hafta görüşeceğiz biz bunu, on gün sonra yürürlüğe girecek.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bu yanlış bir şey.

CAVİT ARI (Antalya) – Çok mağdur ediliyor insanlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, madde üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- (I) Bu Kanunun 32nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan %20 oranı, kurumların 2021 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %25 ,2022 yılı vergilendirme dönemine ait kurum kazançları için %23 olarak uygulanır. Bu oranlar özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için ilgili yıl içinde başlayan hesap dönemlerine ait kazançlarına uygulanır. ”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talebi? Var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İzahat var Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İzahat. Teşekkür ederim.

Önce izahat için teklif sahibine söz veriyorum.

Buyurun Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Aslında kanunda da çok açık ve net bir şekilde geline teklifte... Getirmiş olduğumuz teklifle birlikte düzenlemede yer alan yüzde 20 olan kurumlar vergisi oranını 2021 yılı kurum kazançları için yüzde 25'e, 2022 yılı kurum kazançları için yüzde 23 oranında düzenlemeyi öngörüyoruz. Bu düzenleme aslında 2017 yılında eklenen geçici bir 10'uncu maddeyle 2018, 2019 ve 2020 yılı için yüzde 22 olarak uygulanmaktaydı şimdi de yüzde 25'e çıkıyor. Tabii, biz böyle bir düzenlemeyi niye getirdik? Malum, tüm dünyanın etkisi altında olduğu bir Covid'le yani hastalıkla, pandemiyle ciddi anlamda mücadele içerisindeyiz. Bununla birlikte tabii, birçok alanda, sağlık alanında olsun, birçok harcamalarımız oldu. Bunun neticesinde biz bu süreçte geçirdiğimiz olan kazancın yani burada biliyorsunuz kurumlar vergisi kazancı sonucunda kazançlardan alıyoruz, kazanamayanlar zaten bu süreçteki herhangi bir ticari faaliyetlerinde kâr elde edemeyenlerden böyle bir vergiyle ilgili tahsilatımız söz konusu değil. Biz de bu Covid'in etkilerini bütün dünyaya baktığımızda da şöyle, bir global anlamında da baktığımızda, aslında tüm dünyada da örnekleri var bu oranı düşürmeyi planlayan ülkeler dâhil olmak üzere bile birçok ülkenin de bununla ilgili, yükseltmeleriyle ilgili son zamanlarda görüyoruz mesela İngiltere'de yüzde 17'ye düştü, mevcutta yüzde 19, yüzde 17'ye düşürmeyi planlıyorlardı onlarda da ama şimdi kurumlar vergisi için planladıkları rakam yüzde 25. Keza yine öyle Amerika Birleşik Devletleri'nde de biliyorsunuz Biden yüzde 28'e çıkarmayı planlıyor. Bunu eyaletler bazına aldığımızda da yüzde 34. Türkiye geneline baktığımızda da biz tabii, o 2002 yılında göreve geldiğimizde kurumlar vergisi yüzde 30 artı 3 kurum vergisi olmak üzere yüzde 33'tü. O oranlardan bugün bu rakamlara geldi. Bu geçici bir süreyle yani bir pandemi... Olağanüstü günlerden, şartlardan geçiyoruz. Ona yönelik böyle bir düzenleme getiriyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Vekillerimizden önce müsaadenizle sivil toplum kuruluşlarımızı da dinleyelim, belki sizin değerlendirmeleriniz için faydalı olur.

Buyurun.

TİSK TEMSİLCİSİ AV. SELEN YILDIRIM – Teşekkür ediyorum. Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu adına Avukat Selen Yıldırım.

Sayın Başkanım, Sayın Komisyon Üyeleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

İçinden geçtiğimiz olumsuz koşullar göz önünde bulundurulduğunda işletmelerin varlıklarını sürdürebilmeleri ve istihdam oranını da koruyabilmeleri için vergi indirimi beklentileri mevcutken aslında bu dönemde vergi artışına gidilmesi mevcut koşullarını daha da güçleştirecektir.

Ayrıca işletmelerimizin dünya ülkeleriyle rekabet edilebilirliğini de son derece olumsuz etkileyecektir. Bu belirtilen nedenlerle söz konusu maddenin teklif metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

TÜRMOB temsilcisi, buyurun.

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ – Teşekkür ederim.

Demin ismimi söylemeyi unuttum zannedersem. Mustafa Levent Demiröz adım.

Şimdi, vergilendirmeye ilişkin 2 temel ilke var; hukuki güvenlik ve vergide öngörülebilirlik ilkesi. Şimdi, 2021 yılının artık 4'üncü ayına gelmişken, dönemin içerisindeki vergilendirme oranını değiştirmemiz aslında öngörülebilirliği engelliyor. Öngörülebilirliği engellenmesi hem yerli yatırımcıyı hem de yabancı yatırımcıyı bu anlamda ürkütüyor aslında. Dolayısıyla dönem ortasında bunu yapmamızın aslında şöyle teknik bir eksikliği var. Bugün itibarıyla geçici vergiyle kurum geçici vergi beyannamesi verilebilir hâle geldi nisan başladığı için, ilk 1-3 dönemi için verilebilir hâle geldi. Şimdi, birisi 1-3 dönemi için yüzde 20 oranından geçici vergiyi verebilir isterse şu anda, belki verenler de vardır, onlar için bile orada sıkıntılı bir durum var. Eğer bu madde... Tabii ki oran yüzde 25 olarak geçirilecekse şeyden, en azından geçici vergilerin de yani ilk dönem geçici verginin bundan etkilenmeyeceği şeklinde bir düzenleme yapılmalı gibi bir önerimiz var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Onu Hazine ve Maliye Bakanlığımız açıklayacak, o ilk çeyrekle ilgili farklı bir uygulama...

TÜRMOB GENEL SAYMANI MUSTAFA LEVENT DEMİRÖZ - Büyük ihtimalle kümülatif yapıp 2'nci dönem 1'inci döneme ikmal edilecek diye düşünüyorum.

Bir de Avrupa Birliği ülkelerinde kurumlar vergisi ortalaması yüzde 21. Biz aslında 33, 30, 20'ye düşmüştük, tekrar geçici maddeyle 22'ye çıkmıştık; aslında bu sene 20 uygulayacaktık, hiç uygulayamadan tekrar 25'e çıkıyoruz, Avrupa Birliğinin tekrar üstüne çıkıyoruz. Gene işte yabancı yatırımcılar için en azından, öngörülemeyen bir durum oluyor.

Gözden geçirilmesini arz ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Şimdi sayın üyelerimize, vekillerimize söz vereceğim.

Garo Bey, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Geçen sene bu 20'ye düşürme meselesine karşı çıkmıştık biz parti olarak biliyorsunuz ve daha uygulanamadan -TÜRMOB temsilcisinin söylediği gibi- 25'e yükseldi. Bu beş yılda defalarca bu vergi oranlarında oynamalar oldu değerli arkadaşlar. Gerçekten öngörülebilirlik ilkesine tamamen hâle getiren bir durumla karşı karşıyayız ve içinde bulunduğumuz yılla ilgili biz bunu yapıyoruz. Çok büyük bir sorun var bu maddede. Ancak şunu söyleyeyim: Biz vergi oranının yükseltilmesini ilke olarak destekliyoruz yani kurumların vergisi yükseltilmeli. Ancak sıkıntı şu: Şimdi düşünün, mahallede bir esnaf da şirket kurabiliyor yani o esnafa siz “Vergi anlamında destek vereceğim.” diyorsunuz, hatta “Gelir vergisinden de vazgeçeceğim.” diyorsunuz belli oranlarda ama şirketlerdeki oranını yüzde 25'e yükseltiyorsunuz. Bu anlamda, vergi gücü, vergi ödeme gücüyle ilgili baktığımızda zaten kurumlar

vergisinde 900 bin mükellefi var Gelir İdaresi Başkanlığımızın. Bu verginin büyük bölümünü ilk bin mükellef, ilk 2 bin mükellef ödüyor, bunu biliyoruz. Birkaç banka, birkaç zincir market, birkaç telekomünikasyon şirketinin ödediği vergilerden bahsediyoruz. Bu anlamda dünyada şu tartışılıyor arkadaşlar artık: Nasıl ki gelir vergisinde bir kademeli sistem varsa kurumlar vergisinde de bu kademeli sisteme geçmeye çalışmamız lazım. Bunu da yapabilmemiz için kurumlar vergisi ile gelir vergisi reformu çalışabiliyor olmamız gerekiyor yani yıllardır özlemini duyduğumuz -Sayın Başkan, size de bu çağırıyor yapıyorum tekrar- gelir vergisi ile kurumlar vergisi reformunu çalışmamız gerekiyor. Amerika örneğini verdiniz, yüzde 28; yüzde 28 belli şirketler için uygulanacak, küçük şirketler için yüzde 20'de kalacak, 20, 23, 25, 28 gibi kademeler oluşacak orada. Muhtemelen daha kongreden geçmiş değil bu anlamda ama, bilmiyorum başkanın yetkisinde mi? Böyle kademelendirilmiş bir sisteme geçmeyi öngörüyorlar çünkü dereler nehirlerle doğru akıyor, göllere doğru akıyor, büyük şirketlere doğru kazançlar akıyor, büyük şirketler daha çok kazanıyor. Şu anda Amerika diyor ki: "Kardeşim, ben bu büyük şirketleri, tekelleri, kartelleri daha çok vergilendireceğim, küçük işletmelere de destek olacağım." Doğruyu yapıyor, aslında sosyal demokrat bir politikayı ortaya koymaya çalışıyorlar. Bizim de yapmamız gereken bu. Rantı vergilendireceksin, çok kazananı vergilendireceksin, büyük şirketleri vergilendireceksin. Burada...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Öyle yapıyoruz işte.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, öyle yapmıyorsun, "Küçük şirket de yüzde 25 vergilendireceğim." diyorsun...

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Kazanan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, kademeli bir uygulama yok Yaşar Bey, mesele o. "Herkes yüzde 25 uygulayacağım." diyorsun. Böylece burada bir vergi adaletini sağlayamazsın. Yapmamız gereken, bizim de bir kademeli sistemi tartışabilmemiz gerekiyor değerli arkadaşlar, bunu öneriyorum.

Diğer bir mesele -ben burada Maliye Bakan Yardımcımıza da söylüyorum, Gelir İdaresi Başkanımıza da- şu: Bakın, bütün mükelleflerin -TÜRMOB'dan gelen temsilcimiz söylesin- herkesin matrahı artırma beklentisi var net bir şekilde çünkü yıllardır siz bu uygulamayı yaptınız, mükellefi de bir beklentiye soktunuz, bu yüzden de vergi ahlakı tamamen bozuldu -söylüyorum bakın, Gelir İdaresi Başkanımıza da Maliye Bakan Yardımcımıza da- tamamen bozuldu; herkes stoklarla oynayıp vergisini düşük gösteriyor, net bu ve sonucunda da zaten düşük vergi ödüyor kazanan da kazanmayan da. "Nasıl olsa kardeşim..." Uğur Bey de burada...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Bana söyleme.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, sana söylüyorum çünkü sen mali müşavirsin.

"Matrah artırımı gelecek, işte, 10 kuruş bildirmişiz, onu 15 kuruş yapacağız, böylece geçmişe dönük temizleyeceğiz." deniliyor. Ya, bu durumu değiştirmemiz gerekiyor hep beraber. Matrah artırımdır, şudur, budur meselelerinden çıkıp vergi ahlakını oturtmamız gerekiyor; kazananın vergi almaması gerekiyor, "nereden buldun" yasalarını devreye sokmamız gerekiyor, bir kişi haksız kazanç elde etmişse -aynı örneği vermeyeyim- Maliyemizin, Gelir İdaresimizin peşine düşebilmesi gerekiyor, şirket olsun kişi olsun. Burada böyle düzenlemeler olmaz arkadaşlar.

Sayın Başkan, çok uzatmayım gecenin bu saatinde. Yapmamız gereken... Gerçekten, getirin, hep beraber şu reformu çalışalım, kurumlar vergisi ve gelir vergisi reformunu çalışalım ve ülkemizde gerçekten kazananın çok vergi alalım, kazanmayanı da destekleyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Erhan Bey, buyurun lütfen.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, bir miktar geneli üzerinde konuşurken bu konuya girmiştik ama şimdi biraz daha teferruatlı konuşmakta fayda var diye düşünüyorum çünkü önemli bir konu kurumlar vergisi oranı. Hakikaten, böyle, dört ay önce düşürme getirip bugün yükseltme... “O gün düşürelim, bugün artıralım.” denilecek bir konu değil; böyle, hakikaten, ciddi yaklaşılması gereken bir konu. 940 bin tane mükellefi ilgilendirdiği gibi, tabii, epeyce de önemli yani büyük firmalarımızı ilgilendiriyor, reel sektörü ilgilendiriyor, diğer taraftan hizmet sektörü, bankacılık sektörü var yani bu iş çetrefilli konu.

Şimdi, bir defa, şu izahatı arkadaşlar yapmak durumunda: Bunu Nilgün Hanım yapsın ama AK PARTİ Grubu birazdan yüzde 20’den 25’e çıkartılmasına olumlu oy verecekse en azından şunu herhalde kendinize anlatmanız lazım: “Ya, biz bunun yüzde 15’e düşürülmesine de dört ay önce onay vermiştik, şimdi yüzde 25 çıkarılmasına da onay vereceğiz.” diye bunu nasıl meşrulaştırdığınızı bir miktar bize söylemek durumundasınız diye düşünüyorum, tabii, sizin takdiriniz.

Şimdi, hiç kimse Covid’in arkasına saklanmasın arkadaşlar, Covid dün de vardı. 22 Ekimde Plan ve Bütçe Komisyonunda bunu konuşurken Covid yok muydu? Veya ekonomi o gün de kötüydü, o gün de ekonominin çok ciddi sıkıntıları vardı. Ha, bugün diyorsanız ki: “Türkiye ekonomisi o güne göre çok daha kötü.” ve bunu da kabul ediyorsanız o zaman onun üzerinden bir tartışma yapabiliriz ama bakın, o gün biz, muhalefet olarak -veya ben kendi adıma konuşuyorum- bir muhalefet partisi milletvekili olarak şunu düşünmedik: 940 bin tane mükellef var ve etki alanları da çok güçlü. İşte, TÜSİAD’ı var, MÜSİAD’ı var, bilmem neleri var; bunları hoş görünecek, hoş gelecek bir şey yapıyor, biz de buna destek verelim.” demedik, karşı çıktık; elimde tutanaklar var, 5 defa konuşmuşum bu konuyu, 2 defası Plan ve Bütçe Komisyonunda, 3 defası aşağıda, Genel Kurulda, en sonunda çıkartıldı. Yani o ne kadar yanlışsa... Düşünülmeden, taşınılmadan, çalışılmadan... Ben arkadaşlara ilk bin firmanın kurumlar vergisinde ne kadar payı var diye sordum “Bilmiyoruz.” dediler, yani bunu bilmeden önümüze yine bir uygulama getiriliyor. Herhangi bir şekilde bize bir alt kırımı verilsin şunun. Bu yüzde 25 artırımının getireceği kazanç nedir? Büyük firmaları ne kadar etkileniyor, küçük firmaları ne kadar etkiliyor? Bunlara ilişkin bir çalışma getirilmesi lazım. Etki analizi değil, etki analizini istemiyoruz yani onun büyümeye katkısı ne olacak, bilmem nereye katkısı ne olacak? Ya, hiç olmazsa mali boyutunun düzgün olarak elimize verilmesi lazım, böyle bir şey yok Sayın Başkan. Yani olmaz, hakikaten olmaz, bu Komisyonunda olmamalı en azından.

Dolayısıyla şimdi arkadaşlar, niye yanlış? Az önce TÜRMOB’daki arkadaşımız da ifade etti. Hakikaten, bir defa, bir vergileme dönemi başladı. Her tarafını bir tarafa bırakalım, öngörülebilirlik açısından baktığımızda şimdi biz diyoruz ki: “Yabancı sermaye gelsin, insanlarımız yatırım yapsın.” Biz diyoruz ki: “Firmalarımız kurumsallaşsın.” Şimdi, her kurumlar vergisi mükellefi olan firmanın çok büyük para kazanan firmalar olduğunu mu düşünüyoruz? Bu elbette kazanç üzerinden alınacak, o yüzden ben şöyle eleştirmiştim ekim ayında sizi: Ya, iş yeri kapalı olan, kirasını ödeyemeyen esnaftan stopaj alıyorsunuz, stopajı sıfırlamadınız; kazanınca verilecek olan bir vergiyi de düşüyorsunuz diye eleştirmiştim. Nasıl eleştirdiğimi ben hatırlıyorum çok net bir şekilde. Yani elbette kazanç üzerinden alınacak bu ancak yani bunun şimdi... Bu, ne biliyor musunuz? İstanbul’la, -işte, en küçük büyükşehirimiz hangisi bilmiyorum nüfus olarak diyelim ki Erzurum- Erzurum’u aynı kanunla yönetmeye bir sürü itiraz var ya ondan daha vahim bir şey var. Yani burada kaç milyarlık kârı olan firmalar var veya cirosu olan firmalar var, ne dersiniz deyin ama çok çok küçük, onun milyonda biri büyüklüğünde kurumlar vergisi firmaları da var. Yani, en azından belki şunu yapmak gerekir, yani buraya bir farklılaştırma getirmek gerekirdi. Kurumlar vergisi mükellefi arasında da bunun için bir analiz yapmak gerekiyor. Tabii, bunun en temeli de -ilk başlangıç konuşmamda ifade etmiştim ya- bu

vergi meselesi. Hakikaten işte gelir vergisini, kurumlar vergisini toplam vergi sistemine bir sistem olarak bakıp bir analiz etmemiz gerekir, ondan sonra bu adımların atılması lazım. Yani, hiçbir analiz yok elimizde, oradan oraya savrularak, buradan buraya savrularak, yani böyle bir şey olmaz, vergi önemli bir husustur. Vergi yatırımcı açısından önemlidir, maliye açısından önemli, devletin... Yani bütün parlamentolar vergi üzerinden çıkmış, bunun üzerinden oluşmuş dolayısıyla vergi meselesi bugün ben şöyle alırım, ben böyle alırım deyip geçiştireceğimiz bir şey filan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu işe sistem olarak bakmamızın çok faydalı olduğunu düşünüyorum. Vergi istisna ve muafiyetle... İşte eylem planı da var onları da getirseydiniz bugün. Kurumlar vergisinde ciddi bir muafiyet çöplüğü var orada; e, onlara ilişkin herhangi bir şey getirilmiyor. Az önce de ifade etmiştim, daha doğrusu ilk konuşmamda da ifade etmiştim ama bu çok vahim bir durum, tekrar takdirlerinize arz ediyorum. Yani, eylem planı açıklıyorsunuz, eylem planında olmayan bir madde, ilk getirilen kanun düzenlemesi arkadaşlar ve bu kadar önemli bir madde. Dolayısıyla ben bunu çok doğru bulmuyorum, bu yapılan yanlış. Yani “Covid” diyor Nilgün Hanım. Bakın, 2020 yılında bizim gelirlerimiz falan düşük değil, 2020 yılında toplam merkezi yönetim bütçesi gelirlerinde hedefin 72,9 milyar lira üzerinde; vergi gelirlerinde de 48,5 milyar lira üzerinde geldi. Yani vergilerimizde Covid’den dolayı hedefte -hedefle mukayese ediyorum- herhangi bir aksama olmadı. O yüzden Covid o işin ayrı bir bahanesi. Elbette, Covid’in ekonominin üzerine yükü olacak, onu kimsenin inkâr ettiği yok ama bunu ekim ayına göre Covid’e bağlarsak yanlış bir analiz yapmış oluruz, bunu da kimse şey yapmaz.

Şimdi, faiz geliri diyoruz Sayın Başkanım, bakın. Bununla ilgili de biliyorsunuz geçenlerde, birkaç hafta önce Sayın Cumhurbaşkanının kararnamesi de çıktı. Ya, şimdi, üst gelir gruplarının vergilendirilmesinin konuşulduğu, hele hele üretimle hiçbir alakası olmayan, tamamen rant dediğimiz kesimlerin vergilerini sıfırlıyor bu Hükûmet. Sıfırlamadık mı? Yani, o süre uzatıldı işte, kısa çalışma ödeneğini uzatmayan Hükûmet, stopajlarda o stopaj indirimlerini sıfırladı ve vadesi bir yıl üzerinde olan mevduatlardan sıfır faiz alınacak. Ya, bunun akılla vicdanla lütfen ilişkisini birisi kursun da bana söylesin ve bunun elastikiyetini, bakın bunun hesabını getirsin Maliye bize. Yani nihayetinde kararnameyle çıkartan Maliye Bakanlığı. Yani, stopajın, mevduatların DTH’den TL’ye çevrilmesinde veya vadesi uzatılmasındaki esnekliği nedir? Buna ilişkin bir çalışma getirsin. Hiçbir esnekliğin olmadığını iddia eden çalışmalar var. Doğrudan kaybediyoruz biliyor musunuz? Yani, hiç kimse ondan dolayı, bir yıldan fazla siz öngörülebilirlik yaratmadığınız sürece şey yapmıyor. Hayır, zaten yatırıncaksa yatırıyor, hiçbir elastikiyeti yok, esnekliği yok dolayısıyla orada vergi kaybını... Milyarlarca, kaç lira vergi kaybı olduğunu ben bilmiyorum, arkadaşlarımız söylesin. Faiz stopajlarının düşürülmesinin aylık vergi etkisi nedir? Lütfen, bunu bize söylesinler. Yani, şimdi geliyoruz, burada reel sektör diyoruz akşama kadar, üretim diyoruz, ihracat diyoruz, bu firmalar üzerine yüzde 25 senenin ortasında üstelik vergi artışı getiriyoruz. Bakın düşüşüne de karşı çıkmıştım ama bu şekilde artışına da karşı çıkıyorum. Yani bütün firmalar...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, toparlayabilirsek, çok aştınız süreyi.

ERHAN USTA (Samsun) - Diğer maddeden kullansam da orada kullanmasam, şey bozulmasın diye hani.

Dolayısıyla, bu faiz meselesinin, faizlerden daha fazla vergi alınması meselesini -bakın bunu bir muhalefet partisi milletvekili olarak söylüyorum arkadaşlar- ya bunu düşünelim. Orada da seçmen var, ben bunun farkındayım yani, ne söylediğimin farkındayım ama devletin paraya ihtiyacı varsa buraların üzerine gitmemiz lazım. Üst gelir grubunun üzere gitmemiz gerekirken bunların üzerine bu anlamda gidilmiyor.

Şimdi, bir de ikinci boyutu var. Bu, işin vergi tarafı, daha sistematik bakmamız lazım işte şunlar olsun bunlar olsun diyoruz. Diğer taraftan da harcamaların mutlaka gözden geçirilmesi lazım. Bakın, açın yıllık programları, kalkınma planlarını, orta vadeli programları en az 30 defa yazılıdır. Harcama programları gözden geçirilecek, öncelediğimiz harcama programlarına son verilecek, verimsizliklerin üzerine gidecek diye bu çalışmalar hiç yapılmadı arkadaşlar. Yani, çalışma yapılsa da bunu siyasi iktidar bir şekilde kabul etmedi. Siyasi iktidar hem kendi dokümanını yazıyor fakat bu çalışmalar yapılmıyor. Harcama tarafına bu şekilde bakılması lazım. Devletin özellikle harcamalarında ciddi tasarruf alanları vardır, bu alanların üzerine gidilmesi lazım.

Vaktim çok azaldığı için yani daha doğrusu istismar etmemek için kısa tutuyorum.

Bir de şu borçlanma. Borçlanma da şimdi ayrı bir şey, yani ne gelir ne harcama ama aşırı yük geliyor. İşte, bir dolar kurdaki artışın yükünü söyledik ama onun dışında başka meseleler var. Bakın, Türkiye, 2018 yılının Temmuz ayında yani partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmeden önce sabit... Şimdi, bizim stokumuz -Sayın Başkan, biliyorsunuz siz- şu parametrelerden etkileniyor: Devletin bir borcu var değil mi? Ne kadar borcumuz var? Merkez için söylüyorum, 1,9 trilyon lira. Şimdi burada etkilenen parametre... Kimisi sabit, hiçbir şeyden etkilenmiyor; borçlanmışsınız, neyse onu şey yapıyorsunuz bir faizle ama bir kısmı TÜFE'den etkileniyor, bir kısmı kurdan etkileniyor çünkü kura endeksli. Dövizle borçlandı bu ülke. Bakın, 2002'de unuttuğu şeyle 2018'de Sayın Berat Albayrak'la karşılaştı. Eylem planı içinde "Onu kaldıracacağız." diyor, günaydın! 135 katrilyon lira arkadaşlar, Berat Albayrak'ın o dönemdeki yanlış borçlanmasının bu ülkeye maliyeti. İşte "kaynak" diyorsunuz, alın size kaynak. Bu yanlışlar, faturamızı bu kadar yükseltti.

Şimdi, bakıyorsun, daha iki yıl önce bu sabitlerin toplam içerisindeki payı yüzde 40'mış, şu anda yüzde 22'ye düştü. Öyle bir borç stokumuz var ki Sayın Başkanım yani tamamen kendi dışımızda ve yönetemediğimiz parametrelere bağlı bir borç stokumuz var. Şakır şakır şakır borcumuz artıyor; kur artıyor, borcumuz artıyor; faiz artıyor, borcumuz artıyor; altın fiyatı artıyor, borcumuz artıyor. Şimdi, Türkiye bunları unutmuştu, böyle bir şey yoktu yani sabite bağlamıştı ve o riskleri almıyordu. Döviz gelirimiz yok, döviz riskiniz var, döviz riskini üstlenmiş ve buradan ciddi maliyet geliyor arkadaşlar. Yani gelir tarafı bir tarafta, orayı iyi yapmamız lazım, harcamayı iyi yapmamız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, artık bir toparlarsak, lütfen...

ERHAN USTA (Samsun) – Tamam. Çok teşekkür ediyorum.

Finansmanda da daha sağlıklı, daha rasyonel bir finansmanla gitmemiz lazım ki ülkenin maliyetini düşürelim.

Bizim önergelerimiz de olacak buna ilişkin. Çok kısa onu da ifade edeyim. Yani 1'inci önergede bu maddenin çıkartılmasını talep ediyoruz. Yeni madde olarak da bunun sadece Bankacılık Kanunu'na tabi bankalar yani yatırım bankaları, normal mevduat bankaları ve katılım bankalarında yüzde 25 artırılın ve bu da 2022 vergileme döneminden başlasın ve sürekli bir madde olsun, şeklinde önergemiz var. Önergede onu ifade ettik.

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz, sağ olun.

Abdüllatif Bey, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Teşekkür ediyorum.

Biliyorsunuz, Kurumlar Vergisi Kanunu vergi külliyatı içerisinde temel kanunlardan biridir ve kurumlar vergisi de Türkiye'nin en bilinen temel vergilerinden biridir. Böylesine temel bir vergide vergi oranının sık sık değiştirilmesi, bir kere, yanlıştır. Neden yanlıştır? “Kurumlar” dediğimiz, ülkenin ekonomisinde önemli olan birtakım yapılardır. Bunların üretim, yatırım, ihracat vesaire gibi kararlarını düzgün vermeleri için önlerini görmeleri lazım. Eğer siz ekonomik birimleri şaşırtırsanız, ikide bir sürpriz yaparak karşısına çıkarsanız iş göremez hâle getirirsiniz. Devletin görevi piyasayı zora sokmak değil, piyasadaki iş yapma iştiağını ortadan kaldırmak değil; öngörülebilir bir zemin hazırlamak, ona göre de hem gerçek kişilerin hem kurumların potansiyelini mümkün olduğunca maksimize etmeye çalışmaktır. Fakat maalesef yani “Tek parti iktidarları istikrarı ifade eder.” derler ama ben her alanda büyük bir istikrarsızlık görüyorum, her alanda. Yani bir bakıyorsunuz kur yükseliyor, bir bakıyorsunuz ertesi hafta düşüyor. Bazıları yükseliyor diye seviniyor, bazıları düşüyor diye seviniyor; bazıları yükseliyor diye korkuyor, bazıları düşüyor diye korkuyor. Yani bu kadar büyük oynaklığın olduğu yerde üretim, tasarruf kararlarını nasıl alacaksınız? Vergi oranları da öyle. Girişimci önünü görmek ister, önünü göremiyorsa... Bir yönetim var, bir iktidar var, arada bir sürpriz yapıp çok kolay oynanmaması gereken bir verginin oranında oynuyorsa o piyasanın akışını bozuyor demektir. Ya, daha bir sene olmadı, o zaman da vergi oranı herhâlde yüzde 25'ti, 20'ye düşürdünüz. Şimdi, yılı dolmadan tekrar 20'yi 25'e, bir sonraki sene de...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 22'ydi, bir sene önce.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yok canım!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kurumlar vergisi mi?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kurumlar vergisi.

ORHAN YEGİN (Ankara) – 33, 30, 20, 22...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – 18, 19 ve 2020'de yüzde 22'ydi. Üç yıllığına yüzde 22'ydi.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 22 uygulandı da kanundaki oran kaçtı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 20.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 20, duruyordu. Neyse, oynuyorsunuz, devamlı oynuyorsunuz. Yani şimdi, 2020 yılında başka bir oran, 2021 yılında başka bir oran, 2022 yılında başka bir oran, 2019'da zaten başka bir oran vardı. Bunun bir mantığı var mı ya? Son dört sene peş peşe kurumlar vergisi oranı değişiyor. Her sene kurumlar vergisi oranı değişir mi? Ben, ömrümde duymadım, görmedim. Yani bu sizin teklif getiriş biçiminde de sorun olduğunu gösteriyor zaten. Ne değişti? Değişen bir şey de görmüyorum. 2019'da ne varsa, 2020'de de o var, 21'de de o var, 22'de de ne olacağı belli değil zaten. Niye 2022'de 23 de, 2021'de 25 veya 2020'de niye 20? Bunun bir mantığı yok. Bunun felsefesi neyse bana bir açıklayın. Niye yıllara göre bu oranlar farklı? “Aman, ben, işte, bütçe dengelerimi bu oranlarla oynayarak sağlayacağım.” diyorsanız, sağlayamazsınız; böyle, ikide bir oynarsanız vergi tahsilatı düşer. Yani oran artırmakla tahsil ettiğin vergi miktarının arttığını, bire bir bir ilişki olduğunu söyleyebilmek mümkün mü? Değil bence, onun için, yani bu düzenlemede yanlışlık var.

İkincisi: İlgili TÜRMOB'dan arkadaş anlatıyordu içeri girerken dinlemedim ama ya bir kere, vergiyi doğuran olay ortaya çıkmış. Ticaret yapıyor veya şirketler ticaret yapıyor, üretim yapıyor, mal alıyor, mal satıyor, kâr limiti belirliyor veya işletmenin kârlılık hesabını yaparken de o yılın kazancından ödeyeceği vergi miktarını, oranını belirlemiş; belki fiyatlarını bile ona göre belirliyor. Siz dört ay sonra

diyorsunuz ki: “İşte, her ne kadar dört aylık dönem girmişse de biz bunun oranıyla, verginin oranıyla oynayacağız.” Olmaz, üstelik de “peşin vergi” diye bir şey var, oradan da bir problem var. Yani bana kalırsa, bakın, bu maddeyi de çekin. Üst üste konuştuğumuz maddelerin memlekete bir hayrı yok. Memlekete, ülkenin ekonomisine sürekli zarar veren maddeler peş peşe geliyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – “Yeter.” mi diyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreyi geçtik, bu saatte epeyce söz isteyenler de var.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama bir şey anlatıyorum, bakın, bunun ne kadar problemli olduğunu da söylemek zorundayım. Yani söyleyeyim mi, söylemeyeyim mi diye tereddüt ediyordum, söyleyeyim: Bu oranlarla oynamanın altında özel gerekçeler de olabilir. Ben Hükûmetteyken yaşadık ya; TELEKOM ihale edildi, ihale bittikten, birine verdikten, Özelleştirme Yüksek Kurulu onayladıktan sonra verginin oranını çok anlamlı bir miktarda değiştirdiler, 30’dan...

ERHAN USTA (Samsun) – 300 trilyon lira cebine koydu, 300 trilyon lira; o zamanın parasıyla, yüzde 10 düşüşle.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet.

Sadece ve sadece özelleştirmeden dolayı bir kuruma, bir yabancı şirkete üstelik, para kazandırmak için kurumlar vergisi oranını düşürdüler, önceden de ilan etmedikleri için o özelleştirmeye, o oranın indirileceğini bilerek girdi ve aldı Oger, TELEKOM’u. Bu yapıldı, geçmişte oldu; sonunda ne oldu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sadece o şirket mi cebine koydu? Vergi indiriminden başkası faydalanmadı mı?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – TELEKOM, Türkiye’nin vergi rekortmenlerinden biriydi. Bakın, TELEKOM çok ilginç bir şey arkadaşlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Bunu bari savunmayın ya! Yaşanmış, gözümüzle gördüğümüz bir olay bu.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, Allah aşkına ya, Allah aşkına ya! Bu kadar büyük bir özelleştirme...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama Sayın Usta, resmen suçluyorsunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Açıkça suçluyorum, açıkça suçluyorum!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Olur mu öyle şey ya? Ya, neye dayanarak suçluyorsunuz?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, Uğur...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi de vergi yükseltiyoruz, şimdi hangi şirketin üstüne...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Kardeşim, o Hükûmette ben vardım, ben bildiğim şeyi anlatıyorum size, bildiğim şeyi anlatıyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Ya, Uğur Bey, yapmayın ya.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, o hükûmette ben de vardım. Arkadaş, ben de vardım, olduğum hükûmetteki bir şeyi anlatıyorum sana.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanım, teknik konuşmanız çok güzel, faydalıyoruz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama bilmemiz lazım.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ama son cümlede bunu söylemek çok...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bilmemiz lazım, vergi rekortmeniydi TELEKOM.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, tamamlayabilirsek çok memnun olurum. Çok sayıda arkadaşımız söz istemiş durumda.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bakanım, sizin çıkıp basına açıklama yapmanızı beklerdik.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Açıklama yaptım kardeşim. Bak, ben sana göstereyim yaptığım açıklamayı şeyden sonra. “Türkiye’yi Arjantin’e çevireceksiniz.” dedim TELEKOM’u ihale ettikleri zaman.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yapmayın ya, Sayın Bakanım, saat gecenin ikisi oldu, gerek yok yani.

CAVİT ARI (Antalya) – Doğruları söylemeyelim mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz Sayın Şener, fikirlerinizi ifade ettiniz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – 2018’de Türkiye’den kullandığı kredilerle Öger geldi, TELEKOM’u aldı; vergi rekortmeni olan bir kuruluşun 2018’e kadar kârlarının yüzde 90’ını transfer etti kendi ülkesine; sonunda altyapısını geliştirerek devredecekti, hiçbir altyapı masrafı yapmadı, 2018’de de “Ben iflas ettim, zarar ettim.” diye çekti gitti, tam –geçen sene hesaplamıştım- 36 milyar zarar devrederek gitti Türkiye’ye.

Şimdi de Varlık Fonuna girdi TELEKOM. 6 ikramiye alıyor yönetim kurulu üyeleri.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Şener, bambaşka bir konuya girdik. Yani, şimdi, çok sayıda... 2 katına çıktı neredeyse konuşma süreniz, çok sayıda talepte bulunan var.

Teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sorun yok, bekleriz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani bu özel ayarlamalar var. Yani bu ikide bir her yıl vergi oranı artıyorsa burada adamına göre oran belirleniyor demektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Beklerseniz benim için sorun yok.

Buyurun, devam edelim.

Evet, devam edebilirsiniz, arkadaşlar “Bekleriz.” diyorlar.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yok, vazgeçtim, şimdi sizinle de kavga etmeyelim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ederiz.

Cavit Arı Bey, kısa tutmanızı rica ediyorum, tekrardan mümkün mertebe kaçınarak.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Tekrardan kaçınmak adına, söylenmişlerin tasdikini ben bir ifade edeyim: Sayın Abdüllatif Bey’in söylemiş olduğu konular, doğru konulardır, yaşanmış, hepimizin gözünün önünde gerçekleşmiş konulardır. Bu doğru konuları söylemenin de saati yoktur, yani 01.57 de olsa bu doğrular, burada konuşulması gereken konulardır.

Onun ötesinde... 16 maddelik bir düzenleme getirdi Nilgün Hanım, sağ olsun ama bu 16 maddenin 16’sı da ayrı tartışma konusu olan konular, kendisine ağır yük verilmiş, gerçekten getirdiği bu, kendisine hazırlık amacıyla yüklenilmiş olan bu maddeler ayrı ayrı sorun teşkil eden ve bundan sonra yasalaştığında da sorun yaşanmasına sebebiyet verecek olan konular olduğunu görüyoruz. Ağır bir yük altında görev yapmış ve hazırlık yapmış, anlaşılıyor.

Bunun ötesinde... Nilgün Hanım da bu maddeyi sunarken özellikle benim dikkatimi çeken husus, AK PARTİ’nin genel anlayışını sergiledi yani o da şu: Eğer ülkede bir olumsuzluk varsa mutlaka onun bir gerekçesi vardır; burada da oranların bu şekilde yükseltilmesinin gerekçesini pandemi koşullarına bağladı ama ülkede iyi bir şey varsa da mutlaka o, kendilerinin iktidar olarak başarısıdır, başka hiçbir şey aramaya gerek yok. Ama ben değerlendirme yaparken 2002’ye gidilmesi yerine iki sene önceye

gidilmesi gerektiğini hatırlatmak istiyorum kendilerine; 2002’de yüzde 33’müş, onu konuşacağınıza iki sene önceki orandan bugünlere niye geldik? Onu konuşursanız ve o konu üzerinde düşünürseniz daha doğru yaparsınız diye söylüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim

Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında çok kısa konuşacaktım, yine öyle yapacağım.

Şimdi, bu maddeye baktığımda ben ilk soru –hepinizde olduğu gibi- neden? Yani, gerekçesine bakıyorum; sorunun yanıtı yok, şeyin özeti var; maddedeki yapılan değişikliğin cümlesi, paragraf biraz kısaltılmış, 6 satırdan 3 satıra indirilmiş. Yani, neden? Tabii, Sayın Ök konuşmasında bunun nedenini açıklamaya çalıştı ama buraya yazmaya çekiniliyor herhâlde. Yani, neden? “Kasada para kalmadı, paraya ihtiyacımız var.” Şimdi, tabii, bu, bir siyasi tercih. Amaç, gelir adaletsizliğini ortadan kaldırmak mı ya da vergilendirmede adil bir düzeni getirmek mi yoksa dediğim gibi paraya ihtiyacımız var, kasada para kalmadı, biraz daha kurumlar vergisi üzerinden bir para mı almak, sağlamak?

Şimdi, şunu ben merak ediyorum aslında, bunu görmek de istiyorum: Gelir beklentisi nedir? Bu yüzde 5’lik artış sonucu kasaya ne kadar bir kazanç, bir artı gelir gelecek? Vergi gelirlerinde doğrudan ve dolaylı vergi gelirleri arasındaki orantı nasıl değişecek, bunun rakamsal bir karşılığı var mı elinizde? Şimdi, eğer gelir adaletsizliğini ortadan kaldırmaya yönelik bir çabaysa ki böyle olmadığını zaten görüyoruz, 7 milyona yakın asgari ücretli var bu ülkede. 3.577 lira brüt asgari ücret, net 2.825 lira. 752 lira, asgari ücretin yaklaşık yüzde 21’e yakın kısmı; SGK primi, gelir ve damga vergisi, İşsizlik Sigortası Fonu’na işçi payı olarak 752 lira kesiliyor. Gelin, asgari ücretten de bu vergiyi kaldırın, kesintileri kaldırın, net olarak verin; o zaman belki bu vergilendirmede adaleti, gelirden adaleti sağlayacak düzeni oluşturmuş olursunuz.

Şunu tekrar söylüyorum, son cümlem: Maddelerdeki kanun tekliflerinde çok rica ediyorum -Sayın Ök, duymuyorsunuz ama- dinleyen vekil arkadaşarımdan, getirdiğiniz kanun tekliflerinin gerekçesi “Neden?” sorusunun yanıtı olsun. Kanun teklifindeki maddenin bir özeti değil, “Neden?” sorusuna biz orada yanıt bulalım. Etki analizini de mutlaka görmek istiyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu teklifinize hepimiz katılıyoruz. Bürokrasinin özellikle bu konuda daha fazla çalışması, bilgilendirmesi gerekir diye ben de düşünüyorum doğrusu.

Emine Hanım, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Evet, değerli arkadaşlar, gecenin bu ilerleyen saatinde vergi politikalarını konuşuyoruz. Şimdi, mümkün olduğunca kısa tutmaya çalışacağım Başkanım, önce onu baştan belirteyim.

Şimdi, tabii, vergi oranlarında bir artırıma gidiyoruz. Yüzde 20’ye indirilmiş olan oran; 2021 yılı için yüzde 25, 2022 yılı için yüzde 23 olarak belirleniyor bu teklifte. Şimdi, tabii, vergi politikalarının ekonomi ve maliye politikalarıyla uyum içerisinde olması gerekiyor, öyle değil mi değerli arkadaşlar? Ama burada, bu getirilen maddeyle ortada bir vergi politikasızlığı olduğunu görüyoruz aslında. Bu vergi politikasızlığının sebebinin de aslında ekonomi ve maliye politikalarında da maalesef bir politikasızlık yürütüldüğünü görerek bu yorumu yapabiliriz. Yani ülkede ekonomi ve maliye politikalarıyla uyumlu

bir vergi politikası olması için önce bir ekonomi ve maliye politikası olması gerekir; şimdi bu da yok. E, o zaman böyle işte yapboz, iki ileri bir geri vergi oranlarının artırılması, azaltılması gibi konularla karşı karşıya kalıyoruz.

Ben eğer dinleneceksem konuşacağım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Arkadaşlar, hatibi dinleyelim lütfen.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Biz dinliyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz değil orası dinleyecek.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Evet, ülkemizin vergi politikasızlığımızdan bahsediyordum. Yine oradan devam edeyim.

Yapılan eleştirilere, söylenenlere katılıyorum, çok tekrara girmeyeceğim ama özellikle 2020 yılının dördüncü ayına gelmişken, firmalar tüm planlarını, projelerini, gelir gider oranlarını, her şeylerini yüzde 20 oranına göre yapmışken, tam yılın ortasına yaklaşmışken böyle bir oran değişikliği hakikaten anlaşılır gibi değil. Burada amaçlanan nedir, hakikaten onu bir anlamamız gerekiyor. Yani piyasanın işleyişinde bir tıkanmaya bile sebep olabilir böyle bir uygulama çünkü hakikaten zor bir dönemdeyiz, salgın dönemi tüm sektörlerde sıkıntı yaratmış durumda.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bütçe gelirlerimizin yaklaşık yüzde 75-80’ini vergiler oluşturuyor ve bizim için hakikaten önemli bir gelir kaynağı. Tahsilat oranlarına baktığımızda, 2020 yılında kurumlar vergisi tahsilat oranımızın yüzde 76,3; 2019’da yüzde 76,5 olduğunu görüyoruz, burada da 2020’de bir düşüş var.

2000’li yıllara geldiğimiz zaman, vergi tahsilat oranlarımızın yüzde 91 seviyelerinde olduğunu görüyoruz. Demek ki zaten tahsilat oranlarımızda ciddi oranda bir azalma olmuş. Şimdi, böyleyken, firmalar pandemi sürecinde bu kadar çeşitli sıkıntılarla boğuşurken bu kurumlar vergisindeki artışla daha fazla vergi tahsilatı yapacağımız mı öngörülüyor? Yani buradaki beklenti ne? Çok gerçekçi bir beklenti olarak görünmedi açıkçası bana çünkü vergi oranlarının artması, vergideki öngörülebilirliğin de önüne geçtiği için, şu anda böyle acil bir şekilde getirildiği için vergiden kaçınmalara da sebep olacaktır, hazır, zaten tahsil edilecek olan vergilerin daha da düşmesine sebep olacaktır. Yani bu kanun teklifinin uygulamasının çıktılarının beklenenin tam tersinde olma ihtimali çok yüksek. O yüzden alelacele bu şekilde bir uygulama yapılmamasını öneriyorum. Bu teklifin, kanun teklifinden çıkarılmasını, yeniden gözden geçirilmesini, yeniden düzenlenmesini öneriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun.

Selin Hanım, buyurun lütfen.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Geçici yüzde 22’yi mi konuşacağız, bugün kanundaki yüzde 20’yi mi, yoksa gelecek sene için düşündüğümüz yüzde 25’i mi, yoksa iki sene sonraki yüzde 23’ü mü? Hangi vergi oranı, Türkiye için optimal ve doğru vergi oranı? Buna dair bir hesaplama yapılmadan buraya getirilen her tür teklif esasında günü kurtarmaya odaklı bir ekonomi politikasının en somut yansıması. Ya, vergiler sadece kasaya para doldurma aracı değildir. Vergiler esasında en önemli adalet mekanizmasını sağlayan araçtır. Dolayısıyla, kasaya para koyduğu kadar adaleti sağlamak yönünde de yeniden dağılımı tesis etmek için de kullanılan bir araçtır. O yüzden böyle “Bugün ihtiyacım var, şimdi 25 yapayım, gelecek sene 23’e indiririm, ondan sonrası Allah kerim.” diyerek ekonomi politikası yapılmaz, hele hele kurumlar vergisi

hiç yapılmaz çünkü kurumlar vergisinden etkilenenler olan kesim, istihdam yaratmasını beklediğimiz, üretim yaratmasını beklediğimiz, sizin cafaçılı ekonomi reform paketleri içerisinde kullandığınız kelimelere etki edecek olan adımları atacak yatırımcı açısından öngörü oluşturma ihtiyacını karşılayan bir veridir.

Şimdi, cebinizde biraz para olsa, bir fabrika kurmak konusunda bir tereddüdünüz olsa önümüzdeki beş yılda karşılığını alacağınız bir yatırımı yapar mısınız bugün? Bırakın beş yıl sonraki vergi oranını, daha biz bu sene içerisindeki vergi oranının değişip değişmeyeceğini bilmiyoruz sene başlarken. Şimdi, Türkiye'nin yaşıyor olduğu krizin temelinde öngörülemeslik var artık, keyflik var çünkü. Bir gece yarısı Merkez Bankası Başkanı değişiyor, bir gece yarısı verginin artması gerektiğine kanaat getiriliyor, hızlıca bir torba yasa hazırlanıyor, "Bu sene 25 yaparız, sonra 23'e düşürürüz." diyor. Ya, bu, öngörüü tamamen ortadan kaldıran ve bugün içinde bulunduğumuz krizi doğuran temel sebebin zaten ortaya çıkardığı bir sonuç. Bunda ısrar ettiğimiz sürece bu kriz devam eder, dolayısıyla da bu madde hiçbir işe yaramaz. Onun için bunu detaylı tartışmayı önemsiyorum.

İkinci meselemiz şu: Yani bu verginin insidansının ne olacağını bilmiyorum ben, bilmek istiyorum kime gelecek yükü. Sonuçta bu vergi geldiği için kurumlar vergisini üstlenenler ücretlere mi yansıtacak acaba, acaba istihdam kararlarına mı yansıtacaklar? Bu açıdan, optimal dediğimiz yani adaleti sağlayacak olan, toplumsal barışı da tesis edecek olan, sosyal adaleti de sağlayacak olan vergi oranının ne olduğunu bilmemiz için burada vergi esnekliğini hesaplamış olmanız gerekiyor, bizimle paylaşmış olmanız gerekiyor, insidansını da bize anlatmış olmanız gerekiyor. Ya, etki analizleri budur zaten. Ne kazanacağımızı bilmiyoruz, diyor ki "Kazanç olmayan yerden zaten vergi almayacağız." Peki, bu vergiyi niye getirdiniz diye soruyoruz, "Pandemi var." diyorsunuz. Niye o zaman pandemide kazançların azalacağını öngörüyorsunuz ama vergiyi arttırarak daha çok vergi toplayabileceğinizi düşünüyorsunuz? Ya, kendi içerisinde zaten tutarsız. Hakikaten insan bunu tartışırken neresinden tutacağını bilemiyor.

Şimdi, bir nokta daha var: Bütün dünya, vergide adalet meselesini tartışıyor. OECD uzun süredir vergi cennetlerine kaçış olduğu için -çok uluslu büyük şirketlerin- bu vergi cennetlerine kaçıştan kaynaklı ortaya çıkan adaletsizliği gidermek için bir yeni küresel vergi düzeni için çalışmalarını yürütüyor, o çalışmalar hızlandı. Ben Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde bu konuda bir raportörlük yürütüyorum, gelecek hafta Komisyonumuzda görülecek rapor ve bu çok uluslu büyük şirketler için vergi cennetlerine kaçmayı engelleyecek şekilde bir küresel minimum vergi düzeyi tartışılıyor. Yani diyor ki büyük şirketlere ve rant peşinde koşanlara: "Vergiye yüksek tatalım, cennetlere kaçmayı engelleyelim çünkü vergide adaletsizlik yaratıyor, bu da sosyal adaletsizlik yaratıyor." Eğer kaynak arıyorsanız Türkiye'deki rantçıların vergi cennetlerine kaçırıldığı paralardan vergi toplayabilmek için vergi cenneti listesini yayınlarsınız. Yani dışarıya bakıp "Orada vergiyi artırıyorlar." dediğiniz her ülke, esasında bunun adalet boyutunu tartışıyor. Buyurun, vergi cennetleri listesini yayınlayalım, zaten yükümlülüğü bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Tamamlıyorum.

Bu yükümlülük yerine getirilse kurumlar vergisini şimdi 5 puan, yarın 2 puan, sonra 1,5 puan değiştirme ihtiyacı da ortadan kalkar, ondan sonra hakkıyla tartışırız optimal kurumlar vergisi ne olmalı diye, bunu tartışmıyoruz. Niye? Çünkü hesap yok, kitap yok, öngörülebilirlik yok, bir gün yüzde 15'e alkış tutuluyor, üç ay geçiyor, yüzde 25'e alkış tutuluyor. Ekonomi politikası böyle yapıldığı sürece bu ülke krizden başını kaldıramaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Garo Bey...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yalnızca bir tespitte bulunmak istiyorum Sayın Başkan: 2021 için yüzde 25 olacak bu madde kabul edilirse, 2022 için yüzde 23 olacak, 2023'te tekrar yüzde 20'ye düşecek yani bunu da kayda geçirelim. 2023 ve sonrası için tekrar –geçici madde olduğu için- yüzde 20'ye düşmüş olacak arkadaşlar.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O zaman bakacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bu zaten üç yıl sürmez de şu andaki öngördüğü bu maddenin...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Pandemi sürecinden geçtiğimiz belli ya sanki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kanundaki oran değişmiyor, iki yıllık bir ayarlama yapıyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dinamik bir süreçten geçiyoruz, dinamik sürece göre de hareket ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, Uğur Bey, geçen sene pandemi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şimdi, oturduk, canımız sıkıldı, “Hadi, yüzde 25 yapalım.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Uğur Bey... Uğur Bey...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Öyle bir hava oluşturunuz ki sanki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ee, geçen sene pandemi yok muydu ya Uğur Bey, geçen sene?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yeni başlamıştı daha, yeni başlamıştı daha.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olur mu ya? Daha beş ay önce pandemi cayır cayır vardı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, siz sorunuzu sorun lütfen, sorunuzu sorun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Beyannameyi kaldırıyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kayıtlara geçirmiş oldunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Küçük esnaftan vergiyi kaldırıyoruz, bunları da söyleyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey... Uğur Bey...

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Başkanım, bu konuda bir nokta ekleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha görüşeceğimiz maddeler, önergeler var, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Böyle bir...

ERHAN USTA (Samsun) – Ağabey 22 Ekim tarihinde...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, Erhan Bey...

ERHAN USTA (Samsun) – Ağabey, 22 Ekimde, çok affedersiniz, 22 Ekimde yüzde 15'e düşürdünüz ya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, ifade ettiniz fikirlerinizi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Düşürmedik ya, nerede düşürdük?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, tamamlar mısınız lütfen?

ERHAN USTA (Samsun) – Martta çıktı, yedi ay sonra.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Hayır ama... (AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, lütfen.

Tamam, söylediniz, fikrinizi ifade ettiniz.

Teşekkür ederiz.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Sayın Başkanım, bir cümle ekleyebilir miyim bu noktayla ilgili?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

SELİN SAYEK BÖKE (İzmir) – Şimdi, geçici yapınca bu maddede, büyük şirketlerle küçük şirketler arasındaki adaletsizlik derinleşiyor. Çünkü büyük şirketlerin vergi planlaması yapması – yani hukuk içerisinde, kurallar içerisinde- vergi planlaması yapma imkânı daha yüksek. Dolayısıyla “Gelecek sene artırıyoruz, sonra düşürüyoruz.” dediği zaman muhtemeldir ki büyük şirketler bir vergi planlamasıyla bu sene yerine vergiyi kaydırmayı seçeceklerdir. Oysaki küçük şirketlerin bu imkânları daha az olacaktır. Dolayısıyla bir adalet arıyorsak burada da bir sıkıntı olduğu gerçeğinden hareket etmeliyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Şimdi, Bakan Yardımcımıza...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öncelikle isterseniz Ayşe Hanım’dan başlayalım, sonra Bakan Yardımcımız, sonra Nilgün Hanım’a söz verelim.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk söyleyin.

Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok değerli milletvekillerimiz, çok değerli bürokratlarımız, Sayın Bakanlarımız ve basın mensuplarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, burada, daha önceki Bakanımız Abdülatif Şener Bey’in o güne ait olayları anlatması, belki kendisi biliyor ama yani herkes o olaya şahit değil ama şimdi, sanki bir firma için biz vergiyi indirmişiz gibi bir algı yarattınız. Yani o dönemde, Türkiye’de diyelim ki kurumlar vergisi sade bir firma için değil, yatırımın artırılması için tüm firmalar için, kurulacak olan tüm firmalar için yapılmadı mı bu? Yüzde 30’dan yüzde 20’ye indirilmedi mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar aynı tartışmaya başlamayalım.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Daha önceki vergi oranları, vergi tavanı yüzde 45’ten 35’e, tabanı da yüzde 20’den yüzde 15’e indirilmedi mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli Vekilim...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, hayır, şunu söylemek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anlaşıldı söyledığınız.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu vergi oranını biz indirirken problem olmuyor, çıkarınca da diğer taraftan, şimdi, buradan, en çok kim zarar görecektir diyorsunuz? Hep dilinize doluyorsunuz ya, işte 5 firma, 5 firma, belki de buradan en çok zarar görecektir onlar. Niye burada, siz onların yanında mısınız da bağırıyorsunuz yani?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onların kârlarının hangi yıla denk düştüğünü...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi Ayşe Hanım’a öncelikle bir söz vereyim -özellikle şey çok gündeme geldi- veya Gelir İdaresi Başkanımız, hanginiz cevap verecekseniz. Şu dönemsellik meselesi hani ilk çeyrek meselesi filan onlara bir cevap verirsiniz memnun oluruz.

Bekir Bey, siz buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Sayın Başkanım, bu dönemsellikle alakalı zaten yürürlük maddesinde de bir düzenleme olacak açıklığa kavuşturulması bakımından. Aslında bizce belki ona da gerek olmayabilir ama şimdi nisan ayında olduğumuz için Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu geçmiş dönemli kararlarda daha çok vergilendirme dönemi geçtikten sonra bir düzenleme yapılırsa, tabii, geriye yürütür mantığından hareketle genelde bu tip düzenlemeler iptal ediliyor. Dolayısıyla, biz de şimdi zaten kurumlar vergisinin tamamı açısından baktığımızda on iki aylık bir dönemde kurumlar vergisi...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu şekliyle kanunlaşırsa uygulama nasıl olacak? Bunu böyle sarıh bir şekilde anlatın lütfen.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Şimdi, kurumlar vergisi, biliyorsunuz önce yıl içerisinde üçer aylık dönemlerde -3, 6, 9, 12 diye gelir- geçici vergi alınıyor, daha sonra da nisan ayında on iki aya ilişkin bir beyanname verilerek kurumlar vergisi tahakkuk ettiriliyor. Şimdi ocak, şubat, mart ayı üç aylık dönem geçtiği için bununla ilgili beyanname Mayısın 17’sine kadar verilebiliyor, şu anda da verilebilir. Onun için bu dönemle ilgili olarak Mayısın 17’sine kadar verilecek beyannamelerde yüzde 20 olarak uygulanacak ama daha sonra altı aylık beyanname Ağustosun 17’sinde verilecek, orada yüzde 25 uygulanmaya başlayacak. Kasımda da öyle, daha doğrusu 2022 Nisanında da on iki aya ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi verilirken yüzde 25 olarak uygulanacak, o şekilde düzenlememizin sonucu var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, peki.

Varsa diğer sorulara cevap verin.

ERHAN USTA (Samsun) – Şu andaki yazılı hâliyle bu mu diyorsunuz, yoksa yürürlük maddesinde filan değişiklik yaparak mı olacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Normalde bu deniyor ama daha garanti etmek için yürürlük maddesine de bir şey konacak.

ERHAN USTA (Samsun) – “2021 yılı değerlendirmeleri” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yine, yürürlük maddesinde de bir şeyler yapılabilir.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Geçici vergiyle alakalı tartışmanın çıkabileceğini biz de kendimiz değerlendirdiğimiz için onu açık açık 1 Temmuzdan itibaren...

ERHAN USTA (Samsun) – Bu hâliyle bu dediğiniz olmadı ama diyelim ki yürürlük maddesine gelen birtakım düzenlemeye olabilir belki.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, o yapılacak, planlanıyor. Tamam.

Başka soru var mıydı? Yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Bin mükellef?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bin mükellefin payını biliyor muyuz?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Tam, motamot şu rakamdır diye belki bir şey söyleyemeyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tahmininiz var mı?

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yarısı diyebiliriz Sayın Başkan ama dünyanın bütün ülkelerinde ilk bin mükellef...

ERHAN USTA (Samsun) – Adaletsizliği tartışmıyoruz, hayır, şeyi soruyorum. Çok daha yüksek diye duydum.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yo, yo yani ilk bin mükellef.

ERHAN USTA (Samsun) – Net rakam söyleyemem ama.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – Yo, yo, o kadar değil.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tahmini olarak yarısı civarında diye bir cevap veriliyor, evet.

GELİR İDARESİ BAŞKANI BEKİR BAYRAKDAR – O değişiyor, bazen yüzde 55 oluyor, bazen yüzde 48 oluyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, şimdi Bakan Yardımcımızın herhangi bir söyleyeceği bir şey var mı? Yok.

Nilgün Hanım, sizin? Yok.

O zaman bir adet önergemiz vardır.

Önergemizi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 14'üncü maddesinin tekliften çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, buyurun Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok kısa Sayın Başkanım yani kayıtlara girmesi açısından.

Bu maddenin bu hâliyle kanun metninden çıkarılmasını öneriyoruz ancak başka bir yeni madde... Artık, yeni madde herhâlde daha sonra gelecek, orada onun gerekçesini sunarım ama tamamen çıkarılsın değil oradaki önerimiz de şu, yani şunu önemiştir ben: Biz kurumsallaşmayı teşvik etmeye çalışıyoruz, diyoruz ki: Firmalarımızın profesyonel yöneticisi olsun, kurumsallaşsın. “Gelir vergisi mükelleflerinden ziyade bir üst oran kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilsin” diye söylerken sanki bütün kurumlar vergisi mükelleflerine geliri çok yüksek olan kesimlermiş gibi bakmayalım. Küçük firmalarımızı veya reel sektör firmalarımızı korumamız lazım. Burada farklı bir şeye gitmekte fayda var diye düşünüyorum ben yani bir farklılaştırma yapalım. Madem devletin gelir ihtiyacı var, tamam ona da saygı duyuyoruz. O yüzden öbür tarafta önergemde gerekçelerimi söyleyeceğim ama burada alternatifler ne olabilir? Denilebilir ki: İşte, bankacılık kesimi için belli sektöre... Çünkü sektörel ayırım yapabiliyoruz kurumlar vergisinde. Orada artırırız çünkü “İyi kazandılar, çok kazandılar.” diyebiliriz. “Reel sektörü, ihracatçı firmaları zora sokmayalım” diyebiliriz veya küçük firmaları belli bir matrah eşiği alabiliriz. İşte -atıyorum, ne bileyim ben- 50 milyon liranın üzerinde matrahı olanlarda yüzde 25 uygulanan müterakki bir şey yapabiliriz, nihayetinde bu, gelir vergisinde var. Bu da dünyada tartışılan bir şey. O yüzden bu anlamda bunu çıkarırsınız, yoksa, tamamen çıkarılması şeklinde bir önerge değil. Önergemize destek bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 83 üncü maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinden kaynaklanan her türlü emanet ve alacaklar, hesap sahibinin yaptığı en son talep, işlem veya herhangi bir şekilde verdiği yazılı talimat tarihinden başlayarak on yıl içinde talep ve tahsil edilmemesi hâlinde YTM'ye emaneten devredilir. YTM'ye devredilen sermaye piyasası araçlarından doğan bedelsiz pay iktisabı ve kar payı alma hakkı dışındaki pay sahipliği hakları, bunların YTM tarafından hak sahiplerine iadesine kadar donar. Bu emanet ve alacakların devri, izlenmesi, bu emanet ve alacaklardan kaynaklanan hakların kullanımı ile başvuran hak sahiplerine iadesine ilişkin usul ve esaslar Kurulca belirlenir.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nilgün Hanım'a söz veriyorum.

Buyurun.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teklifimizde, 6362 sayılı Kanun'un 83'üncü maddesinin 4'üncü fıkrasında değişiklik yapıyoruz. Zaman aşımı nedeniyle Yatırımcı Tazmin Merkezlerine devredilen alacak ve emanetlerin hak sahiplerinin talepleri durumunda iade edilmesinin önünü açıyoruz. Mevcut durumda, yatırım hizmetleri ve faaliyetlerinden kaynaklanan her türlü emanet ve alacaklar hesap sahibinin yaptığı en son talep, işlem veya herhangi bir şekilde verdiği yazılı talimat tarihinden başlayarak on yıl içerisinde taleple tahsil edilmemesi durumunda Yatırımcı Tazmin Merkezine devrediliyordu. Bu devredilen tutar da YTM'nin geliri kaydediliyordu, iade edilemiyordu ama getirmiş olduğumuz düzenlemeyle bunun iadesinin önünü açıyoruz.

YTM, elinde kâr payını ve bedelsiz sermaye artırımını tutacak ve bedelli sermaye artırımına katılmayacak. Mesela, hisse senetleri var diyelim. Hisse senedinin mevcut durumunu tutacak, bedelsiz artırım olursa onları kabul edecek ama diyelim ki hisse senedinin bedelli artırım var, YTM bununla ilgili bedelliye katılmayacak.

Bunun ne gibi faydası var? Daha uygulanabilir ve güvenilebilir bir sermaye piyasasının önünü açıyor.

Etki analizi boyutunda baktığımıza göre de zaman aşımı uygulamasının yürürlüğe girmesinden sonraki dönemde toplamda yaklaşık 330 bin yatırımcıya ait 105 milyon TL'lik emanet ve alacak YTM'ye gelir kaydedilmiş durumda. Bunu yıllık ortalamaya aldığımızda da 43 bin yatırımcıya ait 15 milyonluk emanet ve alacak YTM'ye gelir kaydedilmiş durumda. Dolayısıyla, bunlardan da eğer hak sahipleri fark ettikleri durumda istediklerinde iade alabilecekler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Söz taleplerine bakıyorum.

Cavit Bey, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Bu düzenlemeyi yaparken amacınız neydi? Yani bu teklifi sunarken neyi amaçladınız? Yani şimdi, on yıllık bir zaman aşımı süresi var ve bu on yıllık zaman aşımı süresinin dolmuş olduğunu var sayıyoruz ve şimdi, bu yatırımların Yatırımcı Tazmin Merkezi tarafından sahibine iadesini onaylıyorsunuz yani kabul ediyorsunuz bir anlamda. Şimdi, bu ihtiyaç nereden ortaya çıktı, ben onu merak ediyorum. Birilerinin bir yerlerde parası mı kaldı acaba, onu bir sormak lazım. Siz

kurumlar vergisini artırıp işçinin hakkı olan paranın nasıl kısılacağına dair yol, yöntemler araştırırken, bulurken şimdi buradaki birtakım kalmış ve zaman aşımına uğramış paraların iadesine niye ihtiyaç duyduk, ben onu çok merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Garö Bey, buyurun.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Hemen bir sorum var. YTM temsilcisi burada mı acaba, bir yorum yapsa.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Burada.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Yani size de sorayım Nilgün Hanım. Şimdi, “Gelir kaydediliyor.” dediniz ama bunları sonuç olarak hisse senedi olarak tutuyor, değil mi YTM? Yani sonuçta gelir kaydedemiyor, bir yerde tutuyor yani emanette tutuyor gene o zaman. Yani diyelim ki benim Akbank hisse senedim var, unuttum, YTM’ye geçti. Şimdi, YTM bana Akbank hisse senedi olarak mı bana verecek?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – YTM’den hemen bir bilgi alalım isterseniz.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Yani sattı mı bunu, para olarak mı tutuyor, ne olarak tutuyor? Yani bence bu boyutu önemli yoksa gelir kaydetmiş olmaz o şekilde yani başka bir şekilde emanette gene tutmaya devam eder.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Şimdi artık emanetçi olacak yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hemen hızlıca bir cevap alalım YTM’den.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Şu ana kadar olanları ne yapacağız?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garö Bey, hemen bir cevap alalım.

Buyurun.

YTM TEMSİLCİSİ EYÜP KADIOĞLU – Mevcut uygulamada bize gelen emanetlerin içinde hisse senetleri de var. İzleyen ayın, izleyen yılın üçüncü ayının sonuna kadar borsada satıyoruz.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl geri vereceksiniz?

YTM TEMSİLCİSİ EYÜP KADIOĞLU – Satım bundan sonrası için geçerli.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geleceğe dönük geçerli, öyle mi?

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Geçmişe dönük...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Geçmişe yönelik demedi.

ERHAN USTA (Samsun) – O zaman 105 milyonu niye söylüyorsunuz? 105 milyon lirayı, önümüzde her şey var...

CAVİTARI (Antalya) – Zaman aşımını kaldırıyorsunuz, demek ki geçmişe doğru ödeme yapılacak.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bakan Yardımcımıza soralım, bunu.

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Bu nasıl olacak böyle ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – SPK’den de bir görüş alalım.

Buyurun...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Aynı yere...

GARÖ PAYLAN (Diyarbakır) – Nilgün Hanım, bak, gecenin bu saatinde olmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, dinleyelim lütfen.

SPK temsilcisi, buyurun.

SPK TEMSİLCİSİ YUSUF ZİYAEDDİN SÖNMEZ – 83’üncü maddenin dördüncü fıkrası, mevcut Kanun’da on sene boyunca hareketsiz kalan hesapların -bunlar yatırım hizmet faaliyetlerinden doğan hisse senetleri kalmış olabilir ya da nakit kalmış olabilir- Yatırımcı Tazmin Merkezine intikalini ama gelir olarak kaydını öngörüyor. Dolayısıyla Yatırımcı Tazmin Merkezi de bunları satıp gelir olarak kaydediyordu fakat on yıldan sonra, işte mirasın, bir şekilde sonradan yurt dışından gelmiş hesabının olduğunu öğrenmiş bu tür taleplerle karşılaşıyoruz. Bu tür taleplerde aslında mülkiyet hakkının özüne de uygun değil, aykırı yani neticede...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu reform programında da bir madde değil mi zaten?

SPK TEMSİLCİSİ YUSUF ZİYAEDDİN SÖNMEZ – Evet, bu da bu şekilde açıklanmıştı.

Şimdi yeni kurmak istediğimiz düzende bundan sonra hisse senedi olarak emanet yani tevdi alsın, hisse senedi olarak tutsun çünkü talepler özellikle yanlış hesaplamalar nedeniyle on yılın yanlış hesaplandığı, aslında bir hareket olduğu hâlde bankalar tarafından intikal edilen senetlerde talep olduğunda nakit olarak ödüyordu Yatırımcı Tazmin Merkezi yani on yılı yanlış hesaplamış banka ya da aslında bir hareket var ama buna rağmen intikal etmiş, adam başvurduğu zaman nakit alıyordu Yatırımcı Tazmin Merkezi bunu sattığı için ama bize gelen talepler hep “Ben bunu senet bazlı burada senet istiyorum, benim mülkiyet hakkım.” şeklinde olduğu için...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Anladım, tazmin yöntemi değişmiş olacak.

SPK TEMSİLCİSİ YUSUF ZİYAEDDİN SÖNMEZ – Evet, tazmin yöntemini değiştirmenin daha mülkiyet hakkının özüne uygun olacağı kanaati...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl tazmin edilecek, hisse senedi alıp mı verilecek?

SPK TEMSİLCİSİ YUSUF ZİYAEDDİN SÖNMEZ – Şimdi şöyle olacak efendim: İsterseniz operasyon olarak Eyüp Bey anlatsın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye, buyurun.

YTM TEMSİLCİSİ EYÜP KADIOĞLU – Efendim şöyle: Yeni sistemde emanetçi olarak saklayacağız, müşterinin kendi hesabında saklayacağız, müşteri talep ederse başvurursa aynen iade edeceğiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başvurmazsa...

YTM TEMSİLCİSİ EYÜP KADIOĞLU – Başvurmazsa sonsuza kadar orada kalacak şu anki düzenlemede.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Sonsuza kadar orada kalacak.” Ya böyle bir şey olabilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, peki, teşekkür ediyorum.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, şimdi, Nilgün Hanım konulara iyi çalışmıştı ama bu konuda biraz problem oldu. Bir bakmamız lazım yani burada şunu yapalım bence: Bir defa geçmişten gelenleri, geçmiş bir kenara bırakalım, geçmiş tazmin etme gibi bir şey olmasın. Bundan sonra yani bu kanun yürürlüğe girdikten sonra, tamam bu on yılda sistemi de değiştirelim veya hazineye devretmeyelim veya YTM’ye onu yapalım ama geçmişten birisi benim on yıl önce bir hikâyem vardı, yirmi yıl önce böyle bir şey olduydu, hadi kanun çıktı bize versin, filan yani geriye yürütmeyelim, onu

nasıl ifade edebiliriz, bilmiyorum. Bugünden sonraki, değil mi böyle bir uygulama yapmak lazım. Yani şimdi, bize daha önce anlatılan, efendim, bir kısım rakamlar verilirken 105 milyonu niye veririz. Evet, şu anda böyle bir şey var yani potansiyel iade edilecek miktar olarak bu rakam verildi. O zaman bunların düzeltilmesi gerekir diye düşünüyorum. Durup dururken bir sürü sıkıntı da çıkaracak çünkü satılmış, edilmiş, hisse nasıl vereceksin, vermeyeceksin ondan sonra, adam o gün sattığında hisse 10 kuruşmuş, şimdi 100 lira olmuş belki. Onlarla ilgili bir sürü hukuki problem çıkacaktır. Bu hakkı geçmişe yönelik olarak vermeyelim, bundan sonrası için verelim. Yalnız, bu anlamda da bir düzenleme gerekir. Madde bu hâliyle bunu kurtarmıyor. Eğer öyle bir şey olursa destekleriz bunu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bu SPK'den gelen arkadaşımız, bu madde itibarıyla geriye yürüyecek mi?

SPK TEMSİLCİSİ YUSUF ZİYAEDDİN SÖNMEZ – Ayrı bir geçiş hükmü öngörülmediği, bundan öncekilerin yararlanacağına ilişkin ki onlar ancak nakit alabilirler çünkü onlarınki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Geriye yürümüyor diyorsunuz.

SPK TEMSİLCİSİ YUSUF ZİYAEDDİN SÖNMEZ – Yürürlük, yani bir düzenleme ancak aksine bir geçiş hükmü öngörülmediği takdirde bundan sonraki olaylara uygulanacaktır. Dolayısıyla, emaneten devralma bu tarihten sonra uygulanacaktır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bugünkü stok geleceğe dönük de bir gösterge olarak ifade edilmiş durumda o zaman.

SPK TEMSİLCİSİ YUSUF ZİYAEDDİN SÖNMEZ – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan, böyle demekle olmaz bakın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fakat, uzman arkadaşımızdan görüş alıyoruz Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Biz bu soruyu yöneltmeseydik, ne yazacaktık oraya onu söyleyin bana?

SPK TEMSİLCİSİ YUSUF ZİYAEDDİN SÖNMEZ – Şöyle olacaktı efendim, geçici madde yazacaktık, geçici maddede 31 alternatifimiz de vardı, şöyle yazacaktık: Mesela, kanunun 83'üncü maddesinin 5'inci fıkrasını iade edecektik...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, uzman görüşü bu şekilde ama Genel Kurula kadar yine incelensin eğer bir sıkıntı varsa yine bakalım.

ERHAN USTA (Samsun) – Şöyle olur yani eğer burada tazmin edilmiştir, edilmemiştir bir şeyler olmuştur. Ondan sonra tekrar burada yeni sisteme göre bana iade edin filan denilemez ama benim stoğum var, benim hakkım bu şekilde gitmiş kanunun bu maddesi çıkmış ta, buradan girilmiş çatır çatır bu paraları alıp...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tekrar bir baktırma imkânımız olur Genel Kurula kadar ama böyle bir şey yok anladığım kadarıyla.

YTM TEMSİLCİSİ EYÜP KADIOĞLU – Bir noktayı da düzeltmek gerekiyor, etki analizindeki 105 milyon, geçmişteki elde ettiğimiz geliri söylemek için yazıldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii, geleceğe dönük bir şey değil.

YTM TEMSİLCİSİ EYÜP KADIOĞLU – Potansiyel etkiyi söylemiyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, o anlaşıldı, anlaşıldı, tamam

Peki, teşekkür ediyorum sağ olun.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 3- (I) Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından kullanılan tarımsal kredi alacaklarından 31/12/2020 tarihi itibarıyla tasfiye olunacak alacaklar hesabına aktarılan borçlular. bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar kooperatife başvuruda bulunulması kaydıyla bu Kanunun 1 inci maddesinden, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen hükümler de dikkate alınmak suretiyle yararlandırılır.

(2)Bu madde kapsamında yapılandırılacak kredi borçlarının yapılandırılmasında, bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile sekizinci fıkrasının (b) bendinde yer alan %11 oran’ %18, %5 oran %12, birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Yapılandırmaya esas tutarın; defaten ödenmesi veya taksitlendirilmesi halinde ilk taksiti, 2017 yılının Ekim ayı sonuna kadar, izleyen taksitleri 2018 yılının Ekim ayından başlamak üzere her yıl tekabül ettiği ayda toplam beş eşit taksitte ödenir.” hükmü “Yapılandırmaya esas tutarın; defaten ödenmesi halinde borcun tamamı, taksitlendirilmesi halinde ise peşinata tekabül eden %30’u 2021 yılının Ekim ayı sonuna kadar, kalan tutarı ise 2022 yılının Ekim ayından başlamak üzere her yıl tekabül ettiği ayda üç eşit taksitte ödenir.” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “ilk taksit” ibaresi “peşinat”, “2017 yılının Ekim ayı” ibaresi “2021 yılının Ekim ayı” şeklinde, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan yürürlük tarihi bu maddenin yürürlük tarihi olarak uygulanır.

(3)Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 1 inci maddesi ve geçici 2 nci maddesi uyarınca yapılandırması devam eden krediler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ– Teklif sahibinden izahatla başlayalım.

Buyurun Nilgün Hanım.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tarımsal üreticinin takibe düşmesi nedeniyle piyasa faizinden yüksek olan temerrüt faizi kullanarak takip edilen kredililerin biriken faizlerinin silinerek Tarım Kredi Kooperatifinden kredi kullananların öncelikli kredilerini yapılandırmaya gidiyoruz. Bu temerrüt faizi silinerek yerine yüzde 18’den güncel duruma getirerek çiftçilerimize 2 tane ödeme opsiyonu sunuyoruz. İster peşin olarak ödeyebilecekler ya da yüzde 30’u peşin, geri kalanı 3 taksit olmak üzere ödeme imkânına sahip olacaklar, Ekim 2021 tarihine kadar süreleri var. Bu arada tabii bu yüzde 18’lik faiz oranının yüzde 6’lık kısmı Hazine tarafından karşılanmakta. Dolayısıyla yüzde 12’lik bir faiz söz konusu.

Bu düzenleme sonucunda yaklaşık 21 bin üreticimizin 931 milyon TL tutarındaki kredi bakiyesinin yapılandırmasını öngörüyoruz. Aynı zamanda bugüne kadar Tarım Kredi Kooperatiflerinden çiftçilerimiz ne kadar kredi kullanıyor?” dersiniz 9,2 milyar TL’lik Tarım Kredi Kooperatifinden çiftçilerimiz kredi kullanmaktadırlar.

ERHAN USTA (Samsun) – Toplam mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Hepsi, toplamı.

Mesela 5,9 milyar indirimli kredi bakiyesi olanlar var, toplamda net 9,2 milyar lira. Ziraat Bankasından kredi kullananlar da 86,7 milyar TL. Mesela Ziraat Bankasında da 1,2 milyar TL de takip hesaplarından inceleniyor, bu da ekstra bir dönüş.

Bu arada Tarım Kredi Kooperatiflerindeki bu kredilerin dönüş oranı da NPL'i de yüzde 1,37.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bu kanun kapsamına giren kredi ne kadar?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 931 milyar TL, 21 bin üreticinin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kamil Bey size hemen söz vereyim öyle devam edin.

Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, tabii, tarım sektörünün kredi borcu Sayın Ök de rakamlar verdi, ben de söyleyeyim, 2021 yılı Şubat ayı itibarıyla sadece kamu ve özel bankalara olan borcu toplam 134 milyar 892 milyon ki bunun 96 milyar 657 milyonu kamu, 38 milyar 285 milyonu özel bankalara borç olarak görünüyor. Tarım Kredi Kooperatifine olan borçları –biz Tarım Kredi Kooperatiflerinden bir türlü öğrenememiştik- 9 milyar civarında.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – 9,2 milyar TL.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – 9,2 milyar.

Bu kanun kapsamında öngörülen daha doğrusu tasfiye olunacak alacaklar hesabına aktarılan borçların miktarı da 900 milyon civarında dediniz değil mi? Yani çiftçinin tarım sektöründe toplam kredi borcu 143-145 milyar lira civarındayken sadece 900 milyon liralık tasfiye olunacak alacaklar hesabına aktarılmış, sadece Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçların üzerinden bir yapılandırma. Yapılandırma yüzde 18 faizle, “Devlet yüzde 6’sını ödüyor.” dediniz, yüzde 12’ye düşüyor. Ama tanımlanan faiz oranı yüzde 18, yüzde 6’sını devlet üstleniyor.

Şimdi, ben sabahki tümü üzerindeki konuşmamda da söylemiştim, tek rakamlı enflasyon öngörülen, Sayın Erdoğan’ın bugünkü grup konuşmasında önümüzdeki dönem tek haneli enflasyon oranı öngörüyoruz.” dediği bir ortamda siz yüzde 18; devlet yüzde 6’sını üstlendi, yüzde 12 bir faiz uygulayacaksınız. Bir de diyorsunuz ki: “2021 yılının Ekim ayında eğer öderse defaten tamamını, bu faiz alınmayacak, yüzde 12 faiz alınmayacak.” Zaten çiftçinin böyle bir parası da yok. Yani üreticiyi siz daha çok borç, daha çok faiz yükü altına sokuyorsunuz yapılandırıyoruz derken. Yani burada amaç nedir, amaç hasıl oluyor mu? Yani üreticinin ki 145 milyar lira borcu olan, kredi borcu olan üreticinin, bu kredi borç yükü üzerinden atılıyor da üretici biraz rahatlıyor, nefes alıyor, ferahlıyor da üretimine yine mutlu mesut devam mı edecek? Yok böyle bir şey. Ya pansuman da değil aslında, pansuman da denebilecek bir şey değil çünkü daha da üzerine faiz yükü ortaya konuyor.

Burada görünen o ki, çiftçinin borcu gerçekten yapılandırılıyor demek mümkün değil. Çiftçinin borç yükü, Tarım Krediye olan borç yükü çok yüksek, fahiş bir faiz oranı üzerinden yapılandırma adı altında daha da sırtına daha büyük bir yük oluyor, kamburlaştırıyor. Gerçekten bizim öncelikle -tabii ki tarımın bütün sorunlarına girmeyeceğim konumuz da o değil ama- çiftçiyi, girdi maliyetlerini düşürecek...Yani sermayesi olan üretici yok, küçük çiftçiden bahsediyorum öyle büyük sermaye şirketlerinden bahsetmiyorum. Sermayesi olan çiftçi yok, bankada parası yok, parasının olmamasını bırakın kredi üstüne kredi, bir bankadan almış bir krediyi ödeyemez durumda, öbür bankadan kredi alıyor, takla attırıyor oradan aldığı krediyle öbürünü ödüyor. Yani kredi sarmalı, kredi borç yükü sarmalı içerisinde girdi maliyetlerinin yüksekliği karşısında da sürekli zaten orada krediye, yeni bir

krediye de ihtiyacı var. Yani borç yükü biriktikçe birikiyor, üretimi sürdürebilmesi için yeni borç, yeni krediler alması gerektiği bir ortamda bizim bir de pandemi işte gıda arz sorunu vesaire gibi konuları, kıtlık vesaire gibi sorunları yaşanmasın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamamlayalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bitiriyorum.

Gıda arzında sorunlar yaşanmasın çabamız, beklentimiz ortadayken çiftçiye rahatlatacak, üretimin önünü açacak önlemler almamız gerekirken yapılandırma, adı var kendi olmayan bir noktadayız. Benim özel olarak tekrar ısrarla altını çizerek ricam, bu yapılacaksa kamu bankalarına olan borçları da hatta öyle bir ayırım olmaz kamusu özeli, çiftçinin kamu ve özel kredi borcunun üzerindeki faiz yükünü yapılandırın, tamamını yapılandırın. O zaman bir de böyle yüksek faiz oranı değil, sıfır faizle mümkünse yapılandırın. Zaten çiftçiye borcunuz var. Tarım Kanunu'nun 21'inci maddesi uyarınca ödenmesi gereken desteklemenin ödenmemiş olması nedeniyle en az kredi borcu kadar çiftçiye borcunuz var, onu da faizi sıfırlayarak karşılamış olursunuz. Üreticinin de önü açılır, üretimde kalmaya devam eder.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tarlasıyla, hayvanlarıyla barışık, tarımsal üretimi bir noktaya ancak bu şekilde taşıyabiliriz diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Nilgün Hanım'ı yalnız gördüm şimdi, hiç kurum temsilcisi yok mu burada?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürümüz Fahrettin Bey burada, sizi dinliyor, ona söz vereceğim sorularınıza cevap vermesi için.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, aslında bir izahat alsak daha iyi olur Sayın Başkan. Bir de Tarım Bakanlığından da aslında bir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nasıl? Tarım Kredi Kooperatifinden diyorsunuz. Sonuçta Tarım Kredi Kooperatiflerin borcunu yapılandırıyoruz. İsterseniz önce bir izahat alalım, nasıl isterseniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tarım Bakanlığından da bir temsilci yok değil mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Var mı burada Tarım Bakanlığından temsilci? Var. Ama asıl muhatap Tarım Kredi Kooperatifleri, Fahrettin Bey'den.. Eski vekilimiz aynı zamanda buralarda da çalıştı. Buyurun Fahrettin Bey sizi dinleyelim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkanım, bir cümle ekleyebilir miyim izin verirseniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borcun takibe alınmış olan, alacaklar hesabına aktarılan borcun 900 milyon civarında olduğu söylendi. Kamu ve özel bankalara olan, takipte olan borcu ise, 2021 yılı Şubat ayı itibarıyla 4,9 milyar lira yani o bahsettiğiniz Tarım Kredinin en az 5 katı civarında bir borcu var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, teşekkür ediyorum.

Fahrettin Bey'e söz veriyorum.

Şunu da bir izah ederseniz yani toplam ne kadar bir maliyet oluşturacak Hazine için, Tarım Kredi için? Çiftçiye sağlanan toplam katkı ne olacak? Bunları da izah ederseniz seviniriz.

Buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Hatta biraz daha geniş yani bu kredileri nasıl veriyorlar, nedir ne değildir...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, Fahrettin Bey bir izahatta bulunsun.

Buyurun lütfen.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Evet, Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekilleri; öncelikle gecenin bu saatinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ayrıca, yarın halka açık bir genel kurulu var. Sağ olsun, uykusuz geçirecek artık genel kurulu.

Buyurun.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Estağfurullah.

Ben hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, Tarım Kredi Kooperatifleri, Türkiye’de yaklaşık 850 bin ortağı olan; 17 bölge müdürlüğü, bölge birliği ve 1.620 kooperatifiyle, yaklaşık 25 iştirakiyle de sahibinin tamamının, yüzde 100’ünün çiftçiler olduğu bir çiftçi kuruluşudur, bir kooperatif yapılanmasıdır.

Burada tabii, tarımın finansmanı anlamında bir sorumluluk üstlenmiştir. Türkiye’deki devlet aklı, zamanında sistemi kurarken ürün bazlı yapılanma yapıp örneğin, fındıkla ilgili FİSKOBİRLİK, yağ sektöründe Trakya Birlik, TARIŞ, pamukta Antbirlik gibi, pancarda PANKOBİRLİK gibi sayısını arttırabileceğim yapılanmaları oluştururken özellikle tarımın finansmanı anlamında da kendine özgü bir kanunu olan bir yapıyla, 1581 sayılı Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Kanunu’yla bu yapı oluşturulmuş. Tabii, zamanında 3 bin küsurlarda olan kooperatif sayısı, özellikle 2000-2001 krizi sonrası birleştirmelerle 1.600’lere kadar düşmüş ve bu anlamda da kendini reforme etmiş kooperatif. Ve şu anda da -az önce Sayın Milletvekilimin de ifade ettiği üzere de- 9,2 milyar lira gibi bir kredi kullanıyor fakat burada bizim kullandığımız kredinin Ziraat Bankası ve sektördeki diğer kuruluşlardan farkı, bizim kullandığımız kredinin yaklaşık yüzde 76’sının aynı kredi olmasıdır yani bu da şu demek: Bir nevi açık hesap gibi çiftçilerimiz bu 1.600 kooperatifimize gelip açık olan hesaplarından ihtiyacı olan gübreyi, tohumu, ilacı ve diğer tarımsal ekipmanları alıp bunu kendi hesaplarına kredi olarak yazdırmaları biçiminde işleyen bir süreç.

Burada tabii, 9,2 milyar liralık kredi bakiyesi, şu anki, hâlihazırdaki bir bakiyedir ve ülkemizin coğrafi şartları, mevsimsel şartları, ürün bazlı çok farklı bir desene sahip olması, bazı yörelerde dönem içinde iki hatta üç ürün alınmıyor olması, ortaklarımızın dönem içinde birden fazla kredi kullanmasını mümkün hâle getirmekte ve dolayısıyla bu 9,2 milyarlık rakam da aşağı yukarı artmakta ama bunu da sorunlu olarak görmemek lazım. Yani çiftçimiz ekim zamanında gelip ihtiyaçlarını -özellikle demin de söylediğim gibi- aynı olarak karşılarken ve kredi rakamı yukarı doğru artarken hasat zamanı ve sonrasında da hesaplarını kapatmakta, bu rakam da hızlı bir şekilde aşağı düşmekte ve bu, yıllar itibarıyla sürekli olarak devridaim etmekte. Dolayısıyla biz burada bugün, bu kanunla 800 bin ortak içinde sadece 21.186 ortağı konuşuyoruz. Ve burada, 9,2 milyar liralık bir kredi hacmi içinde konuştuğumuz rakam da

yaklaşık 891 milyon lira bir rakamdan bahsediyoruz ki burada, takibe düşen, ödeme zorluğu çeken ve yıllar itibarıyla aslında bir kısmının da bizim açımızdan tahsili neredeyse imkânsız hâle gelen alacaklar da var. Yani bir kısmı âciz vesikasına bağlanmamış, ta, 2000’li yıllardan takip edilen alacaklarımız var.

Netice itibarıyla, burada tabii, bir temerrüt faizi diye bir oran var, yani temerrüt faizi sadece bize özgü değil, tüm kredi sisteminde tüm dünyada aslında bir ceza faiz oranıdır. Yani sizin kredi kullandığınız faiz oranı bellidir, ödemediğiniz zaman bununla yaptırım olarak da karşılaşıacağınız oran da bellidir ve şu anki oran da sadece bizde değil, bizim dışımızdaki kredi finans kuruluşlarında da şu anda yüzde 25’in üzerindedir bu rakam. Aslında biz bugün burada yüzde 12 rakamını yani, ortaklarımız açısından yüzde 12 rakamını ortaya koyuyoruz ama yüzde 12’ye nereden geliyoruz yani yüzde 25’li rakamlardan geliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Dolayısıyla, yıllar itibarıyla, örneğin 2005 yılından bugüne kadar ödenmemiş olan bir borçlunun borç oranının neredeyse yüzde 50’sinden fazlasının bu teklifle vazgeçilmesi söz konusu.

Yine aynı şekilde...

ERHAN USTA (Samsun) – Faiz oranı da yüzde 50 yani?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Değil.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunun anlamı faiz oranı da yüzde 50’ye geliyor demek. Faiz artı temerrüt.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Hayır, hayır, yüzde 50 demiyoruz.

Şöyle, ama bakın, 2005 yılını söylüyorum, 2005 yılından bugüne kadarki bir borcu örnek olarak söylüyorum size. Faiz oranı yüzde 50 dersiniz... Yarısı, toplam borcun yarısı gidiyor.

ERHAN USTA (Samsun) – O yılın faizi artı temerrüt şeklinde mi oluyor? Geçmişe, 2017’de bu borç kaldı...

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Şimdi, efendim, bu tabii ki ekonomideki gidişata bağlı olarak faiz oranlarının artması veya azalmasıyla bu bir değişkenlik arz ediyor. Ben bir ortalama rakam söylüyorum.

ERHAN USTA (Samsun) – Ben de onu soruyorum, cari faiz artı temerrüt mü oluyor yani geriye doğru?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Muhakkak tabii, şu anda...

ERHAN USTA (Samsun) – 2017’den borcum benim mesela, 2017 Ocağında borcun vadesi geldi, kaç lira oldu?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Şimdi, o günkü, 2017’deki...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Simülasyonu vardır.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Simülasyonda hepsinin bizde detaylı rakamları var, ben onları size sonra detaylı bir şekilde arz edeyim.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Genel Müdürüm, çok affedersiniz, sözünüz kesmek istemiyorum.

Bize geçmiş için çok şikâyet geldi faiz oranları yüzde 38-40'a varıyor diye temerrüde düşenlerden. Yani hakikaten vatandaş bunu yanlış mı biliyor, doğru mu onun için...

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Şöyle: Yüzde 38-40 bizde hiç olmadı, onu söyleyeyim. Yalnız, yatırım kredilerinin bir dönem tek taksiti bazen esas alınır, yani faiz oranlarının -hatırlarsanız- 2018 yılında bir ara çok arı bir şekilde yüzde 25 bandını aşması sonrası temerrüt faiz oranları yüzde 30'u geçti ama çok kısa bir dönemdi. Şu anki rakam yaklaşık -bugünkü cari olarak söylediğim şey- yüzde 25 civarındadır bu. Dolayısıyla, bunu niçin söylüyorum? Yani "Kime ne kadar burada külfet düşüyor?" diye Sayın Başkanım sorduğu zaman... Şimdi, biz yüzde 12'sini ortağımıza yansıtacağız -ki bu 20 bin ortağımıza buradaki maliyet yaklaşık 376 milyon lira civarında bir rakama tekabül ediyor- Hazinesin burada üstlendiği yüzde 6'lık rakam da yaklaşık maliyet 188 milyon lira ve Tarım Kredisin de bunun üzerinde yüklendiği maliyet de 178 milyon lira civarındadır Değerli Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aşağı yukarı bir paylaşım var yani.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Devletin ne kadar dediniz, üzerindeki mali yükü?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Şu anda Hazine 188 milyon lira.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hepsini o yani?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bütün bu çiftçinin derdi, sıkıntısı 188 milyon lirayla çözülmüş olacak?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Şimdi, bütün çiftçinin derken Değerli Milletvekili, yani şu anda biz...

ERHAN USTA (Samsun) – Kamunun maliyeti mi bu?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Evet, evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Biliyoruz da adaletsiz bir durum yaratıyor şu anda.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Şöyle, ama sanki tüm Tarım Kredi ortaklarının bir acizyet içindeymiş gibi görünmesi teknik olarak da mümkün değil çünkü bu sistem kendi giderlerini kendi gelirleriyle karşılayan bir sistem. Dolayısıyla, biz burada bu çarkı döndürmek için -az önce arz ettiğim gibi- kendi verdiğimiz kredileri tekrar geri tahsil etmemiz lazım, zaten tahsil edemezsek de oran çok yükselirse de bu sistem çok kısa bir süre sonra zaten kilitlenir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kamu bankalarından borç alan çiftçinin günahı ne?

CAVİT ARI (Antalya) – Kredi oranları yaklaşık nedir Başkanım bu şeylerin? Onu bir sorabilir miyiz? Yaklaşık hangi orandan verdi Tarım Kredileri?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Normal kredi faiziniz ne kadar, temerrüt değil de normal...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bunların çoğu makine, yem almış.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Öbürü de aynı şeyi yapıyor. Ne için alıyor, evine otomobil mi alıyor?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye lütfen.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Şimdi, Değerli Başkanım, bizim farklı uygulamalarımız var, özellikle Hazine destekli kredileri de devreye sokarak Hazineyle yaptığımız o mutabakat çerçevesinde biz şu anda -son rakam herhâlde 4 milyarı da geçti- yüzde 6 sabit oranlı kredi kullanıyoruz. Akaryakıt dışında tüm tarımsal girdilerde yıllık yüzde 6...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sübvansiyonunu kullanıyorsunuz.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Yani çiftçi yüzde 6 sabit oranlı maliyete katlanıyor, biz üzerindeki farkını Hazine ve Maliye Bakanlığından talep ediyoruz şu anda ama onun dışında...

ERHAN USTA (Samsun) – Üzeri ne kadar?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Şöyle, yüzde 100 finansman kararnamesindeki yüzde 100 olmasına, yüzde 75 olmasına, yüzde 50 olmasına göre de tabii, değişiyor oradaki bu oranlar ama şunu da söyleyeyim, sorunuzun bir diğer cevabı da: Şu anda bizim kullandığımız değişken faiz oranlı kredi oranı da yüzde 22.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Garo Bey'den devam edelim.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkanım, “9,2 stok” dediniz ya, akım cinsinden ne kadar mesela? 2020 için ne kadarı kullanım ne kadarı ödeme, toplam kullanım... Akım cinsinden deriz ya, o rakam var mı elinizde?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Var.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani stoku bu olabilir ama 10 milyar aldı, işte 10 milyar ödedi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ona bir bakalım, Sayın Vekilimize... Elimizde hazır yoksa... Bir bakalım.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Değerli Başkanım, şu anda bizim kredilerimizin yüzde 95'i bir yıldan az.

ERHAN USTA (Samsun) – Hangi yıl içindi bu? Hemen hemen tamamı yıllık.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, tekrar edebilir mi?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mevsimsel bir döngü içinde herhâlde.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Sayın Vekilim, aynı kredi olması da zaten bunu gerektiriyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, söz Garo Bey'deydi, orada kestik, oradan devam edelim.

Buyurun, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, her birimiz sonuç olarak milletin vekilleriyiz. Yerelde çiftçilerle temasımız var. Eminim ki bütün milletvekillerimiz şu durumu görüyordur: Çiftçilerimiz bir borç sarmalı içindeler ve biz şu anda bu borç sarmalının çok küçük bir bölümünü konuşuyoruz. Yani şu anda Ziraat Bankasına ve

Tarım Kredi Kooperatiflerine toplam 95 milyarlık bir borç var. 9,2 milyarı Tarım Kredi Kooperatiflerine ama özel bankaları da kattığımızda bankalara ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan 150-160 milyar TL'lik borçlardan bahsediyoruz. Ben buna ilave etmek istiyorum arkadaşlar. Bu, 160 milyar TL'yle bitmiyor. Şu anda çiftçi, tefeciye borçlu; çiftçi, aracıya borçlu, çiftçi, tüccara borçlu yani doğrudan gidip... Tarım Kredi Kooperatifinin verdiği kredi yetmiyor ki. Yani topu topu 800 bin ortaktan bahsediyorsunuz, verdiğiniz kredi 9,2 milyar TL. Ortalamaya vursanız kişi başı 12 bin lira kredi veriyorsunuz, ortalamanız. 12 bin TL kredi verebiliyorsunuz çiftçiye, ortalama olarak söylüyorum.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – 22 bin TL.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok, “800 bin ortak” dediniz.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Tamamı, her zaman kullanmayabiliyor. Bizim kendi rakamlarımız tam 22 bin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anladım. 800 binin tamamı kullanmıyor, 22 bin lira olsun.

Şu anda 160 milyar TL banka ve Kredi Kooperatifi... Artı tefeciye, artı aracıya, artı tüccara katsak -benim tahminim- 250 milyar TL borçlu çiftçimiz. Yaklaşık 2 milyon çiftçimiz var, değil mi Başkanım, yani yaklaşık olarak. Yaş ortalaması da 57 şu anda. Bizim şapkayı önümüze koyup şunu düşünmemiz lazım: Biz on yıl sonra tarlayı sürecektir çiftçi bulabilecek miyiz? Yaş ortalaması 57, 250 milyar TL borç yükü altında, tefecinin eline düşmüş durumda, borç sarmalı altında, sürekli borcunu yapılandırmaya çalışıyor. O bankaya gidiyor, öbür bankayı kapatmaya çalışıyor. Malına hak ettiği gibi bir değer bulamıyor çünkü tefecinin eline düşmüş durumda büyük çoğunluğu. Tefeci de aracı da istediği fiyata bağlıyor çiftçiye ve o anlamda, istediği fiyattan elindeki malını alabiliyor çünkü çiftçi güçsüz. Yani başka ülkelerde çiftçi güçlü, bizim ülkemizde çiftçi güçsüz.

Sayın Başkanım, şunu söyleyeceğim: Ya, bizim bu borç sarmalından kurtarmak için yeniden, yapısal bir tedbir düşünmemiz lazım. Şapkayı önümüze koyup efendim borcu ertelet, hadi bir daha getir Tarım Kredi Kooperatiflerini, hadi Ziraat Bankasını da katalım, hadi şunu yapalım, bir daha faize bindirelim. Yok ya, olmuyor, dönmüyor. Ben altı yıldır vekilim, kaçınıcı kez bu yapılandırıyoruz arkadaşlar ya, kaçınıcı kez yapılandırıyoruz borçları, olmuyor. O açıdan önerim: Bizim bunu Tarım Komisyonunda, bakın, bu Komisyonunda da değil, Tarım Komisyonunda derinlemesine tartışmamız gerekiyor bu borç meselesini ve Türkiye'nin geleceğini, tarımdaki geleceği meselesini konuşmamız gerekir. Nasıl gençlerin de...

Yani çiftçilere soruyoruz, herhangi bir çiftçiye gidin: “Çocuğun çiftçi olmak istiyor mu?” 10 çiftçiden 1'i, 2'si çıkar. Bizim geleceğimizi konuşmamız lazım; ulusal güvenlik meselesidir bu aynı zamanda. Tarım güvenliği, gıda güvenliği meselemizdir. Bunu derinlemesine tartışmamız gerekiyor arkadaşlar. Ben Tarım Kredi Kooperatiflerinin yereldeki bürolarına gidiyorum, hepsi diyorlar ki: “İnanılmaz talep var.” Siz karşılayabiliyor musunuz talepleri? Karşılayamıyorsunuz çünkü sizin kredi faizleriniz Denizbank'a, TEB'e gidiyor; yüzde 25, yüzde 30'a kredi almaya çalışıyor. Sizde daha uygun olduğu için ama sizde gerekli kaynak yok herhâlde ki bu talepleri karşılayamıyorsunuz. Çünkü şöyle bir durum var: Tarım Kredi Kooperatifleri gerçekten çok iyi bir uygulama çünkü ne oluyor? Çiftçi gidiyor orada, efendim, gübresini alıyor, tohumunu alıyor, bilmem ne, herhangi bir paraya da dokunulmuyor, üretimini yapıyor, hasadını yapıyor, götürüyor, ödüyor. Niye biz bu uygulamayı yaygınlaştırmıyoruz hani niye Denizbank, TEB, efendim, her gün reklam veriyor da çiftçilerimizi kapısında esas duruşta tutuyor? Bakın, tarlasını bile -biliyor musunuz- teminat olarak kabul etmiyor çiftçinin. “Şehirde, bana evini teminat vereceksin.” diyor, bir de evini haczediyor sonra, traktörünü zaten haczediyor. Ya, bu açıdan, biz bu meseleye gerçekten bir reform olarak bakmamız gerekiyor Sayın Başkan, bu saatte çok

da uzatmak istemiyorum. Yapmamız gereken, bu çiftçinin sorunlarını çözecek, borçluluğunu kaldıracak bir düzenleme. Bununla ilgili bizim bir önergemiz olacak arkadaşlar. Bakın, biz çiftçiye borçluyuz. Yani gayrisafi yurt içi hasılamızın yüzde 1'i yaklaşık 60 milyar TL yapıyor. Ya, biz bu yıl 22 milyar TL ödeyeceğiz. Yalnızca bu yıl için 38 milyar TL borçluyuz. Son 10 yıla baktığımızda 200-300 milyar TL borcumuz var çiftçiye ve çiftçinin borcu 250 milyar TL. Çiftçinin de borcu 250 milyar TL.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani çiftçinin, küçük çiftçinin borcunu sıfırlayabilecek imkânı kamu olarak bir fonda yaratmamız lazım. Yani nasıl ki İşsizlik Sigortası Fonu varsa bir şekilde tarımı kalkındıracak ve borç sarmalından, tefeciden kurtaracak bir fon yaratmalıyız. İşte, Tarım Kredi Kooperatiflerinin imkânlarını artıralım, çiftçi, Tarım Kredi Kooperatifi dışında hiçbir yerden borç alamasın, özel bankalara çiftçiye kredi vermeyi yasaklayalım. Hadi, buyurun yapalım. Ziraat Bankasını misyonuna döndürelim, Ziraat Bankası gidip, efendim, şirket kurtarmaya, yandaşlara bilmem ne etmeye, işte Hürriyet gazetesinin, Doğan Holdingin bilmem ne kredisini vermeye kredi veremez, yalnızca çiftçiye kredi versin, hadi buyurun yapalım bunları.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyoruz Garo Bey.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani çiftçiye kalkındıralım bu açıdan Sayın Başkan. Bu mesele, tekrar yapısal reform meselesi. Şimdi böyle 250 milyar TL borcun 900 milyon TL'sini yapılandıracağım, efendim hazineden de 180 milyon TL sübvansiyon ve... 180 milyon nedir ya gerçekten bizim için? Yani ben bunu ayıplıyorum yani 180 milyon TL, 250 milyar TL'lik bir borç stoku var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toplam 376 oluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hazine 180 milyon TL... Hazineden diyorum yani, Tarım Kredi Kooperatifi yapıyor ama bizim Türkiye gibi bir ülkenin Hazinesinden çiftçiye şu noktada verebildiğimiz 180 milyon lira ya. Bu, hepimizin utancı olur arkadaşlar.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, tabii, hani gece çok geç oldu, uzun uzadıya konuşmayacağız ancak tabii, borca gelmeden, hakikatten çiftçi çok sıkıntıda ve öteden beri olan bir problem tabii bu, AK PARTİ'nin getirdiği bir problem değil. Şu söyleyeceğim kısım: Tabii, ciddi bir verim problemimiz var ancak... Tabii, uzun bir iktidardan bahsediyoruz, on dokuz yıllık bir iktidarın da bu verim problemi belli ölçüde çözülmesi lazımdı, maalesef bu çözülemedi. Verimsizlik problemi var veya düşük verim problemi var, hem bu çalışan başına baktığımızda, istihdam başına da var veya diğer yönleriyle baktığımızda da var. Bakıyorsun yani 5,3 ortalama büyümesi var AK PARTİ hükümetleri döneminde, toplam millî gelirin ama tarım büyümesi -yani büyüme ne demek? Çiftçi geliri demek veya üretimi demek- 2,7 yani tam yarısı kadar, yarısında kalmış işte o yüzden de zaten millî gelir içerisinde tarım sektörünün payı giderek artıyor. Ama tabii, şimdi en son 2020 verileriyle 4,7 milyon -geçen yıl 5,1 milyon civarındaydı, demek ki orada da bir iş gücü kaybı olmuş- istihdamımız var. 4,7 milyon istihdamla... Yani istihdamda payı yüzde 18 tarımın ama millî gelirde payı yüzde 6,5. Yani zaten bu, verimsizliği ortaya koyuyor. Dolayısıyla buralara hakikaten bir şeyler üretmemiz lazım. Ben şunu takdirle karşılıyorum: İşte, araç gereç, biçerbağlar makinesi, şudur budur devlet oralara çok destek verdi fakat o teşviklerin birçoğu hatalı kullanıldı. Verilen teşvikler -kendi ailemin de yaptığı işten dolayı biliyorum- biz teşvik verdik, biçerbağlar fiyatları arttı, ondan sonra millet biçer-bağları almadan işlemini yaptırdı, yarısı oraya

kaldı, yarısı buraya kaldı filan derken böyle bir sürü denetimsiz teşvikler oldu. Belki bir iyi niyet vardı ama denetlenememesi, arkasının gelmemesi, beklenen faydayı temin edemedi. Dolayısıyla Sayın Başkanım, yani bu konuda hakikaten geliri artırmaktan başka çare yok. Şimdi bakıyorsunuz, -hani 2002 mukayesesi filan yapıyoruz ya arada bir, arkadaşlar da yapıyor, biz de yapalım- 2002 yılında toplam sisteme... Yani çiftçinin nerelere borcu var şimdi? Tabii, normal bir Tarım Krediye var, Ziraat Bankasına var, özel bankalara var -Garı Bey söyledi işte- piyasaya var ve çok yüksek miktarda, rakamını bilmiyoruz ama şikâyet geldiği için söylüyorum, tefeciye çok ciddi borcu var çünkü işte Tarım Kredide şeyi dolmuş, Ziraat Bankası da dolmuş, borç kullanamıyor ve gidiyor piyasadan bir şekilde birilerinin kucağına düşüp oralardan para borçlanıyor. Tabii, bu geçmişte de olmuş olabilir, o zaman da bilmiyoruz. Buna da sistemdeki borç olarak baktığımızda yani 2002 yılında toplam borcun toplam hasılaya, tarım hasılasına oranı yüzde 7'ymiş ama bugün geldiğimizde bu, yüzde 47'ye yükseliyor, borcun hasılaya oranı, yani 7'den 47'ye. Veya diğer bir ifadeyle aynı şeyin bir başka şekilde söylenişi, AK PARTİ Hükümetleri döneminde tarım geliri cari fiyatlarla 9 kat artmış ama borç 58 kat artmış, böyle bir durum var. Dolayısıyla bunu kökten çözecek mutlak surette çözümlerin üretilmesi lazım, üretmemiz lazım, tarımı gözden çıkaramayız, çıkarmamamız gerekir, her yönüyle yani işte kırsal nüfusu belli ölçüde orada tutmamız lazım, şehirlerde daha fazla onlara iş gücü vermek çok daha maliyetli bir şey ve ne olursa olsun çok verimli arazilerimiz var, bu arazilerimizi yeteri kadar kullanıp, efendim, işte hem kendimize yetecek hem de ihracat yapacak şekilde üretim seviyesine gelmemiz lazım. Pandemi zaten tarımın önemini gösterdi. Bu anlamda çiftçilerin borç sorununun çözülmesi gerekir.

Önergeyi, şimdi burada açıklayayım mı yoksa önergede ayrıca mı konuşuruz, süreyle ilgili sorun varsa? Neyse önergede söyleyelim ama bu getirilen yapılandırma, tarım kredi açısından tamam belli ölçüde sorunu çözebilir ama buna bir miktar vade, faiz oranı açısından bakılması lazım, bunun da kapsamının genişletilmesi lazım, o kısmı da önergede konuşmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Cavit Bey, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, ben şu soruyu tekrar ederek başlamak istiyorum, tam anlayamadım: Verilen kredilerin, şu an yapılandırmaya tabi olan kredilerin yaklaşık kredilendirme oranları yani hangi orandan bu krediler verildi, oran nedir, onu biliyor muyuz? Biraz önce dediniz ki “Sabit oranlı yüzde 6” sonra da “Değişen oranlarda yüzde 22” dediniz yani bu yüzde 6'yla yüzde 22 hangi esasa göre değişiyor? Onu tam anlayamadım.

Şimdi, Tarım Kredi Kooperatifleri gerçekten çiftçimiz açısından çok önemli kuruluş. Özellikle tarımın ve çiftçinin desteklenmesi adına yerelde çiftçiye direkt uzanabilen, çiftçinin ilk müracaat kapılarından birisi. Yani bizim çiftçimiz gübresini, mazotunu, o gün gidip ihtiyacını görecektir şekilde açık hesap bir vaziyette kredilendirilmiş sistemde çalışarak giderlerini oradan karşılamakta, ürününü ürettikten sonra da satın parasını bu şekilde ödemekte.

Şimdi, tabii, geline nokta kâr ve zarar dengesiyle çalışan bir kurum olduğunuzu da ifade ettiniz, dolayısıyla kâr ve zarar dengesinde kamuyu, sonuçta bir kamu şirketisiniz, gider kalemlerinizin yüksek olduğunu düşünüyor musunuz? Yani gider kalemleriniz sizce yüksek mi? Kâr-zarar dengesinde neredesiniz? Kâr mı yapıyorsunuz, zarar mı yapıyorsunuz? İdari görev alanların, idari hizmetlerdeki giderlerinizin ne düzeyde olduğunu düşünüyorsunuz? Ben onu da öğrenmek istiyorum.

Şimdi, bunun yanı sıra da bakın 2017 yılında aynı şekilde bu borçlarla ilgili bir yapılandırma yapılmış. Biz o zaman bu Komisyonunda, Mecliste yokuz ancak o dönemde yapılan yapılandırmada temerrüt faiz oranı yüzde 11, şimdi ise yüzde 18; yapılandırmadan sonra yine o yapılandırmada yüzde 5, şimdi yüzde 12. Bakın, 2017, 2021 yani aradan belki üç buçuk sene geçti, yıl bazında bakarsanız

dört sene gözüküyor. Bu kadar aslında kısa bir süre içerisinde faiz oranı birinde 11’den 18’e, birinde de yüzde 5’ten yüzde 12’ye çıkan bir oran söz konusu. E, şimdi bu oranlar sizin tabii bu krediyi mal etmenizle alakalı ama demek ki ülke ekonomisi bu süre içerisinde kötü bir gidişat gösterdi ve bu faiz oranlarını çiftçiden yüksek bir şekilde geri talep etmektedir.

Şimdi, bu kanun teklifinde sözde, yapılandırma dedik bu şeye ama şimdi bakın, nisan ayındayız, nisanın ortasına geldik, ilk taksiti ekim ayında yani altı ay sonra ödeyecek çiftçi. Zaten bakın, peşin de ödeseniz, taksitlendirme de yapmış olsa yüzde 30’u, en düşük. Şimdi, çiftçinin parası varsa zaten bu duruma düşmemesi gerekirdi. Demek ki parası yok ve bu kadar uzun süredir de üstelik bir kredi borcu varsa, bunu ekim ayında ödemesi mümkün değil. Dolayısıyla burada yüzde 30’luk bu koşulun kaldırılmasında fayda var. Yani yüzde 30 peşinatla olaya başladığınız anda bu yapılandırmayı yapamaması anlamına gelecektir.

Dolayısıyla burada...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yüzde 30’u tefeciden alacak.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, yüzde 30 peşinatın kaldırılmasında bir kere fayda var çünkü siz bu yüzde 30’la başlatırsanız, anapara artı faiziyle beraber baktığınızda bu rakamlar yüksek kalemlere tekabül edecektir. Yani bunu çiftçinin bu şartlarda ödemesi mümkün değildir bana göre. O nedenle de bu yapılacak olan yapılandırmadan çok fazla bir sonuç almanın da mümkün gözükmediğini buradan ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Necdet Bey, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Evet, aslında dinledik, ben gündüz de söylemiştim “kooperatif” kelimesi çok anlamlı ve desteklemek lazım, sahip çıkmak lazım. Ama bir taraftan da biz problemleri konuşurken, çözümleri konuşurken nedenleri de konuşmamız lazım. Çiftçi niçin borcunu ödeyemiyor? Yani çiftçi niçin bu hâle geldi? Yani bir taraftan dünya, pandemiyle birlikte gıda krizini konuşuyor, gıdada önümüzdeki dönemlerde neler yapılacağını konuşuyor, önlemler alıyor ve Türkiye tarım açısından çok şanslıyken giderek çiftçi mağdur, perişan ve sektör, tarım sektöründe artık kiminle konuşursak şikâyetçi. Böyle bir durumda nasıl bir düzenleme yapılabilir, nasıl bir çözüm bulunabilir? Bunları konuşmamız gerekirken yapılandırmadan söz ediyoruz, evet ama bu yapılandırma hepimiz de biliyoruz ki ilaç gibi gelmeyecek.

Yine, borç veriyoruz. İsim olarak yapılandırma ama çiftçi baktığında gerçekten bunu çözebilecek mi çözemeyecek mi? Yok. Miktarla baktığımızda yani size bağlı, ortaklara bağlı bir düzenleme var ama Türkiye’de sadece sizden para almayıp bankalardan alan, mağdur olan, traktörüne, evine, tarlasına haciz konulan epey çiftçi var. Hele tarım politikalarıyla beraber yani baktığımızda, yakıt pahalı, enerji pahalı, tohum pahalı, gübre pahalı; hepsi de dövize endeksli ve bunlarla beraber girdiler artarken çiftçi artık haciz işlemleriyle beraber traktörüyle, tarlasıyla baş başa kalmış ve borcunu borçla ödemek için kurum bulamayınca tefeciye başvurmakta ve giderek çiftçilikten vazgeçmeye kalkışmakta.

Aslında son yıllarda Türkiye’deki kimi istatistiklerde de çiftçi oranı giderek düşmekte. Hele hele en çok destek çıkmamız gereken küçük oranda tarla sahibi olan küçük işletme diyebileceğimiz düzeyde çiftçilik yapanlara sahip çıkmamız gerekirken onlar yok oluyorlar, büyük sektörlerin kurbanı oluyorlar ve bu borçlanma nedenlerinin hepsi ortada. Bunlarla ilgili bir düzenleme yok, sadece faizle ilgili bir düzenleme yapılması düşünülmekte ama bu faizle ilgili düzenleme yapılırken de biz hep tercihlerden söz ettiğimizde, “Niçin bundan söz ediyorsunuz?” Arkadaşlar, daha bir iki ay önce Devlet

Hava Meydanlarının işletmesini yapan firmaların 25 yılına kiralari ertelendi. 1 milyar 45 milyon euroluk pandemi nedeniyle zarar ettiklerinden 2020 için silindi, 2021 ve 2022 için yüzde 50 oranında düşürüldü. Topladığımızda 4 milyar küsur euro ediyor.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Silinen bir şey yok. Nereden çıkıyor?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – 2020 silindi, pandemi nedeniyle.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Silinmedi.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bunu yaptığınız zaman tercihlerinizi o yönde kullanıyorsunuz. Büyük kurumlar yerine gelin bütün çiftçilere destek çıkalım ve belli bir oran borçlarını silelim, destekleyelim. Yani söylenen rakamlar az önce Garo Vekilim söyledi gerçekten kooperatiflere uygun bir şey değil. Devasa firmaların borçları yapılandırılırken, düzenlemeler yapılırken yani kooperatife bağlı insanlara yüzde 12, yüzde 18 faiz düzenlemesini yapmak hiç kimsenin kabul edebileceği bir düzenleme değil ve erteleme çözüm değil.

Bir diğeri, çiftçiye sorduğumuzda ne diyor? Biz gittiğimizde görüştüğümüzde yani diyor ki: “Bir taraftan da üretimden uzaklaşıyoruz, en başta traktörümüze haciz işlemi konuluyor, dinamomuza haciz işlemleri konuyor.” Yani bu krediler verilirken de en azından bu haciz işlemlerinde çiftçiye üretimden alıkoymayacak bir düzenleme yapılması lazım. Bir taraftan da siz resmen diyorsunuz ki: “Bırakın köyünüzü terk edin, gidin.” Yani siz çiftçinin elindeki traktörüne zaten haciz koyduğunuzda çiftçi bir daha üretime kalkışmaz ki, ne çocuğuna bırakır ne kimseye bırakır. Bu haciz işlemlerinin değişmesi lazım ve en büyük taleplerinden birisi de bu. Yani faizler silinmiyor, icra durdurulmuyor, sadece borçların belli bir faiz oranında yapılandırılmasına dönüştürüldü. Bu, yapılandırma değildir. Bu, yine çiftçiye mağdur etmektir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, teşekkür ediyorum.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Soru sorabilir miyim?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun tabii.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Bu 9,2 milyar lira kredi kullandırmışsınız ve 900 milyon lira temerrüde düşen olmuş. Bu sayı olarak kaçtır yani kaç çiftçimiz?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 21 bin 186.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Kaç kişi temerrüde düşmüştür?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Toplamı bunun 20 bin civarında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fahrettin Bey diğer sorulara da bir cevap verebilirseniz.

Buyurun, sözü size veriyorum.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Evet, Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum yani Necdet Bey’den hemen sıcakı sıcakına birkaç konuda açıklama yapmama müsaade ederseniz. Bir kere evet yani özellikle traktörlerin haczi konusunda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir soruyu daha alalım, öyle.

Buyurun.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu Tarım Kredi Kooperatifini yürütmek için devletten yılda ne kadar destek alıyor? Bir de Tarım Bakanının bir yetkilisi vardı ona sormak istiyorum. normalde millî gelirin yüzde 1’ini tarıma aktarmamız gerekiyor. Bu oran nedir bizde, Türkiye’de?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Fahrettin Bey buyurun.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – Devletten aldığımız destek... Sayın Başkanım, bu az önce ifade ettim, indirimli kredilerdeki aradaki farkı hazineye fatura ediyoruz, orada geçen seneki rakam 230 milyon lira civarında. Az önce Necdet Bey'in ifade ettiği traktörlerin haciz konusu önemli. Zaman zaman da bu konuda özellikle Tarım Kredi üzerinde de haksız eleştiriler yapıldığı kanaatindeyim. Onu da şöyle rakamlandırayım yani Tarım Kredi Kooperatifleri ortaklarını varlık sebebi olarak gördüğü için bizim icra takibine geçmemiz için yaklaşık 656 gün geçiyor, ortalamamız ve traktörlerin haczi konusu çok suistimal edildi. 1992 yılından bugüne kadar Tarım Kredi Kooperatiflerinin haczettiği traktör sayısı sadece 199'dur. O da şudur, traktörler alınır, adliyeye kadar gidilir, tutanaklar tutulur, tekrar yediemin olarak da sahibine verilir, sadece o traktörü satamaz, yarın öbürsü gün satmak isterse borcu kapatmak durumundadır. Dolayısıyla biz mümkün olduğu kadar bu konularda ortağımızı koruyacak işlemler yapıyoruz ve mesela yine, satış yapıldığı zaman, arazi bize geçtikten sonra çiftçinin malı genelde kimse almaz zaten. Ortalama iki yıl, bazen üç yıl bekliyoruz yani tapu bize geçmiş olsa bile bekliyoruz, ortağımız kendini toparlayıp borcu kapatmaya başlarsa da iade ediyoruz. Zaten bu arada kendisi gene ekip dikmeye devam ediyor, onu ifade etmek istiyorum.

Cavit Bey'in birkaç tane sorusu vardı, daha doğrusu açıklama talebi vardı. Şimdi, bu kredi verilmiş biçimini -az önce de ifade etmeye çalıştım- aynı kredi ve nakdi kredi olarak genel anlamda ikiye bölmemiz gerekiyor. Buradaki oranlardaki farklılık, hazinenin Finansman Kararnamesi'ndeki sübvansane oranına göre değişiyor ama değişken olan kredi, özellikle nakdi kredi kullanmak isterse elbette orada hazinenin bir desteği yok; dolayısıyla, biz o zaman cari faiz oranı üzerinden -ki o da şu anda nakdi kredide yüzde 23 ve mesela akaryakıt alımında hazine desteği, bu anlamda, indirimli kredi kullanımına müsaade etmediği için de onlarda da yüzde 22- kullanıyoruz. Fakat biz Tarım Kredi Kooperatifleri olarak da çiftçimize şöyle bir ortamda kolaylık sağlıyoruz: Akaryakıt satışlarında beş buçuk ay vade yapıyoruz yani bugün aldığı akaryakıtı bugünkü fiyatlardan beş buçuk ay sonra ödeyebiliyor. Aynı şeyi benzer şekilde mesela yemde de yapıyoruz; yemde de üç ay gibi, şu anda, bugünkü fiyatların üzerinden, vade farkı almaksızın kullanıyoruz. Bu giderler konusu, tabii, bizim sıklıkla üzerinde durduğumuz konu ama bazı mecburiyetlerimiz de var özellikle kooperatif yapılanması olduğumuz için kâr saikiyle hareket etmeme mecburiyetimiz var ve bazı noktalarda kooperatiflerimizi açık tutma mecburiyetimiz var yani o kooperatifimiz zarar etse bile biz o bölgede o kooperatifin çalışması gerektiğinden hareketle, o kooperatifleri zararına bile olsa orada devam ettirmeye çalışıyoruz.

Bir diğer husus da özellikle -buna "ihtiyat stoku" da diyebiliriz ve "emniyet stoku" da diyebiliriz- mesela biz her yıl yaklaşık 200 ila 250 bin ton arasında gübreyi stoklarımızda bulunduruyoruz. Yani, takdir edersiniz ki bunun bizim açımızdan da çok ciddi bir maliyeti var ama bu sene, mesela, uluslararası piyasalardaki fiyat artışlarından dolayı sektörde gübre arzında yaşanan sıkıntıda özellikle Tarım Kredi stokları devreye girdi. Biz geçen seneki oranlarımızın yaklaşık yüzde 50 üzerinde çiftçimize, bu anlamda, bu stoklarımızdan kullanarak tedarikte bulunduk. Dolayısıyla, idari anlamda 1.620 kooperatifin -ki şu anda pek çok noktada bayrağımızı dalgalandıran tek kurum mahiyetinde olduğumuzu ifade edeyim- bize ciddi bir maliyeti olduğunu ifade etmem gerekiyor.

Toplam kaç ortağınız vardı kooperatif?

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ – 800 binin üzerinde, 806 bin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teknik bir konu vardı, kanun tekniği açısından...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkanım, kanun yapma tekniği açısından bir tuhaf geldi bana da; bu kanunun, torba kanunun 16’ncı maddesinde diyoruz ki: “6824’e aşağıdaki madde eklenmiştir.” “Geçici madde 3...” deyip madde olduğu gibi kanuna girecek, geçici madde 3 ama kendi içinde 6824’ün 1’inci maddesini değiştiriyor, 1’inci maddesi de değişti ama yine kendi içinde geçici maddenin (3)’üncü bendi, “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu kanunun 1’inci maddesi ve geçici 2’nci maddesi uyarınca” diye... Ya, 1’inci maddesi zaten değişmiş hâlde yani kanunu elimize aldığımızda, buradan çıktıktan sonra yeni 6824 düzenlendiğinde elimize aldığımızda artık o 1’inci madde yok yerinde, değişmiş. Yani, teknik açısından ben...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, Kanunlar Kararlarla ilgili. İsterseniz onlara hemen soralım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet. Yani, burada o maddenin hükmü ortadan kalktığı için... Hani, belki şu olabilir: O 3’üncü bendinde “Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılandırması devam eden krediler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.” dersiniz belki bir şekilde o geçici kanunun 1’inci maddesine atf yapmadan kurtarılabilir. Ama yani sanki genel olarak bu kanun değişikliklerinde işte “Şu kanunun, 6824 sayılı Kanun’un 1’inci maddesinde şu ibareler şu olarak değiştirilmiştir...” Bir başka maddesinde de geçici maddenin hükümleri gelir gibi sanki daha doğru olurdu ama bu yapılan geçici madde değişikliğiyle yeni kanuna baktığınızda bir kafa karışıklığına neden olabilir, anlam yerini bulmayabilir diye düşünüyorum.

Bir de, İcra ve İflas Kanunu”nda traktör haczine normalde izin verilmiyor ama orada satın almayla ilgili, belki borçlanmayla ilgili şartlar diyebilirsiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ederim.

Buyurun lütfen.

ASLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Ben iki şey sormak istiyorum Sayın Genel Müdüre, geçen sene stokta olan gübreyi bu seneki fiyattan mı sattınız?

Bir de “Mazot vadesi beş buçuk ay.” diyorsunuz. Buğday eksi sekiz ayda satıyor, pancar eksi bir yılda satıyor, bu da çiftçinin elektrik kullanıp da her ay parasını ödemesine benziyor. Çiftçi burada zorlanmıyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ - Şimdi, Değerli Başkanım, tabii, bugünkü fiyatlardan satıyoruz ama stokun da bir maliyeti olduğunu kabul etmemiz lazım.

ASLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – O zaman siz çok kâr ettiniz, yüzde 80 arttı çünkü.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ - Yani şimdi şöyle 2018 yılında da eğer rakamlarımıza bakarsanız başta GÜBRET AŞ olmak üzere de çok ciddi bir zarar yazdık. Oradaki zararımızın tek sebebi de piyasada arz güvenliğini sağlamak için o günlerde yüksek fiyatlara aldığımız gübreyi ani fiyat düşüşleri oldu, ani fiyat düşüşlerinde yaklaşık 500 milyon lira zarar yazdık. Yani biz olaya sadece bir yıllık olarak bakmıyoruz. Yani bizim için esas

olan, o ürünün çiftçi tarafından kolaylıkla temin edebilmesi; 2018’de 500 milyon zarar yazdık, şimdi de yazdıysak burada... Gene de bakın, şöyle söyleyeyim, sattığımız tüm ürünlerde piyasa fiyatlarının ortalama yüzde 3-5 altındayız. Onu da ifade edeyim.

ASLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Bir defa zarar etmişsiniz ama her gün kâr ediyorsunuz.

TÜRKİYE TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİ GENEL MÜDÜRÜ FAHRETTİN POYRAZ - Hayır, her yıl kâr etmiyoruz. Bizim şu anda tüm ürünlerimizde yani mesela, yemi konuşursak, yem yaklaşık 1,5 milyon ton yıllık şu anda yem üretimimiz var ve burada şirketin geçen sene kârı 25 milyon liradır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

ASLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Tarım Bakanlığına soru sormuştum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tarım Bakanlığına söz verelim.

Buyurun.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI MEVZUAT HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI UMUT EKER – Sayın Başkan, değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, bizimle alakalı olarak yalnızca şu soruya yanıt vermeye çalışayım. Bu Tarım Kanunu’nun 21’inci maddesi kapsamında verilen desteklerle alakalı bir sorumuz vardı, onun haricindeki teknik sorular varsa...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz sadece soruya cevap verin lütfen.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI MEVZUAT HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANI UMUT EKER – Anlaşıldı efendim.

Şimdi, efendim, geçtiğimiz yıl 20 milyar TL kadar bir destekleme ödemesi yapıldı. Bu yıl için bütçede ayrılan miktar -malumunuz olduğu üzere- 24 milyar. Şu an elimde gayrisafi yurt içi hasıla... Yedek ödenekle birlikte 24 milyar liraya ulaşıyor efendim. Yani toplam şey üzerinden hareket ediyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ben arkadaşımızı bu konularda yetersiz görüyorum, konusu itibarıyla mevzuatta çalışan bir arkadaşımız. Bu konuda Tarım Bakanlığımız bir çalışma yapıp vekilimize bilgi verirse daha sağlıklı olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim, sağ olun.

Şimdi 3 tane önergemiz var. Bunları okutup işleme alacağım.

Buyurun lütfen.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3519) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin, teklif metninden çıkartılması yerine aşağıdaki maddenin ihdas edilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 16- Çiftçilerin 31.12.2020 tarihi itibarıyla Tarım Kredi Kooperatiflerine, kamu ve özel bankalara olan tarımsal kredi borçları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar Tarım Kredi Kooperatiflerine ve kamu ve özel bankalara başvuruda bulunmaları, borçların 12 eşit taksit halinde ödeneceğini taahhüt etmeleri halinde borçların tüm faiz ve gecikme cezaları silinerek sadece ana paraları tutarları alınarak tahsil olunur.

Abdüllatif Şener
Konya

Cavit Arı
Antalya

Kamil Okyay Sındır
İzmir

Emine Gülizar Emecan

İstanbul

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Arı.

CAVİT ARI (Antalya) – Başkanım, çiftçimizin borcu var, Tarım Kredi Kooperatiflerine borcu var başta bu gündem maddesiyle ilgili olmak üzere, kamu ve özel bankalara borcu var. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak tarım politikamız içerisinde Sayın Genel Başkanımızın her vesileyle dile getirdiği şekliyle çiftçimizin birikmiş borçlarının silinmesini öneriyoruz. Bu anlamda da gündem maddesiyle ilgili vermiş olduğumuz önergede bu borcun faizinin tamamen silinmesini, ana parasının da en az beş yıla bölünerek taksitlendirilmesini talep ediyorum.

Bu gündem maddesi vesilesiyle de Sayın Genel Müdüre şu hususu da ayrıca soru olarak ilave etmek istiyorum: 2019 yılında Tarım Kredi Kooperatifleri olarak tanzim satış noktalarına mal aldınız ve satış yaptınız bildiğim kadarıyla, yanlış hatırlamıyorsam.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, önergeyle ilgili... Diğer konuları ayrıca Genel Müdürümüzle konuşabilirsiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – Bağlantılı Başkanım.

Bundan dolayı ne kadar bir zarar söz konusu oldu, bunu da söylemenizi, ifade etmenizi talep ediyorum çünkü Tarım Kredi Kooperatifleri sonuçta bir çiftçi birliğidir. Bu çiftçi birliği üzerinden mal alıp ucuza satma süreci yaşandı, bu süreçte sonuçta zarar ettiniz. Çiftçinin malıyla, parasıyla siyaset yapıldı bu işlemlerle. Bunun zararı ne kadar, bunu da ifade etmenizi talep ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2'nci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifinin 16'ncı maddesiyle 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna eklenmekte olan geçici 3'üncü maddenin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

“Geçici Madde 3 –

(1) Tarımsal üretime devam etmeleri şartıyla; T.C. Ziraat Bankası AŞ. (Banka) ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından tarımsal kredi kullandırılan borçlular, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar kooperatife başvuruda bulunmaları kaydıyla bu Kanunun 1 inci maddesinden, ikinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen hükümler de dikkate alınmak suretiyle yararlandırılır.

(2) Bu madde kapsamında yapılandırılacak kredi borçlarının yapılandırılmasında, bu Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri ile sekizinci fıkrasının (b) bendinde yer alan faiz oranları uygulanır. Maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “Yapılandırmaya esas tutarın; defaten ödenmesi veya taksitlendirilmesi halinde ilk taksiti, 2017 yılının Ekim ayı sonuna kadar, izleyen taksitleri 2018 yılının Ekim ayından başlamak üzere her yıl tekabül ettiği ayda toplam beş eşit taksitte ödenir.” hükmü “Yapılandırmaya esas tutarın; defaten ödenmesi halinde borcun tamamı,

taksitlendirilmesi halinde ise 2022 yılının Ekim ayından başlamak üzere her yıl tekabül ettiği ayda beş eşit taksitte ödenir.” şeklinde, “2017 yılının Ekim ayı” ibaresi “2022 yılının Ekim ayı” şeklinde, ikinci, üçüncü ve beşinci fıkralarında yer alan yürürlük tarihi bu maddenin yürürlük tarihi olarak uygulanır.

(3) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanunun 1 inci maddesi uyarınca yapılandırılan ve ödemeleri hâlihazırda devam eden krediler hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, başvurulması halinde bu kredi borçları hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Az önce, tabii, çiftçilerin borçlarının ne kadar sıkıntılı bir durumda olduğunu ifade ettik. Burada belli bir yapılandırma getiriliyor ancak bunun kapsamı çok dar ve bunun ödeme koşulları zor, faiz oranları yüksek. O anlamda, madde karışık olduğu için ben şöyle anlatmaya çalışacağım.

Kapsam açısından, bir defa, mevcut teklif ne getiriyor? Sadece Tarım Krediye getiriyor, bizim önergemizde “Tarım Kredi artı Ziraat Bankası borçları kapsansın.” diye talep ediyoruz. Burada mevcut teklifte sadece tasfiye olunacak borçlar var, bizim önergemizde bütün borçlar yani vadesi geçmiş bütün borçlar kapsanmış, hatta “Yapılandırılmış borçlar da –talep edilmesi hâlinde- kapsanabilir.” diyoruz. Buradaki kastımız şu: Çünkü bu yapılandırma yeteri kadar verimli olmadı yani ödeme potansiyeli, ödeme kabiliyetleri yine düşük. Bir miktar da hakikaten ödeyebilecek seviyeye getirip artık, bu işi bir temizlemek gerekir diye düşünüyorum, bu özellikle Ziraat Bankası borçları açısından önemli.

Şimdi, mevcut teklifte faiz oranı yüzde 18. Biz bunu 2017’deki yapılandırmada olduğu şekilde yüzde 11 olarak kalsın diyoruz.

Diğer bir husus, ödeme başlangıcı teklifte Ekim 2021, biz bunu Ekim 2022 olarak önergemizde öneriyoruz. Son olarak da burada üç taksit öneriliyor, biz bunun beş taksit şeklinde olmasının, ödeme imkânını kolaylaştıracağı ve çiftçimiz açısından da sorunlarını belli ölçüde çözebileceğini düşünüyoruz, bu anlamda da önergemize destek bekliyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyoruz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

3’üncü önergeyi okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3519 esas numaralı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 16’ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 16 – “23/2/2017 tarihli ve 6824 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.”

“GEÇİCİ MADDE – Her bir çiftçinin Tarım Kredi Kooperatiflerine ve Ziraat Bankasına 50 bin TL’ye kadar olan borçları kamu bütçesinden karşılanır.”

Garo Paylan

Necdet İpekyüz

Diyarbakır

Batman

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sözlü olarak mı ifade edeceksiniz?

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, çiftçilerimiz; bankalara, tefeciye, aracıya, tüccara, tarım kredi kooperatiflerine bizim tespitlerimize göre 250 milyar TL borçlu. Burada, bu borcun yalnızca buz dağının görünen tarafını yapılandırmayı öngörüyorsunuz ama bu, çiftçinin derdine, yarasına merhem olamayacaktır. Çiftçiye borç sarmalından çıkarmalıyız. Bu amaçla da aslında biz de çiftçiye borçluyuz arkadaşlar. Kamu olarak on yılı aşkın süredir gayrisafı yurt içi hasılanın yüzde 1'i kadar yapmamız desteği vermedik ve çiftçiye en az çiftçinin borcu kadar borçluyuz. Yani çiftçi, aracıya, tefeciye, bankaya 250 milyar borçlu; biz de çiftçiye 250 milyar TL borçluyuz. Şimdi, bu borcu ödeme zamanıdır diyoruz. Bunun için de -radikal bir öneri gibi gelebilir ama çiftçiye başka türlü kurtaramayız- her bir çiftçimizin 50 bin TL kadar Ziraat Bankasına ve Tarım ve Kredi kooperatiflerine olan borcunun kamu bütçesi tarafından karşılanması öneriyoruz ve bu sayede de çiftçimize bir nefes olabileceğimizi düşünüyoruz. Eğer bu borcu silersek yeniden aynı borç sarmalına girmemesi için de yapısal reformun mutlaka hemen arkasından getirilmesi gerektiğini düşünüyoruz, önergemize desteklerinizi bekleriz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederiz.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

16'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, yürürlük ve yürütmeye geçmeden önce madde ihdasıyla ilgili önergeler vardır. Onlara geçiyoruz.

1'inci önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3519 esas numaralı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin, 5'inci madde olarak eklenmesi ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

Kamil Okyay Sındır

Emine Gülizar Emecan

İzmir

İstanbul

Cavit Arı

Abdüllatif Şener

Antalya

Konya

“MADDE 5 – 25/08/1999 tarih ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 47'nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) İşsizlik sigortası: Bir işyerinde çalışırken çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinin yeterli olmasına rağmen işini kaybeden sigortalılara işsiz kalmaları nedeniyle uğradıkları gelir kaybını belirli süre ve ölçüde karşılayan, sigortacılık tekniğiyle faaliyet gösteren zorunlu sigortayı,”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, bunu nasıl yapalım? Siz mi Emine Hanım? Peki, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Aslında, bu, evet “İşsizlik sigortası, işçinin temel haklarından birisidir.” diyoruz ve bu maddeyi getirirken aslında bir anlamda kod 29 vasıtasıyla mağdur olan işçilerin, özellikle bu pandemi sürecinde mağdur edilmiş işçilerin mağduriyetinin bir parça da olsa devlet eliyle giderilmesini amaçlıyoruz çünkü bahsettiğimiz gibi 176.662 işçi, bu süreçte kod 29'la işten çıkarıldı. Ciddi bir mağduriyet var. Bu süreçte işten çıkarılmalarında, kod 29'un bu kadar yoğun kullanılmasında aslında iktidarın Pandemi sürecindeki yürüttüğü işten çıkarma yasağı gibi politikaların yan etkileri olarak bunları görüyoruz. O nedenle bu maddenin tüm gruplar tarafından onaylanarak en azından devlet tarafından bir destek olarak verilmesini...

Ben sözümü bitirmeden önce Sayın Nilgün Ök Vekilimiz konuşmasında 2018 ve 2019 yılıyla ilgili kod 29’la işten çıkarılan işçilerin sayılarını verdi. 2018’de çok yüksek bir sayı verdiniz ve ben not alamadım o sayıyı ancak kamuoyuna açık bir bilgi, kaynak yok bu konuda yani DİSK-AR’ın elinde de çünkü bu veriler zaten DİSK-AR’ın SGK’den elde ettiği veriler. Hangi kaynaktan ulaşıyoruz?

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Direkt Bakanlığın vermiş olduğu rakamlar.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Şimdi, o zaman burada şunu da sorgulamak gerekiyor: Eğer 2018’de bu kadar yüksek sayıda kod 29’dan işçiler çıkarılmışsa ve bununla ilgili bir soruşturma, araştırma yapılmamışsa bu da yanlış bir şey. Yani neden bu kadar çok kişi çıkarılmış, bir çalışma yapılmış mı, bir araştırma yapılmış mı? Bu da vahim bir durum, onu da not düşmek istedim açıkçası maddenin açıklamasında.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi madde ihdasıyla ilgili önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

2’nci önergeyi okutuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3519 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin 6’ncı madde olarak eklenmesi ve diğer maddelerin madde numaralarının buna teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederim.

Kâmil Okyay Sındır

Emine Gülizar Emecan

Cavit Arı

İzmir

İstanbul

Antalya

Abdüllatif Şener

Konya

Madde 6- 4447 sayılı Kanunun 51 inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Hizmet akdi, süresi belli olsun veya olmasın süresinin bitiminden önce veya bildirim önelini beklemeksizin 4857 sayılı İş Kanununun 25 inci maddesinin (I) (II) ve (III) numaralı bentlerine veya 854 sayılı Deniz İş Kanununun 14 üncü maddesinin (I) ve (III) numaralı bendine veya 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla Çalıştıranlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 12 inci maddesinin birinci fıkrasına göre işveren tarafından feshedilmiş olmak,”

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe :

İşsizlik ödeneğine hak kazanma koşulları yeniden düzenlenmiş ve İş Kanunu’nun ve diğer özel iş kanunların ilgili maddelerinde yapılan değişiklikle haklı nedenle fesih hallerinin tamamında işsizlik ödeneğinden faydalanma hakkının getirilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

Yeni Madde- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun Geçici 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının ilk cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin mevcut son fıkrası metinden çıkarılmıştır.

“Sağlık Bakanlığı tarafından yeni koronavirüs (Covid-19) kaynaklı pandemi ilanının sonlandırıldığının duyurulmasına kadar geçerli olmak üzere, yeni koronavirüs (Covid-19) kaynaklı zorlayıcı sebep gerekçesiyle yapılan kısa çalışma başvuruları için, ek 2 nci maddenin üçüncü fıkrasında işçinin kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmesi için öngörülen hizmet akdinin feshi hariç işsizlik sigortası hak etme koşullarını yerine getirmesi hükmü, kısa çalışma başlama tarihinden önceki son 60 gün hizmet akdine tabi olanlardan son üç yıl içinde 450 gün sigortalı olarak çalışıp işsizlik sigortası primi ödenmiş olması şeklinde uygulanır.”

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, kısa ifade edeceğim.

Bu yeni madde önergemizde şunu amaçlıyoruz, zaten okundu: Kısa çalışma ödeneği malum bitti. Biz bunun çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Virüs bitmedi, corona devam ediyor. Dolayısıyla burada da iki ay, üç ay filan değil de kural bazlı bir şey yapalım. Yani koronavirüs pandemisinin bittiği, Sağlık Bakanlığı tarafından ilan edilmesine kadar kısa çalışma ödeneğinin devam etmesi için, daha doğrusu yeniden oluşturulması için bittiği için verdiğimiz bir önerge. İşçilerimiz açısından ve firmalarımız açısından son derece önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu anlamda önergemize destek talep ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ: Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mütekip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Erhan Usta

Samsun

Yeni Madde- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun;

a) Geçici 24 üncü maddesinin birinci fıkrası ve üçüncü fıkrasında geçen “fondan” ibareleri “hazineden” ibaresi ile,

b) Geçici 26 ncı maddesinin birinci ve sekizinci fıkrasında geçen “fondan” ibareleri “hazineden” ibaresi ile, yedinci fıkrasında geçen “fon” ibaresi “hazine” ibaresi ile,

c) Geçici 27 nci maddesinde yer alan “fondan” ibareleri “hazineden” ibaresi ile,

d) Geçici 28 inci maddesinin birinci fıkrası, ikinci fıkrası ve yedinci fıkrasında geçen “fondan” ibareleri “hazineden” ibaresi ile, üçüncü fıkrasında geçen “fon” ibaresi “hazine” ibaresi ile değiştirilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, buyurun.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok kısa, teşekkür ederim.

Burada da yine, yeni madde önergemizde şunu amaçlıyoruz, daha önce de ifade edildi. Şimdi, Hazinesin normalde devletin kendisinin karşılaması gereken bir kısım destekleri, kısa çalışma ödeneği ve diğer destekleri daha doğrusu kısa çalışma, nakdi ücret ve diğer destekleri işinin hakkı olan fondan ödeniyor. Burada bütün ödemelerde fon yerine bunun Hazine tarafından ödenmesini talep ediyoruz ve önergemize destek bekliyoruz, değerli AK PARTİ milletvekili arkadaşlarımızdan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Müteakip önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Yeni Madde- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 32'nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

(7) 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na tabii olan mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankaları için birinci fıkrada belirlenen oran 2022 yılı vergilendirme dönemi itibarıyla % 25 olarak uygulanır.

Erhan Usta

Samsun

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun Erhan Bey.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, kurumlar vergisiyle ilgili bir oran artırım var malum ve bu yılın ortasında yapılıyor şu anda ve 2021 kazançları için 25, 2022 için 23 sonradan 20'ye düşüreceğimiz bir şey yapıyor. Neresinden bakarsak bakalım bunun yanlış olduğunu az önce ifade ettik yani hem dönemsellik açısından, hem öngörülebilirlik açısından. Dolayısıyla bir de kurumsallaşmayı teşvik edelim diyoruz, küçük firmalarımız kurumsallaşsın, onu diyoruz da şimdi o küçük firmaların hepsini cezalandıracak ölçüde bir şey yapıyoruz hatta reel sektörü cezalandıracak. Ben bu dönemi reel sektör açısından kurumlar vergisi oranının artırılması yönüyle doğru bir dönem olduğunu düşünmüyorum. Bizim buradaki teklifimiz şudur: Bankacılık Kanunu'na tabi mevduat bankaları, katılım bankaları, yatırım bankaları ve kalkınma bankalarının sürekli olarak kurumlar vergisi oranının yüzde 25'e çıkartılmasını talep ediyoruz. Böyle bir şeyin yapılması, adalet açısından da iyi olacaktır. Hizmet sektörüdür, bankacılık, yabancılar oranları da dikkate alındığında da yine yerinde bir önerge olduğunu düşünüyoruz ve devlete de sürekli gelir sağlayacak bir yöntem olacaktır diye düşünüyoruz. Bu anlamda önergemize destek bekliyoruz efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Son önergeyi okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/3519 esas numaralı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve madde numaralarının buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE- 11.11.2020 tarih ve 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun ilk dört maddesi kapsamında kesinleşmiş kamu alacaklarının yapılandırılması için ilgili idareye 31.01.2021 tarihine kadar başvurup ilk iki taksitini

zamanında ödeyemeyen borçlular bu kanunun yayınlandığı ayın son gününe kadar ödemedikleri taksitleri ilgili idarelere başvurup ödemeleri halinde anılan kanunun hükümlerinden yararlandırılmaya devam olunur.

Emine Gülizar Emecan

Kamil Okyay Sındır

Cavit Arı

İstanbul

İzmir

Antalya

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi mi okutayım?

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, Nilgün Hanım’ın özellikle pandemi süreciyle ilgili yaşanan birtakım ekonomik sorunlardan bahsettiğini biliyoruz. Bir yapılandırma gerçekleşti ancak maalesef ki bu pandemi nedeniyle birçok vatandaşımız yapılandırma borçlarını yerine getiremedi. Ya 1 taksit ödedi, ya 2 taksitini de ödeyemedi. Dolayısıyla bu getirilen hakları ihlal oldu bir şekilde ve artık yapılandırma sona erdi. Şimdi, gelen talep şu: 2 taksiti ödeme kaydıyla yapılandırma devam etsin. Buradaki amacımız ödenmeyen 2 taksitimiz ödensin, yapılanma hakkı da devam etsin, amaç bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

17’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesi 1/4/2021 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

a)13 üncü maddesi yayımı tarihini takip eden ayın başında,

b)Diğer maddeleri yayımı tarihinde,
yürürlüğe girer.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 17’nci madde üzerinde bir adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3915) esas numaralı Kanun Teklifi’nin 17’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Uğur Aydemir

Yaşar Kırkpınar

Giresun

Manisa

İzmir

“MADDE 17- Bu Kanunun;

a) 7 nci maddesi 1/4/2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) 13 üncü maddesi yayımını takip eden ayın başında,

c) 14 üncü maddesi 1/7/2021 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelerden başlamak ve 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan vergilendirme dönemine (özel hesap dönemi tayin edilen kurumlar için 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan hesap dönemine) ait kurum kazançları için geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

ç) Diğer maddeleri yayımı tarihinde, yürürlüğe girer.”

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Gerekçe...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerekçeyi okutuyorum.

Gerekçe:

Önergeyle kurumlar vergisi oranı değişikliğinin 1/1/2021 tarihinden itibaren başlayan dönemlere uygulanması ve 2021 yılına ilişkin geçici vergi dönemleri için ise 1/7/2021 tarihinden itibaren verilmesi gereken beyannamelere uygulanması amaçlanmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Madde üzerinde söz talebi yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, görüşülmekte olan teklif metninde kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde kanun tekniğine uygunluğun sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve madde numaralarının yeniden düzenlenmesi, önergelerle yapılan değişikliklerin kanunun sistematığına uygun olarak metne yerleştirilmesi, anlama açıklık kazandırılması amacıyla redaksiyona tabi tutulması, yürürlük maddesinin kabul edilen değişikliklere göre yeniden gözden geçirilmesi hususlarında Komisyon Başkanlık Divanına yetki verilmesini, ayrıca muhalefet şerhlerinin pazartesi saat 09.00’a kadar verilmesini...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 09.00 değil Başkanım. Sabahın körü olmaz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz önceden verirsiniz diye düşünüyoruz doğrusu. 09.00’u en geç saat olarak belirledik.

CAVİT ARI (Antalya) – Pazartesi 09.00’da... Pazar gününden mi verecekler Başkanım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “11.00” deyin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 11.00 diyelim, peki.

...11.00’de verilmesini, özel sözcüler olarak Kâtip Üye Şirin Ünal, Nejat Koçer, Uğur Aydemir, Nilgün Ök, Salih Cora, İbrahim Aydın, Yaşar Kırkpınar, İbrahim Aydemir, Cemal Öztürk, Orhan Yegin, Bekir Kuvvet Erim, Ahmet Kılıç, Ekrem Çelebi, İsmail Güneş, Mustafa Kalaycı olarak belirlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Teşekkür ediyor, birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 03.53

